

ΚΥΡΙΑΚΟΥ ΚΟΣΜΑ

ΑΝΑΓΝΩΣΤΙΚΟΝ

ΛΑΤΙΝΙΚΗΣ
ΓΛΩΣΣΗΣ

ΕΡΡΙΚΟΥ ΣΚΑΣΣΗ

LHOMOND

DE VIRIS
ILLUSTRIBUS
URBIS ROMAE

002
ΚΛΣ
ΣΤ2Β
804

ΣΤ'

89

ΣΧΒ

Κοιμᾶς (Κιριᾶνοι)

ΛΑΤΙΝΙΚΑ r/r

ΑΝΑΓΝΩΣΤΙΚΟΝ
ΤΗΣ ΛΑΤΙΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΗΣ

ΑΝΑΛΥΣΗ ΤΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ

ΣΤ'

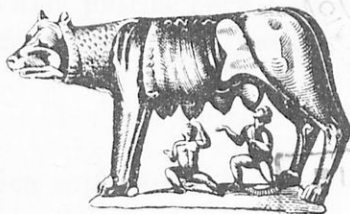
89

ΣΧΒ

Κοσμάς (Κυριακός)
ΚΥΡΙΑΚΟΥ ΚΟΣΜΑ

ΑΝΑΓΝΩΣΤΙΚΟΝ ΤΗΣ ΛΑΤΙΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΗΣ

ΔΙΑ ΤΗΝ Ι' ΤΑΞΙΝ ΤΩΝ ΓΥΜΝΑΣΙΩΝ

ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΕΚΔΟΣΕΩΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΩΝ ΒΙΒΛΙΩΝ
ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ 1965

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

002
412
IT2B
804

ΑΝΑΤΟΛΙΚΗ

ΤΗΣ ΑΡΧΑΙΑΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΕΚΔΟΣΗ ΤΗΣ ΕΚΔΟΣΗΣ ΤΗΣ ΕΚΔΟΣΗΣ

ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟΝ

ΚΕΙΜΕΝΟΝ

1.

Regīna rosas amat. — Agricōla silvam et umbram silvārum amat. — Femina agricōlae (δτκ.) cenam parat. — Agricōla femīnam laudat. — Agricōlas Graeciae industria ornat. — Filiae agricolārum mensam corōnis¹ ornant. — Femīnae deam Vestam adōrant et aram deae rosis¹ ornant. — Bestiae in² silvis habitant. — Aquīlae bestias silvārum captant; aquīlae etiam³ gallīnis (δτκ.) insidias parant.

2.

Dum¹ spiro, spero.—Quid² paras, filia³? « Paro cenam agricōlis (δτκ.) ».—Patriam amāmus, dum¹ spirāmus; incōlae Graeciae patriam amant.—Nautae³, quid² apportātis? «Divitias patriae (δτκ.) apportāmus ».—Quid² ex⁴ fenestrā casae spectātis, puellae³? « Exspectāmus aviam ».

3.

Minerva, dea sapientiae, Attīcam amābat. — Incōlae Attīcae sapientiam amābant et deam Minervam adorābant. — Poētae deam Minervam laudābant ; femīnae et puellae aras deae corōnis¹ ornābant.—Incōlae Spar-

tae ante² pugnā comam corōnis¹ ornābant et Musis (δτκ.) sacrificābant. — Diu³ in⁴ silvā ambulabāmus et bestias silvae spectabāmus. — Quid⁵ heri⁶ in⁴ casā parābas, femīna⁷? « Cenam parābam nautis (δτκ.) ». — Nautae⁷; quid⁵ apportabātis? « Divitias incōlis (δτκ.) insulārum apportabāmus ».

4. Ἰταλία καὶ Πῶμη.

Italia est¹ terra Eurōpae.—Italia habet² insūlas.—Sicilia est insūla Italiae.—In³ orā Siciliae est Aetna.—Aetnam ornant silvae.—Incōlae Italiae sunt⁴ agricōlae, incōlae insulārum et orārum Italiae sunt nautae.—Italia est patria poētārum.—Incōlae Italiae amābant et laudābant poētas.—Italiae (δτκ.) poētae gloriam parant.—In³ Italiā est Roma.—Vias Romae statuae ornant.—In³ viis Romae erant⁵ arae et statuae deārum.—Aras deārum filiae incolārum Romae corōnis⁶ ornābant.—Roma erat⁷ schola litterārum et doctrīnae.—Victoriae Romae (δτκ.) sunt⁴ causa glōriae.

5. Οἱ θεοὶ τῶν Ρωμαίων.

Romāni multos deos adorābant; in¹ numēro deōrum Neptūnus et Bacchus et Mercurius et Aesculapius erant². —Neptūnus, filius Saturni, domīnus aquārum erat³. —Neptūno nautae tauros et equos immolābant.—Bacchus erat deus vini et uvārum, Mercurius (erat) deus mercatūrae et eloquentiae.—Arae Mercurii erant² in viis, quod⁴ Mercurius nuntius erat³ deōrum et vias monstrābat.—Deus medicīnae erat Aesculapius; Aesculapium adorābant Romāni in templis et in lucis et ornābant aras Aesculapii multis herbis⁵ et corōnis⁵ et rosis⁵.

6. Τὰ ὅπλα τῶν Ρωμαίων. — Τὸ στρατόπεδον αὐτῶν.

Romāni, popŭlus bellicōsus, armis¹ et telis¹ pugnābant. Arma Romanōrum erant galea, scutum, lorīca; tela erant pilum, gladius, sagittae. Gladii Romanōrum non² erant longi; pila erant longa.—Romani in bellis cotidie³ castra collocābant et vallo¹ fossāque⁴ firmābant. Valla alta (erant) et fossae latae erant. In castris Romāni erant tuti.

7. Ἡ Δῆλος.

Delus clara et Graecis (δτκ.) cara erat, quamquam¹ erat parva. Nam² Graeci Delum patriam filii et filiae Latōnae appellābant. Filius Latōnae erat Apollo³, filia Latōnae erat Diāna. Filio Latōnae laurus cara erat; Delus plena erat laurōrum. Quoniam⁴ Apollo deus poētārum erat, etiam⁵ poētae laurum amābant et lauro⁶ comam ornābant. Diāna erat dea silvārum et sagittis⁶ bestias silvae necābat. In insŭlā Delo clarum templum erat. Incōlae Athenārum quotannis⁷ in⁸ insŭlam Delum navigābant et in templo filium Latōnae adorābant.

8. Ὁ Ρωμŭλος.

a) Romŭlus et Remus Romam aedificavērunt.—Romŭlus Remum necāvit, quod¹ Remus muros novi oppīdi vituperavērat.—Quamquam² Romŭlus Remum necavērat, tamen³ fortŭna Romŭlo (δτκ.) secunda erat; nam⁴ multos popŭlos bello⁵ armisque⁶ superāvit et terram finitīmam occupāvit et oppīda expugnāvit.—Numerus feminārum in novo oppīdo parvus erat. — Itaque⁷ Romŭlus Romānis (δτκ.) femīnas dolo⁵ parāvit.—

Sabīnos enim⁸ et Sabīnas et filias Sabinōrum, popūli finitīmi, ad⁹ ludos publicos invitāvit, et inter¹⁰ ludos Romāni filias Sabinōrum raptavērunt. — Quoniam¹¹ Romāni Sabīnas raptavērant, Sabīni contra¹² Romānos bellum¹³ paravērunt¹³.—Sed¹⁴ filiae Sabinōrum discordiam populōrum placavērunt et amicitiam inter¹⁰ populos conciliavērunt.

b) Cur¹ Remum necavisti, Romūle? «Remum necāvi, quod² muros novi oppīdi vituperavērat».— Quomōdo³ femīnas popūlo (δτκ.) paravistis, Romāni? «Sabīnos et Sabīnas et filias Sabinōrum ad ludos invitāvimus et inter ludos filias raptāvimus».— Cur¹ Sabīnas raptavistis, Romāni, quamquam⁴ popūlum finitimum ad ludos publicos invitaverātis? «Sabīnas raptāvimus, quod² femīnae non⁵ erant in novo oppīdo ».

9. Ὁ Ἀννίβας ἐνθαρρύνει τοὺς στρατιώτας του πρὸ τῆς ἐν Ζάμα μάχης.

Hannībal¹ ante² pugnam anīmos Poenōrum his³ verbis³ inflammāvit:

«Quoniam⁴ patria in magno pericūlo est, vos⁵ convocāvi. Nisi⁶ fortīter⁷ pugnabītis, Romāni populos Afrīcae superābunt et campos vicosque⁸ patriae vastābunt. Popūlus Romānus nunc⁹ multis terris¹⁰ impērat. Sed non imperābit etiam Afrīcae, si¹¹ fortīter pugnabītis et patriam ex¹² pericūlo liberabītis. Ego¹³ post¹⁴ pugnam impavīdos laudābo et donābo, ignāvovs vituperābo et castigābo. Pugnāte igitur¹⁵ fortīter, Poeni, et pro¹⁶ arā focoque dimicāte! Liberāte patriam ex¹² pericūlo! Si¹¹ patriam ex¹² pericūlo liberaverītis, gloriam vobis¹⁷ parabītis. Si Romānos auxilio¹⁸ deōrum superaverīmus et

fugaverimus, in aris hostias immolabimus et deos celebrabimus ».

10. Οἱ ἀρχαῖοι Λατῖνοι.

a) Latium terra Italiae erat, inter¹ Etruriam et Campaniam sita². Prisci incolae Latii erant Latīni, agricolae industrii. Habitabant in amplis et frugiferis campis sedulāque³ industriā agros arabant. In pascuis multa habebant⁴ armenta. Itaque⁵ copia frumentorum et armentorum divitiae Latinorum erant. Nam aurum et argentum ignorabant. Domicilia erant parva et lignea, sed apud⁶ domicilia horti pomiferi erant.

b) Pii et probi viri erant prisci incolae Latii, et poetae Romani justum animum priscorum Latinorum laudaverunt. Liberi¹ culpā¹ malitiāque¹ habebant² sedulam et tranquillam vitam atque³ in singulis pagis deis pulchra templa aedificabant. In aris deorum et deorum sacra dona et crebras hostias sacrificabant. Dominus deorum Latini Janus erat; inter deas Dianae summa⁴ erat gloria et potentia.

11. Ὁ Πάτροκλος.

a) Graeci decem¹ annos² cum³ Trojanis bellabant. Cunctos Graecos Achilles⁴, cunctos Trojanos Hector⁵ gloriā⁶ belli superavit. Achilles amicus Patrocli erat. Quod⁷ Agamemnon⁸, summus Graecorum, amicum Patrocli verbis⁹ et facto⁹ violaverat, Achilles copias suas¹⁰ ex proelio revocaverat et a¹¹ copiis¹¹ ceterorum Graecorum separaverat¹¹. Itaque Hector Graecos fugavit et in¹² castra propulsavit.

b) Tum¹ Patroclus amico: « Oro te² » inquit³ « ut⁴

proelium renōvēs atque Trojānos propulses et fuges, ne⁵ Hector castra nostra exgugnet et navigia cremet ». Tum¹ Achilles: « Cum⁶ Agamemnon » inquit³ « me⁷ verbis et facto violavērit, copias meas ex proelio revocāvi et a cetēris copiis Graecōrum separāvi. Cum⁶ juravērim, lacrimae Graecōrum me non placābunt. Sed honestum pulchrumque est misēros amīcos ex belli pericūlo servāre. Itaque tu⁸ ad⁹ pugnam festīna proeliumque renōva! Deos orēmus¹⁰, ut⁴ Graecis victoriam parent. Sed oro te², ut⁴ copias ex proelio revōces, si¹¹ Trojānos fugavēris. Satis¹² est castra Graecōrum ab¹³ adversariis liberavisse et copias Trojanōrum fugavisse. Trojam non expugnābis ».

c) Sed Patrōclus, cum¹ Trojānos ex castris propulsavisset et fugavisset, copias suas incitāvit, ut² oppīdum Trojam expugnārent. Hector, Priāmi filius, cum³ Patrōclum spectāret, advolāvit et hastā⁴ suā⁴ virum incautum necāvit. Hector Patrōclum non⁵ necavisset⁵, si⁶ Patrōclus copias ex proelio revocavisset⁶. Utīnam⁷, Patrōcle, amīco obtemperavisses⁷ et proelium in campo vitavisses!

12. Ὁ Κικιννᾶτος.

Cum¹ vita rustīca antīquos Romānos valde⁹ delectāret, multi viri in agris habitābant, ut³ auxilio⁴ servōrum agros arārent.

Etiam Cincinnātus, vir multis⁵ victoriis⁵ clarus, in villā suā habitābat et agros arābat. Aliquando⁶ nuntii Romanōrum ex oppīdo ad Cincinnātum festinavērunt et virum belli perītum oravērunt, ut³ patriam ex belli pericūlo liberāret. Nuntii nuntiavērunt: « Aequi co-

pias nostras pugnā⁷ superavērunt et Romam oppugnant. Desperarēmus⁸, nisi⁹ abs¹⁰ te auxilium exspectarēmus ». Cincinnātus nuntiis obtemperāvit et ad oppidum festināvit, ut³ cum¹¹ adversariis bellāret. Cum¹² Aequos fugavisset, Cincinnāto satis erat patriam liberavisse; ad aratrum et ad tauros suos remigrāvit, ut³ cum¹³ servis suis denū¹⁴ agros arāret.

13. Οἱ Ρωμαῖοι.

Patria Romanōrum fuit Italia. — Romāni semper¹ bellicōsi fuērunt.—Utīnam² semper etiam humāni et justī fuissent! — Etiam alii³ popūli Italiae bellicōsi erant, sed Romāni cunctos audaciā⁴ superavērunt. — Magna erat audacia et constantia Romanōrum. — Jam⁵ puēros arma delectābant; pilis⁶ et gladiis⁶ pugnābant. — Viris magnum gaudium erat in castris esse et cum⁷ adversariis dimicāre. — Gloriā⁸ belli clari fuērunt Scipio⁹, Marius, Sulla, Pompejus, Caesar¹⁰.—Si bellum non erat, Romāni agros arābant et sedūli agricōlae erant. — Etiam littēras Romāni amavērunt. — Ex numēro poetārum Vergilium, Horatium, Ovidium nomināmus. — Inter¹¹ viros doctos¹² eloquentiā⁸ clarus fuit Cicēro¹³.

14. Ζεὺς καὶ ἄνθρωποι.

Juppīter¹ incōlas terrae aliquando² interrōgat: « Estisne³ contenti⁴ fortunā vestrā? ». Sed nec⁵ nauta nec⁵ agricōla neque⁵ reliqui incōlae terrae fortunā suā contenti erant. « Mea vita » inquit⁶ agricōla « injucunda est, cum⁷ plena sit molestiārum; utīnam⁸ pro⁹ agricōlā nauta essem! Si nauta ero, navigābo in longinquam terram et comparābo magnas divitias ». « Mea vita » in-

proelium renōvēs atque Trojānos propulses et fuges, ne⁵ Hector castra nostra exgugnet et navigia cremet ». Tum¹ Achilles: « Cum⁶ Agamemnon » inquit³ « me⁷ verbis et facto violavērit, copias meas ex proelio revocāvi et a cetēris copiis Graecōrum separāvi. Cum⁶ juravērim, lacrimae Graecōrum me non placābunt. Sed honestum pulchrumque est misēros amīcos ex belli pericūlo servāre. Itaque tu⁸ ad⁹ pugnam festina proeliumque renōva! Deos orēmus¹⁰, ut⁴ Graecis victoriam parent. Sed oro te², ut⁴ copias ex proelio revoces, si¹¹ Trojānos fugavēris. Satis¹² est castra Graecōrum ab¹³ adversariis liberavisse et copias Trojanōrum fugavisse. Trojam non expugnābis ».

c) Sed Patrōclus, cum¹ Trojānos ex castris propulsavisset et fugavisset, copias suas incitāvit, ut² oppīdum Trojam expugnārent. Hector, Priāmi filius, cum³ Patrōclum spectāret, advolāvit et hastā⁴ suā⁴ virum incautum necāvit. Hector Patrōclum non⁵ necavisset⁵, si⁶ Patrōclus copias ex proelio revocavisset⁶. Utinam⁷, Patrōcle, amīco obtemperavisses⁷ et proelium in campo vitavisses!

12. Ὁ Κικιννᾶτος.

Cum¹ vita rustica antiquos Romānos valde⁹ delectāret, multi viri in agris habitābant, ut³ auxilio⁴ servōrum agros arārent.

Etiam Cincinnātus, vir multis⁵ victoriis⁵ clarus, in villā suā habitābat et agros arābat. Aliquando⁶ nuntii Romanōrum ex oppīdo ad Cincinnātum festinavērunt et virum belli perītum oravērunt, ut³ patriam ex belli pericūlo liberāret. Nuntii nuntiavērunt: « Aequi co-

pias nostras pugnā⁷ superavērunt et Romam oppugnant. Desperarēmus⁸, nisi⁹ abs¹⁰ te auxilium exspectarēmus ». Cincinnātus nuntiis obtemperāvit et ad oppīdum festināvit, ut³ cum¹¹ adversariis bellāret. Cum¹² Aequos fugavisset, Cincinnāto satis erat patriam liberavisse; ad aratrum et ad tauros suos remigrāvit, ut³ cum¹³ servis suis denū¹⁴ agros arāret.

13. Οἱ Ρωμαῖοι.

Patria Romanōrum fuit Italia. — Romāni semper¹ bellicōsi fuērunt.—Utīnam² semper etiam humāni et justī fuissent! — Etiam alii³ popūli Italiae bellicōsi erant, sed Romāni cunctos audaciā⁴ superavērunt. — Magna erat audacia et constantia Romanōrum. — Jam⁵ puēros arma delectābant; pilis⁶ et gladiis⁶ pugnābant. — Viris magnum gaudium erat in castris esse et cum⁷ adversariis dimicāre. — Gloriā⁸ belli clari fuērunt Scipio⁹, Marius, Sulla, Pompejus, Caesar¹⁰.—Si bellum non erat, Romāni agros arābant et sedūli agricōlae erant. — Etiam littēras Romāni amavērunt. — Ex numēro poetārum Vergilium, Horatium, Ovidium nomināmus. — Inter¹¹ viros doctos¹² eloquentiā⁸ clarus fuit Cicēro¹³.

14. Ζεὺς καὶ ἄνθρωποι.

Juppīter¹ incōlas terrae aliquando² interrōgat: « Estisne³ contenti⁴ fortunā vestrā? ». Sed nec⁵ nauta nec⁵ agricōla neque⁵ reliqui incōlae terrae fortunā suā contenti erant. « Mea vita » inquit⁶ agricōla « injucunda est, cum⁷ plena sit molestiarum; utīnam⁸ pro⁹ agricōlā nauta essem! Si nauta ero, navigābo in longinquam terram et comparābo magnas divitias ». « Mea vita » in-

quit nauta «semper est misēra, cum⁷ nunquam¹⁰ navigaverim sine¹¹ periculis; utinam⁸ pro nautā essem agricōla! Si agricōla ero, apud¹² meos libēros semper ero vitaeque mea erit tuta a¹³ ventis et undis». Tum¹⁴ deus: «Erītis contenti fortunā vestrā. Sed si semel¹⁵ benignus fuēro, postea¹⁶ non ero. Tu, nauta, esto agricōla: tu, agricōla, esto nauta». Unus¹⁷ antea¹⁸ fuerat nauta, nunc¹⁹ erat agricōla; alter¹⁷ antea fuerat agricōla, nunc erat nauta. Sed paulo²⁰ post²⁰ et nauta et agricōla clamant: «Utinam contenti fuissēmus fortunā nostrā! Beātī fuimus olim²¹, nunc sumus misēri. Sed jure²² sumus misēri, cum⁷ fortunā bonā non contenti fuerīmus ».

15. Οἱ ἀρχαῖοι Γερμανοί.

Germania, Germanōrum patria, olim terra aspēra fuit cum¹ multis fluviis, magnis silvis, latis agris et campis. Oppīda antīquis Germānis deerant; in vicis aut² in agris habitābant aut² intra³ silvas domicilia collocaverant. Aedificia lignea et plerumque⁴ parva erant; ornamentum aedificiis deerat.

Et viri et femīnae magnā figurā⁵ erant; oculus erant caerulei, capilli rutīli. Viris jucundum erat proelis⁶ et bellis⁶ interesse⁶, quod⁷ gloriae cupidī erant et pericūla amābant. Honestum erat multos adversarios necavisse. Multum⁸ etiam in silvis erant, ut⁹ ursos, lupos, apros aliasque¹⁰ bestias necarent; saepe¹¹ a domiciliis abērant et cum populis finitīmis bellābant. Viri, qui¹² audaciā¹³ clari et belli perītī erant, copiis praeerant¹⁴; in proelio amīcis¹⁵ adērant¹⁵. Viros, qui¹² bello non interērant, cuncti ignāvos vocābant.

16. Ὁ στρατὸς τῶν Ρωμαίων.

† Exercitus Romānus semper fortiter pugnābat; sed saepe superātus et fugātus est; non superātus esset¹, si² viri belli perīti exercitui prae fuissent. — Romāni collocābant equitātum plerumque³ in cornibus exercītus; ad⁴ Cannas, ubi⁵ Romāni a⁶ Poenis superāti et fugāti sunt, equitātus Romānus in dextro cornu, equitātus sociōrum in sinistro cornu collocātus erat. Equitatu Poenōrum Maharbal⁷ praeerat, peditatu Hannibal. — Etiam ad⁴ lacum Trasimēnum exercitus Romānus a⁶ Poenis superātus et fugātus est. Post⁸ pugnam in oppīdo Romanōrum magnus erat luctus; constantia autem⁹ senātus Romāni mira fuit. — Nisi¹⁰ equi strepitu¹¹ armōrum perturbāti essent, Romāni impētum equitātus Helvetiōrum sustentavissent¹². Etiam currus¹³ exercituum Britannōrum exercitibus Romānis saepe periculōsi fuērunt. — Constantia magistratuum Romanōrum et audacia virōrum impavidōrum saepe exercītus Romānos ab¹⁴ interitu servāvit. Aliquando¹⁵ exercitus Romānus in magno periculō erat. Sed P.¹⁶ Decius Mus¹⁷, qui¹⁸ cum aliis magistratibus exercitui praeerat, exercitum ex periculō liberāvit. Itaque et ab⁶ exercitu et a⁶ senātu laudātus est, quod¹⁹ exercitum ab¹⁴ interitu servāvit.

17. Ἐπιδρομή τῶν Γάλλων. — Κάμιλλος.

Cum¹ Camillus exilio² multātus esset, Roma rebus adversis³ multos annos⁴ vexāta est. Galli enim in planitiem Galliae Cisalpīnae⁵ intravērant. Viri et specie⁶ magnā et magno anīmo⁶ erant, sed sine⁷ disciplīnā pugnā-

bant. Jam oppīda Etruscōrum occupavērant. Etrusci in re dubiā fidem Romanōrum frustra imploravērunt.

Ad⁸ Alliam—non procul⁹ a Romā—totum fere¹⁰ diem in acie dimicātum est¹¹. Romāni fugāti sunt. Solum¹² Capitolium, ubi praesidium erat, servātum est. Species Romae erat misēra, dies fuit ater: res publicā¹³ Romāna in summo pericūlo erat. Spes auxilii parva erat. Tandem¹⁴ fortūnā rei publicae Romānae¹⁵ secunda fuit. Camillus enim ex exsilio revocātus patriam ex perniciē servāvit.

18. Κίμβροι καὶ Τεύτονες.

a) Cimbri et Teutōni popūli Germaniae erant. Olim¹ agri Germaniae fecundi non erant. Cum² numērus incolārum magnus esset, Cimbri et Teutōni cum³ cunctis rebus suis ex patriā emigravērunt et in Galliā nova domicilia occupavērunt. Gallia Cisalpīna erat provincia rei publicae Romānae. Advēnae erant viri novā specie et mirā acie⁴ oculōrum et saevo vultu⁴ et magnā audaciā⁴; nullam⁵ rem magis⁶ amābant quam⁷ p̄roelia et pericūla. Equitātus Cimbris et Teutōnis deerat; peditātū⁸ pugnābant. Exercitibus viri bellicōsi et valīdi praeerant. Adventu⁹ Germanōrum non modo¹⁰ incōlis Galliae, sed etiam¹⁰ senatui et magistratibus Romānis magnus metus parātus est; perniciēs rei publicae adesse videbātur¹¹.

b) Postquam¹ Romāni multis² proeliis² ab³ exercitu Germanōrum superāti sunt, Marius, vir rei bellīcae⁴ perītus, exercitui Romāno praefuit et rem publicam Romānam ab⁵ interītū servāvit. A³ Mario exercitui Teutonōrum in Galliā, deinde⁶ copiis Cimbrōrum in Italiā per-

nicies parāta est. Res publicā Romāna et magistrātūs⁷ Romāni magno metu⁸ liberāti sunt. Post⁹ victorias gaudium popūli Romāni permagnum erat; copiae Marii post⁹ redītum a³ senātu multis rebus pretiōsis¹⁰ donātae sunt; Marius ipse¹¹ pater¹² patriae appellātus est.

Reliquiae superāti exercītūs Cimbrōrum et Teutonōrum in Germaniam remigrāvērunt.

19. Κασσάνδρας μαντεία.

« Stultum est, Trojāni, sperāre, quamdīu¹ Helēna rapta² habitat intra³ muros nostros. Quoties⁴ jam ego rogāvi, ut⁵ imperio divīno obtemperētis. Sed semper frustra⁶ orabamīni, semper mea verba repudiabantur. Utinam⁷ vestra consilia mutantur! Utīnam meis verbis obtemperētis! Frustra immolātis hic⁸ deis. Frustratam⁹ pugnabātur⁹. Frustra pugnātur¹⁰ pro¹¹ puēris et femīnis. Frustra necabuntur multi Trojāni ante¹² muros. Jam provideo¹³ incendium oppīdi et interītum incolārum Trojae. Jam video¹⁴ copias adversariōrum ante¹² muros. Utīnam¹⁵ nunquam¹⁶ nostrum oppīdum expugnaretur! Sed expugnabitur, incolae necabuntur, frustra femīnae lacrimābunt et obsecrābunt adversarios ne¹⁷ necentur, ne¹⁶ priventur carā vitā¹⁸ ».

20. Ὁ Ἀσκληπιός.

Roma olim molestā pestilentīā¹ vastabātur. In rebus adversis² oracūlum interrogātur. «Aesculapius» inquit sacra dei ministra «deus medicōrum est. Si¹³ inimico anīmo⁴ adversus⁵ Romānos erit, nullis remediis¹ morbus levabitur; si amīco anīmo⁴ erit, ex pericūlo Romāni servabuntur. Si⁶ Aesculapius auxilium suum op-

p̃ido vestro negāret⁶, alios deos frustra implorarētis⁷. Sed Aesculapius auxilium suum non negābit, si imperio divīno obtemperabītis. Praeclārum templum dei est in opp̃ido Epidauro. Inde⁸ deus navigio⁹ in insūlam¹⁰ vestram Tiberīnam¹⁰ apportētur¹¹; ibi¹² deo sacrificia parentur¹¹. Postrēmo¹³ templum Aesculapii in insūlā aedicētur¹¹».—Praeter¹⁴ templum in insūlā Tiberīnā situm¹⁵ Aesculapio alia templa erant aut¹⁶ in lucis aut¹⁶ ad¹⁷ aquas. Aegri in templum portabantur, ibi a¹⁸ deo sanabantur. Gallus, nuntius diēi, Aesculapio immolabātur.

21. Ὁ Δούρειος ἵππος.

Graeci paene¹ decem annos² frustra Trojam oppugnābant. Tandem³ Ulixes⁴, rex⁵ Ithācae, qui⁶ propter prudentiam suam Minervae valde placēbat, Graecos convocavit et incitāvit, ut⁷ dolum adhibērent. «Popūlo⁸ Trojanōrum armis⁹ non nocēmus» inquit; «dolum adhibeāmus¹⁰! Itaque consilio meo parēte! Magnum equum ligneum aedificabīmus et alvum equi viris¹¹ armātis¹¹ complebīmus et in navigiis nostris apud¹² propinquam insūlam Tenēdum exītum rei exspectabīmus. Utīnam consilium meum vobis¹³ placeat!» Cum¹⁴ consilium viri callīdi Graecis placēret, equum ligneum auxilio Minervae aedificavērunt et viris strenuis complevērunt; deinde¹⁵ ad¹⁶ insūlam Tenēdum navigavērunt et in orā latēbant.

22. Θάνατος τοῦ Λαοκόοντος.

Equus ligneus non diu latuit, sed Trojānis mirum aspectum praebuit et initio¹ cunctos perterruit. Multis viris multisque femīnis placuit ex opp̃ido in campum festināre, ut² equum spectārent. Alii³ effigiem equi timē-

bant et silēbant, alii³ suos admonēbant, ut² simulacrum in oppīdo collocārent. Tum⁴ Laocoon⁵, minister deōrum, cum⁶ filiis advolāvit et Trojānos admonuit, ut² equum delērent. «Timeo» inquit «ne⁷ patriae nostrae⁸ ab⁹ equo Graecōrum pericūlum immineat. Verbis meis fidem habēte: equus deis nostris displīcet. De¹⁰ patriā nostrā bene¹⁰ merebītis¹⁰, si equum delebītis. Sed si equum conservaverītis, dolebītis, et multae feminae interītum virōrum et filiōrum deflēbunt». Sed Laocoon frustra Trojānos a¹¹ consilio deterrēre studuit et jussu¹² Minervae cum⁶ filiis suis morsibus¹³ hydrārū necātus est.

23. Γάιος Μούκιος Σκαιόλας.

a) Cum¹ Porsenna, rex² Clusii, Romam oppugnāret, Romāni valde terrīti sunt, et magistrātūs timēbant, ne³ oppīdum expugnarētur et delerētur. Tum C⁴. Mucius Scaevōla bene de patriā suā meruit. A⁵ Scaevōla enim⁶ et (ab⁵) amīcis Scaevōlae consilium⁷ habītum est⁷, quomōdo⁸ Porsenna consilio⁹ prohibēri et Roma impētū Porsennae liberāri posset¹⁰. In consilio adolescentūlis placuit. «Unus¹¹ ex nobis¹² in castra adversariōrum intret¹³ et Porsennam necet¹³! Tantā audaciā¹⁴ adversarii bello¹⁵ deterrebuntur¹⁵». Metu¹⁴ poenae et supplicii a¹⁶ consilio suo non deterrītus¹⁶ Mucius in castra adversariōrum intrāvit et virum pretiōsis vestimentis¹⁷ ornātum necāvit. Non autem Porsennam, sed scribam Porsennae necāverat.

b) Tum Porsenna colloquium cum¹ Mucio habuit. In colloquio Mucius magnā audaciā² fuit. A Porsennā interrogātur, quis³ esset; Mucius: «Romānus» inquit «sum; C. Mucius nomīnor. Te⁴ necāre in anīmo habui⁵; falsā specie⁶ deceptus⁷ scribam necāvi. Doleo, quod⁸ frustra scri-

ba necātus est; tu⁹ ab aliis necabēris. Nam cruciātus et supplicium a Romānis non timentur, si patriam liberāre in anīmo habent». Pericūlo⁶ terrītus et irā⁶ inflammātus rex¹⁰ imperāvit, ut¹¹ tormenta apportarentur et Mucius vexarētur. Mucius autem «Cruciātu⁶» inquit «non terrear» et dextram in flammam arae injēcit¹² et cremāvit. Tantā audaciā¹³ Mucii Porsenna a bello Romanōrum deterrītus est.

24. Ὁ Ἀννίβας.

Hannībal, filius Hamilcāris, jam¹ juvenis exercitui Carthaginiensium praefuit et cum² Romānis diu³ bellāvit. Magna est gloria belli Hannibālis; primus⁴ erat peditūm et primus equitūm; Hannibālem sui milītes et cives amābant, Romāni et socii Romanōrum timēbant. Copiis Romanōrum consūles praeerant. Unus⁵ ex consulibus Scipio erat. Hannībal, cum⁶ a Scipiōne superātus esset, iram civium et odium hostium vitāvit et in aliēnas terras migrāvit; postrēmo⁷ hospes Prusiae, regis Bithyniae, erat. Sed Romāni etiam senem timēbant et delēre studēbant. Propterea⁸ Hannībal venēno⁹ se ipse necāvit¹⁰.

25. Ὁ Ρωμαϊκὸς θρίαμβος.

Juppīter, frater Neptūni, summus¹ deus Romanōrum, a Romānis pater deōrum hominumque appellabātur. In monte Capitolīno oppīdi Romanōrum Juppīter praeclārū templū habēbat. Imperatōres Romāni, qui² triumphābant, cum³ militibus ad⁴ templū summi dei comēabant. Ad currum triumphatōris equi albi alligāti erant. Ante⁵ currum reges hostium superatōrum⁶, catēnis⁷

onerāti, pedibus⁸ migrābant, post⁹ currum triumphantis filii (migrābant); tum¹⁰ totus¹¹ exercitus apparēbat: pedītes et equītes erant. Et imperātor et milītes a civibus laeto clamōre¹² salutabantur. Imperātor in templo summi dei sacrificābat; milītes frumento et vino et pecuniā donabantur; reges et duces populōrum superatōrum⁶ necabantur.

26. Οἱ Γράκχοι.

Ti¹. Gracchus et C². Gracchus fratres erant. Mater Gracchōrum erat Cornelia, filia Scipiōnis Africāni, mulier magnā dignitatē³. Gracchi tribūni⁴ plebis erant. Magnō amōre⁵ patriae et libertātis, magnā fortitudīne⁵, magnā auctoritatē⁵ apud⁶ plebem eminēbant. Ut⁷ miseram condiōnem plebis levārent, novas leges rogavērunt⁸. Sed leges Gracchōrum patrībus⁹ non placēbant, quod¹⁰ dominationi patrum periculōsae erant. Itaque patres Gracchos delēre studēbant. Et revēra¹¹ fratrībus miseram mortem paravērunt.

27. Λόγος Ρωμαίου δημάρχου.

Plebs pars popūli Romāni erat. Plebi Romānae tribūni plebis praeerant. Multi tribūni bene de plebe Romānā meruērunt.

Postquam¹ plebs Romāna diu² legibus sevēris³ patrum vexāta est, unus ex tribūnis plebis in contiōne hanc⁴ oratiōnem⁴ habuit⁵. «Conditio nostra» inquit «miserā est. Duris legibus³ et molestā dominationē³ patrum plebs Romāna vexātur. Fecundae regiōnes Italiae plebi negantur, quamquam tota natio Romanōrum has⁶ regiōnes occupāvit. Quod⁷ fame³ vexāmur, valetūdo se-

num et mulierum, juvenum et virginum mala est. Severitas dominationis patrum plebi Romānae causa seditionis erit. Itaque iterum⁸ ex urbe in Sacrum montem emigremus et plebem a⁹ patribus separemus!»

Postquam¹ oratio habita est, universa plebs orationem laudavit, et magna pars civium ex urbe in Sacrum montem emigrare in animo habuit¹⁰. Sed precibus¹¹ et promissis¹¹ patrum ira plebis placata est.

28. Ἡ ἀρπαγὴ τῆς Ἑλένης ὑπὸ τοῦ Πάριδος.

a) Antiquis temporibus¹ Trojanorum, gentis Asiae, rex erat Priāmus. Priāmus filium habebat, cui² nomen erat Paris, juvenem magnā pulchritudine³ corporis. Paris aliquando⁴ per⁵ mare Aegaeum⁶ in Graeciam navigavit, ut⁷ Menelāum, regem Spartaе, visitaret. Sparta erat caput terrae Lacedaemoniorum. Menelaus uxorem habebat nomine⁸ Helēnam. Uxor Menelai non solum Lacaenas, sed cunctas mulieres pulchritudine⁹ corporis superabat.

b) Cum¹ rex aliquando ab² urbe Spartā abesset, Paris Helēnam oravit, ut³ navem suam spectaret. Sparta ad flumen Eurōtam sita erat⁴. Helēna, Paridis voluntati obtempērans, cum⁵ hospite ad flumen migravit, ubi⁶ navis Trojanorum in portu erat. Postquam nautae Helēnam in navem portaverunt, regina dona a Paride apportata spectabat. Intērim⁷ Paris nautis imperavit, ut³ ex portu fluminis in mare apertum⁸ navigarent. Ita⁹ Paris Helēnam fraude¹⁰ et dolo¹⁰ raptavit et jus hospitii violavit. Hoc¹¹ scelus Paridis poeta Homērus in carminibus suis commemorat.

29. Ρωμαῖοι ποιηταί.

Romāni antīquis temporībus¹ laudabīli² amōre patriae et agricultūrae erant et fertīles agros auxilio fidelium servōrum arābant. Itaque Cato, scriptor Romānus, civībus suis salutaria praecepta de³ agricultūrā dedit⁴; sed opēra Catōnis magis⁵ utilia quam⁶ suavia erant. Artes et littērae Augusti demum⁷ aetāte¹ in urbe Romanōrum florēbant, postquam tristia et turpia bella civilia termināta sunt.

In numēro insignium poētārum Vergilius et Horatius et Ovidius fuērunt. Carmīna Vergīlii carminībus Homēri similia sunt: bellum et proelia his⁸ poētis communia sunt. Etiam Horatius illustris poēta est et anīmos omnium mortalium etiam nunc delectat. Ovidii carmīna, quae⁹ carminībus Vergīlii et Homēri dissimilia sunt, brevi tempōre¹ vobis¹⁰ nota et jucunda erunt.

30. Ἰταλία.

Italia, magna paeninsūla, inter mare Tyrrhēnum et mare Adriaticum patet.—Jugum Apennīni paene totam paeninsulam montībus¹ et collībus¹ implet.—Sed circa² Padum flumen magna planities est.—Ibi³ urbes celebres sitae sunt: Mediolānum, Cremōna, Verōna.—In hac⁴ planitie acria proelia inter Romānos et Gallos et Carthaginienses et Germānos fuērunt.—Copiis equestrībus⁵ Carthaginensium planities secunda⁶ erat.—Itaque copiae pedestres⁷ Romanōrum ibi³ ab equitātu Carthaginensium superātae sunt.—Nam equi Carthaginensium acres et celēres erant.—In equestri⁸ ad Ticīnum proelio⁸ consul Scipio vulnerātus et celēri⁹ auxilio⁹ filii

ab¹⁰ interītu sērvātus est.—Etiam prope¹¹ Romam, urbem celēbrem, caput Italiae, magna planities est.—Ad litus maris Tyrrhēni campi palustres sunt; itāque aēr ibi salūber non est.

31. Καρχηδών.

Carthāgo erat colonia Tyriōrum. Carthāgo a Didōne, virgīne prudenti et audāci, in litōre Afrīcae aedificāta est. Vetēres incōlae Carthagīnis diu nautae audāces, mercatōres prudentes, agricōlae diligentes, homīnes felīces erant. Navībus suis¹ etiam in Siciliam et in Hispaniam navigavērunt et magnam partem fertilium terrārum occupavērunt. Sed in rebus secundis² superbi, in rebus adversis³ non constantes erant et de⁴ fortunā desperābant. Itāque a Romānis, popūlo modesto et constanti, post bella vehementia superāti sunt. Carthāgo, vetus aemūla Romae, solo aequāta est⁵, quod⁶ Cato senex semper cives suos admonēbat, ut⁷ Carthāgo delerētur.

32. Ὁ Τρωϊκὸς πόλεμος.

In Trojāno litōre castra Graecōrum non procul¹ ab urbe Trojā erant. In castris erant naves Graecōrum. Ante² vetēra moenia magnae et celēbris urbis Trojae multos annos³ et aestātē⁴ et hiēmē⁴ pugnabātur⁵. Ibi⁶ audax Diomēdes cum Aenēā et deā Venēre pugnābat, ibi Paris cum Menelāo, ibi Patrōclus cum Sarpedōne, fidēli socio Trojanōrum. Ibi Trojāni pugnābant, quamdiu⁷ discordia fortium ducum Agamemnōnis et Achillis erat.

Post⁸ decem annos urbs a Graecis expugnāta est. Vetēres poētae multa narrant de⁹ expugnationē Trojae, de equo ligneo et ingenti magnitudīne ejus¹⁰, de terri-

bīli incendio urbis, de crudēli caede incolārum, de morte regis Priāmi, de servitudīne Hecūbae et filiae et divitum quondam¹¹ et feliciū, jam¹² autem paup̄rum et infeliciū feminārum Trojae.

33. Οἱ Πέρσαι.

Antiquissimis temporibus¹ Persae fortiōres et bellicosiores erant quam² cet̄eri omnes Asiae populi.—Cyrus, vir fortissimus et prudentissimus, Persas imperio³ Medōrum, gentis multo⁴ infirmioris et ignavioris, liberaverat et conditor ingentis regni Persarum fuit.—Cyrus unus ex nobilissimis regibus fuit. Vehementissimo impetu⁵ omnes hostes, velut⁶ Lydos et Babylonios, populos multo⁴ nobiliores et potentiōres, superavit.—Brevissimo⁷ temporis spatio⁷ regnum Persarum amplissimum fuit, et reges Persarum divitissimi et potentissimi fuerunt omnium regum Asiae.—Persae non modo cum populis Asiae bellaverunt, sed etiam cum gentibus aliarum terrarum.

Paulatim⁸ autem Persae divitiis⁹ et luxuria⁹ imbeliores et molliōres facti sunt¹⁰.—Diu Graeci, qui¹¹ in litore Asiae et in Eurōpā habitabant, pro libertate patriae cum Persis pugnaverunt.—Quamquam Persae ampliore numero¹² militum Graecos superabant, tamen¹³ exercitus Graecorum multis proeliis¹⁴ victores fuerunt; nam Graeci constantiores erant et imperio¹⁵ ducum fortiorum parabant.

34. Αἱ μάχαι τῶν Ἑλλήνων ἐν Μαραθῶνι, Θερμοπύλαις, Σαλαμῖνι καὶ Πλαταιαῖς.

Nihil¹ est clarius quam² pugna ad Marathōnem, ubi³

Miltiādes multo⁴ minōre exercitū⁵ copias pedestres et equestres Persārum fugāvit et paene delēvit.—Quid⁶ pulchrius et honestius est quam² certamīna in Thermo-pŷlis? Ibi⁷ Leonīdas, vir fortissīmus et generosissīmus, qui⁸ minīmo exercitui praeerat, vehementissīmos impētūs multo⁴ majōris exercītūs Persārum diu sustinuit. Sed cum omnībus comitībus vitam efflāvit⁹. Nam homo pessīmus, nomīne¹⁰ Ephialtes, prodītor patriae suae, Persis (δαρ.) viam per montes monstravērat, ut¹¹ Graecis interītum parērent.

Nulla¹² pugna nobilior erat quam² pugna navālis¹³ ad Salamīnem. Ibi⁷ commūnis classis Graecōrum multo⁴ majōri classi hostium dolo⁵ Themistōclis, viri prudentissīmi, et celerrīmo omnium navium impētū⁵ maxīmam cladem parāvit. — Quid⁶ illustrius fuit quam² proelium ad Plataeas? Ibi⁷ exercītus Lacedaemoniōrum et Atheniensium, qui⁸ optīmis ducībus, Pausaniae et Aristīdi, parēbat, maxīmum exercītum Persārum superāvit et fugāvit et paene delēvit.

35. Διάλογος.

A l e x a n d e r. Salve¹, amīce! Ubi² heri³fuisti? ad te meavēram, ut⁴ tibi librum monstrārem, qui⁵ mihi a patre meo donātus est, sed abēras. Pater tuus mihi: « i-gnōro » inquit « ubi filius meus sit ».

P a u l u s. Doleo, quod⁶ āfui. Avus meus me invitavērat, ut⁴ hortum suum et fructūs arbōrum spectārem.

A. Quam⁷ felix tu es! Ego avum non habeo, qui⁸ mei memor sit⁸.

P. Quid⁹ inest in libro tuo? Si tibi jucundum est, ex libro tuo mihi et fratrībus meis recīta!

A. Libenter¹⁰ vobis recitābo. Itaque vos oro, ut⁴ cras¹¹ sub² vesp̄rum in villā patris mei adsitis. Aderitisne¹³?

P. Aderimus; nihil nobis jucundius est. Nihil magis¹⁴ nos delectat quam¹⁵ fabulae et historiae et dicta sapientium virōrum. Sed cur non statim¹⁶ mihi recitas?

A. Si id¹⁷ tibi gratius est, libenter¹⁰ tibi obtemperābo; tu autem memoriā tene¹⁸, quod¹⁹ tibi recitābo! Unus ex septem²⁰ sapientibus, qui²¹ Bias appellabatur: «Omnia mea» inquit «mecum²² porto».—Socrātes: «Melior pars nostri» inquit «immortalis est» et «Conscientia est vox deōrum in nobis» et «Nemo²³ vestrum, si peccaverit, beātus erit».—Solo exclamavit: «Nemo nostrum ante mortem beātus nomināri potest²⁴».—Pythagōras: «Amīcus» inquit «alter ego est».—Maecēnas autem in testamento suo Augusto, imperatōri Romāno, mandāvit: «Horatii ut²⁵ mei memor es!» Satisne²⁶ recitāvi?

P. Gratiam tibi habeo²⁷, quod⁶ mihi jam hodie ex libro tuo recitavisti. Magnum gaudium mihi paravisti. Sed si me amas, librum tuum mihi commōda, ut⁴ unā²⁸ cum²⁸ fratribus meis me fabulis²⁹, quae³⁰ in libro sunt, delectem! Nos omnes gratiam tibi habebimus et tui memōres erimus. Commodabisne librum?

A. Commodābo; ecce³¹ liber meus! Vale³²!

P. Vale, optīme amīce!

36. Ὁ Ἀννίβας ἐνθαρρύνει τοὺς στρατιώτας του.

Hannibal, clarissimus ille Poenōrum imperator, cum¹ Alpium montes altissimos superavisset, militum animum² hac oratione³ confirmavit.

«Vidētis, milites fortissimi, Italiam illam, domici-

lium hostium nostrorum. Galli, incolae harum regionum, socii amique nostri erunt: hi nobis omnes res necessarias praebēbunt; hi erunt hostes acerrimi Romanorum illorum improborum. Urbes opulentae, Roma ista, caput ipsum, et opes urbis illius praeda vestra erunt. Haec omnia in manibus vestris sunt. Romani ipsi in maximo sunt timore. Vos ipsi expugnavistis Saguntum, oppidum illud firmissimum, superavistis Pyrenaeos illos montes, victores fuistis Gallorum: etiam victores eritis Romanorum illorum ».

37. Κατιλίνας. — Κικέρων.

Catilina homo improbissimus fuit. Ejus consilia rei publicae Romanae perniciosae erant. Nam in animo habebat magistratus Romanos necare et pro¹ iis ipse rem publicam Romanam administrare et populum cum sociis suis expilare. Sed Cicero, qui² illo anno³ consul erat, consilio⁴ et fortitudine sua⁴ eum ita⁵ terruit et coërcuit, ut⁵ consilia ejus irrita essent. Catilina, postquam frustra Ciceronem necare temptavit, ex urbe Roma evasit⁶, ut⁷ in Etruria copiis amicorum praeesset. Sed superatus et ipse in proelio necatus est. Socii autem ejus, qui⁸ in urbe erant, jussu⁹ Ciceronis necati sunt, quamquam¹⁰ nonnulli¹¹ nobiles Romani vitam eorum servare studuerant.—Eundem Ciceronem, qui optime de patria sua meruerat, postea cives accusaverunt, quod¹² cives Romanos necavisset, eumque relegaverunt. Sed jussu⁹ eorundem Romanorum brevi¹³ in patriam revocatus est.

Idem Cicero miserrimum exitum vitae habuit. Nam jussu Antonii, qui ei inimicus erat et eum timebat; ne-

cātus est. Memoriam autem ejus usque ad¹⁴ nostram aetātem homīnes servavērunt.

38. Κροῖσος καὶ Σόλων.

a) Croesus, rex Lydōrum, in urbe Asiae habitābat, cui nomen erat Sardes. Hic rex, cujus divitiae erant ingentes, tantam potentiam tantasque opes habēbat, ut¹ fama ejus in omnībus terris et apud² omnes gentes maxīma esset. Itaque non modo amīci et hospītes, quos multos semper habent divītes, sed etiam peregrīni saepe in illā urbe erant, ut³ opes illius spectārent.

b) Aliquando¹ Solo Atheniensis, quem Graeci inter septem² sapientes numeravērunt, apud Croesum fuit, cujus hospes erat, et rex imperāvit, ut³ ei (δῆκ.) omnes divitiae regiae monstrarentur. Deinde⁴ a Croeso interrogātus est, quis felicissīmus omnium homīnum esset. Ille: «Tellus Atheniensis» inquit «meā sententiā⁵ felicissīmus fuit; nam ei (δῆκ.) boni et probi libēri erant et pro⁶ patriā pugnans vitam efflāvit». Tum⁷ Croesus: «Quid?» inquit «Egone tibi felicissīmus esse non videor?» Et Solo: «Res humānae» inquit «cadūcae sunt et saepe mutantur. Quid incertius est quam⁹ opes et divitiae? Pauci homīnes usque ad¹⁰ ultīmum diem vitae fidis amīcis, tranquillo anīmo, bonā valetudīne delectantur. Itaque nemo ante mortem a me beātus nominabitur». Haec verba Solōnis Croeso, qui magnā¹¹ erat superbīā¹¹, non placuerunt, et rex sapientiam illius parvi¹² aestimāvit. Sed paulo post¹³ fortuna regis ita¹⁴ mutāta est, ut¹⁴ ipse de¹⁵ felicitāte suā dubitāret.

c) Illis temporībus¹ rex Persārum erat Cyrus, de quo supra² sermo fuit. Cyri potentia tanta erat, ut³

omnes gentes, quibuscum⁴ bellābat, superāret. Croesus, cui magna potentia Cyri displicēbat, bellum parāvit et cum magno exercītu in agros Persārum intrāvit. Sed Cyrus exercītum Croesi superāvit et urbem Sardem expugnāvit. Croesum vero⁵ ipsum cremāre cogītans in rogo collocāvit. In eo⁶ stans⁷ Croesus ter⁸ Solōnis nomen exclamāvit. Tum Cyrus interrogāvit Croesum, quis Solo esset et cur auxilium ejus implorāret. Et Croesus: «Auxilium» inquit «Solōnis non implorāvi; sed memor eram verbōrum sapientissīmi illīus viri, quae memoriae meae⁹ mandāvi⁹: Nemo ante mortem a me beātus nominabitur». His verbis¹⁰ perturbātus Cyrus Croesum pericūlo, in quo erat, liberāvit eumque orāvit, ut¹¹ amīcus suus esset. Sed regnum suum Croesus non recuperāvit.

39. Φιλοπατρία Σπαρτιάτιδος.

Nuntius quidam Lacedaemonius, qui ex pugnā in urbem properavērat, muliēri, cujus quinque¹ filii in acie necāti erant, interroganti, quid de² bello nuntiāret, filiōrum mortem nuntiāvit. Tum illa: «Non hoc» inquit «te interrogāvi, sed illud tu mihi nuntia, utrum³ nos hostem superaverīmus, an³ ab eo superāti simus». Is cum⁴ praeclāram victoriam Lacedaemoniōrum et cladem hostium nuntiavisset, mulier pro⁵ suo erga⁶ patriam amōre: «Vos» inquit «dei immortāles, laudo, quod⁷ patriam servavistis; filiōrum mortem quamquam⁸ est acerbissīma, aequo⁹ tamen anīmo⁹ tolerābo».

Tantus amor patriae in Lacaenārum anīmis erat.

40. Μύρμηξ καὶ τέττιξ.

Formīca diligenter¹ et prudenter² frumentum ae-

stāte³ collegērat⁴, ut⁵ hiēme³ cibum habēret. Sed cicāda de futūro tempore non cogitavērat. Itaque cum⁶ hiems esset, non habēbat, unde⁷ nutritētur, et formīcam rogāvit, ut⁵ sibi cibum impertīret. Illa autem: «Quid impedīvit» inquit «quomīnus⁸ aestāte³ cogitāres de futūro tempore? Quibus negotiis⁹ impedīta eras?» Cicāda ad haec verba respondit: «Cantāvi in agris et in campis; tu vocem meam, qua¹⁰ omnes delectāvi, non audivisti?» Cum⁶ haec verba cicādae audivisset, formīca: «Audīvi» inquit «vocem tuam; sed cum⁶ te monērem, ut⁵ laborāres, consilio meo non oboedivisti. Qui consilio prudentium non oboedivērit, jure¹¹ puniētur. Qui aestāte³ de futūro tempore non cogitavērit, hiēme³ jure¹¹ esuriet. Cibus tibi a nobis non impertiētur ».

41. Αἰνεΐας.

Cum¹ Graeci decīmo² anno³ belli Trojam dolo⁴ expugnavissent, urbs incendio delēta est, incōlae necāti, femīnae vinctae et in Graeciam transportātae sunt, ut⁵ servīrent. In numēro eōrum Trojanōrum, quos dei servavērunt, fuit Aenēas, filius Venēris, vir fortissīmus et prudentissīmus. Is jam initio⁶ consilia et facinōra Parīdis nunquam⁷ probavērat et cum¹ sensisset, quanta⁸ esset injuria hujus viri, optavērat et suasērat, ut⁵ bellum finirētur. At⁹ cum¹ hoc consilium repudiātum esset, neque¹⁰ laboribus neque¹⁰ vulneribus fatigātus omnibus proeliis interfuerat et cum ipso Achille pugnavērat.

Tum¹¹ fugā⁴ vitam servāvit et tantā¹² fuit pietāte¹², ut¹³ patrem senem umēris suis ex urbe portāret. Cum cetēris Trojānis, qui ex clade servāti erant, postea in Italiam venit ibique¹⁴ novam patriam reppērit.

42. Ὁ Ὀδυσσεὺς καὶ αἱ Σειρήνες.

Cum¹ Ulixes insulae² Sirēnum appropinquāret, divīnae illae virgīnes in litōre, quod mirā³ florum copiā³ vestītum erat, sic⁴ cantābant:

«Navīga huc⁵ Ulixes, clarissīme rex, cujus laude terrae et maria complēta sunt. Carmīna nostra sunt dulciōra quam mel. Omnes curae, etiamsi⁶ gravissīmae sunt, leniuntur carminībus nostris³. Advōla; invitāmus et rogāmus te. Nos omnia scimus. Audies de laborībus periculisque belli Trojāni; cantabīmus de incendio Trojae, quo³ illi labōres finīti sunt. Oboedi et audi, ut⁷ omnes nautae nobis oboediēbant ».

Sic⁸ Sirēnes cantābant. Et oboedivisset Ulixes, nisi⁹ vinculis¹⁰, quibus³ in nave religātus erat, impedītus esset.

43. Τὸ Ρωμαϊκὸν κράτος.

a) Rei publicae Romānae initio¹ unus vir praeerat, qui rex appellabātur. A duōbus fratribus Roma aedificāta est, a Romūlo et Remo, anno septingentesīmo quinquagesīmo tertio² ante³ Christum³ natum³. Post mortem Remi Romūlus primus rex Romanōrum fuit. Septem reges Romāni fuērunt: primus erat Romūlus, secundus Numa Pompilius, tertius Tullus Hostilius, quartus Ancus Marcius, quintus Tarquinius Priscus, sextus Servius Tullius, septīmus Tarquinius Superbus. Romāni, postquam dominationē⁴ regum se liberavērunt anno quingentesīmo decīmo² a⁵. Chr.⁵ n.⁵, duos consules creavērunt, qui⁶ rem publicam Romānam administrārent⁶. Brutus et Collatīnus primi consules fuērunt. Praeterea⁷ multi alii magistrātūs erant: censōres, prae-

tōres, aedīles, quaestōres, tribūni plebis. Romāni, ut⁸ imperium amplificārent, cum omnībus fere⁹ Italiae popūlis bellavērunt. Tria bella Romāni cum Samnitībus gressērunt¹⁰. Duo consūles, Decii, pater et filius, alter bello¹¹ Latinōrum¹², alter bello¹¹ Samnitium¹² pro patriā pugnantes vitam efflavērunt. Ab¹³ anno ducentesimo sexagesimo sexto a⁵. Chr⁵. n⁵. tota fere⁹ Italia Romānis parēbat.

b) Tria bella inter Romānos et Carthaginienses erant, quae Punīca appellantur. Secundo bello Punīco¹ (ab² anno ducentesimo duodevicesimo usque ad³ ultimum annum ejusdem saecūli) Romāni primis quattuor pugnis a Poenis superāti sunt. Post tertiam cladem unius viri prudentiā⁴ et constantiā⁴ res publica Romāna servāta est, Fabii Maxīmi dictatōris. Eōdem bello¹ tres Scipiōnes diversis⁵ temporibus⁵ summam⁶ imperii⁶ tenebant: duo⁷, qui fratres erant, in Hispaniā cum Carthaginensibus pugnavērunt et ambo in pugnā necāti sunt; tertius⁸ ex iis Hannibālem, qui per⁹ quindēcim annos victor¹⁰ Italiam occupātam tenuerat, in Africā superāvit (anno ducentesimo secundo a. Chr. n.) et hac victoriā⁴ bellum septendēcim annōrum finīvit. Tertio bello Punīco¹ Carthāgo a Romānis delēta est; urbs septendēcim dies¹¹ noctesque¹¹ flagrabat anno centesimo quadragesimo sexto. Eōdem anno¹ etiam Corinthum, opulentissimam urbem Graeciae, Romāni delevērunt.

c) Cum duobus popūlis Germaniae, Cimbris et Teutōnis, Romāni duodēcim annos¹ bellavērunt. Illi, postquam omnes exercītūs Romānos fugavērunt et agros vastavērunt totamque Galliam occupavērunt, duobus atrocissimis proeliis a Romānis superāti sunt annis² cen-

tesimo secundo et centesimo primo. His duabus pugnis multa milia hominum necata sunt.

d) Ultimo¹ ante Christum natum saeculo¹ res publica Romana tribus bellis civilibus² vexata est. Anno sexagesimo tertio¹ Cicero fortitudine³ et prudentia³ nefaria consilia Catilinae oppressit⁴. Ab anno duodesagesimo Caesar, qui anno undesexagesimo consul fuerat, septem annos cum Gallis bellavit. Caesar initio sex, deinde octo, postrimo⁵ decem legiones habuit. Potentia Caesaris tanta erat, ut⁶ rex esse videretur⁶; id civibus displicuit. Itaque anno quadragesimo quarto conjurati⁷ eum viginti tribus³ vulneribus³ necaverunt. Post Caesaris mortem per duodecim annos bellum civile inter Octavianum, heredem Caesaris, et Antonium fuit. Sed anno tricesimo primo Antonius ab Octaviano pugna navali⁸ superatus est. Ab illo tempore imperium Romanum uni viro paruit, qui imperator appellabatur. Augustus primus imperator Romanorum fuit. Imperatores per quingentos septem annos imperio Romano praeerant (ab anno tricesimo primo ante Chr. n. usque ad annum quadringentesimum septuagesimum sextum post⁹ Chr.⁹ n.⁹). Hoc anno populi Germaniae ultimum imperatorem, cui nomen erat Romulus Augustulus, imperio¹⁰ privaverunt.

44. Τί λέγει ἡ τοῦ Ἑκτορος σκιά ἐμφανισθεῖσα πρὸς τὸν Αἰνείαν.

Aenēas in somnis¹ supra² caput suum videt Hectōrem, quem Achilles necaverat turpibusque vulneribus³ laceraverat. Erat autem Hector eadem specie⁴, quam⁵ fuerat. «Quid⁶» inquit «jaces, mi⁷ amice, in lecto nihil

metuens? Jam ex illo equo ligneo, quem in arce constituistis, Graecōrum fortissimī in urbem ruunt, jam ruit in urbem a⁸ litōre multitūdo hostium. Saevient in hac urbe, dum⁹ eversa erit et templa ejus incensa erunt. Utīnam ne¹⁰ ligneum illud monstrum in arce a¹¹ vobis constitūtum esset¹⁰! Utīnam ne¹⁰ templa fronde³ et floribus³ ornavissētis¹⁰! Nunc levitas vestra punītur, laetitiae in dolōrem convertitur. Tu vero¹², vir fortissīme, nondum¹³ ad infēros descendes. Te dei immortāles elegerunt, ut¹⁴ deos patrios serves et in novā urbe constituas. Mandant tibi, ut in terrā longinquā oppidum novum aedifices. Comprehende igitur simulacra deōrum et ex incendio serva!» His verbis¹⁵ admonītus, Aenēas somno¹⁶ solūtus est. Statim¹⁷ arma induit; jam enim ingens clamor et armōrum sonītus audiebantur.

45. Προφητεία τοῦ Νηρέως.

Cum¹ Paris Helēnam per mare abducēret, Nereus irā² incensus haec praedixit: « Haec mulier, quam nunc in patriam tuam addūcis, a Graecis reducetur. Utīnam Menelāus te cum³ muliere infidā in mari deprehendisset et necavisset! Nunc vero non tu solum puniēris, sed etiam patria tua puniētur. Cum⁴ multum diuque armis⁵ conflixeritis⁴, urbs illa clarissīma, quam Priāmus regit et tam multi reges ante Priāmum rexērunt, evertetur. Nondum intellexisti veritatem oratiōnis meae; cum intellexēris eam, clades vestra nullis lacrimis⁵ avertetur. Utīnam ne⁶ navem tuam in Graeciam direxisses⁶! Utīnam ne⁶ jus hospitii a te neglectum et contemptum esset!» Sic Nereus monēbat. Sed Paris monentem contemnēbat eique aures non praebebāt.

46. Λόγος τοῦ Καίσαρος.

Cum¹ Ariovistus, rex Suebōrum, Romānis bellum indixisset et copias suas adducēret, milītes Romāni ita² perterrīti sunt, ut³ Caesar hanc oratiōnem apud³ eos habēret :

« Jam diu bellum gerītis, milītes; meis auspiciis⁴ copias Helvetiōrum magno proelio⁵ vicistis. Vincēre igitur scitis, si fortis imperātor vos ducit. Itaque nescio, cur nunc tantus timor anīmos vestros occupavērit. Metuitisne⁶, ne⁷ a Germānis vincamīni? Optatisne, ut⁸ nobis a senātu auxilia mittantur, priusquam⁹ proelium cum Germānis committāmus? Hostes non multitudīne, sed fortitudīne milītum vincuntur. Magnae ignaviae¹⁰ vos arguo, quod¹¹ ipsum aspectum Germanōrum metuitis. Sed anīmus vobis restituētur, si audiverītis, quod vobis dicam : hi Germāni non fortiōres sunt quam ei, quos C.¹² Marius vicit. Vinci igitur possunt¹³ et vincuntur, credīte mihi ! ».

Hac oratiōne ita² anīmos milītum acuit, ut² omnes postēro die¹⁴ pugnam poscērent et summā fortitudīne¹⁵ proelium committērent. Hostes ab eis victi sunt.

47. Ὁ Βίαις.

Bias unus ex illis septem sapientībus fuit, quorum nomīna antīquis temporībus¹ clarissīma erant, quia² sapientiā³ omnes homīnes superāre videbantur. Bias habitābat in urbe Priēnā, quae in Cariā sita erat⁴. Cum⁵ aliquando hostes hanc urbem cepissent, omnes cives ex urbe fugērunt et multas res secum⁶ asportavērunt. Bias a nonnullis admonītus est, ut⁷ idem faceret neque

hostibus omnes res suas permittēret. Tum ille: « Omnia mea » inquit « mecum⁶ porto ».

48. Ἡ δικαιοσύνη τοῦ Αὐγούστου.

Augustus aliquando a Vedio Polliōne ad¹ convivium invitātus erat. Cum² jam accubisset, accēdit³, ut unus ex Vedii servis vas frangēret crystallinum. Statim⁴ in piscinam rapi eum jussit Vedius et objici muraenis⁵. Sed puēro, cui vas exciderat, contigit⁶, ut ex manibus eōrum evadēret, qui eum comprehendērant. Confūgit ad Augustum, id unum⁷ petens, ne⁸ piscibus⁵ objiceretur, sed alio modo⁹ interficeretur. Augustus, dolore¹⁰ et misericordiā¹⁰ motus¹¹: « Tu » inquit « omnino¹² non interficiēris; vobis¹³ autem, servi, praecipio, ut¹⁴ vasa omnia crystallina frangātis piscinamque compleātis ».

49. Ὁ Τυρταῖος.

Messenii bello¹ victi² a Lacedaemoniis jugum servitutis durae cum³ indignatione tolerābant. Cum⁴ occasio deficiendi data esset⁴, illud jugum dejecērunt. Lacedaemonii, cum⁵ belli finem facere non possent⁵, oraculum⁶ Delphicum consulere⁶ consilium cepērunt⁷. Consulētibz hoc oraculum⁸ editum est⁸: « Athēnis⁹ dux petendus est. Graves clades accipiētis, nisi ducem arcessiveritis Athēnis⁹ ». Oboedivērunt oraculo nec frustra¹⁰ ducem¹¹ ab¹¹ Atheniensibus petivērunt¹¹. At¹² qualem accepērunt! Poētā claudum reique militāris¹³ ignārum, cui nomen erat Tyrtaeus. Primo¹⁴ igitur putābant se deceptos vel ignominiā¹⁵ affectos esse¹⁵. Sed paulo post sententiam mutavērunt. Carminibus¹⁶ enim Tyrtaei tam alācres facti sunt¹⁷ ad pugnandum et vincendum, ut¹⁸ praecla-

rissimam victoriam parērent. Ita Messeniōrum potentia concussa¹⁹ et bellum felicissime²⁰ confectum est.

50. Ἡ πρὸς τὴν Ἀρτεμιν ἀσέβεια τοῦ Ἀγαμέμνονος καὶ ἡ τιμωρία αὐτοῦ.

Agamemnon cum¹ ad Aulīdem morarētur, venāri solēbat. Aliquando in luco, ubi² Diāna venāri solēbat, venātus est. Cum¹ autem cervam pulcherrimam, quae Diānae sacra erat, interfecisset, valde³ gavīsus est. « Ne⁴ Diāna quidem⁴ » inquit « arcu⁵ sagittisque⁵ melius⁶ uti potest ». Dea irāta⁷ a⁸ rege, qui talia dicere ausus erat, poenas⁸ repetīvit⁸. Subīto⁹ enim tanta tranquillitas maris consecūta est, ut¹⁰ classis egrēdi non posset.

Prīncīpes hac re perterrīti Calchantem vatem consultuerunt, quis deus Graecis irascerētur. Is primum, cum¹¹ iram regis veritus verum profitēri non auderet, tacuit. Denīque¹² cum¹ Achilles pollicītus esset se eum tutatūrum esse: « Diāna » inquit « Agamemnōni irascitur, cum¹¹ cervam sacram interficere ausus sit. Is nisi Iphigenīam, filiam suam, deae immolavērit, ventum¹³ secundum¹³ non nanciscētur ». Tum rex : « Tu » inquit « Calchas, mihi mala nuntiāre soles. Quis suam filiam immolare audēbit? Ego id non faciam ». Denīque¹⁴ autem a principibus coāctus filiam cum matre arcessīvit.

51. Ὁ Λεωνίδας.

Leonīdas, rex Lacedaemoniōrum, ad Thermopŷlas profectūrus erat¹. Ephōris, cum² nimis³ parvas copias ab eo duci dixissent, hoc respondit: « Satis⁴ magnas duco ad id, quod actūrus sum⁵ ». Illi interrōgant: « Nonne⁶ in anīmo habes⁷ victoriam parere? Num⁸ aliud consi-

lium cepisti? » At ille: « Specie⁹ » inquit « proficiscor, ut¹⁰ barbāros ab adītu ad fines nostros prohibeam; revēra¹¹, ut¹⁰ moriar pro Graeciā ». Castris¹² vero ad Thermopylas positis¹² ita suos allocūtus est: « Barbāros adesse scitis; non licet nobis tempus in consultatiōnibus consumēre: jam igitur aut moriendum est nobis¹³ aut vincendi sunt barbāri ».

52. Θάνατος τοῦ ὑπάτου Αἰμιλίου ἐν τῇ παρὰ τὰς Κάννας μάχῃ.

Anno¹ a. Chr. n.² ducentesīmo sexto decimo¹ Aemilius et Terentius consulātu³ fungebantur. Gerebātur tum bellum cum Hannibāle Poeno. Ad⁴ Cannas Terentius invīto collēgā⁵ copias in aciem edūxit. Secūtus est Aemilius, ne⁶ collēgam desereret. Primo equestre proelium⁷ fuit. Equites Romāni pulsi terga vertērunt. Deinde copiae pedestres manum conseruērunt⁸. Ne⁹ ii quidem⁹ rem bene gessērunt¹⁰. Romanōrum ii, quibus Aemilius praeerat, aliquamdiu¹¹ impētum sustinuērunt. Postrēmo consūle gravīter vulnerāto hi quoque¹² fusi sunt. Lentūlus tribūnus¹³ milītum cum¹⁴ praetervēhens equo¹⁵ sedentem in saxo consūlem vidisset, his verbis¹⁶ eum allocūtus est: « Adhuc¹⁷ tibi, Aemili, vires supersunt et ego te tuēri possum. Cape igitur hunc equum, ne hanc pugnam morte¹⁶ consūlis fatālem facias ». At ille respondit: « Ego non jam⁸ convalescam; tu, Lentūle, sequere cetēros, ne⁶ utrumque nostrū¹⁹ hostes opprīmant. Romae²⁰ hortāre senatōres, ut¹² urbem muniant et praesidiis¹⁶ firment ». Dum²² ita colloquuntur²², jam hostes adsunt²³. Consūlem obruunt telis¹⁶, Lentūlum ex eōrum manibus erīpit equus.

53. Ὁ ὄρκος τοῦ Ἀννίβα.

Hamilcar, pater Hannibālis, in Hispaniam imperātor profectūrus¹ Carthagīne² deis immortalibus sacrificāvit. Quae³ sacrificatio dum⁴ conficiebātur, ad aram stans ex filio quaesivit⁵, num⁶ secum in bellum proficisci cupēret. Hannībal id libenter⁷ accēpit atque multis blanditiis patrem consecrāvit, ne⁸ dubitāret ducēre. « Faciam » inquit Hamilcar « quod oras, mi⁹ fili, si fidem mihi dedēris, quam postūlo. Hanc aram tenens jura te nunquam amicum popūli Romāni futurum esse! » Hoc iusjurandum Hannībal puer novem annōrum patri dedit ac¹⁰ per¹¹ totam vitam tam¹² fideliter¹³ conservāvit, ut¹² nemo unquam¹⁴ Romānis infestior fuerit.

54. Ὁ Ἀμίλκας εἰς τὴν Ἰσπανίαν.

Anno¹ a. Chr. n. ducentesimo tricesimo septimo Hamilcar in Hispaniam missus est, ut² ibi cum bellicosis gentibus bellāret. Is in Hispaniam secum duxit Hasdrubālem, juvenem illustrem, cui propter³ praeclāram indōlem filiam suam in matrimonium dedērat, et Hannibālem filium, puērum novem annōrum. Mare transgressus Hamilcar magnas res secundā fortunā⁴ gessit: bellicosissimas gentes subēgit, permulta oppīda cepit, magnas opes collēgit magnumque et fortem exercitum sibi comparāvit. Jam bellum Romānis indicēre meditabātur, cum⁵ subito⁶ mortuus est: nono anno¹ postquam in Hispaniam venērat, adversus⁷ bellicōsam gentem Vettōnum pugnans cecīdit.

ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟΝ

ΕΡΜΗΝΕΥΤΙΚΑ ΥΠΟΜΝΗΜΑΤΑ

1. — 1 ἀφαιρετκ. τοῦ ὀργάνου = διὰ μετὰ γνκ. — 2 in μετ' ἀφαιρετκ. σημαίνει τὴν ἐν τόπῳ στάσιν = ἐν μετὰ δτκ. — 3 καὶ (προσθετικὸς).

Rosa, ae. — amo. — silva, ae. — umbra, ae. — cena, ae. — paro. — laudo. — Graecia, ae. — orno. — filia, ae. — mensa, ae. — corōna, ae. — dea, ae. — Vesta, ae. — adōro. — ara, ae. — bestia, ae. — habito. — aquila, ae. — capto. — gallina, ae. — insidiae, arum.

2. — 1 ἐφ' ὅσον. — 2 τί; — 3 κλητικῇ. — 4 ex μετ' ἀφαιρετκ. = ἐκ μετὰ γνκ.

Patria, ae. — incōla, ae. — nauta, ae. — apporto. — divitiae, arum. — fenestra, ae. — casa, ae. — specto. — puella, ae. — exspecto. — avia, ae.

3. — 1 ἀφαιρετκ. τοῦ ὀργάνου = διὰ μετὰ γνκ. — 2 ante μετ' αἰτιατκ. = πρὸ μετὰ γνκ. — 3 ἐπὶ πολὺ. — 4 in μετ' ἀφαιρετκ. = ἐν μετὰ δτκ. — 5 τί; — 6 χθές. — 7 κλητικῇ.

Sapientia, ae. — Attica, ae. — ara, ae. — Sparta. ae. — pugna, ae. — coma, ae. — Musa, ae. — sacrifico. — ambulo. — insula, ae.

4. — 1 ἐστὶ (εἶναι). — 2 ἔχει. — 3 in μετ' ἀφαιρετκ. σημαίνει τὴν ἐν τόπῳ στάσιν = ἐν μετὰ δτκ. — 4 εἰσὶν (εἶναι). — 5 ἦσαν. — 6 ἀφαιρετκ. τοῦ ὀργάνου = διὰ μετὰ γνκ. — 7 ἦτο.

Eurōpa, ae. — ora, ae. — agricōla, ae. — poēta, ae. — laudo. — gloria, ae. — via, ae. — statua, ae. — littērae, arum. — doctrīna, ae. — victoria, ae.

5. — 1 in μετ' ἀφαιρετκ. = ἐν μετὰ δτκ. — 2 ἦσαν. — 3 ἦτο. — 4 διότι. — 5 ἀφαιρετκ. τοῦ ὀργάνου = διὰ μετὰ γνκ.

Romānus, i. — multus, a, um. — deus, i. — numērus, i. — Saturnus, i. — aqua, ae. — in mōlo. — taurus, i. — equus, i. — vinum, i. — uva, ae. — mercatūra, ae. — eloquentia, ae. — monstro. — medicīna, ae. — templum, i. — lucus, i. — herba, ae.

6. — 1 ἀφαιρτικ. τοῦ ὀργάνου = διὰ μετὰ γνκ. — 2 δέν. — 3 καθηνυμένως. — 4 = atque (= καί) fossā (ἀφαιρτικ. τοῦ ὀργάνου).

Arma, ōrum. — telum, i. — pugno. — sagitta, ae. — longus, a, um. — bellum, i. — castra, ōrum. — collōco. — vallum, i. — fossa, ae. — firmo. — altus, a, um. — latus, a, um. — tutus, a, um.

7. — 1 quamquam = ἄν καί. — 2 διότι. — 3 Ἀπόλλων. — 4 ἐπειδή. — 5 καί (προσθετικὸς). — 6 ἀφαιρτικ. τοῦ ὀργάνου = διὰ μετὰ γνκ. — 7 κατ' ἔτος. — 8 in μετ' αἰτιατικ. = εἰς μετ' αἰτιατικ.

Clarus, a, um. — Graecus, i. — carus, a, um. — parvus, a, um. — Latōna, ae. — appello. — plenus, a, um. — laurus, i. — neco. — navīgo.

8. — a) 1 διότι. — 2 ἄν καί. — 3 ὅμως. — 4 διότι. — 5 ἀφαιρτικ. τοῦ ὀργάνου = διὰ μετὰ γνκ. — 6 = atque (= καί) armis (ἀφαιρτικ. τοῦ ὀργάνου). — 7 ὅθεν. — 8 διότι. — 9 ad μετ' αἰτιατικ. = εἰς μετ' αἰτιατικ. — 10 inter μετ' αἰτιατικ. = μεταξὺ μετὰ γνκ. inter ludos = κατὰ τὴν διάρκειαν τῶν ἀγώνων. — 11 ἐπειδή. — 12 contra μετ' αἰτιατικ. = ἐναντίον, κατὰ μετὰ γνκ. — 13 bellum paro = παρασκευάζομαι πρὸς πόλεμον. — 14 ἄλλᾳ.

Roma, ae. — aedificō. — murus, i. — novus, a, um. — oppidum, i. — vitupēro. — secundus, a, um. — popūlus, i. — supēro. — terra, ae. — finitimus, a, um. — occūpo. — expugno. — dolus, i. — Sabīnus, i. — Sabīna, ae. — ludus, i. — publicus, a, um. — invitō. — raptō. — discordia, ae. — placo. — amicitia, ae. — concilio.

b) 1 διατί. — 2 διότι. — 3 πῶς; — 4 ἄν καί. — 5 δέν.

Neco. — filia, ae.

9. — 1 Ἀντίβας. — 2 ante μετ' αἰτιατικ. = πρὸ μετὰ γνκ. — 3 his verbis = διὰ τῶνδε τῶν λέξεων: μετὰ τὰς ἐξῆς λέξεις. — 4 ἐπειδή. —

5 ὅμας. — 6 nisi = ἐάν δέν. — 7 γενναίως. — 8 = atque vicos. — 9 νῦν. — 10 δτκ. χρησιμεύουσα ὡς ἀντικείμεν. τοῦ impērat. — 11 ἐάν. — 12 ex μετ' ἀφαιρετκ. = ἐκ μετὰ γνκ. — 13 ἐγώ. — 14 post μετ' αἰτιατκ. = μετὰ μετ' αἰτιατκ. — 15 λοιπόν. — 16 pro μετ' ἀφαιρετκ. = ὑπὲρ μετὰ γνκ. — 17 ὁμῶν αὐτοῖς. — 18 τῇ βοήθειᾳ.

Anīmus, i. — Poeni, ōrum. — inflammō. — magnus, a, um. — pericūlum, i. — convōco. — Afrīca, ae. — supēro. — campus, i. — vicus, i. — vasto. — impēro. — libēro. — impavīdus, a, um. — dono. — ignāvus, a, um. — vitupēro. — castīgo. — focus, i. — dīmīco. — auxilium, ii. — fugo. — hostia, ae. — immōlo. — celēbro.

10. — a) 1 inter μετ' αἰτιατκ. = μεταξὺ μετὰ γνκ. — 2 situs, a, um = κείμενος. — 3 = atque sedūlā (ἀφαιρετκ. τοῦ ὀργάνου). — 4 εἶχον. — 5 ὅθεν. — 6 apud μετ' αἰτιατκ. = παρὰ μετὰ δτκ.

Etruria, ae. — Campania, ae. — priscus, a, um. — Latīni, ōrum. — industrius, a, um. — habīto. — amplius, a, um. — frugīfer, ēra, ěrum. — sedūlus, a, um. — industria, ae. — ager, gri. — aro. — pascuum, i. — armenta, ōrum. — frumentum, i. — aurum, i. — argentum, i. — ignōro. — domicilium, ii. — ligneus, a, um. — hortus, i. — pomīfer, ēra, ěrum.

b) 1 libēri culpā malitiāque = ἀπηλλαγμένοι παίσματος καὶ κακίας. — 2 εἶχον. — 3 καί. — 4 summus, a, um = μέγιστος.

Pius, a, um. — probus, a, um. — vir, viri. — justus, a, um. — liber, ēra, ěrum. — culpa, ae. — malitia, ae. — tranquillus, a, um. — vita, ae. — singūli, ae, a. — pagus, i. — pulcher, chra, chrum. — aedīfīco. — sacer, cra, crum. — donum, i. — creber, bra, brum.

11. — a) 1 δέκα. — 2 ἡ αἰτιατκ. ἐπὶ χρόνου παρὰ Λατίνους σημαίνει ὅτι καὶ παρὰ τοῖς Ἑλλήσι, δηλ. τὴν χρονικὴν διάρκειαν. — 3 cum μετ' ἀφαιρετκ. = πρὸς μετ' αἰτιατκ. — 4 Ἀχιλλεύς. — 5 Ἐκτωρ. — 6 ἀφαιρετικὴ τοῦ κατὰ τι. — 7 ἐπειδή. — 8 Ἀγαμέμνων. — 9 ἀφαιρετκ. τοῦ ὀργάνου. — 10 suus, a, um, κτητικὴ ἀντωνυμ. προσώπου γ'. — 11 a copiis sepāro = ἀποχωρίζω ἀπὸ τοῦ στρατοῦ. — 12 in μετ' αἰτιατκ. = εἰς μετ' αἰτιατκ.

Annus, i. — Trojānus, i. — bello. — cunctus, a, um. — Patrō-

clus, i. — factum, i. — viđlo. — copiae, ārum. — revđeo. — cetĕri, ae, a. — pulpo.

b) 1 τότε. — 2 σέ. — 3 εἶπεν. — 4 ut σύνδεσμος τελικός (= ἵνα) μεθ' ὑποτακτ. — 5 ἵνα μή. — 6 cum σύνδεσμος μεθ' ὑποτακτ. = ἐπειδή. — 7 ἐμέ. — 8 σύ. — 9 ad μετ' αἰτιατκ. = πρὸς μετ' αἰτιατκ. — 10 ὑποτακτ. προτροπὴν σημαίνουσα = ἄς μεθ' ὑποτακτ. — 11 si = ἐάν. — 12 ἀρκούντως = satis est = ἀρκεῖ. — 13 ab μετ' ἀφαιρτκ. = ἀπὸ μετὰ γνκ.

Renđvo. — expugno. — navigium, ii. — cremo. — juro. — lacrima, ae. — honestus, a, um. — miser, ĕra, ĕrum. — servo. — festino. — oro. — adversarius, ii.

c) 1 cum σύνδεσμος μεθ' ὑποτακτ. = ἀφοῦ. — 2 ἵνα. — 3 ὅτε. — 4 ἀφαιρτκ. τοῦ ὀργάνου. — 5 δὲν θὰ ἐφόνευσεν. — 6 si μεθ' ὑποτακτ. παραγομένων χρόνων δηλοῖ ὑπόθεσιν ἀπραγματοποίητον ἐν τῇ ἀποδόσει τίθεται ὡσαύτως ὑποτακτ. παραγομένων χρόνων (= ἐάν ἀνεκάλει... δὲν θὰ ἐφόνευσεν). — 7 utinam (= εἴθε), μεθ' ὑποτακτ. παραγομένων χρόνων δηλοῖ εὐχὴν ἀνεκπλήρωτον.

Inĕito. — Priāmus, i. — advđlo. — incautus, a, um. — obtemperō. — vito.

12. — 1 ἐπειδή. — 2 λίαν. — 3 ἵνα. — 4 τῇ βοθηεῖς. — 5 ἀφαιρτκ. τοῦ αἰτίου. — 6 ποτέ, κάποτε. — 7 ἐν μάχῃ. — 8 θὰ ἀπηλπίζομεν. — 9 nisi (= ἐάν δὲν) μεθ' ὑποτακτ. παραγομένου χρόνου πρὸς δήλωσιν ὑποθέσεως μὴ πραγματοποιηθείσης. — 10 abs te = παρὰ σοῦ. — 11 cum μετ' ἀφαιρτκ. = πρὸς μετ' αἰτιατκ. — 12 ἀφοῦ. — 13 cum μετ' ἀφαιρτκ. = μετὰ μετὰ γνκ. — 14 ἐκ νέου.

Rustĕus, a, um. — delecto. — servus, i. — nuntius, ii. — peritus, a, um. — nuntio. — Aequi, ōrum. — oppugno. — despĕro. — aratrum, i. — remigro.

13. — 1 πάντοτε. — 2 εἴθε (πρβλ. 11, c, 7). — 3 ἄλλοι. — 4 ἀφαιρτκ. τοῦ κατὰ τι. — 5 ἥδη. — 6 ἀφαιρτκ. τοῦ ὀργάνου. — 7 cum μετ' ἀφαιρτκ. = πρὸς μετ' αἰτιατκ. — 8 ἀφαιρτκ. τοῦ αἰτίου. — 9 Σικιπίων. — 10 Καῖσαρ. — 11 inter μετ' αἰτιατκ. = μεταξὺ μετὰ γνκ. — 12 doctus, a, um = πεπαιδευμένος. — 13 Κικέρων.

Bellicōsus, a, um. — humānus, a, um. — nomīno.

14. — 1 Ζεύς. — 2 ποτέ, κάποτε. — 3 -ne ἐρωτηματικὸν μόριον προσκαρτώνμενον εἰς τὸ τέλος τῆς λέξεως, διὰ τῆς ὁποίας γίνεται ἡ ἐρώτησις = ἄρά γε estisne? ἄρά γε εἴσθε; — 4 contentus, a, um (μετ' ἀφαιρτ.) = εὐχαριστημένος (μέ τι, ἀπό τι). — 5 nec... nec... neque = οὔτε... οὔτε... οὔτε. — 6 εἶπεν. — 7 ἐπειδὴ. — 8 εἴθε (πρβλ. 11, c, 7). — 9 pro μετ' ἀφαιρτ. = ἀντὶ μετὰ γιν. — 10 οὐδέποτε. — 11 sine μετ' ἀφαιρτ. = ἀνευ μετὰ γιν. — 12 apud μετ' αἰτιατ. = παρὰ μετὰ δτκ. — 13 a μετ' ἀφαιρτ. = ἀπὸ μετὰ γιν. — 14 τότε. — 15 ἕπαξ. — 16 μετὰ ταῦτα. — 17 unus... alter = ὁ εἷς... ὁ ἕτερος. — 18 πρότερον. — 19 νῦν. — 20 μετ' ὀλίγον. — 21 ποτέ, κάποτε. — 22 δικαίως.

Interrōgo. — reliquus, a, um. — injucundus, a, um. — plenus, a, um. — molestia, ae. — navīgo. — longinquus, a, um. — comparāro. — libēri, ōrum. — tutus, a, um. — ventus, i. — unda, ae. — clamo. — beātus, a, um. — bonus, a, um.

15. — 1 cum μετ' ἀφαιρτ. = μετὰ μετὰ γιν. — 2 ἡ (διαζευκτικ.). — 2 intra μετ' αἰτιατ. = ἐντὸς μετὰ γιν. — 4 plerumque = ὥς ἐπὶ τὸ πολὺ. — 5 ἀφαιρτ. ιδιότητος. — 6 intersum proeliis et bellis (δτκ.) = παρευρίσκομαι (λαμβάνω μέρος) εἰς τὰς μάχας καὶ τοὺς πολέμους. — 7 διότι. — 8 πολὺν χρόνον. — 9 ἔνν. — 10 = atque alias: (alius, a, ud = ἄλλος, η, ο). — 11 πολλάκις. — 12 οἵτινες. — 13 ἀφαιρτ. τοῦ αἰτίου. — 14 copiis (δτκ.) praesum = προῖσταμαι, ἡγοῦμαι τοῦ στρατοῦ. — 15 amīcis (δτκ.) adsum = παρίσταμαι, βοηθῶ τοῖς φίλοις.

Desum, defūi, deesse. — collōco. — figūra, ae. — oculus, i. — caeruleus, a, um. — capillus, i. — rutilus, a, um. — jucundus, a, um. — intersum, fūi, esse. — cupidus, a, um. — honestus, a, um. — ursus, i. — lupus, i. — aper, pri. — absum, afūi, abesse. — praesum, fūi, esse. — adsum, affūi, adesse. — ignāvus, a, um. — voco.

16. — 1 non superātus esset = δὲν θὰ ἐνικᾶτο. — 2 si praefuissent = ἐὰν προῖσταντο. — 3 βλ. 15, 4. — 4 ad μετ' αἰτιατ. = παρὰ μετ' αἰτιατ. — 5 ὅπου. — 6 ἐπὶ μετὰ γιν. πρὸς δῆλωσιν τοῦ ποιητικοῦ αἰτίου. — 7 Μακάριος. — 8 post μετ' αἰτιατ. = μετὰ μετ'

αίτιατ. — 9 ὅμως. — 10 ἐὰν δὲν (πρβλ. 12, 9). — 11 ἀφαιρτκ. ποιη-
τικοῦ αἰτίου = ὑπὸ μετὰ γνκ. — 12 θὰ ὑπέμενον. — 13 ὀνομαστ. πλη-
θυντ. — 14 = ἀπὸ μετὰ γνκ. — 15 βλ. 14, 2. — 16 = Puplius =
Πόπλιος. — 17 Μῦς. — 18 ὅστις. — 19 διότι.

Equitātus, ūs. — cornu, ūs. — Cannae, ārum. — dexter, tra,
trum. — socius, i. — sinister, stra, strum. — lacus, ūs. — Trasi-
mēnus, i. — luctus, ūs. — senātus, ūs. — mirus, a, um. — equus,
i. — strepitus, ūs. — perturbo, āvi, ātum, āre. — Helvetii, ōrum. —
sustento, āvi, ātum, āre. — currus, us. — Britanni, ōrum. — peri-
culōsus, a, um. — magistrātus, ūs. — impavidus, a, um. — inter-
ītus, ūs. — servo, āvi, ātum, āre.

17. — 1 cum σύνδεσμος μεθ' ὑποτακτ. = ἀφοῦ. — 2 ἀφαιρτκ.
τοῦ ὀργάνου. — 3 ἀφαιρτκ. τοῦ ποιητικοῦ αἰτίου = ὑπὸ μετὰ γνκ.
res adversae ἀτυχίαι. — 4 ἡ αίτιατκ. ἐπὶ χρόνου σημαίνει χρονικὴν
διάρκειαν. — 5 Gallia Cisalpīna ἡ ἐντεῦθεν τῶν Ἀλπεων Γαλλία
(ἡ σημερινὴ βόρειος Ἰταλία). — 6 ἀφαιρτκ. ιδιότητος. — 7 sine μετ'
ἀφαιρτκ. = ἀνευ μετὰ γνκ. — 8 ad μετ' αίτιατκ. = παρὰ μετ' αίτιατκ. —
9 procul a R. μακρὰν τῆς Ρώμης. — 10 σχεδόν. — 11 dimicātum
est μάχη διεζήχθη. — 12 μόνον. — 13 res publica πολιτεία. — 14 τέ-
λος. — 15 δτκ.

Exsilium, ii. — multo. — vexo. — planities, ēi. — intro. — spe-
cies, ēi. — disciplīna, ae. — Etrusci, ōrum. — occūpo. — dubius, a,
um. — fides, ēi. — implōro. — Allia, ae. — totus, a, um. — dies,
ēi. — acies, ēi. — fugo. — servo. — miser, ěra, ěrum. — auxilium,
ii. — secundus, a, um. — revōco. — perniciēs, ēi.

18. — a) 1 βλ. 14, 21. — 2 cum σύνδεσμος μεθ' ὑποτακτ. = ἐπει-
δῇ. — 3 cum μετ' ἀφαιρτκ. = μετὰ μετὰ γνκ. — 4 ἀφαιρτκ. ιδιότη-
τος. — 5 nullus, a, um = οὐδεὶς. — 6 μᾶλλον. — 7 ἡ (συγκριτικός). —
8 ἀφαιρτκ. τοῦ ὀργάνου. — 9 ἀφαιρτκ. τοῦ ποιητικοῦ αἰτίου = ὑπὸ
μετὰ γνκ. — 10 non modo... sed etiam = ὅχι μόνον... ἀλλὰ καί. —
11 ἐφρίνετο.

Cimbri, ōrum. — Teutōni, ōrum. — fecundus, a, um. — emī-
gro, āvi, ātum, āre. — occūpo, āvi, ātum, āre. — advēna, ae. —

saevus, a, um. — vultus, ūs. — valīdus, a, um. — adventus, ūs. — metus, ūs.

b) 1 postquam, σύνδεσμ. χρονικ. = ἀφοῦ. — 2 multis proeliis = ἐν πολλαῖς μάχαις. — 3 ὑπὸ μετὰ γνκ., πρὸς δῆλῳσιν τοῦ ποιητικοῦ αἰτίου. — 4 res bellīca = τὰ πολεμικά. — 5 ab μετ' ἀφαιρτικ. = ἀπὸ μετὰ γνκ. — 6 ἔπειτα. — 7 ὀνομαστ. πληθύντ. — 8 ἀφαιρτικ. τοῦ ἀντικειμ. εἰς τὸ liberātī sunt. — 9 post μετ' αἰτιατικ. = μετὰ μετ' αἰτιατικ. — 10 ἀφαιρτικ. τοῦ ὀργάνου. — 11 αὐτός. — 12 πατήρ.

Perītus, a, um. — permagnus, a, um. — redītus, ūs. — pre-tiōsus, a, um. — dono, āvi, ātum, āre. — appello, āvi ātum, āre. — reliquiae, ārum.

19. — 1 ἐφ' ὅσον. — 2 raptus, a, um = ἀρπαγεῖς. — 3 intra μετ' αἰτιατικ. = ἐντὸς μετὰ γνκ. — 4 ποσάκις. — 5 ut σύνδεσμος τελικὸς [= ἵνα] μεθ' ὑποτακτ. — 6 μάτην. — 7 utīnam [= εἴθε] μεθ' ὑποτακτ. ἐνεστ. ἢ παρακμ. δηλοῖ εὐχὴν ἐκπληρώσιμον. — 8 ἐνταῦθα. — 9 tam p. = τοσοῦτος διεξήγετο πόλεμος. — 10 ἀγὼν γίνεται. — 11 pro μετ' ἀφαιρτικ. = ὑπὲρ μετὰ γνκ. — 12 ante μετ' αἰτιατικ. = πρὸ μετὰ γνκ. — 13 προβλέπω. — 14 βλέπω. — 15 utīnam [= εἴθε] μεθ' ὑποτακτ. παραγομένων χρόνων δηλοῖ εὐχὴν ἀνεκπλήρωτων. — 16 μηδέποτε. — 17 ne = ἵνα μή. — 18 ἀφαιρτικ. τοῦ ἀντικειμ. εἰς τὸ priventur.

Stultus, a, um. — spero, āvi, ātum, āre. — habīto, āvi, ātum, āre. — murus, i. — rogo, āvi, ātum, āre. — imperium, ii. — divīnus, a, um. — obtempĕro, āvi, ātum, āre. — repudio, āvi, ātum, āre. — consilium, ii. — muto, āvi, ātum, āre. — neco, āvi, ātum, āre. — adversarius, ii. — laetīmo, āvi, ātum, āre. — obsĕcro, āvi, ātum, āre. — privo, āvi, ātum, āre. — carus, a, um.

20. — 1 ἀφαιρτικ. τοῦ ποιητικοῦ αἰτίου = ὑπὸ μετὰ γνκ. — 2 res adversae = ἀτυχίαι. — 3 si = ἐάν. — 4 ἀφαιρτικ. ιδιότητος. — 5 ad-versus μετ' αἰτιατικ. = πρὸς μετ' αἰτιατικ. — 6 si... negāret = ἂν ἤρνεϊτο. — 7 θὰ ἐπεκαλεῖσθε. — 8 ἐκεῖθεν: ἐξ ἐκείνου τοῦ τόπου. — 9 ἀφαιρτικ. τοῦ ὀργάνου. — 10 insŭla... Tiberīna = ἡ νῆσος τοῦ Τιβέρεως. — 11 ὑποτακτ. δηλοῦσα προτροπὴν = ἃς μεθ' ὑποτακτ. — 12 ἐδῶ. — 13 τέλος. — 14 praeter μετ' αἰτιατικ. = πλὴν μετὰ γνκ. —

15 *situs*, a, um = κείμενος. — 16 *aut... aut* = ἢ... ἢ. — 17 *ad μετ' αἰτιατκ.* = *παρὰ μετ' αἰτιατκ.* — 18 *a μετ' ἀφαιρτκ.* = *ἐπὶ μετὰ γνκ.*

Molestus, a, um. — *pestilentia*, ae. — *vasto*, āvi, ātum, āre. — *vastor*, *vastātus sum*, āri. — *medīcus*, i. — *remedium*, ii. — *levo*, āvi, ātum, āre. — *nego*, āvi, ātum, āre. — *implōro*, āvi, ātum, āre. — *praeclārus*, a, um. — *Epidaurus*, i. — *navigium*, ii. — *sacrificium*, ii. — *aedifīco*, āvi, ātum, āre. — *porto*, āvi, ātum, āre. — *sano*, āvi, ātum, āre.

21. — 1 *σχεδόν*. — 2 *ἡ αἰτιατκ.* ἐπὶ χρόνου *παρὰ Λατίνους σημαίνει ὅτι καὶ παρὰ τοῖς Ἕλλησι, δηλ. χρονικὴν διάρκειαν.* — 3 *τέλος*. — 4 *Ὀδυσσεύς*. — 5 *βασιλεύς*. — 6 *ὅστις*. — 7 *ἴνα*. — 8 *δτκ.* *χρησιμεύουσα* ὡς *ἀντικμ.* εἰς τὸ *nocēmus*. — 9 *ἀφαιρτκ.* τοῦ *ὀργάνου*. — 10 *ὑποτατκ.* *δηλοῦσα προτροπὴν* = *ἄς μεθ' ὑποτατκ.* — 11 *ἀφαιρτκ.* *χρησιμεύουσα* ὡς *ἀντικμ.* τοῦ *complebīmus*: τὸ δὲ *armātus*, a, um = *ἐνοπλος*. — 12 *apud μετ' αἰτιατκ.* = *παρὰ μετὰ δτκ.* — 13 *ὕμν.* — 14 *cum σύνδεσμος αἰτιολογκ.* μεθ' ὑποτατκ. = *ἐπειδὴ*. — 15 *ἔπειτα*. — 16 *ad μετ' αἰτιατκ.* = *εἰς μετ' αἰτιατκ.*

Oppugno, āvi, ātum, āre. — *Ithāca*, ae. — *placeo*, ūi, ītum, ēre. — *incito*, āvi, ātum, āre. — *dolus*, i. — *adhibeo*, ūi, ītum, ēre. — *consilium*, ii. — *pareo*, ūi, ēre. — *ligneus*, a, um. — *alvus*, i. — *compleo*, ēvi, ētum, ēre. — *propinquus*, a, um. — *Tenēdus*, i. — *exītus*, ūs. — *callīdus*, a, um. — *strenuus*, a, um. — *navīgo*, āvi, ātum, āre. — *lateo*, ūi, ēre.

22. — 1 *κατ' ἀρχάς*. — 2 *ἴνα*. — 3 *alii... alii* = *ἄλλοι μὲν... ἄλλοι δέ*. — 4 *τότε*. — 5 *Λαοκόων*. — 6 *cum μετ' ἀφαιρτκ.* = *μετὰ μετὰ γνκ.* — 7 *ne* = *μήπως*. — 8 *δτκ.* *χρησιμεύουσα* ὡς *ἀντικεῖμ.* εἰς τὸ *immineat*. — 9 *ab μετ' ἀφαιρτκ.* = *παρὰ μετὰ γνκ.* — 10 *de patriā bene mereo* = *εὐεργετῶ τὴν πατρίδα*. — 11 *a μετ' ἀφαιρτκ.* = *ἀπὸ μετὰ γνκ.* — 12 *τῇ διαταγῇ*. — 13 *ἀφαιρτκ.* τοῦ *ποιητικοῦ αἰτίου*.

Mirus, a, um. — *adspectus*, ūs. — *praebeo*, ūi, ītum, ēre. — *perterreo*, ūi, ītum, ēre. — *festino*, āvi, ātum, āre. — *effigies*, ēi. — *timeo*, ūi, ēre. — *sileo*, ūi, ēre. — *admoneo*, ūi, ītum, ēre. — *advolo*, āvi, ātum, āre. — *deleo*, ēvi, ētum, ēre. — *immineo*, ēre. — *fides*, ēi. — *habeo*, ūi, ītum, ēre. — *displiceo*, ūi, ītum, ēre. —

mereo, ūi, ĭtum, ēre. — conservo, āvi, ātum, āre. — doleo, ūi, ēre. — defleo, ēvi, ētum, ēre. — deterreo, ūi, ĭtum, ēre. — studeo, ūi, ēre. — morsus, ūs. — hydra, ae.

23. — a) 1 ὅτε. — 2 βασιλεύς. — 3 μήπως. — 4 C. = Caius [πρόφ. Gajus]. — 5 a μετ' ἀφαιρτκ. = ὅτῳ μετὰ γνκ. πρὸς δῆλωσιν τοῦ ποιητικοῦ αἰτίου. — 6 διότι. — 7 consilium habeo = χάμω συμβούλιον. — 8 quomodo = πῶς. — 9 ἀφαιρτκ. χρησιμεύουσα ὡς ἀντικμ. τοῦ prohiberi, ὅπερ ἐξαρτᾶται ἐκ τοῦ posset. — 10 ἡδύνατο. — 11 εἷς. — 12 ex nobis ἐξ ἡμῶν. — 13 ὑποτακτ. δηλοῦσα προτροπὴν = ἄς μεθ' ὑποτακτ. — 14 ἀφαιρτκ. τοῦ αἰτίου = διὰ μετ' αἰτιατκ. — 15 bello deterreor = ἀποτρέπομαι τοῦ πολέμου. — 16 a consilio deterreor = ἀποτρέπομαι τοῦ σχεδίου. — 17 ἀφαιρτκ. τοῦ ὀργάνου.

Clusium, ii. — terreo, ūi, ĭtum, ēre. παθ. terreor, ĭtus sum, ēri. — prohibeo, ūi, ĭtum, ēre. — adolescentulus, i. — intro, āvi, ātum, āre. — metus, ūs. — poena, ae. — supplicium, ii. — pretiōsus, a um. — vestimentum, i. — scriba, ae.

b) 1 cum μετ' ἀφαιρτκ. = μετὰ μετὰ γνκ. — 2 ἀφαιρτκ. ιδιότητος. — 3 τίς. — 4 σέ — 5 in anīmo habeo = ἔχω ἐν νῷ, διανοοῦμαι. — 6 ἀφαιρτκ. τοῦ ποιητικοῦ αἰτίου. — 7 deceptus, a, um = ἀπατηθεῖς. — 8 διότι. — 9 σύ. — 10 βασιλεύς. — 11 ἔνα. — 12 ἐνέθηκε. — 13 ἀφαιρτκ. τοῦ αἰτίου = διὰ μετ' αἰτιατκ.

Falsus, a, um. — species, ēi. — cruciātus, ūs. — ira, ae. — inflammo, āvi, ātum, āre. — tormentum, i. — vexo, āvi, ātum, āre. — flamma, ae. — cremo, āvi, ātum, āre.

24. — 1 ἡδη. — 2 cum μετ' ἀφαιρτκ. = πρὸς μετ' αἰτιατκ. — 3 ἐπὶ πολλὸν χρόνον. — 4 primus peditum = ὁ πρῶτος ἐκ τῶν πεζῶν. — 5 εἷς. — 6 ἀφοῦ. — 7 τέλος. — 8 διὰ τοῦτο. — 9 ἀφαιρτκ. τοῦ ὀργάνου. — 10 se ipse necāvit = αὐτὸς ἑαυτὸν ἐφόνευσεν = ἡτοκτόνησεν.

Hamilear, āris. — Carthaginienses, ium. — pedes, ĭtis. — eques, ĭtis. — miles, ĭtis. — civis, is. — consul, ūlis. — ira, ae. — odium, ii. — hostis, is. — aliēnus, a, um. — Prusia, ae. — rex, gis. — Bithynia, ae. — senex, senis. — studeo, ūi, ēre. — venēnum, i.

25. — 1 summus, a, um = ὑπέρτατος. — 2 οὔτινες. — 3 cum μετ' ἀφαιρτικ. = μετὰ μετὰ γνκ. — 4 ad μετ' αἰτιατικ. = εἰς μετ' αἰτιατικ. — 5 ante μετ' αἰτιατικ. = πρὸ μετὰ γνκ. — 6 superātus a, um = ἡττημένος. — 7 ἀφαιρτικ. τοῦ ὀργάνου. — 8 πεζῇ. — 9 post μετ' αἰτιατικ. = ὀπισθεν μετὰ γνκ. — 10 ἔπειτα. — 11 totus, a, um = ὅλος. — 12 ἀφαιρτικ. τοῦ τρόπου = μετὰ μετὰ γνκ.

Homo, īnis. — mons, ntis. — Capitolīnus, a, um. — imperātor, ōris. — triumpho, āvi, ātum, āre. — commeo, āvi, ātum, āre. — currus, ūs. — triumphātor, ōris. — albus, a, um. — allīgo, āvi, ātum, āre. — catēna, ae. — onēro, āvi, ātum, āre. — pes, pedis. — migro, āvi, ātum, āre. — appareo, ūi, ēre. — lactus, a, um. — clamor, ōris. — salūto, āvi, ātum, āre. — pecunia, ae.

26. — 1 Ti. = Tiberius. — 2 C. = Caius (πρόφ. Gajus). — 3 ἀφαιρτικ. ιδιότητος. — 4 tribunus plebis = δήμαρχος. — 5 ἀφαιρτικ. τοῦ κατὰ τι : amor patriae = ἡ πρὸς τὴν πατρίδα ἀγάπη, ἡ φιλοπατρία. — 6 apud μετ' αἰτιατικ. = παρὰ μετὰ δτικ. — 7 ἴνα. — 8 rogo legem = προτείνω νόμον. — 9 patres, um = οἱ πατρίκιοι. — 10 διότι. — 11 τῷ ὄντι, πράγματι.

Africānus, i — dignitas, ātis. — libertas, ātis. — fortitūdo, īnis. — auctoritas, ātis. — plebs, bis. — emineo, ūi, ēre. — condicio, ōnis. — levo, āvi, ātum, āre. — lex, legis. — placeo, ūi, ēre. — dominatio, ōnis. — periculōsus, a, um. — mors, rtis.

27. — 1 ἀφοῦ. — 2 ἐπὶ πολύ. — 3 ἀφαιρτικ. τοῦ ποιητικοῦ αἰτίου. — 4 hanc oratiōnem = τόνδε τὸν λόγον. — 5 habeo oratiōnem = ἀπαγγέλλω λόγον. — 6 ταύτας. — 7 ἐπειδὴ. — 8 δευτέραν φοράν, πάλιν. — 9 a μετ' ἀφαιρτικ. = ἀπὸ μετὰ γνκ. — 10 in amīmo habeo = διανοοῦμαι. — 11 ἀφαιρτικ. τοῦ ὀργάνου.

Sevērus, a, um, — contio, ōnis. — oratio, ōnis. — durus, a, um. — molestus, a, um. — regio, ōnis. — fames, is. — senex, is. — virgo, īnis. — seditio, ōnis. — urbs, bis. — mons, ntis. — emīgro, āvi, ātum, āre. — sepāro, āvi, ātum, āre. — universus, a, um. — preces, cum. — promissum, i.

28. — a) 1 ἀφαιρτικ. τοῦ χρόνου. — 2 ᾧ = εἰς ἐν. — 3 ἀφαιρτικ.

ιδιότητος. — 4 ποτέ, κάποτε. — 5 per μετ' αἰτιατκ. = διὰ μετὰ γενκ. — 6 mare Aegaeum = Αἰγαῖον πέλαγος. — 7 ἴνα. — 8 ὀνόματι. — 9 ἀφαιρτκ. τοῦ κατὰ τι.

Tempus, pōris. — gens, ntis. — pulchritūdo, īnis. — corpus, pōris. — mare, ris. — Menelāus, ī — visīto, āvi, ātum, āre. — uxor, ōris. — Helēna, ae. — Lacaena, ae.

b) 1 ὅτε. — 2 ab μετ' ἀφαιρτκ. = ἀπὸ μετὰ γενκ. — 3 ἴνα. — 4 sita erat ἔκειτο. — 5 cum μετ' ἀφαιρτκ. = μετὰ μετὰ γενκ. — 6 ὅπου. — 7 ἐν τῷ μεταξύ. — 8 apertus, a, um = ἀναπεπταμένος, ἀνοικτός. — 9 οὕτω. — 10 ἀφαιρτκ. τοῦ ὀργάνου. — 11 τοῦτο.

Navis, is. — flumen, mīnis. — specto, āvi, ātum, āre. — Eurō-tas, ae. — voluntas, ātis. — hospes, ītis. — impēro, āvi, ātum, āre. — fraus, fraudis. — rapto, āvi, ātum, āre. — jus, juris. — hospitium, ii. — viōlo, āvi, ātum, āre. — scelus, ēris. — carmen, īnis. — comme-mōro, āvi, ātum, āre.

29. — 1 ἀφαιρτκ. τοῦ χρόνου. — 2 ἀφαιρτκ. ιδιότητος: amor patriae et agricultūrae = ἀγάπη πρὸς τὴν πατρίδα καὶ τὴν γεωργίαν. — 3 de μετ' ἀφαιρτκ. = περὶ μετὰ γενκ. — 4 ἔδωκε. — 5 μᾶλλον. — 6 ἢ (συγκριτικὸς). — 7 τέλος, πρῶτον. — 8 τούτοις. — 9 τὰ ὅποια. — 10 ὅμιν.

Laudabilis, e. — fertilis, e. — fidēlis, e. — salutāris, e. — prae-ceptum, i. — opus, ēris. — utilis, e. — suāvis, e. — ars, rtis. — aetas, ātis. — tristis, e. — turpis, e. — civilis, e. — termīno 1. — insignis, e. — similis, e. — commūnis, e. — omnis, e. — mortālis, e. — dissi-milis, e. — brevis, e.

30. — 1 ἀφαιρτκ. χρησιμεύουσα ὡς ἀντικείμενον τοῦ implet. — 2 circa μετ' αἰτιατκ. = περὶ μετὰ αἰτιατκ. — 3 ἐνταῦθα. — in hac = ἐν ταύτῃ. — 5 copiae equestres = τὸ ἵππικόν. — 6 secundus, a, um = εὐνοϊκός, ἐπιτήδειος. — 7 copiae pedestres = τὸ πεζικόν. — 8 equestre proelium = ἵππομαχία. — 9 ἀφαιρτκ. τοῦ ὀργάνου. — 10 ab μετ' ἀφαιρτκ. = ἀπὸ μετὰ γενκ. — 11 prope μετ' αἰτιατκ. = πλησίον μετὰ γενκ.

Tyrrhēnus, a, um. — Adriatīcus, a, um. — pateo, ūi, ēre. — Apennīnus, i. — collis, is. — impleo, ēvi, ētum, ēre. — Padus, i. — celēber, bris, bre. — acer, cris, cre. — equester, stris, stre. — pede-

ster, stris, stre.— celer, ěris, ěre.—Ticīnus, i.— vulnĕro, āvi, ātum, āre.— litus, ōris.— paluster, stris, stre.

31. —1 ἀφαιρτικ. τοῦ ὀργάνου.— 2 res secundae = εὐτυχίαι.— 3 res adversae = ἀτυχίαι.— 4 de μετ' ἀφαιρτικ. = περὶ μετὰ γνκ.— solo aequo = κατεδαφίζω.— 6 διότι.— 7 ἴνα.

Tyrius, a, um.— Dido, ōnis.— prudens, ntis.— audax, ācis.— vetus, ěris.— mereātor, ōris.— dilīgens, ntis.— felix, īcis.— pars, rtis.— fertilis, e.— superbus, a, um.— constans, ntis.— despĕro, āvi, ātum, āre.— modestus, a, um.— vehĕmens, ntis.— solum, i.— admoneo, ūi, ĭtum, ěre.

32. —1 procul ab urbe μακράν τῆς πόλεως.— 2 ante μετ' αἰτιατικ. = πρὸ μετὰ γνκ.— 3 αἰτιατικ. δηλοῦσα χρονικὴν διάρκειαν.— 4 ἀφαιρτικ. τοῦ χρόνου.— 5 ἀγών (πόλεμος) διεξήγετο.— 6 ἐκεῖ.— 7 ἐφ' ὅσον.— 8 post μετ' αἰτιατικ. = μετὰ μετ' αἰτιατικ.— 9 de μετ' ἀφαιρτικ. = περὶ μετὰ γνκ.— 10 αὐτοῦ (δηλ. τοῦ δουρεῖου ἵππου). — 11 κάποτε.— 12 ἤδη.

Litus, ōris.— navis, is.— celĕber, bris, bre.— aestas, ātis.— hiens, ěmis.— Venus, ěris.— Sarpĕdon, ōnis.— expugnatio, ōnis.— ingens, ntis.— magnitūdo, ĭnis.— terribīlis, e.— crudĕlis, e.— caedes, is.— servitūdo, ĭnis.— Hecūba, ae.— dives, ĭtis.— felix, īcis.— pauper, ěris.— infĕlix, īcis.

33. —1 ἀφαιρτικ. τοῦ χρόνου.— 2 ἡ (συγκριτικός). — 3 ἀφαιρτικ. χρησιμεύουσα ὡς ἀντικμ. εἰς τὸ liberavĕrat.— 4 πολύ.— 5 ἀφαιρτικ. τοῦ ὀργάνου.— 6 καθὼς.— 7 ἀφαιρτικ. χρονικὴ δηλοῦσα τὸν χρόνον, ἐντὸς τοῦ ὁποίου γίνεταί τι.— 8 κατὰ μικρόν.— 9 ἀφαιρτικ. τοῦ αἰτίου.— 10 facti sunt = ἐγένοντο.— 11 οἵτινες.— 12 ἀφαιρτικ. τοῦ κατὰ τι.— 13 ὅμως.— 14 multis proeliis = ἐν πολλαῖς μάχαις.— 15 δτκ. χρησιμεύουσα ὡς ἀντικείμενον τοῦ parĕbant.

Medus, i.— infirmus, a, um.— ignāvus, a, um.— nobīlis, e.— impĕtus, ūs.— Lydus, i.— Babylonius, i.— potens, ntis.— brevis, e.— spatium, ii.— amplius, a, um.— luxuria, ae.— imbellis, e.— mollis, e.— pareo, ūi, ěre.

34. —1 οὐδέν.— 2 ἡ (συγκριτικός). — 3 ἔνθα.— 4 πολύ.— 5

ἀφαιρτικ. τοῦ ὀργάνου. — 6 τί; — 7 ἐνταῦθα. — 8 ὅστις. — 9 vitam efflo = ἐκπνέω τὸν βίον: ἀποθνήσκω. — 10 ὀνόματι. — 11 ἔνζ. — 12 nullus, a, um = οὐδεὶς. — 13 pugna navālis = ναυμαχία.

Marāthōn, ōnis. — Thermopylae, ārum. — generōsus, a, um. — comes, itis. — clades, is. — Pausanias, ae. — Aristides, is.

35. — 1 προστακτ. τοῦ salveo. — 2 ποῦ; — 3 χθές. — 4 ἔνζ. — 5 ὅπερ (βιβλίον). — 6 διότι. — 7 πόσον πολὺ. — 8 ὅστις νὰ εἶναι. — 9 τί. — 10 ἀσμένως, εὐχαρίστως. — 11 αὔριον. — 12 sub μετ' αἰτ. = περὶ μετ' αἰτ. — 13 - ne ἐρωτηματικὸν μόριον προσαρπώμενον ἐν τέλει τῆς λέξεως, διὰ τῆς ὁποίας γίνεται ἡ ἐρώτησις = ἄρα γε aderitisne? = ἄρα γε θὰ παρευρεθῇτε; — 14 μᾶλλον. — 15 ἡ (συγκριτικὸς). — 16 εὐθὺς. — 17 τοῦτο. — 18 memoriā teneo = κρατῶ ἐν τῇ μνήμῃ, ἐνθυμούμαι. — 19 ὅ,τι. — 20 ἐπτά. — 21 ὅστις. — 22 ἡ πρόθεσις cum συντασσόμενη μετὰ τῆς ἀφαιρτικ. τῶν προσωπικῶν ἀντωνυμ. ἐπιτάσσεται. — 23 οὐδεὶς. — 24 δύναται. — 25 ὥς, καθώς. — 26 ἄρα γε ἀρκετά; — 27 gratiam habeo = ὀφείλω χάριν. — 28 unā cum = ὁμοῦ, μετὰ (μετὰ γνκ.). — 29 ἀφαιρτικ. τοῦ ὀργάνου. — 30 οἷτινες (μῦθοι). — 31 ἰδοῦ. — 32 προστακτ. τοῦ valeo.

Salveo, ēre. — ignōro, āvi ātum, āre. — arbor, ōris, — recito, āvi, ātum, āre. — vesper, ěri. — fabūla, ae. — historia, ae. — dictum, i. — sapiens, ntis. — gratus, a, um, — pecco, āvi, ātum, āre. — exclāmo, āvi, ātum, āre. — mors, rtis. — testamentum, i. — mando, āvi, ātum, āre. — Horatius, ii. — gratia, ae. — valeo, ūi, ēre.

36. — 1 ἀφοῦ. — 2 confirmo animum militum = ἐνισχύω τὸ φρόνημα: (τὸ θάρρος) τῶν στρατιωτῶν: ἐνθαρρύνω τοὺς στρατιώτας. — 3 ἀφαιρτικ. τοῦ ὀργάνου.

Poeni, ōrum. — video, vidi, vīsum, ēre. — necessarius, a, um. — imprōbus, a, um. — opulentus, a, um. — opes, um. — manus, ūs. — timor, ōris. — Saguntum, i. — firmus, a, um. — Pyrenaei, ōrum.

37. — 1 pro μετ' ἀφαιρτικ. = ἂντὶ μετὰ γνκ. — 2 ὅστις. — 3 ἀφαιρτικ. τοῦ χρόνου. — 4 ἀφαιρτικ. τοῦ ὀργάνου. — 5 ita... ut = τόσον...

ὥστε.— 6 ἐξῆλθε.— 7 ἴνα.— 8 οὔτινες.— 9 τῇ διαταγῇ.— 10 quamquam = ἂν καί.— 11 nonnullus, a, um = τίς.— 12 ὅτι.— 13 brevis = ἐν βραχεῖ (χρόνῳ).— 14 usque ad = μέχρι (μετὰ γνκ.).

Perniciōsus, a, um.—administro, āvi, ātum, āre.— socius, i.— expīlo, āvi, ātum, āre.— terreo, ūi, ītum, ēre.— coërceo, ūi, ītum, ēre.— irrītus, a, um.— tempto, āvi, ātum, āre.— Etruria ae.— accūso, āvi, ātum, āre.— relēgo, āvi, ātum, āre.— revōco, āvi, ātum, āre.— Antonius, ii.— aetas, ātis.

38.—a) 1 ut ἀποτελεσματικὸς μεθ' ὑποτακτ. = ὥστε.— 2 apud μετ' αἰτ. = παρὰ μετὰ δοκ.— 3 ἴνα.

Tantus, a, um.— peregrīnus, a, um.

b) 1 ποτέ, κάποτε.— 2 ἐπτά.— 3 ἴνα.— 4 ἔπειτα.— 5 meā sentiā = κατὰ τὴν ἐμὴν γνώμην.— 6 pro μετ' ἀφαιρτκ. = ὑπὲρ μετὰ γνκ.— 7 τότε.— 8 φαίνομαι.— 9 ἡ (συγκριτικός).— 10 usque ad = μέχρι (μετὰ γνκ.).— 11 ἀφαιρτκ. ιδιότητος.— 12 γνκ. τῆς ἀξίας: parvi aestīmo = ὀλίγον ἐκτιμῶ.— 13 paulo post = μετ' ὀλίγον.— 14 ita... ut = τὸσον... ὥστε.— 15 de μετ' ἀφαιρτκ. = περὶ μετὰ γνκ.

Numēro, āvi, ātum, āre.— regius, a um.— humānus, a, um.— cadūcus, a, um.— incertus, a, um.— paucus, a, um.— ultīmus, a, um.— tranquillus, a, um.— valetūdo, īnis.— felicitas, ātis.— dubīto, āvi, ātum, āre.

e) 1 ἀφαιρτκ. τοῦ χρόνου.— 2 ἀνωτέρω.— 3 ὥστε.— 4 ἡ πρόθεσις cum συντασσομένη μετὰ τῆς ἀφαιρτκ. τῶν ἀναφορικῶν ἀντωνυμιῶν ἐπιτάσσεται: quibuscum = πρὸς ᾧ (ἐθνη).— 5 δέ.— 6 δηλ. rogo.— 7 ἰσάμενος.— 8 τρίς.— 9 memoriae mando = ἐντυπῶ (ἐγχαράττω) τῇ μνήμῃ.— 10 ἀφαιρτκ. τοῦ ποιητικοῦ αἰτίου.— 11 ἴνα.

Cogīto, āvi, ātum, āre.— rogo, i.— perturbo, āvi, ātum, āre.— recupēro, āvi, ātum, āre.

39.—1 πέντε.— 2 de μετ' ἀφαιρτκ. = περὶ μετὰ γνκ.— 3 utrum-an πότερον — ἢ.— 4 ἀφοῦ.— 5 pro μετ' ἀφαιρτκ. = κατὰ μετ' αἰτιατκ.— 6 erga μετ' αἰτιατκ. = πρὸς μετ' αἰτιατκ.— 7 διότι.— 8 ἂν καί.— 9 ἀφαιρτκ. τοῦ τρόπου = μετὰ μετὰ γνκ.

Mulier, ēris.— propēro, āvi, ātum, āre.— acerbus, a, um.— aequus, a, um.— tolēro, āvi, ātum, āre.

40. —1 ἐπιμελῶς.— 2 φρονίμως.— 3 ἀφαιρτκ. τοῦ χρόνου.— 4 εἶχε συναθροίσει.— 5 ἴνα.— 6 ἕτε.— 7 ὁπόθεν: ἀπὸ ποῦ.— 8 quominus τίθεται (ἀντὶ τοῦ ne) κατόπιν τῶν κωλύσεως σημαντικ. ρημ= ἴνα μή, ὥστε καὶ μή.— 9 ἀφαιρτκ. τοῦ ποιητικοῦ αἰτίου.— 10 ἀφαιρτκ. τοῦ ὁργάνου.— 11 δικαίως.

Cibus, i.— nutrio, īvi, ītum, īre.— impertio, īvi, ītum, īre.— impedio, īvi, ītum, īre.— negotium, ii.— respondeo, ndi, nsum, ēre.— canto, āvi, ātum, āre.— audio, īvi, ītum, īre.— labōro, āvi ātum, āre.— oboedio, īvi, ītum, īre.— punio, īvi, ītum, īre.— esurio, īvi, ītum, īre.

41.—1 ἀφοῦ.— 2 decimus, a, um = δέκατος.— 3 ἀφαιρτκ. τοῦ χρόνου.— 4 ἀφαιρτκ. τοῦ ὁργάνου.— 5 ἴνα — 6 κατ' ἀρχάς.— 7 οὐδέποτε.— 8 quantus, a, um = ὅσος.— 9 ἄλλά.— 10 neque... neque = οὔτε... οὔτε.— 11 ἔπειτα.— 12 ἀφαιρτκ. ιδιότητος.— 13 ὥστε.— 14 = atque ibi.

Incendium, ii.— vincio, nxi, netum, īre.— transporto, āvi, ātum, āre.— servio, īvi, ītum, īre.— Venus, ēris.— facinus, ōris.— ātum, āre.— servio, īvi, ītum, īre.— opto, āvi ātum, probo, āvi, ātum, āre.— sentio, nsi, nsum, īre.— opto, āvi ātum, āre.— suadeo, suāsi, suāsum, ēre.— finio, īvi, ītum, īre.— fatīgo, āvi, ātum, āre.— piētas, ātis.— umērus, i.— venio, vēni, ntum, īre.— reperio, reppēri, repertum, īre.

42.— 1 ἕτε.— 2 δτκ. χρησιμεύουσα ὡς ἀντικμ. τοῦ appropinquāret.— 3 ἀφαιρτκ. τοῦ ὁργάνου.— 4 ὥδε, ὡς ἐξῆς.— 5 ἐδῶ, εἰς τοῦτον τὸν τόπον.— 6 ἂν καί.— 7 ὡς.— 8 οὔτω.— 9 nisi = ἐάν δὲν (πρβλ. 12, 9).— 10 ἀφαιρτκ. τοῦ ποιητικοῦ αἰτίου.

Sirēnes, um.— appropinquo, āvi, ātum, āre.— divīnus, a, um.— flos, ris.— vestio, īvi ἢ īi, ītum, īre.— dulcis, e.— cura, ae.— lenio, īvi ἢ īi, ītum, īre.— scio, īvi, ītum, īre.— vinculum, i.— relīgo, āvi, ātum, āre.

43.—a) 1 κατ' ἀρχάς.— 2 ἀφαιρτκ. τοῦ χρόνου.— 3 ante Christum natum = πρὸ τῆς γεννήσεως τοῦ Χριστοῦ.— 4 ἀφαιρτκ. τοῦ ἐμμέσου ἀντικμ. τοῦ liberavērunt.— 5 = ante Christum natum.— 6 qui... administrārent = ἴνα οὔτοι διοικήσωσι.— 7 πρὸς τούτοις.— 8 ἴνα.— 9 σχεδόν.— 10 διεξήγγιον.— 11 ἐν τῷ πολέμῳ.— 12 γνκ. ἀντικμ. εἰς τὸ bello.— 13 ab = ἀπὸ μετὰ γνκ.

Duo, duae, duo.— creo, āvi, ātum, āre.— administro, āvi, ātum, āre.— censor, ōris.— praetor, ōris.— aedilis, is.— quaestor, ōris.— amplifīco, āvi, ātum, āre.— Samnītes, um.

b) 1 ἀφαιρετκ. τοῦ χρόνου. — 2 = ἀπὸ μετὰ γνκ. — 3 usque ad = μέχρι (μετὰ γνκ.). — 4 ἀφαιρετκ. τοῦ ὀργάνου. — 5 ἐν διαφόροις χρόνοις. — 6 summa imperii = ἡ ἀρχηγία. — 7 δηλ. ὁ Πόπλιος Σκιπίων (ὑπατος τῷ 218 π.Χ.) καὶ ὁ Γναῖος Σκιπίων (ὑπατος τῷ 222 π.Χ.). — 8 δηλ. ὁ Πόπλιος Σκιπίων (ὑπατος τῷ 205), ὁ υἱὸς τοῦ ἐν Ἰσπανίᾳ φονευθέντος Ποπλίου Σκιπίωνος. — 9 ἡ per ἐνταῦθα μετ' αἰτιατκ. ἐτέθη ἀντὶ ἀπλῆς αἰτιατκ. δηλούσης χρονικὴν διάρκειαν. — 10 κτηγρμ. = ὡς νικητῆς. — 11 ἡ αἰτιατκ. ἐπὶ χρόνου δηλοῖ τὴν χρονικὴν διάρκειαν.

Punīcus, a, um.— idem, eādem, idem.— saecūlum, i.— Fabius, i.— dictātor, ōris.— diversus, a, um.— flagro, āvi ātum, āre.

c) 1 αἰτιατκ. δηλοῦσα χρονικὴν διάρκειαν. — 2 ἀφαιρετκ. τοῦ χρόνου. Atrox, ōis.

d) 1 ἀφαιρετκ. τοῦ χρόνου. — 2 bellum civīle=ἐμφύλιος πόλεμος. — 3 ἀφαιρετκ. τοῦ ὀργάνου. — 4 κατέθλιψε, ἐματῶσε. — 5 τέλος. — 6 ut... viderētur = ὥστε ἐφάνετο. — 7 conjurātus, i = συνωμότης. — 8 pugna navālis = ἡ ναυμαχία. — 9 post Christum natum = μετὰ Χριστοῦ γεννηθέντα = μετὰ τὴν γέννησιν τοῦ Χριστοῦ: μ.Χ. — 10 ἀφαιρετκ. τοῦ ἐμμέσου ἀντικμ. εἰς τὸ privavērunt.

Nefarius, a, um.— legio, ōnis.— Octaviānus, i.— heres, ēdis.

44. — 1 in somnis = καθ' ὕπνον. — 2 supra μετ' αἰτιατκ. = ὑπὲρ μετ' αἰτ. — 3 ἀφαιρετκ. τοῦ ὀργάνου. — 4 ἀφαιρετκ. ιδιότητος. — 5 τότε (ὅτε δηλ. ἐφονεύθη ὑπὸ τοῦ Ἀχιλλέως). — 6 διατί. — 7 mi, κλητικὴ τοῦ ἐνικοῦ τῆς κτητικῆς ἀνωντ. meus, a, um. — 8 a = ἀπὸ μετὰ γνκ. — 9 dum = ἕως ὅτου. — 10 utīnam ne = εἴθε νὰ μὴ μεθ' ὑποτακτ. παραγομένου χρόνου δηλοῖ εὐχὴν ἀνεκπλήρωτον. — 11 a = ὑπὸ μετὰ γνκ. — 12 δέ. — 13 nondum = οὐπω: δέν... ἀκόμη. — 14 ἵνα. — 15 ἀφαιρετκ. τοῦ ποιητικοῦ αἰτίου. — 16 ἀφαιρετκ. χρησιμεύουσα ὡς ἀντικμ. εἰς τὸ solūtus est. — 17 εὐθύς.

Turpis, e.— lacēro, āvi, ātum, āre.— jaceo, ūi, ēre.— lectus, i.— metuo, ūi, ēre.— constituo, ūi, ūtum, ēre.— ruo, rūi, rūtum,

ēre.—litus, ōris.— saevio, īi, ītum, īre.— evertō, rti, rsum, ēre.—
converto, rti, rsum, ēre.— infēri, ōrum.— descendo, ndi, nsum,
ēre.— elīgo, lēgi, lectum, ēre.— comprehendo, ndi, nsum, ēre.—
solvo, lvi, solūtum, ēre.— indūo, dūi, dūtum, ēre.

45.—1 ὅτε.— 2 ἀφαιρτκ. τοῦ ποιητικοῦ αἰτίου εἰς τὸ incensus.—
3 cum μετ' ἀφαιρτκ.= μετὰ μετὰ γιν. — 4 cum... conflixeritis=
ἀφοῦ συγκρουσθῇτε.— 5 ἀφαιρτκ. τοῦ ὀργάνου.— 6 utīnam ne =
εἴθῃε νὰ μὴ (πρβλ. 44, 10).

Abdūco, xi, ctum, ēre.— incendo, ndi, nsum, ēre.— prae-
dīco, xi, ctum, ēre.— addūco, xi, ctum, ēre.— redūco, xi, ctum,
ēre.— deprehendo, ndi, nsum, ēre.— conflīgo, flixi, flictum, ēre.—
— rego, xi, ctum, ēre.— intellēgo, lexi, lectum, ēre.—
veritas, ātis.— avertō, rti, rsum, ēre.— dirīgo, rexi, rectum,
ēre.— negligō, exi, ctum, ēre.— contemno, mpsi, mptum, ēre.—
auris, is.

46.—1 ὅτε.— 2 ita... ut =τόσον... ὥστε.— 3 apud μετ' αἰτια-
τκ. = πρὸς μετ' αἰτιατκ.— 4 meis auspiciis (ἀφαιρτκ. τοῦ πρό-
που) = ὑπὸ τὴν ἀρχηγίαν μου.— 5 magno proelio = ἐν μεγάλῃ
μάχῃ.— 6 ne ἐρωτηματκ. μόνον προσαρτώμενον ἐν τέλει τῆς λέξεως,
διὰ τῆς ὁποίας γίνεται ἡ ἐρώτησις = ἄρά γε metuitisne? ἄρά γε φο-
βεῖσθε;— 7 μήπως.— 8 ἵνα.— 9 πρὶν ἤ.— 10 γιν. τῆς αἰτίας.— 11
διότι.— 12 C.= Caius (πρόφ. Gajus).— 13 δύνανται.— 14 ἀφαιρτκ.
τοῦ χρόνου.— 15 ἀφαιρτκ. τοῦ τρόπου.

Suēbi, ōrum.— indīco, xi, ctum, ēre.— gero, gessi, gestum,
ēre.— vinco, vici, victum, ēre.— duco, xi, ctum, ēre.— metuo,
ūi, ēre.— mitto, misi, missum, ēre.— committo, mīsi, missum,
ēre.— restituo, stitūi, stitūtum, ēre.— dico, xi, ctum, ēre.— credo,
dīdi, dītum, ēre.— acuo. ūi, ūtum, ēre.— posco, poposci, ēre.

47.—1 ἀφαιρτκ. τοῦ χρόνου.— 2 διότι.— 3 ἀφαιρτκ. τοῦ κατὰ
τι.— 4 ἔκλειτο.— 5 ὅταν.— 6 ἡ πρόθεσις cum συντασσομένη μετὰ
τῆς ἀφαιρτκ. τῶν προσωπικῶν ἀντωνυμιῶν ἐπιτάσσεται.— 7 ἵνα.

Priēna, ae.— Caria, ae.— capio, cēpi, captum, ēre.— fugio
fūgi, fugitum, ēre.— asporto, āvi, ātum, āre.— nonnullus, a,
um.— facio, feci, factum, ēre.— permitto, misi, missum, ēre.

48.—1 εἷς.—2 ἀφοῦ.—3 accēdit, ut=συνέβη νά.—4 εὐθύς.—5 δτκ.—6 contigit, ut = accēdit, ut.—7 μόνον.—8 ἔνα μή.—9 ἀφαιρτκ. τοῦ τρώπου.—10 ἀφαιρτκ. τοῦ ποιητικοῦ αἰτίου.—11 καταληφθεῖς.—12 omnino non=πάντως δέν: οὐδαμῶς.—13 δτκ. χρησιμεύουσα ὡς ἀντικείμεν. εἰς τὸ praecipio.—14 ἔνα.

Vedius, ii.—Pollio, ōnis.—convivium, ii.—accumbo, cubūi, cubitum, ěre.—vas, vasis.—frango, frēgi, fractum, ěre.—crystallinus, a, um.—piscina, ae.—rapio, rapūi, raptum, ěre.—jubeo, jussi, jussum, ěre.—objicio, jēci, jectum, ěre.—muraena, ae.—excido, cīdi, ěre.—evādo, si, sum, ěre.—comprehendo, ndi, nsum, ěre.—confugio, fūgi, fugitum, ěre.—peto, īvi, itum, ěre.—piscis, is.—interficio, fēci, fectum, ěre.—misericordia, ae.—moveo, mōvi, motum, ěre.—compleo 2.—praecipio, cēpi, ceptum, ěre.

49.—1 bello=ἐν πολέμῳ.—2 παθ. πρκμ. τοῦ vinco.—3 cum μετ' ἀφαιρτκ. = μετὰ μετὰ γινκ.—4 cum... data esset = ὅτε ἐδόθη.—5 cum... non possent = ἐπειδὴ δέν ἠδύναντο.—6 oraculum consulo = ἐρωτῶ τὸ μαντεῖον.—7 consilium capio = λαμβάνω ἀποφασιν, ἀποφασίζω.—8 oraculum edo = χρησιμεδοτῶ.—9 ἀφαιρτκ. δηλοῦσα τὴν ἀπὸ τόπου κίνησιν = ἐξ Ἀθηνῶν.—10 μάτην.—11 peto ab aliquo aliquid = ζητῶ τι παρὰ τινος.—12 ἀλλά.—13 res militaris=τὰ πολεμικά.—14 κατὰ πρῶτον.—15 ignominiā aliquem afficio = ὀνειδίζω τινά.—16 ἀφαιρτκ. τοῦ ὀργάνου.—17 facti sunt = ἐγένοντο.—18 ὥστε.—19 νοητέον τὸ est.—20 εὐτυχέστατα.

Jugum, i.—servitus, ūtis.—indignatio, ōnis.—tolero 1.—deficio, fēci, fectum, ěre.—dejicio, jēci, jectum, ěre.—Delphicus, a, um.—consulo, sulūi, sultum, ěre.—edo, edīdi, editum, ěre.—peto, petīvi, petitum, ěre.—accipio, cēpi, ceptum, ěre.—arcesso, īvi, itum, ěre.—qualis, e.—ignārus, a, um.—decipio, cēpi, ceptum, ěre.—afficio, fēci, fectum, ěre.—alacer, cris, cre.—pario, pepēri, partum, ěre.—concutio, cussi, cussum, ěre.—conficio, fēci, fectum, ěre.

50.—1 ὅτε.—2 ἐνθα.—3 σφόδρα, πολύ.—4 ne... quidem = οὐδέ.—5 ἀφαιρτκ. χρησιμεύουσα ὡς ἀντικείμεν. τοῦ uti (ἀπαρεμφ. τοῦ

utor).— 6 κάλλιον.— 7 irātus, a, um = ὀργισθεὶς.— 8 repēto poe-
nas ab alīquo = τιμωρῶ τινα.— 9 αἴφνης.— 10 ὥστε.— 11 ἐπειδὴ.—
12 τέλος.— 13 ventus secundus = οὐριὸς ἄνεμος.

Aulis, īdis.— moror, ātus sum, āri.— venor, ātus sum, āri.—
— soleo, ītus sum, ēri.— gaudeo, gavisus sum, ēre.— arcus, ūs.—
utor, usus sum, uti.— talis, e.— audeo, ausus sum, ēre.— re-
pēto, īvi, itum, ēre.— consēquor, consecūtus sum, sēqui.— egre-
dior, gressus sum, grēdi.— possum, potui, posse.— Calchas,
antis.— vates, is.— irascor, ātus sum, sci.— vereor, ītus sum,
ēri.— verum, i.— profiteor, fessus sum, ēri.— polliceor, cītus sum,
ēri.— tutor, ātus sum, āri.— nanciscor, nactus sum, nancisci.—
cogo, coēgi, coāctum, ēre.

51.— 1 profectūrus sum, περιφραστικ. συζυγία = μέλλω νὰ
πορευθῶ.— 2 ὅτε.— 3 λίαν, πολὺ.— 4 ἀρκούντως.— 5 actūrus
sum, περιφραστικ. συζυγία = μέλλω νὰ πράξω.— 6 nonne ἐρωτηματ.
μόριον ἐν εὐθείαις ἐρωτήσεσι = πῶς δὲν ;— 7 in anīmo habeo = δια-
νοοῦμαι.— 8 num ἐρωτηματ. μόριον ἐν εὐθείαις ἐρωτήσεσι = μή-
πως, ἄρα γέ ;— 9 κατὰ τὸ φαινόμενον.— 10 ἴνα.— 11 revēra =
πράγματι (δὲ).— 12 castra pono = στρατοπεδεύω.— 13 δτκ. χρησι-
μεύουσα ὡς ποιητικὸν αἵτιον τοῦ moriendum est = πρέπει ἡμεῖς ν'
ἀποθάνωμεν.

Proficiscor, fectus sum, sci.— ephōrus, i.— ago, egi, actum,
ēre.— barbārus, a, um.— adītus, ūs.— morior, mortūus sum,
mori.— pono, posūi, posītum, ēre.— allōquor, locūtus sum, lō-
qui.— licet, ūit, ēre.— consulatio, ōnis.— consūmo, sumpsi, sum-
ptum, ēre.

52.— 1 ἀφαιρτικ. τοῦ χρόνου.— 2 = ante Christum natum =
πρὸ τῆς γεννήσεως τοῦ Χριστοῦ.— 3 ἀφαιρτικ. χρησιμεύουσα ὡς ἀν-
τικμ. τοῦ fungebantur fungor δὲ consulātu = τελῶ καθήκοντα
ὑπάτου.— 4 ad μετ' αἰτιατικ. = παρὰ μετ' αἰτιατικ.— 5 invīto collēgā
= ἄκοντος τοῦ συνάρχοντος.— 6 ἴνα μή.— 7 equestre proelium =
ἵππομαχία.— 8 manum consēro = συμπλέκομαι, συνάπτω μάχην.—
9 ne... quidem = οὐδὲ.— 10 rem bene gero = τὸ πρᾶγμα (τὸν
πόλεμον) διεξάγω καλῶς νικῶ.— 11 ἐπὶ τινα χρόνον.— 12 quoque

σύνδεσμος ἐπιτασόμενος : καί.— 13 tribūnus militum = χιλιάρχος (διοικητὴς λεγεῶνος).— 14 ὅτε.— 15 ἔφιππος.— 16 ἀφαιρτικ. τοῦ ὀργάνου.— 17 ἀκόμην.— 18 non jam = οὐκέτι : δὲν... πλέον.— 19 γνκ. πληθυντ. τῆς προσώπ. ἀντωνυμίας τοῦ α' προσώπ.— 20 γνκ. δηλοῦσα τὴν ἐν τόπῳ στάσιν = ἐν Ρώμῃ.— 21 ἵνα.— 22 dum μετὰ ἐνεστώτος ἀντὶ παρατκ. dum colloquantur = ἐνῶ συνδιελέγοντο.— 23 ἴστορκ. ἐνεστώως.

Consulātus, ūs.— fungor, netus sum, i.— Poenus, i.— Can-nae, ārum.— edūco, xi, ctum, ěre.— sequor, secūtus sum, sequi.— desĕro, ūi, rtum, ěre.— pello, pepūli, pulsum, ěre.— verto, rti, rsum, ěre.— consĕro, ūi, rtum, ěre.— fundo, fūdi, fūsum, ěre.— praetervĕhor, vectus sum, i.— sedeo, sedi, sessum, ěre.— saxum, i.— tueor, tuītus sum, ěri.— fatālis, e.— convalesco, valūi, ěre.— uterque, utrāque, utrumque.— opprīmo, pressi, pressum, ěre.— munio, iſi, itum, ěre.— collōquor, locūtus sum, lōquī.— obrūo, ūi, rūtum, ěre.— eripio, ripūi, reptum, ěre.

53.— 1 μέλλον γὰρ πορευθῆναι.— 2 ἐκ Καρχηδόνας.— 3 αὕτη δέ.— 4 ἐνῶ.— 5 quaero ex filio ἐρωτῶ τὸν υἱόν.— 6 ἄν.— 7 ἀσμένως.— 8 ἵνα μή.— 9 κλητ. τῆς ἀντων. meus ἐμός· mi fili υἱέ μου.— 10 καί.— 11 per μετ' αἰτιατκ. = κατὰ μετ' αἰτιατκ.— 12 tam — ut τόσον— ὥστε.— 13 πιστώως.— 14 ποτέ.

Conficio, fĕci, fectum, ěre.— sto, stĕti, stātum, āre.— quaero, quaesīvi, quaesītum, ěre.— accipio, cĕpi, ceptum, ěre.— cupio, pīvi, pītum, ěre.— blanditia, ae.— do, dĕdi, dātum, āre.— infestus, a, um.—

54.— 1 ἀφαιρτικ. τοῦ χρόνου.— 2 ἵνα.— 3 propter = διὰ μετ' αἰτιατκ.— 4 secundā fortunā τύχῃ ἀγαθῇ, με εὐνοϊκὴν τύχην : με τὴν εὐνοϊαν (: τὴν βοήθειαν) τῆς τύχης.— 5 ὅτε.— 6 αἴφνης.— 7 adversus μετ' αἰτιατκ. = ἐναντίον μετὰ γνκ.

Hasdrūbal, ālis.— illustris, e.— indōles, is.— transgredior, gressus sum, i.— gero, gessi, gestum, ěre.— subĭgo, ěgi, actum, ěre.— collĭgo, lĕgi, lectum, ěre.— indīco, dixi, dictum, ěre.— medītor, ātus sum, āri.— Vettōnes, um.— cado, cecīdi, casum, ěre.

ΜΕΡΟΣ ΤΡΙΤΟΝ

ΛΕΞΙΛΟΓΙΟΝ

A

a, ab, καὶ abs, πρόθεσις μετ' ἀφαιρετ. = 1) ἀπό· 2) ὑπὸ μετὰ γιν. πρὸς δῆλωσιν τοῦ ποιητικοῦ αἰτίου.

abdūco, xi, etum, ěre, 3 ἀπάγω.

absum, afui, abesse, εἶμι ἀπών, εἶμι μικρῶν.

ac, σύνδ. καί.

accipio, cēpi, ceptum, ěre, 3 λαμβάνω, δέχομαι, παραδέχομαι.

accumbo, cubui, cubitum, ěre, 3 κατακλίνομαι (κατ' ἐξοχήν ἐπὶ τῶν δειπνούντων).

accūso, āvi, ātum, āre, 1 κατηγορῶ.

acer, cris, cre, σφοδρός, δεινός.

acerbus, a, um, πικρός.

Achilles, is, ἄρ. Ἀχιλλεύς.

acies, ei, θ. 1) ὀξύτης· acies oculōrum ὀξυδερκεια· 2) (τάξις μάχης) παράταξις· in acie ἐκ παρατάξεως, κατὰ μέτωπον· 3) μάχη.

acuo, ui, ūtum, ěre, 3 παροξύνω, παρορμῶ.

ad, πρόθεσις μετ' αἰτιατ. = 1)

παρά τι, τι· 2) ἐν τι, πρὸς τινα.

addūxo, xi, etum, ěre, 3 προσάγω, ἄγω.

adhibeo, ui, itum, ěre, 2 μεταχειρίζομαι.

adhuc, ἐπὶρρ. ἀκόμη.

aditus, ūs, ἄρ. εἴσοδος.

administro, āvi, ātum, āre, 1 διοικῶ.

admoneo, ui, itum, ěre, 2 παρακινῶ, προτρέπω.

adōro, āvi, ātum, āre, 1 λατρεύω.

Adriaticus, a, um, Ἀδριατικός.

adsum, affui, adesse, παρίσταμαι,

βοηθῶ, παρευρίσκομαι.

adulescentulus, i, ἄρ. νεανίας, νέος.

advēna, ae, ἄρ. ἐπῆλυς.

adventus, ūs, ἄρ. ἄφιξις.

adversarius, ii, ἄρ. ἐχθρός.

adversus, πρόθ. μετ' αἰτιατ. 1) = πρὸς μετ' αἰτιατ. 2) = ἐναντίον μετὰ γιν.

adversus, a, um, ἐναντίος· res

adversae = συμφοραί, ἀτυχίαι.

advolo, āvi, ātum, āre, 1 σπεύδω.

aedificium, ii, οὐδ. οἰκοδόμημα.

aedifico, āvi, ātum, āre, 1 οἰκοδομῶ, κτίζω, κατασκευάζω.

aedilis, is, ἀρ. ἀγορανόμος.

Aegaeum mare, Αἰγαῖον πέλαγος.

aeger, gra, grum, ἀσθενής.

Aemilius, ii, ἀρ. Αἰμίλιος.

aemulus, a, um, ἀντίζηλος.

Aenēas, ae, ἀρ. Αἰνείας.

Aequi, ōrum, ἀρ. Αἴκουοι (ἀρχαῖος Ἰταλικὸς λαὸς ἐγκατεστημένος εἰς τὴν ὄρεινὴν χώραν τοῦ ἔθν. Ἀνίου (παραποτάμου τοῦ Τιβέρεως)).

aequo, āvi, ātum, āre, 1 ἰσῶ·
aequo solo = κατεδαφίζω.

aequus, a, um, ὁμαλός, ἴσος·
aequus animus, ἀπάθεια, ἀταραξία ψυχῆς.

aēr, aēris, ἀρ. ἀήρ.

Aesculapius, ii, ἀρ. Ἀσκληπιός.

aestas, ātis, θ. θέρος· aestate = κατὰ τὸ θέρος.

aestimo, āvi, ātum, āre, 1 ἐκτιμῶ· parvi aestimo ὀλίγον ἐκτιμῶ.

aetas, ātis, θ. χρόνος (βίου), ἐποχή.

Aetna, ae, θ. Αἴτνη.

afficio, fēci, fectum, ěre, 3 περιβάλλω· afficio ignominia = δειδίζω.

Afrīca, ae, θ. Ἀφρικῇ.

Africānus, a, um, Ἀφρικανός (ἐπωνυμία τοῦ Ποπλίου Κορνηλίου Σκιπίωνος, τοῦ νικητοῦ τοῦ

Ἀννίβα).

Agamemnon, ōnis, ἀρ. Ἀγαμέμνων.

ager, gri, ἀρ. ἀγρός.

ago, egi, actum, ěre, 3 ἄγω, πράττω.

agricola, ae, ἀρ. γεωργός.

agricultura, ae, θ. γεωργία.

alacer, cris, e, πρόθυμος.

albus, a, um, λευκός.

Alexander, dri, ἀρ. Ἀλέξανδρος.

aliēnus, a, um, ἀλλότριος, ξένος.

aliquamdiu, ἐπίρρ. ἐπὶ τινὰ χρόνον.

aliquando, ἐπίρρ. ποτέ, κάποτε.

alius, a, ud, ἄλλος.

Allia, ae, ἀρ. Ἀλλίας, μικρὸς παραποτάμος τοῦ Τιβέρεως ἐν Λατίῳ.

alligo, āvi, ātum, āre, 1 προσδένω.

alliquor, locutus sum, loqui, 3 προσφωνῶ.

Alpes, ium, θ. Ἀλπεις.

alter, ěra, ěrum, ὁ ἕτερος.

altus, a, um, ὑψηλός.

alvus, i, θ. κοιλία.

ambo, ae, ο, ἀμφότεροι, αἱ, α.

ambulo, āvi, ātum, āre, 1 περιπατῶ.

amicitia, ae, θ. φιλία.

amicus, i, ἀρ. φίλος.

amo, āvi, ātum, āre, 1 ἀγαπῶ.

amor, ōris, ἀρ. ἀγάπη· amor patriae = ἡ πρὸς τὴν πατρίδα ἀγάπη, φιλοπατρία.

amplifico, āvi, ātum, āre, 1 ἐ-

- πανζάνω, ἐπεκτείνω.
 amplius, a, um, εὐρύς, εὐρύχωρος, μέγας.
 Ancus, i, ἄρ. Ἄγκος.
 animus, i, ἄρ. ψυχή, νοῦς, φρόνημα, θάρρος.
 annus, i, ἄρ. ἔτος.
 ante, πρόθ. μετ' αἰτιατικ. = *πρὸ* (τοπικ. καὶ χρονικ.).
 antea, ἐπίρρ. πρότερον.
 antiquus, a, um, ἀρχαῖος, παλαιός.
 Antonius, ii, ἄρ. Ἀντώνιος.
 Appenninus, i, ἄρ. τὰ Ἀπέννινα ὄρη.
 aper, pri, ἄρ. κάπρος.
 apertus, a, um, ἀνοικτός.
 Apollo, īnis, ἄρ. Ἀπόλλων.
 appareo, ūi, ītum, ēre, 2 φαίνομαι.
 appello, āvi, ātum, āre, 1 καλῶ, ὀνομάζω.
 apporto, āvi, ātum, āre, 1 προσκομίζω, φέρω.
 appropinquo, āvi, ātum, āre, 1 πλησιάζω.
 apud, πρόθ. μετ' αἰτιατικ. = *παρὰ* μετὰ δτικ. ἢ *πρὸς* μετ' αἰτιατικ.
 aqua, ae, θ. ὕδωρ.
 aquila, ae, θ. ἀετός.
 ara, ae, θ. βωμός.
 aratrum, i, οὐδ. ἄροτρον.
 arbor, ōris, θ. δένδρον.
 arcesso, īvi, ītum, ēre, 3 μεταπέμπομαι, στέλλω καὶ προσκαλῶ.
 arcus, ūs, ἄρ. τόξον.
 argentum, i, οὐδ. ἄργυρος.
 Ariovistus, i, ἄρ. Ἀριόβιστος.
 Aristides, is, ἄρ. Ἀριστείδης.
 arma, ōrum, οὐδ. ὅπλα (ἀμυντικά)· ἀντίθετ. tela, ōrum ὅπλα (ἐπιθετικά).
 armātus, a, um, ἐνοπλος.
 armentum, i, οὐδ. ἀγέλη.
 aro, āvi, ātum, āre, 1 ἀροτριῶ, καλλιεργῶ.
 arguo, ūi, ūtum, ēre, 3 κατηγορῶ.
 ars, artis, θ. τέχνη.
 arx, arcis, θ. ἀκρόπολις.
 Asia, ae, θ. Ἀσία.
 aspectus, ūs, ἄρ. θέα, ὄψις.
 asper, ĕra, ĕrum, τραχύς, σφοδρός.
 asporto, āvi, ātum, āre, 1 ἀποκομίζω.
 at, σύνδ. ἀλλά, δέ.
 ater, tra, trum, σκοτεινός, μέλας· dies ater ἡμέρα ἀποφράς.
 Athēnae, ārum, θ. Ἀθῆναι.
 Atheniensis, e, Ἀθηναῖος· οὐσ. Athenienses, ium, ἄρ. πληθ. οἱ Ἀθηναῖοι.
 atque, σύνδ. καί.
 atrox, ōcis, δεινός, φοβερός.
 Attica, ae, θ. Ἀττική.
 auctoritas, ātis, θ. ἐπιρροή, ὑπόληψις.
 audacia, ae, θ. τόλμη.
 audax, ācis, τολμηρός.
 audeo, ausus, sum, ēre, 2 τολμῶ.

audio, īvi, īlum, īre, 4 ακούω.
 Augustūlus, ī, ἀρ. Αὐγουστύλος.
 Augustus, ī, ἀρ. Αὐγουστος.
 Aulis, īdis, θ. Αὐλῖς.
 auris, is, θ. οὖς· praebeo aures
 alicui προσέχω εἰς τινα, ἀκούω
 τινά.
 aurum, ī, οὐδ. χρυσός.
 auspiciūm, īi, οὐδ. 1) οἰωνοσκο-
 πία· 2) ἀρχηγία.
 aut, σύνδεσμος = ἤ (διαζευκτι-
 κός).
 autem, σύνδεσμος = δέ, ὅμως.
 auxilium, īi, οὐδ. βοήθεια.
 avertō, rti, rsum, ěre, 3 ἀπο-
 τρέπω.
 avia, ae, θ. μάμμη.
 avus, ī, ἀρ. πάππος.

B

Babylonii, ōrum, ἀρ. Βαβυλώνιοι.
 Bacchus, ī, ἀρ. Βάκχος.
 barbārus, a, um, βάρβαρος.
 beātus, a, um, εὐδαίμων.
 bellicōsus, a, um, πολεμικός.
 bellīcus, a, um, πολεμικός· res
 bellīca τὰ πολεμικά.
 bello, āvi, ātum, āre, 1 πολέμω.
 bellum, ī, πόλεμος.
 bene, ἐπίρρ. καλῶς.
 benignus, a, um, εὐμενής.
 bestia, ae, θ. θηρίον, ζῷον.
 Bias, antis, ἀρ. Βίας.
 Bithynia, ae, θ. Βιθυνία.

blanditia, ae, θ. θωπεία (μάλιστα
 ἐν τῷ πληθ.).
 bonus, a, um, ἀγαθός, καλός.
 Brennus, ī, ἀρ. Βρέννος (ἀρχηγ-
 γός τῶν Γάλλων).
 brevis, e, βραχύς· brevis (tem-
 pōre) ἐν βραχεῖ χρόνῳ· ἐντὸς
 ὀλίγου χρόνου.
 Britannī, ōrum, ἀρ. Βρεταννοί.
 Brutus, ī, ἀρ. Βροῦτος.

C

C = Caius, ī, (πρόφ. Gajus),
 ἀρ. Γάϊος.
 cado, cecīdi, casum, ěre, 3 πί-
 πτω (ἐπὶ τοῦ πεδίου τῆς μά-
 χης), φονεύομαι.
 cadūcus, a, um, φθαρτός, μά-
 ταιος.
 caedes, is, θ. σφαγή.
 caeruleus, a, um, κυανοῦς.
 Caesar, āris, ἀρ. Καῖσαρ.
 Calchas, antis, ἀρ. Κάλχας.
 callīdus, a, um, πανούργος.
 Camillus, ī, ἀρ. Κάμιλλος, Ρω-
 μαῖος στρατηγός καὶ πολιτικός
 τοῦ Δ' αἰῶνος π.Χ.
 Campania, ae, θ. Καμπανία, χώ-
 ρα ἐπὶ τῆς Δ. παραλίας τῆς
 Ἰταλίας.
 campus, ī, ἀρ. πεδιάς.
 Cannae, ārum, θ. Κάνναι (πόλις
 τῆς Ἀπουλίας, χώρας ἐπὶ τῆς
 ΝΑ. πλευρᾶς τῆς Ἰταλίας).
 canto, āvi, ātum, āre, 1 ᾄδω,

- ψάλλω.
 capio, cēpi, captum, ēre, 3 λαμβάνω, καταλαμβάνω, κυριεύω.
 capillus, i, ἄρ. κόμη.
 Capitolium, ii, οὐδ. Καπιτώλιον (ἡ ἀκρόπολις τῆς ἀρχαίας Ρώμης ἐπὶ τοῦ Καπιτωλίνου λόφου).
 Capitolinus, a, um, Καπιτώλιος. Capitolinus mons Καπιτώλιος λόφος.
 capto, āvi, ātum, āre, 1 θηρῶ, συλλαμβάνω.
 caput, capitis, οὐδ. πρωτεύουσα (ἐπὶ τόπου).
 Caria, ae, θ. Καρία.
 carmen, īnis, οὐδ. ᾠδή, ποίημα.
 Carthaginienses, ium, ἄρ. οἱ Καρχηδόνιοι.
 Carthāgo, īnis, θ. Καρχηδών.
 carus, a, um, προσφιλής.
 casa, ae, θ. καλύβη.
 castigo, āvi, ātum, āre, 1 κολάζω, τιμωρῶ.
 castra, ōrum, οὐδ. στρατόπεδον.
 catēna, ae, θ. ἄλυσις.
 Catilīna, ae, ἄρ. Κατιλίνας.
 Cato, ōnis, ἄρ. Κάτων, Ρωμαῖος πολιτικός καὶ συγγραφεὺς (234-149 π.Χ.).
 causa, ae, θ. αἰτία.
 celēber, bris, bre, ὀνομαστός, περίφημος, πολυάνθρωπος.
 celēbro, āvi, ātum, āre, 1 ψάλλω, ὑμῶ.
 celer, ēris ēre, ταχὺς.
 celeritas, ātis, θ. ταχύτης.
 cena, ae, θ. δεῖπνον.
 censor, ōris, ἄρ. τιμητής.
 centesimus, a, um, ἑκατοστός.
 certāmen, īnis, οὐδ. ἀγών.
 cerva, ae, θ. ἔλαφος.
 cetēri, ae, a, οἱ λοιποί.
 Christus, i, ἄρ. Χριστός.
 cibus, i, ἄρ. τροφή.
 cicāda, ae, θ. τέττιξ.
 Cicēro, ōnis, ἄρ. Κικέρων.
 Cimbri, ōrum, ἄρ. Κίμβροι.
 Cincinnātus, i, ἄρ. Κικινναῖτος.
 circa, πρόθ. μετ' αἰτιατικ. = περί τινα, περίξ τινός.
 Cisalpīnus, a, um, ὁ ἐντεῦθεν τῶν Ἀλπεων.
 civilis, e, πολιτικός. bellum civile = ἐμφύλιος πόλεμος.
 civis, is, ἄρ. πολίτης, συμπολίτης.
 civitas, ātis, θ. πολιτεία.
 clades, is, θ. ὄλεθρος, συμφορά, ἧττα.
 clamo, āvi, ātum, āre, 1 κραυγάζω.
 clamor, ōris, ἄρ. κραυγή.
 clarus, a, um, περίφημος, ἐνδοξος, ὀνομαστός.
 classis, is, θ. στόλος.
 claudus, a, um, χωλός.
 Clusium, ii, οὐδ. Κλούσιον (πόλις τῆς Ἑπυρουρίας).
 coactus, a, ctum, ἀναγκασθείς.
 coēceo, ūi, itum, ēre, 2 συκρατῶ.
 cogito, āvi, ātum, āre, 1 σκέπτομαι.

- cogo, coēgi, coactum, ἔρε, 3 ἀναγκάζω.
- Collatīnus, i, ἄρ. Κολλατῖνος.
- collēga, ae, ἄρ. συνάρχων.
- collīgo, lēgi, lectum, ἔρε, 3 συναθροίζω.
- collis, is, ἄρ. λόφος.
- collōco, āvi, ātum, āre, 1 τάσσω, τοποθετῶ, ιδρύω.
- colloquium, ii, οὐδ. συνδιάλεξις, συνομιλία.
- collōquor, locūtus sum, lōqui, 3 συνδιαλέγομαι.
- colonia, ae, θ. ἀποικία.
- coma, ae, θ. κόμη.
- comes, itis, ἄρ. ὁπαδός, ἐταῖρος.
- commemōro, āvi, ātum, āre, 1 μνημονεύω.
- commeo, āvi, ātum, āre, 1 πορεύομαι.
- committo, mīsi, missum, ἔρε, 3 συνάπτω.
- commōdo, āvi, ātum, āre, 1 δίδω, δανείζω.
- commūnis, e, κοινός.
- compāro, āvi, ātum, āre, 1 πορίζομαι, ἀποκτῶ, παρασκευάζω..
- compleo, ēvi, ētum, ēre, 2 πληρῶ.
- comprehendo, ndi, nsum, ἔρε, 3 λαμβάνω.
- concilio, āvi, ātum, āre, 1 συνάπτω.
- concutio, cussi, cussum, ἔρε, 3 διασειώ, παραλύω.
- condicio, ōnis, θ. κατάστασις.
- conditor, ōris, ἄρ. ιδρυτής.
- conficio, fēci, fectum, ἔρε, 3 1) τελῶ. 2) τελειώνω τι, περᾶτω.
- confirmo, āvi, ātum, āre, 1 ενισχύω.
- conflīgo, flixi, flictum, ἔρε, 3 συμπλέκομαι.
- confugio, fūgi, fugitum, ἔρε, 3 καταφεύγω.
- conjurātus, i, ἄρ. συνωμότης.
- conscientia, ae, θ. συνείδησις.
- consēquor, secūtus sum, sēqui, 3 ἐπακολουθῶ.
- consēro, serūi, rtum, ἔρε, 3 consēro manum, συμπλέκομαι, συναπτω μάχην.
- conservo, āvi, ātum, āre, 1 διαφυλάττω, διατηρῶ.
- consilium, ii, οὐδ. σκέψις, σχέδιον, συμβουλή, γνώμη, συμβούλιον, ἀπόφασις.
- constans, ntis, εὐσταθής, καρτερικός.
- constantia, ae, θ. εὐστάθεια, καρτερία.
- constituo, ūi, ūtum, ἔρε, 3 καθίστημι, ἵστημι, παρατάσσω, ἀποφασίζω.
- consul, ūlis, ἄρ. ὕπατος.
- consulātus, ūs, ἄρ. ὑπατεία.
- consūlo, sulūi, ltum, ἔρε, 3 συμβουλεύομαι, ἐρωτῶ.
- consultatio, ōnis, θ. διαβούλιον, σύσκεψις.
- consūmo, sumpsī, sumptum, ἔρε,

3 καταναλίσκω.
 contemno, mpsi, mptum, ěre, 3
 καταφρονῶ.
 contentus, a, um, εὐχαριστημέ-
 νος.
 contio, ōnis, θ. συνέλευσις.
 contra, πρόθ. μετ' αἰτιατικ. = ἁ-
 πέναντι, κατὰ τινος.
 convalesco, valūi, ěre, 3 ἀναρ-
 ρώννυμι.
 converto, ti, rsum, ěre, 3 μετα-
 βάλλω, μετατρέπω.
 convivium, ii, οὐδ. συμπόσιον.
 convōco, āvi, ātum, āre, 1 συγ-
 καλῶ.
 copia, ae, θ. ἀφθονία· ἐν τῷ πληθ.
 copiae, ārum = δύναμις (στρα-
 τιωτική), στρατός.
 Corinthus, i, θ. Κόρινθος.
 Cornēlia, ae, θ. Κορνηλία.
 corōna, ae, θ. στέφανος.
 cornu, ūs, οὐδ. κέρας (στρατοῦ).
 corpus, ōris, οὐδ. σῶμα.
 cotidie, ἐπίρρ. καθημερινῶς.
 cras, ἐπίρρ. αὔριον.
 creber, bra, brum, πολυάριθμος.
 credo, didi, dītum, ěre, 3 πι-
 στεύω.
 cremo, āvi, ātum, āre, 1 καίω.
 Cremōna, ae, Κρεμώνη.
 creo, āvi, ātum, āre, 1 ἐκλέγω.
 cresco, crēvi, crētum, ěre, 3 αὐ-
 ξάνομαι.
 Croesus, i, ἄρ. Κροῖσος.
 cruciātus, ūs, ἄρ. βάσκανος.
 crudēlis, e, σκληρός.

crystallīnus, a, um, κρυστάλλινος.
 culpa, ae, θ. παῖσμα.
 cum, πρόθ. μετ' ἀφαιρετ. = σύν,
 μετὰ τινος, πρὸς τινα. — σύνδ.
 ὅτε, ἀφοῦ, ἐπειδὴ.
 cunctus, a, um, σύμπας.
 cupiditas, ātis, θ. ἐπιθυμία.
 cupio, pīvi, pītum, ěre, 3 ἐπι-
 θυμῶ.
 cupidus, a, um, ἐπιθυμητικός.
 cur, ἐπίρρ. διατί.
 cura, ae, θ. μέριμνα, φροντίς.
 currus, ūs, ἄρ. ἄρμα.
 Cyrus, i, ἄρ. Κύρος.

D

de, πρόθ. μετ' ἀφαιρετ. = περί
 τινος.
 dea, ae, θ. θεά.
 debeo, ūi, ītum, ěre, 2 ὀφείλω.
 decem, δέκα.
 decimus, a, um, δέκατος.
 decipio, cēpi, ceptum, ěre, 3 ἀ-
 πατῶ.
 Decius, ii, ἄρ. Δέκιος.
 deficio, fēci, fectum, ěre, 3 ἀφί-
 σταμαι, ἀποστατῶ.
 defleo, ēvi, ētum, ěre, 2 θρηνῶ,
 κλαίω τινά ἢ τι.
 deinde, ἐπίρρ. ἔπειτα.
 dejicio, jēci, jectum, ěre, 3 ἀπο-
 βάλλω, ἀποσείω.
 delecto, āvi, ātum, āre, 1 τέρπω.
 deleo, ēvi, ētum, ěre, 2 καταστρέ-
 φω, ἀφανίζω.

Delphicus, a, um, Δελφικός.
 Delus, i, 0. Δῆλος.
 demum, ἐπίρρ. τέλος, τὸ πρῶτον,
 κατὰ πρῶτον.
 denique, ἐπίρρ. τέλος.
 denūo, ἐπίρρ. ἐκ νέου.
 deprehendo, ndi, nsum, ěre, 3
 συλλαμβάνω.
 descendo, ndi, nsum, ěre, 3 κατα-
 βάνω.
 desĕro, serŭi, rtum, ěre, 3 κατα-
 λείπω, παραιτῶ εἰς τὸ μέσον.
 despĕro, āvi, ātum, āre, 1 ἀπελπί-
 ζομαι, χάνω κάθε ἐλπίδα.
 desum, defŭi, deesse, ἐλλείπω.
 deterreo, ŭi, ĩtum, ěre, 2 κωλύω,
 ἀποτρέπω.
 deus, i, ἄρ. θεός.
 dexter, xtra, xtrum, δεξιός.
 Diāna, ae, 0. Ἄρτεμις.
 dico, xi, ctum, ěre, 3 λέγω.
 dictātor, ōris, ἄρ. δικτάτωρ.
 dictum, i, οὐδ. ρητόν, ἀπόφθεγμα.
 Dido, ōnis, 0. Διδώ (Θυγάτηρ τοῦ
 Βήλου, βασιλέως τῆς Τύρου)·
 ἡ Καρχηδὼν ἐκτίσθη ὑπ' αὐτῆς
 τῷ 888 π.Χ.
 dies, ei, ἄρ. ἡμέρα· in dies = κατ'
 ἡμέραν.
 dignitas, ātis, 0. ὑπόληψις.
 diligens, ntis, ἐπιμελής.
 diligenter, ἐπίρρ. ἐπιμελῶς.
 dimico, āvi, ātum, āre, 1 ἀγωνί-
 ζομαι, μάχομαι.
 Diomēdes, is, ἄρ. Διομήδης.
 dirigo, rexi, rectum, ěre, 3 διευ-

θύνω.
 disciplina, ae, 0. τάξις, πειθαρχία.
 discordia, ae, 0. διχόνοια, ἔρις.
 displiceo, ŭi, ĩtum, ěre, 2 ἀπα-
 ρέσκω.
 dissimilis, e, ἀνόμοιος.
 diu, ἐπὶ πολὺ, πολὺν χρόνον.
 diversus, a, um, διάφορος.
 dives, ĩtis, πλούσιος.
 divinus, a, um, θεῖος.
 divitiae, ārum, 0. πλοῦτος.
 do, dēdi, dātum, dāre, 1 δίδω.
 doctrīna, ae, 0. ἐπιστήμη, παι-
 δεία.
 doctus, a, um, πεπαιδευμένος.
 doleo, ŭi, ěre, 2 λυποῦμαι.
 dolor, ōris, ἄρ. λύπη, πόνος.
 dolus, i, ἄρ. δόλος.
 domesticus, a, um, οἰκιακός.
 domicilium, ii, οὐδ. κατοικία.
 dominatio, ōnis, 0. ἐξουσία, δε-
 σποτεία, κυριαρχία.
 domīnus, i, ἄρ. κύριος.
 dono, āvi, ātum, āre, 1 δωροῦ-
 μαι, προσφέρω δῶρα, φιλο-
 δωρῶ.
 donum, i, οὐδ. δῶρον.
 dubito, āvi, ātum, āre, 1 ἀμφι-
 βάλλω.
 dubius, a, um ἀμφίβολος· res du-
 bia κρίσιμος περιστασις.
 ducentesīmus, a, um, διακοσιο-
 στός.
 duco, duxi, ductum, ěre, 3 ἄγω, ὁ-
 δηγῶ, λαμβάνω (τινὰ) μαζὶ μου.

dulcis, c, ἡδύς, γλυκύς.

dum, σύνδ. ἐφ' ὅσον, ἕως ὅτου, ἐνῶ.

duo, duae, duo, δύο.

duodēcim, δώδεκα.

duodesexagesīmus, a, um, πεντη-
κοστός ὕγδοος.

durus, a, um, σκληρός.

dux, ducis, ἄρ. ἀρχηγός, στρα-
τηγός.

E

ecce, ἰδοῦ.

edo, dīdi, dītum, ἔρε, 3 ἐκδίδω.

edīco, xi, ctum, ἔρε, 3 ἐξάγω.

effigies, ēi, θ. (ἀφ'ομοίωμα, εἰκόν.

efflo, āvi, ātum, āre, 1 ἐκπνέω.

efflo vitam = ἐκπνέω τὸν βίον,
ἀποθνήσκω.

ego, ἐγώ.

egredior, egressus sum, egrēdi,
3 ἐξέρχομαι, ἐκπλέω.

elīgo, elēgi, electum, ἔρε, 3 ἐκ-
λέγω.

eloquentia, ae, θ. εὐγλωττία.

emīgro, āvi, ātum, āre, 1 ἐξανί-
σταμαι, μετοικῶ.

emineo, ūi, ēre, 2 ἐξέχω, δια-
πρέπω.

enim, σύνδ. διότι.

Ephialtes, is, ἄρ. Ἐφιάτης.

ephōrus, i, ἄρ. ἔφορος (ἐν
Σπάρτῃ).

Epidaurus, i, θ. Ἐπίδαυρος.

eques, equītis, ἄρ. ἵππεύς.

equester, stris, stre, ἵππικός· eo-
piaae equestres = τὸ ἵππικόν·

equestre proelium = ἵππομα-
χία.

equitātus, ūs, ἄρ. ἵππικόν.

equus, i, ἄρ. ἵππος.

erga, πρόθ. μετ' αἰτιατικ. = πρὸς
μετ' αἰτιατικ.

eripio, ripiī, reptum, ἔρε, 3 ἐξ-
αρπάζω, ἀπαλλάσσω, σφάζω.

esurio, īvi, ītum, īre, 4 πεινῶ.

et, σύνδ. καί.

etiam, σύνδ. καὶ (προσθετικός),
προσέτι.

etiāsi, εἰ καί, ἂν καί.

Etruria, ae, θ. Ἑτρούρια (νῦν
Τοσκάνη)· χώρα ἐπὶ τῆς Δ. πα-
ραλίας τῆς Ἰταλίας.

Etrusci, ōrum, ἄρ. Ἑτροῦσκοι
(Τυρρηνοί).

Eurōpa, ae, θ. Εὐρώπη.

Eurōtas, ae, ἄρ. Εὐρώτας.

evādo, si, sum, ἔρε, 3 ἐκφεύγω.

evertō, ti, sum, ἔρε, 3 κατα-
σκάπτω.

ex, πρόθ. μετ' ἀφαιρετικ. = ἐκ.

excīdo, cīdi, ἔρε, 3 (ἐκ)πίπτω.

exlcāmo, āvi, ātum, āre, 1 ἀνα-
φωνῶ.

exercītus, ūs, ἄρ. στρατός.

exītus, ūs, ἄρ. ἔκβασις.

expīlo, āvi, ātum, āre, 1 συλῶ,
λεηλατῶ.

expugnatio, ōnis, θ. ἐκπόρθησις.

expugno, āvi, ātum, āre 1 ἐκπο-
λιορκῶ, ἐκπορθῶ, νικῶ.

exsilium, ii, οὐδ. ἐξορία.
 exspecto, āvi, ātum, āre, 1 περι-
 μένω.

F

fabŭla, ae, θ. μῦθος.
 faciŭs, ōris, οὐδ. πρᾶξις, ἔργον
 (μάλιστα πονηρόν).
 facio, fēci, factum, ěre, 3 ποιῶ.
 factum, i, οὐδ. ἔργον, πρᾶξις.
 falsus, a, um, ψευδής.
 fama, ae, θ. φήμη.
 fames, is, θ. πείνα.
 fatālis, e, μοιραῖος, ὀλέθριος.
 fatīgo, āvi, ātum, āre, 1 κατα-
 πονῶ.
 Favius, ii, ἄρ. Φάβιος.
 fecundus, a, um, εὐφορος.
 felicissime, εὐτυχέστατα.
 felicitas, ātis, θ. εὐτυχία, εὐδαι-
 μονία.
 felix, icis, εὐτυχής, εὐδαίμων.
 femīna, ae, θ. γυνή.
 fenestra, ae, παράθυρον.
 fere, ἐπίρρ. σχεδόν.
 fertilis, e, εὐφορος.
 festīno, āvi, ātum, āre, 1 σπεύδω.
 fidēlis, e, πιστός.
 fideliter, ἐπίρρ. πιστῶς.
 fides, ei, θ. 1) πίστις· 2) ἔνορκος
 διαβεβαίωσις, ὑπόσχεσις· 3) προσ-
 τασία, βοήθεια.
 fidus, a, um, πιστός.
 figūra, ae, θ. μορφή.
 filia, ae, θ. θυγάτηρ.

filius, ii, ἄρ. υἱός.
 finio, īvi, ītum, īre, 4 τελειώνω.
 finis, is, θ. τέλος· ἐν τῷ πληθ. =
 χώρα.
 finitimus, a, um, ὁμορος, γει-
 τονικός.
 fio, factus sum, fiēri, γίγνομαι.
 firmo, āvi, ātum, āre, 1 στερεῶ,
 ὀχυρῶ.
 firmus, a, um, ὀχυρός.
 flagro, āvi, ātum, āre, 1 καίο-
 μαι.
 flamma, ae, θ. φλόξ.
 floreo, ūi, ěre, 2 ἀκμάζω.
 flos, floris, ἄρ. ἄνθος.
 flumen, mīnis, οὐδ. ποταμός.
 fluvius, ii, ἄρ. ποταμός.
 focus, i, ἄρ. ἐστία.
 formīca, ae, θ. μύρμηξ.
 fortis, e, γενναῖος, ἀνδρεῖος.
 fortiter, γενναίως, ἀνδρείως.
 fortitudo, īnis, θ. ἰσχύς, ἀνδρεία.
 fortuna, ae, θ. τύχη.
 fossa, ae, θ. τάφος.
 frango, frēgi, fractum, ěre, 3
 θραύω.
 frater, tris, ἄρ. ἀδελφός.
 fraus, fraudis, θ. ἀπάτη.
 frons, ndis, θ. φύλλωμα.
 fructus, ūs, ἄρ. καρπός.
 frugifer, ěra, ěrum, καρποφόρος.
 frumentum, i, οὐδ. σῦτος.
 frustra, ἐπίρρ. μάτην.
 fuga, ae, θ. φυγή.
 fugio, fūgi, fugitum, ěre, 3 φεύ-
 γω.

fugo, āvi, ātum, āre, 1 φυγα-
δεύω, τρέπω εἰς φυγήν.
fungor, netus sum, i, 3 ἐπιτελῶ.
fundo, fūdi, fūsum, ěre, 3 δια-
σκορπίζω.
futūrus, a, um, μέλλων futūrum
tempus τὸ μέλλον.

G

galea, ae, θ. κράνος, περιεφα-
λαία.
Gallia, ae, θ. Γαλλία.
gallīna, ae, θ. ὄρνις, ἀλεκτορίς.
Gallus, i, ἄρ. Γάλλος.
gallus, i, ἄρ. ἀλέκτωρ.
gaudeo, gavīsus sum, ěre, 2
χαίρω.
gaudium, ii, οὐδ. χαρά.
generōsus, a, um, γενναιόφρων,
μεγαλόψυχος.
gens, ntis, θ. ἔθνος.
Germania, ae, θ. Γερμανία.
Germānus, i, ἄρ. Γερμανός.
gero, gessi, gestum, ěre, 3 πράτ-
τω, κατορθῶ gero bellum =
διεξάγω πόλεμον, πολεμῶ.
gladius, ii, ἄρ. ξίφος.
gloria, ae, θ. δόξα.
Gracchus, i, ἄρ. Γράκχος.
Graecia, ae, θ. Ἑλλάς.
Graecus, i, ἄρ. Ἕλλην.
gratia, ae, θ. χάρις, εὐγνωμοσύνη.
gratus, a, um, ἀρεστός.
gravis, e, βαρύς, δεινός, ὀχληρός.
graviter, ἐπίρρ. βαρέως.

H

habeo, ūi, ĭtum, ěre, 2 ἔχω in
anīmo habeo = διανοοῦμαι gra-
tiam habeo = ὀφείλω χάριν
habeo oratiōnem = ἀπαγγέλλω
λόγον.
habīto, āvi, ātum, āre, 1 κα-
τοικῶ.
Hamilcar, āris, ἄρ. Ἀμίλκας.
Hannībal, ālis, ἄρ. Ἀννίβας.
Hasdrūbal, ālis, ἄρ. Ἀσδρούβας.
hasta, ae, θ. δόρυ.
Hector, ōris, ἄρ. Ἑκτωρ.
Hecūba, ae, θ. Ἑκάβη.
Helēna, ae, θ. Ἑλένη.
Helvetii, ōrum, ἄρ. Ἑλβετοί.
herba, ae, θ. χόρτον, βοτάνη,
χλόη.
heres, ēdis, ἄρ. κληρονόμος.
heri, ἐπίρρ. χθές.
hic, ἐπίρρ. ἐνταῦθα.
hic, haec, hoc, ὅδε, οὗτος.
hiems, ěmis, θ. χειμῶν hiēme
κατὰ τὸν χειμῶνα.
Hispania, ae, θ. Ἰσπανία.
historia, ae, θ. ἱστορία.
hodie, ἐπίρρ. σήμερον.
Homērus, i, ἄρ. Ὅμηρος.
homo, īnis, ἄρ. ἄνθρωπος.
honestus, a, um, ἐντιμος.
Horatius, ii, ἄρ. Ὁράτιος.
hortor, ātus sum, āri, 1 προ-
τρέπω.
hortus, i, ἄρ. κῆπος.
hospes, ĭtis, ἄρ. ξένος, φιλοξενού-

μενος παρά τινι.
 hospitium, ii, οὐδ. ξενία, φιλο-
 ξενία.
 hostia, ae, θ. ἱερσεῖον, σφάγιον.
 Hostilius, ii, ἀρ. Ὀστίλιος.
 hostis, is, ἐχθρός, πολέμιος.
 hue, ἐπίρρ. ἐδῶ, εἰς τοῦτον τὸν
 τόπον.
 humanus, a, um, φιλόανθρωπος,
 ἀνθρώπινος.
 hydra, ae, θ. ὕδρα (νερόφιδο).

I

ibi, ἐπίρρ. ἐκεῖ.
 idem, eadem, idem, ὁ αὐτός.
 igitur, σύνδ. λοιπόν.
 ignarus, a, um, ἄπειρος.
 ignavia, ae, θ. δειλία.
 ignavus, a, um, ἄτολμος, δειλός.
 ignominia, ae, θ. ὄνειδος.
 ignoro, āvi, ātum, āre, 1 ἀγνοῶ.
 ille, a, ud, ἐκεῖνος.
 illustris, e, ἐπιφανής, λαμπρός.
 illustro, āvi, ātum, āre, 1 ὀμνῶ.
 imbellis, e, ἀπόλεμος.
 immigrō, āvi, ātum, āre, 1 μετα-
 κίζω.
 immineo, ēre, 2 ἐπικρέμαμαι, ἀ-
 πειλῶ.
 immolo, āvi, ātum, āre, 1 θυσι-
 ἀζω.
 immortalis, e, ἀθάνατος.
 impavidus, a, um, ἀπτόγητος, θαρ-
 ραλέος.
 impedio, īvi, ītum, īre, 4 κω-

λύω, ἐμποδίζω.
 imperator, ōris, ἀρ. αὐτοκράτωρ,
 στρατηγός.
 imperium, ii, οὐδ. κράτος, ἀρχή,
 ἐξουσία, προσταγή.
 impetro, āvi, ātum, āre, 1 ἄρχω,
 διατάσσω.
 impertio, īvi, ītum, īre, 4 μετα-
 δίδωμι, δίδω μέρος ἐκ τινος.
 impetus, ūs, ἀρ. ἐφοδος.
 impleo, ēvi, ētum, ēre, 2 πληρῶ.
 imploro, āvi, ātum, āre, 1 ἐπι-
 κηλοῦμαι.
 imprōbus, a, um, φαῦλος, κακός.
 in, πρόθ. 1) μετ' αἰτιατικ. = εἰς,
 πρὸς· 2) μετ' ἀφαιρετικ. = ἐν.
 incautus, a, um, ἀπροφύλακτος,
 ἀπερίσκεπτος.
 incendium, ii, οὐδ. πυρπόλησις,
 πυρκαϊά.
 incendo, ndi, nsum, ēre, 3 ἀνά-
 πτω, ἐξάπτω, πυρπολῶ, καίω.
 incertus, a, um, ἀβέβαιος.
 incito, āvi, ātum, āre, 1 προτρέ-
 πω, παροτρύνω.
 incōla, ae, ἀρ. κάτοικος.
 inde, ἐπίρρ. ἐκεῖθεν, ἐκ τούτου.
 indico, dixi, ctum, ēre, 3 κη-
 ρύσσω.
 indignatio, ōnis, θ. ἀγανάκτησις.
 indoles, is, θ. εὐφυΐα.
 indūo, dūi, dūtum, ēre, 3 ἐνδύω.
 industria, ae, θ. φιλοπονία.
 industrius, a, um, φιλόπονος.
 infelix, īcis, δυστυχής.
 inferi, ōrum, ἀρ. οἱ κάτω, οἱ ἐν

Ἄδου = ὁ Ἄδης.
 infestus, a, um, δυσμενής, ἐχθρός.
 infidus, a, um, ἄπιστος.
 infirmus, a, um, ἀσθενής.
 inflammo, āvi, ātum, āre, 1 πα-
 ροξύνω, ἐξάπτω, διεγείρω.
 ingens, ntis, μέγιστος, ἄπειρος.
 inimicus, a, um, δυσμενής· inimī-
 cus, i, οὗς. ἄρ. ἐχθρός.
 initium, ii, οὐδ. ἀρχή· initio, ἀ-
 ριμικ. τοῦ χρόνου = κατ' ἀρ-
 χάς.
 injicio, jēci, jectum, ěre, 3 ἐμ-
 βάλλω.
 injucundus, a, um, ἀηδής, ἀτερ-
 πής.
 injuria, ae, θ. ἀδικία.
 inquit, εἵπε.
 insidiae, ārum, θ. ἐνέδρα, ἐνέδραι.
 insignis, e, ἐπιφανής, ἐνδοξος.
 insula, ae, θ. νῆσος.
 insum, fui, esse, ἐνυπάρχω.
 intelligo, exi, ectum, ěre, 3 ἐν-
 νοῶ.
 inter, πρόθ. μετ' αἰτιατ. = μεταξύ.
 interficio, fēci, fectum, ěre, 3 φο-
 νεύω.
 interim, ἐπίρρ. ἐν τῷ μεταξύ.
 interitus, ūs, ἀρ. καταστροφή, ὕλε-
 θρος.
 interrōgo, āvi, ātum, āre, 1 ἐ-
 ρωτῶ.
 intersum, fui, esse, παρχειρικό-
 μαι· intersum bellis = λαμβάνω
 μέρος εἰς τοὺς πολέμους.
 intra, πρόθ. μετ' αἰτιατ. = ἐντός

μετὰ γινκ.
 intro, āvi, ātum, āre, 1 εἰσέρ-
 χομαι.
 invito, āvi, ātum, āre, 1 προσ-
 καλῶ.
 invitus, a, um, ἄκων.
 Iphigenia, ae, θ. Ἰφιγένεια.
 ipse, a, um, αὐτός.
 ira, ae, θ. ἡ ὀργή.
 irascor,—, irasci, 3 ὀργίζομαι.
 iratus, a, um, ὀργισθείς.
 irritus, a, um, μάταιος.
 is, ea, id, αὐτός, οὗτος.
 iste, ista, istud, οὗτος.
 ita, ἐπίρρ. οὕτω· ita... ut = 1) τό-
 σον... ὥστε· 2) οὕτως... ὥστε.
 Italia, ae, θ. Ἰταλία.
 itaque, σύνδ. ὅθεν.
 itērum, ἐπίρρ. δευτέραν φοράν,
 πάλιν.
 Itēca, ae, θ. Ἰθάκη.

J

jaceo, ūi, ěre, 2 κείμαι, κατάνκει-
 μαι.
 jam, ἐπίρρ. ἤδη· non jam = οὐκ-
 ἔτι· jam diu πολλὴν ἤδη χρόνον.
 Janus, i, ἀρ. Ἰανός.
 jubeo, jussi, jussum, ěre, 2 δια-
 τάσσω.
 jucundus, a, um, εὐχάριστος, ἡδύς.
 jugum, i, οὐδ. ράχης (ὄρους),
 ζυγός (δουλείας).
 Julius, ii, ἀρ. Ἰούλιος.
 Juppiter, Jovis, ἀρ. Ζεύς.

jure, δικαίως.

juro, āvi, ātum, āre, 1 ὁμνῶ,
ὀρκίζομαι.

jus, juris, οὐδ. δίκαιον.

jus-jurandum, juris-jurandi, οὐδ.
ὅρκος.

jussus, ūs, ἀρ. εὖχρ. μόνον ἐν τῇ
ἐν. ἀφαιρετῇ. jussū = τῇ δια-
ταγῇ.

justus, a, um, δίκαιος.

juvēnis, is, ἀρ. νέος.

L

labor, ōris, ἀρ. μόχθος, τάλαιπω-
ρία.

labōro, āvi, ātum, āre, 1 μοχθῶ,
κοπιᾶζω, ἐργάζομαι.

Lacaena, ae, θ. Λάκαινα.

Lacedaemonius, a, um, Λακεδαι-
μόνιος· οὐσ. Lacedaemonii, ō-
rum, ἀρ. Λακεδαιμόνιοι.

lacēro, āvi, ātum, āre, 1 σπαράτ-
τω, διασχίζω, κατακρεουργῶ.

lacrīma, ae, θ. δάκρυον.

lacrīmo, āvi, ātum, āre, 1 δα-
κρύω.

lacus, ūs, ἀρ. λίμνη.

laetus, a, um, εὖθυμος, φαιδρός.

Laocoon, ntis, ἀρ. Λαοκόων.

lateo, ūi, ēre, 2 κρύπτομαι.

Latīni, ōrum, ἀρ. Λατίνοι.

Latīnus, i, ἀρ. Λατῖνος.

Latium, ii, οὐδ. τὸ Λάτιον.

Latōna, ae, θ. Λητώ.

latus, a, um, εὐρύς.

laudabīlis, e, ἐπαινετός, ἀξιέπαι-
νος.

laudo, āvi, ātum, āre, 1 ἐπαινώ,
δοξάζω.

laurus, i, θ. δάφνη.

laus, laudis, θ. ἔπαινος.

lectus, i, ἀρ. κλίνη.

legātus, i, ἀρ. πρεσβευτής.

legio, ōnis, θ. λεγεών (σῶμα στρα-
τιωτικὸν ἐκ πεζῶν καὶ ἵππέων
παρ' ἀρχαίους Ρωμαίους, δυνάμεις
4.000—6.000 ἀνδρῶν).

lenio, īvi καὶ īi, ītum, īre, 4
πραῦνω.

Lentūlus, i, ἀρ. Λέντλος.

Leonīdas, ae, ἀρ. Λεωνίδας.

levītas, ātis, θ. κουφότης, κουφό-
νοια.

levo, āvi, ātum, āre, 1 ἀνακου-
φίζω.

lex, legis, θ. νόμος.

libenter, ἐπίρρ. ἀσμένως.

liber, ĕra, ĕrum, ἐλεύθερος, ἀπηλ-
λαγμένος.

liber, bri, ἀρ. βιβλίον.

libĕri, ōrum, ἀρ. τὰ τέκνα.

libĕro, āvi, ātum, āre, 1 ἐλευθερῶ,
ἀπαλλάσσω.

libertas, ātis, θ. ἐλευθερία.

licet, licuit, ĕre, 2 ἐπιτρέπεται.

lignus, a, um, ξύλινος.

littĕrae, ārum, θ. γράμματα, ἐπι-
στῆμαι.

litus, ōris, οὐδ. ἀκτή, παραλία.

locus, i, ἀρ. τόπος, θέσις.

longinquus, a, um, ἀπομα-

κρυσμένος.

longus, a, um, μακρός.

lorīca, ae, θ. θώραξ.

luctus, ūs, ἄρ. πένθος.

lucus, i, ἄρ. ἄλσος, ἱερὸν δάσος.

ludus, i, ἄρ. παιγνίδιον· ἐν τῷ
πληθ. = ἄγῶνες.

lupus, i, ἄρ. λύκος.

luxuria, ae, θ. τρυφή, ἡδυπά-
θεια.

Lydi, ōrum, ἄρ. Λυδοί.

Lysander, dri, ἄρ. Λύσανδρος.

M

Maecēnas, ātis, ἄρ. Μαϊκίνας· εὐ-
γενής καὶ πλούσιος Ρωμαῖος,
φίλος τοῦ αὐτοκράτορος Αὐ-
γούστου.

magis, ἐπίρρ. μᾶλλον.

magistrātus, ūs, ἄρ. ἀρχή· ἐν τῷ
πληθ. = ἄρχοντες.

magnitūdo, īnis, θ. μέγεθος.

magnus, a, um, μέγας, πολὺς.

Maharbal, ālis, ἄρ. Μαάρβας.

major, jus, μείζων· majōres, um
= πρόγονοι.

malitia, ae, θ. κακία.

malum, i, οὐδ. τὸ κακόν.

malus, a, um, κακός, φαῦλος.

mando, āvi, ātum, āre, 1 πα-
ραγγέλλω· mando memoriae =
ἐντυπῶ (ἐγχαράττω) τῇ μνήμῃ.
manus, ūs, θ. χεῖρ· manum con-
sēro = συμπλέκομαι, συνάπτω
μάχην.

Marāthon, ōnis, ἄρ. Μαραθῶν.

Marcus, ii, ἄρ. Μάρκιος.

mare, is, οὐδ. θάλασσα.

Marius, ii, ἄρ. Μάριος.

mater, matris, θ. μήτηρ.

matrimonium, ii, οὐδ. γάμος.

maxīmus, a, um, μέγιστος.

Maxīmus, i, ἄρ. Μάξιμος.

medicīna, ae, θ. ἱατρική.

medīcus, i, ἄρ. ἱατρός.

Mediolānum, i, οὐδ. Μεδιόλανον.

medītor, ātus sum, āri, 1 σκέ-
πτομαι.

Medus, i, ἄρ. Μῆδος.

mel, llis, οὐδ. μέλι.

melior, us, καλλίων.

memor, ōris, μνήμων.

memoria, ae, θ. μνήμη.

Menelāus, i, ἄρ. Μενέλαος.

mensa, ae, θ. τράπεζα.

meo, āvi, ātum, āre, 1 πορεύο-
μαι, ἔρχομαι.

mercātor, ōris, ἄρ. ἔμπορος.

mercātūra, ae, θ. ἐμπόριον.

Mercurius, ii, ἄρ. Ἑρμῆς.

mereo, ūi, ēre, 2 εἶμαι ἄξιος·
mereo bene de alīquo = εὐερ-
γέτῳ, ὥφελῳ τινα.

Messenii, ōrum, ἄρ. Μεσσηνιοί.

metuo, ūi, ēre, 3 φοβοῦμαι.

metus, ūs, ἄρ. φόβος.

meus, a, um, ἐμός.

migro, āvi, ātum, āre, 1 μετα-
βάινω, πορεύομαι.

miles, lītis, ἄρ. στρατιώτης.

militāris, e, πολεμικός· res mi-

litāres = τὰ πολεμικά.
 militia, ae, θ. στρατεία.
 mille, χίλιοι, ἐν τῷ ἐνικῷ ἀκλιτον
 ἐπίθ., ἐν τῷ πληθ. milia, um,
 κτλ. οὐσ. κλιτόν.
 Miltiādes, is, ἀρ. Μιλτιάδης.
 Minerva, ae, θ. Ἀθηνᾶ.
 minister, stri, ἀρ. διάκονος, θε-
 ράπων.
 ministra, ae, θ. διάκονος, θε-
 ραπαινίς.
 minūmus, a, um, ἐλάχιστος.
 minor, us, μικρότερος.
 mirus, a, um, θαυμαστός.
 miser, ĕra, ĕrum, ἄθλιος, ἐλεσι-
 νός, δυστυχής.
 misericordia, ae, θ. οἷκτος.
 mitto, misi, missum, ĕre, 3 πέμ-
 πω, στέλλω.
 modestus, a, um, σώφρων.
 modo, ἐπίρρ. μόνον.
 modus, i, ἀρ. τρόπος.
 moenia, um, οὐδ. τεῖχη.
 molestia, ae, θ. ὀχλήσις, δυσχέ-
 ρεια.
 molestus, a, um, βαρύς, ὀχληρός.
 mollis, e, μαλακός, ἀπαλός.
 moneo, ūi, ĭtum, ĕre, 2 προ-
 τρέπω, συμβουλεύω.
 mons, ntis, ἀρ. ὄρος.
 monstro, āvi, ātum, āre, 1 δει-
 κνύω.
 monstrum, i, οὐδ. τέρας.
 morbus, i, ἀρ. νόσος.
 morior, mortūus sum, mori 3
 ἀποθνήσκω.

moror, ātus sum, āri, 1 δια-
 τριβώ.
 mors, rtis, θ. θάνατος.
 morsus, ūs, ἀρ. δῆγμα.
 mortālis, e, θνητός.
 moveo, mōvi, mōtum, ĕre, 2
 κινῶ.
 Mucius, ii, ἀρ. Μούκιος.
 mulier, ĕris, θ. γυνή.
 multitūdo, ĭnis, θ. πληθός, πλη-
 θύς.
 multo, āvi, ātum, āre, 1 τιμωρῶ.
 multo exsilio ἐξορίζω.
 multus, a, um, πολύς· ἡ αἰτία.
 multum καὶ ἀφαιρτ. multo
 (ἐπὶ συγκρίσεως) ἐπίρρ. = πο-
 λύ, πολλόν χρόνον, πολλῶ.
 munio, ĭvi, ĭtum, ĭre, 4 ὀχυρῶ.
 muraena, ae, θ. μύραινα (ἰχθύς
 κν. σμέρνα).
 murus, i, ἀρ. τεῖχος.
 Musae, ārum, θ. Μοῦσαι.
 muto, āvi, ātum, āre, 1 μετα-
 βάλλω, ἀλλάσσω.

N

nam, σύνδ. διότι.
 nanciscor, nactus sum, nanci-
 sci, 3 τυγχάνω.
 narro, āvi, ātum, āre, 1 διη-
 γοῦμαι.
 natio, ōnis, θ. ἔθνος.
 natus, a, um, γεγονώς, γεννηθείς.
 nauta, ae, ἀρ. ναύτης.
 navālis, e, ναυτικός· navālis pu-

gna = ναυμαχία.
navīgo, āvi, ātum, āre, 1 πλέω.
navis, is, θ. ναῦς.

-ne, ἐρωτημ. μόνιον προσαρτώμε-
νον ἐν τέλει τῆς λέξεως, διὰ τῆς
ὁποίας γίνεται ἡ ἐρώτησις =
ἄρά γε.

ne, σύνδεσμος = μήπως, ἵνα μή·
ne-quidem = οὐδέ.

necessarius, a, um, ἀναγκαῖος.

neco, āvi, ātum, āre, 1 φονεύω.

nefarius, a, um, ἀνόσιος.

neglīgo, ēxi, ectum, ēre, 3
ἀμελῶ.

nego, āvi, ātum, āre, 1 ἀρνοῦ-
μαι.

negotium, ii, οὐδ. ὑπόθεσις, ἀ-
σχολία.

nemo, γν. nullius, δτκ. nemīni,
αἰτ. nemīnem, ἀφ. nullo, ἀρ.
οὐδεὶς.

Neptūnus, i, ἀρ. Ποσειδῶν.

neque καὶ nec, σύνδ. οὔτε, καὶ δέν.

Nereus, i, ἀρ. Νηρεὺς (θαλάσ-
σιος θεός)· θυγατέρες τούτου αἱ
Νηρηίδες.

nescio, īvi καὶ īi, ītum, īre, 4
ἀγνοῶ, δέν γνωρίζω.

nil, οὐδ. ἄκλιτον = οὐδέν, μη-
δέν.

nimis, ἐπίρρ. λίαν, πολύ.

nisi, σύνδ. εἰ μή, ἐάν μή.

nobilis, e, εὐγενής, ἐπιφανής,
γνωστός.

noceo, īi, ītum, ēre, 2 βλάπτω.

nomen, īnis, οὐδ. ὄνομα.

nomīno, āvi, ātum, āre, 1 ὀνο-
μάζω.

non, δέν.

nondum, οὐπω.

nonne, ἐρωτημ. μόνιον ἐν εὐθείαις
ἐρωτήσεσι = πῶς δέν;

nonnullus, a, um, τίς.

onus, a, um, ἔνατος.

noster, stra, strum, ἡμέτερος.

notus, a, um, γνωστός.

novem, ἐννέα.

novus, a, um, νέος, ἀσυνήθης.

nox, ctis, θ. νύξ.

nullus, a, um, οὐδεὶς, μηδεὶς.

num, ἐρωτηματικὸν μόνιον· 1) ἐν
εὐθείαις ἐρωτήσεσι = μήπως, ἄ-
ρά γε; 2) ἐν πλκγ. ἐρωτ. = ἄν.

Numa, ae, ἀρ. Νουμάς.

numēro, āvi, ātum, āre, 1 ἀρι-
θμῶ.

numērus, i, ἀρ. ἀριθμός.

nunc, ἐπίρρ. νῦν, τώρα.

nunquam, ἐπίρρ. οὐδέποτε.

nuntio, āvi, ātum, āre, 1 ἀναγ-
γέλλω.

nuntius, ii, ἄγγελος, ἀγγελιαφό-
ρος.

nuper, ἐπίρρ. ἄρτι, πρὸ ὀλίγου.

nutrio, īvi, ītum, īre, 4 τρέφω.

Ο

oboedio, īvi, ītum, īre, 4 ὑπα-
κούω, πείθομαι.

objicio, jēci, jectum, ēre, 3 ρί-
πτω.

obrūo, rūi, rūtum, ěre, 3 κατα-
καλύπτω.

obsĕcro, āvi, ātum, āre, 1 ἱε-
τεύω.

obtempĕro, āvi, ātum, āre, 1
πείθομαι, ὑπακούω.

occasio, ōnis, θ. εὐκαιρία.

occūpo, āvi, ātum, āre, 1 κατα-
λαμβάνω.

Octaviānus, i, ἄρ. Ὀκταβιανός.

octo, ὀκτώ.

ocūlus, i, ἄρ. ὀφθαλμός.

odium, ii, οὐδ. τὸ μῖσος.

officium, ii, οὐδ. καθήκον.

olim, ἐπίρρ. ποτέ, κάποτε.

omnis, e, πᾶς.

omnīno, ἐπίρρ. πάντως· omnīno
non, οὐδαμῶς.

onĕro, āvi, ātum, āre, 1 ἐπι-
βαρύνω.

opes, um, θ. πλοῦτος, θησαυροί,
εὐπορία.

oppīdum, i, οὐδ. πόλις.

opprīmo, pressi, pressum, ěre,
3 καταπιέζω, ματαιῶ, κατα-
στρέφω.

oppugno, āvi, ātum, āre, 1 πο-
λιορκῶ.

optīmus, a, um, ἄριστος.

opto, āvi, ātum, āre, 1 εὐχόμεαι,
παρακαλῶ, ἐπιθυμῶ.

opulentus, a, um, πλούσιος.

opus, ěris, οὐδ. ἔργον.

ora, ae, ἄκτῃ, παραλία.

oracūlum, i, οὐδ. μαντεῖον, χρη-
σμός.

oratio, ōnis, θ. λόγος.

ornamentum, i, οὐδ. κόσμημα.

orno, āvi, ātum, āre, 1 κοσμῶ.

oro, āvi, ātum, āre, 1 παρακαλῶ.

otiōsus, a, um, ἀπράγμων, ἀργός.

Ovidius, ii, ἄρ. Ὀβίδιος.

P

P. = Publius, ii, ἄρ. Πόπλιος.

Padus, i, ἄρ. Πάδος, ποταμὸς τῆς

Ἰταλίας (νῦν Po).

paene, ἐπίρρ. σχεδόν.

paeninsūla, ae, θ. χερσόνησος.

pagus, i, ἄρ. κώμη.

paluster, -stris, stre, ἐλώδης.

pareo, ūi, ěre, 2 ὑπακούω.

pario, pepĕri, partum, ěre, 3
παρασκευάζω, παρέχω.

Paris, īdis, ἄρ. Πάρις.

paro, āvi, ātum, āre, 1 παρα-
σκευάζω, παρέχω, προξενῶ· pa-
ro bellum = παρασκευάζω πό-
λεμον, παρασκευάζομαι πρὸς πό-
λεμον.

pars, partis, θ. μέρος.

parvus, a, um, μικρός.

pascuum, i, οὐδ. βοσκή.

pateo, ūi, ěre, 2 ἀναπέπταμαι,
ἐκτείνομαι.

pater, tris, ἄρ. πατήρ· patres,
um = οἱ πατρίκιοι.

patria, ae, θ. πατρίς.

patricii, ōrum, ἄρ. πατρίκιοι.

patrius, a, um, πάτριος, πατρῷος.

Patroclus, i, ἄρ. Πάτροκλος.

- paucus, a, um, (σχεδὸν μόνον κατὰ πληθ.) ὀλίγοι.
 paulātim, ἐπίρρ. κατὰ μικρόν.
 paulo, ἐπίρρ. ἀφαιρετ. μικρῶ, ὀλίγον paulo post = μετ' ὀλίγον.
 Paulus, i, ἀρ. Παῦλος.
 pauper, ĕris, πτωχός.
 Pausanias, ae, ἀρ. Παισανίας.
 pax, pacis, θ. εἰρήνη.
 pecco, āvi, ātum, āre, 1 ἀμαρτάνω.
 pecunia, ae, θ. χρήματα, περιουσία.
 pedes, ĭtis, ἀρ. ὁ πεζός (στρατιώτης).
 pedester, stris, stre, πεζικός copiae pedestres = τὸ πεζικόν.
 peditātus, ūs, ἀρ. πεζικόν.
 pello, pepŭli, pulsum, ĕre, 3 ἀποκρούω.
 per, πρόθ. μετ' αἰτιατ. = ἀνὰ τι, κατὰ τι, διὰ τινος.
 peregrīnus, a, um, ξένος.
 periculōsus, a, um, ἐπικίνδυνος.
 pericŭlum, i, οὐδ. κίνδυνος.
 perītus, a, um, ἔμπειρος.
 permagnus, a, um, πολὺ μέγας.
 permitto, mīsi, missum, ĕre, 3 ἐπιτρέπω, παραδίδω.
 permultus, a, um, παρὰ πολὺς.
 pernicies, ĕi, θ. ὀλεθρος.
 perniciōsus, a, um, ὀλέθριος.
 Persae, ārum, ἀρ. Πέρσαι.
 perterreo, ūi, ĭtum, ĕre, 2 καταφοβῶ, καταπλήσσω, κατατρομάζω.
 perturbo, āvi, ātum, āre, 1 ταράττω.
 pes, pedis, ἀρ. πόδες pedibus = πεζῇ.
 pessīmus, a, um, χείριστος.
 pestilentia, ae, θ. λοιμός.
 peto, ĭvi καὶ ĭi, ĭtum, ĕre, 3 ζητῶ, παρακαλῶ.
 pīctas, ātis, θ. εὐσέβεια.
 pīger, gra, grum, νοθρός.
 pilum, i, οὐδ. ἀκόντιον.
 piscīna, ae, θ. ἰχθυοτροφεῖον.
 piscis, is, ἀρ. ἰχθύς.
 pius, a, um, εὐσεβής.
 placeo, ūi, ĭtum, ĕre, 2 ἀρέσκω.
 placo, āvi, ātum, āre, 1 ἐξίλεω, καταπραΰνω.
 planities, ĕi, θ. πεδιάς.
 Plataeae, ārum, θ. Πλαταιαί.
 platānus, i, θ. πλάτανος.
 plebs, plebis, θ. πληθός, πληβεῖτοι.
 plenus, a, um, πλήρης.
 plerumque, ἐπίρρ. ὥς ἐπὶ τὸ πολὺ.
 poena, ae, θ. ποινή.
 Poeni, ōrum, ἀρ. Καρχηδόνιοι.
 Poenus, a, um, Καρχηδόνιος.
 poēta, ἀρ. ποιητής.
 polliceor, cītus sum, cēri, 2 ὑπισχνούμαι.
 Pollio, ōnis, ἀρ., βλ. Vedius.
 pomīfer, ĕra, ĕrum, ὀπωροφόρος.
 Pompējus, i, ἀρ. Πομπήιος.
 Pompilius, ii, ἀρ. Πομπίλιος.
 pono, posŭi, positum, ĕre, 3 θέτω pono castra = στρατο-

πεδεύω.
 popŭlus, i, ἄρ. λαός.
 popŭlus, i, θ. λεύκη.
 Porsenna, ae, ἄρ. Πορσήνας.
 porto, āvi, ātum, āre, 1 κομίζω, φέρω.
 portus, ūs, ἄρ. λιμὴν.
 posco, poposci, poscēre, 3 ζητῶ.
 possum, potui, posse, δύναμαι.
 post, πρόθ. μετ' αἰτιατκ. = μετά τι.
 postea, ἐπίρρ. ὕστερον.
 postērus, ὕστερος· postēro die τῇ ὕστεραίᾳ.
 postquam, σύνδ. χρόν. = ἀφοῦ, ἀφ' ὅτου.
 postrēmo, ἐπίρρ. τελευταῖον, τέλος.
 postŭlo, āvi, ātum, āre, 1 ἀπαιτῶ.
 potens, ntis, ισχυρός, δυνατός, ικανός.
 potentia, ae, θ. δύναμις, ισχύς.
 praebeo, būi, būtum, ēre, 2 παρέχω.
 praeceptum, i, οὐδ. παραίνεσις, συμβουλή.
 praecipio, cēpi, ceptum, ēre, 3 διατάσσω.
 praeclārus, a, um, περίφημος, ἔνδοξος, ὀνομαστός, ἐξαίρετος.
 praeda, ae, θ. λεία.
 praedīco, xi, ctum, ēre, 3 προλέγω.
 praesidium, ii, οὐδ. φρουρά.
 praesum, fui, esse, προΐσταμαι, ἡγοῦμαι.
 praeter, πρόθ. μετ' αἰτιατκ. =

πλήν, ἐκτός.
 praeŭerea, ἐπίρρ. πρὸς τούτοις.
 praeŭervēhor, vectus sum, i, 3 παρέρχομαι.
 praetor, ōris, ἄρ. πραιτωρ, στρατηγός.
 preces, precum, θ. παράκλησις.
 pretiōsus, a, um, πολῦτιμος.
 Priāmus, i, ἄρ. Πρίαμος.
 Priēna, ae, θ. Πριήνη.
 primo, ἐπίρρ. κατὰ πρῶτον.
 primus, a, um, πρῶτος.
 princeps, cīpis, ἄρ. ἡγεμών.
 priscus, a, um, ἀρχαίος.
 Priscus, i, ἄρ. Πρίσκος (πρεσβύτερος).
 priusquam, σύνδ. πρὶν ἢ.
 privo, āvi, ātum, āre, 1 στέρω.
 pro, πρόθ. μετ' ἀφαιρτκ. = ἀντὶ μετὰ γνκ., ὑπὲρ μετὰ γνκ., συμφώνως πρὸς τι.
 probō, āvi, ātum, āre, 1 ἐπιδοκιμάζω.
 probus, a, um, χρηστός, ἀγαθός.
 procul, ἐπίρρ. μακρὰν.
 proditor, ōris, ἄρ. προδότης.
 proelium, ii, οὐδ. μάχη.
 proficiscor, profectus sum, proficisci, 3 πορεύομαι.
 profiteor, fessus sum, ēri, 2 ὁμολογῶ, λέγω.
 prohibeo, būi, būtum, ēre, 2 κωλύω, ἐμποδίζω.
 promissum, i, οὐδ. ὑπόσχεσις.
 prope, πρόθ. μετ' αἰτιατκ. = πλησίον τινός.

propĕro, āvi, ātum, āre, 1
σπεύδω.

propinquus, a, um, ἐγγύς ὢν,
πλησιόχως.

propter, πρόθ. μετ' αἰτιατικ. = διὰ
μετ' αἰτιατικ.

propterea, ἐπίρρ. διὰ τοῦτο.

propulso, āvi, ātum, āre, 1 ἀπο-
κρούω, ἀπωθῶ.

provideo, vīdī, vīsum, ēre, 2
προβλέπω.

provincia, ae, θ. ἐπαρχία.

prudens, ntis, συνετός.

prudenter, ἐπίρρ. συνετῶς, φρο-
νίμως.

prudentia, ae, θ. σύνεσις, φρό-
νησις.

Prusia, ae, ἄρ. Προυσίας.

publicus, a, um, δημόσιος.

puella, ae, θ. κοράσιον.

puer, ĕri, ἄρ. παῖς, δοῦλος.

pugna, ae, θ. μάχη.

pugno, āvi, ātum, āre, 1 μάχομαι,
πολεμῶ.

pulcher, chra, chrum, ὡραῖος.

pulchritūdo, īnis, θ. ὡραιότης.

Punīcus, a, um, Καρχηδονιακός.

punio, īvi, ītum, īre, 4 τιμωρῶ.

puto, āvi, ātum, āre, 1 νομίζω.

Pyrenaei, ōrum, ἄρ. τὰ Πυρηναῖα.

Pythagōras, ae, ἄρ. Πυθαγόρας,
μέγας σοφός τῆς ἀρχαιότητος ἐκ
Σάμου (572 - 500 π.Χ.).

Q

quadragesīmus, a, um, τεσσαρα-

κοστός.

quadringentesīmus, a, um, τετρα-
κοσιοστός.

quaero, sīvi, sītum, ĕre, 3 ἐ-
ρωτῶ.

quaestor, ōris, ἄρ. ταμίης.

qualis, e, ὁποῖος.

quam, ἐπίρρ. 1) μετ' ἐπιθ.: πό-
σον πολύ. 2) μετὰ συγκριτι-
κόν: ἤ.

quamdīu, ἐπίρρ. ἐφ' ὅσον.

quamquam, σύνδ. εἰ καί, ἂν καί.

quantus, a, um, (ὁ)πόσος.

quartus, a, um, τέταρτος.

quasi, ἐπίρρ. ὥσπερ.

quattuor, τέσσαρες, α.

-que, ἐγκλιτ. τε, καί.

qui? quae? quod? τίς; τί;

quī, quae, quod, ὅς, ὅστις, ὁ ὅ-
ποῖος.

quia, σύνδ. διότι, ἐπειδή.

quicumque, quaecumque, quod-
cumque = ὅστις/ὅποτε.

quidam, quaedam, quiddam ἢ
quoddam, τίς, τί.

quīctus, a, um, ἡσυχος.

quīndēcim, δέκα πέντε.

quīngentesīmus, a, um, πεντακο-
σιοστός.

quīngenti, ae, a, πενταχόσιοι.

quīnquagesīmus, a, um, πεντη-
κοστός.

quīnque, πέντε.

quīntus, a, um, πέμπτος.

quis? quid? τίς; τί;

quod, σύνδ. διότι, ἐπειδή.

quomīnus, σύνδ. τιθέμενος (ἀντὶ τοῦ ne) μετὰ κωλύσεως σημαν-
τικά ρ. = ἵνα μή, ὥστε νὰ μή.
quomodo, ἐπίρρ. τίνι τρόπῳ, πῶς.
quondam, ἐπίρρ. κάποτε.
quoniam, σύνδ. ἐπειδὴ.
quoque, σύνδ. ἐπιτασσόμενος =
καί, ὡσάντως, ἔτι.
quotannis, ἐπίρρ. κατ' ἔτος
quoties, ἐπίρρ. ὅσκις.

R

rapio, rapūi, raptum, ἔρε, 3 ἄρ-
πάζω, σύρω.
rpto, āvi, ātum, āre, 1 ἄρ-
πάζω.
raptus, a, um, ἄρπαγείς.
raro, ἐπίρρ. σπανίως.
ratio, ōnis, θ. τρόπος.
recito, āvi, ātum, āre, 1 ἀναγι-
νώσκω.
recupero, āvi, ātum, āre, 1 ἀνα-
κτῶμαι.
reditus, ūs, ἄρ. ἐπάνοδος.
redūco, xi, ctum, ἔρε, 3 ἐπανά-
γω, ἐπαναφέρω.
regīna, ae, θ. βασίλισσα.
regio, ōnis, θ. χώρα.
regius, a, um, βασιλικός.
regnum, i, οὐδ. βασιλείον.
rego, xi, ctum, ἔρε, 3 κυβερνῶ,
διοικῶ.
relēgo, āvi, ātum, āre, 1 ἐξο-
ρίζω.
religo, āvi, ātum, āre, 1 δένω

(τινά).
reliquiae, ārum, θ. λείψανα.
reliquus, a, um, λοιπός, ὑπό-
λοιπος.
remedium, ii, οὐδ. φάρμακον
(γιατρικό).
remigro, āvi, ātum, āre, 1 ἐπα-
νέρχομαι.
Remus, i, ἄρ. Ρέμος.
renovo, āvi, ātum, āre, 1 ἀνα-
νεῶ.
reperio, repperi, pertum, ire, 4
ἀνευρίσκω.
repeto, īvi, itum, ἔρε, 3 ἀπαιτῶ.
repeto poenas ab aliquo = τι-
μωρῶ τινα.
repudio, āvi, ātum, āre, 1 ἀποδο-
κιμάζω, ἀπορρίπτω.
res, rei, θ. πράγμα· res adversae
= ἀτυχίαι· res bellīca = τὰ πο-
λεμικά· res militāris = τὰ πολε-
μικά· res publicā = πολιτεία· res
secundae = εὐτυχία.
respondeo, spondi, sponsum, ēre,
2 ἀποκρίνομαι.
restituo, stitui, stitutum, ἔρε, 3
πάλιν ἀνορθῶ.
revēra, ἐπίρρ. τῷ ὄντι, ἀληθῶς.
revoco, āvi, ātum, āre, 1 ἀνα-
καλῶ.
rex, regis, ἄρ. βασιλεύς.
rogo, āvi, ātum, āre, 1· 1) παρα-
καλῶ· 2) rogo legem, προτείνω
νόμον.
rogus, i, ἄρ. πυρά.
Roma, ae, θ. Ρώμη.

Romānus, a, um, Ρωμαϊκός.
 Romānus, i, ἄρ. Ρωμαῖος.
 Romūlus, i, ἄρ. Ρωμύλος.
 rosa, ae, θ. ρόδον (τριαντάφυλλον).
 ruo, rui, rutum, ēre, 3 ῥυμῶ.
 rustīcus, a, um, ἀγροτικός.
 rutīlus, a, um, πυρρός, ξανθός.

S

Sabīna, ae, θ. Σαβίνη.
 Sabīnus, i, ἄρ. Σαβίνος.
 sacer, era, erum, ιερός.
 sacrificatio, ōnis, θ. θυσία.
 sacrificium, ii, οὐδ. θυσία.
 sacrifico, āvi, ātum, āre, 1 θυσιάζω.
 saecūlum, i, οὐδ. αἰών.
 saepe, ἐπίρρ. πολλάκις.
 saevio, īi, ītum, īre, 4 μαίνομαι.
 saevus, a, um, ἄγριος.
 sagitta, ae, θ. βέλος.
 Saguntum, i, οὐδ. Σάγουντον (ἄρχαία πόλις τῆς Ἰσπανίας).
 Salāmis, īnis, θ. Σαλαμίς.
 salūber, bris, bre, ὑγιεινός.
 salutāris, e, σωτήριος, χρήσιμος.
 salūto, āvi, ātum, āre, 1 χειρε-
 τίζω.
 salveo, ēre, 2 εὐχρηστος ἢ προσ-
 τακτικὴ salve = χαῖρε.
 Samnītes, tum, ἄρ. Σαμνῖται
 (λαὸς τῆς Κάτω Ἰταλίας).
 sano, āvi, ātum, āre, 1 θεραπεύω.

sanus, a, um, ὑγιής.
 sapiens, ntis, σοφός.
 sapientia, ae, θ. σοφία.
 Sardes, ium, θ. Σάρδεις.
 Sarpēdon, ōnis, ἄρ. Σαρπηδών,
 βασιλεὺς τῶν Λυκίων.
 satis, ἐπίρρ. ἀρκούντως, ἀρκετὸν
 satis est ἀρκεῖ.
 Saturnus, i, Κρόνος.
 saxum, i, οὐδ. λίθος.
 Scaevōla, ae, ἄρ. Σκαϊόλας.
 seclus, ēris, οὐδ. ἀνοσιούργημα.
 schola, ae, θ. σχολεῖον.
 scio, scīvi, scītum, scīre, 4 γινώσκω, γνωρίζω.
 Scipio, ōnis, ἄρσ. Σκιπίων.
 scriba, ae, ἄρ. γραφεύς.
 scriptor, ōris, ἄρ. συγγραφεύς.
 seutum, i, οὐδ. ἀσπίς (ποδήρης).
 secum = cum se μεθ' ἑαυτοῦ.
 secundus, a, um, δεύτερος, εὐ-
 μενής· planities secunda = πε-
 διὰς ἐπιτηδεῖα (κατάλληλος).
 res secundae = εὐτυχίαι· secun-
 dus ventus = οὐριος ἄνεμος·
 secunda fortuna = εὐνοϊκὴ
 τύχη.
 sed, σύνδ. ἀλλά· sed etiam = ἀλ-
 λά καί.
 sedeo, sedi, sessum, ēre, 2 κά-
 θημι.
 seditio, ōnis, θ. στάσις.
 sedūlus, a, um, πρόθυμος, φιλό-
 πονος.
 semel, ἐπίρρ. ἀριθμ. ἅπαξ.
 semper, ἐπίρρ. πάντοτε.

senātor, ōris, ἄρσ. συγχλητικός.
senātus, ūs, ἄρσ. σύγκλητος.

senex, senis, ἄρσ. γέρον, ἐν βαθεῖ
γήρατι.

sententia, ae, θ. γνώμη· meā
sententiā = κατὰ τὴν ἐμὴν γνώ-
μην.

sentio, sensi, sensum, īre, 4 ἀντι-
λαμβάνομαι, ἐννοῶ.

sepāro, āvi, ātum, āre, 1 χω-
ρίζω.

septem, ἑπτὰ.

septendēcim, δέκα ἑπτὰ.

septīmus, a, um, ἑβδομος.

septingentesīmus, a, um, ἑπτα-
κοσιοστός.

septuagesīmus, a, um, ἑβδομη-
κοστός.

sequor, secūtus sum, sequi, 3
ἀκολουθῶ.

sermo, ōnis, ἄρ. λόγος.

servio, īvi, ītum, īre, 4 εἶμαι ἢ
ὑπηρετῶ ὡς δοῦλος.

servītus, tūtis, θ. δουλεία.

Servius, ii, ἄρ. Σέρβιος.

servo, āvi, ātum, āre, 1 σφίζω,
διατηρῶ, διαφυλάττω.

servus, i, ἄρ. δοῦλος.

severītās, ātis, θ. ἀστηρότης.

sevērus, a, um, ἀστηρός.

sex, ἑξ.

sexagesīmus, a, um, ἑξήκοστός.

sextus, a, um, ἕκτος.

si, σύνδ. εἰ, ἐάν, ἄν.

sic, ἐπίρρ. οὕτω, ὥδε (ὡς ἐξῆς).

Sicilia, ae, θ. Σικελία.

sileo, ūi, ēre, 2 σιωπῶ.

silva, ae, θ. δάσος.

simīlis, e, ὅμοιος.

simulacrum, i, οὐδ. ὁμοίωμα, εἰ-
κὼν, ἑλγισμα.

sine, πρόθ. μετ' ἀφαιρετικ. = ἄνευ.

singūli, ae, a, ἕκαστος, εἰς ἕκα-
στος, ἀνὰ ἕνα.

sinister, stra, strum, ἀριστερός.

Sirēnes, um, θ. Σειρήνες.

situs, a, um, κείμενος· situs sum
= κεῖμαι.

socius, ii, ἄρ. κοινωνός, σύμμα-
χος, ἐταῖρος, ὁπαδός.

Socrātes, is, ἄρ. Σωκράτης.

soleo, solūtus sum, ēre, 2 συν-
ηθίζω.

Solo, ōnis, ἄρ. Σόλων.

solum, i, οὐδ. ἕδραφος· aequo solo
= κατεδαφίζω.

solus, a, um, μόνος· solum, ἐπίρρ.
μόνον· non solum = οὐ μόνον.

solvo, solvi, solūtum, ēre, 3 λύω,
ἀπαλλάσσω.

somnus, i, ἄρ. ὕπνος.

sonītus, ūs, ἄρ. ἤχος.

Sparta, ae, θ. Σπάρτη.

spatium, ii, οὐδ. διάστημα.

species, ei, θ. εἶδος, μορφή· spe-
cie = κατὰ τὸ φαινόμενον.

specto, āvi, ātum, āre, 1 βλέπω,
παρατηρῶ.

spero, āvi, ātum, āre, 1 ἐλπίζω.

spes, spei, θ. ἐλπίς.

spiro, āvi, ātum, āre, 1 ἀνα-
πνέω, ζῶ.

statim, ἐπίρρ. εὐθύς.
 statua, ae, θ. ἄγαλμα.
 sto, steti, statum, āre, 1 ἵστα-
 μαι.
 strenuus, a, um, δραστήριος.
 strepitus, ūs, ἄρ. κρότος, θόρυ-
 βος.
 studeo, dūi, ēre, 2 προσπαθῶ.
 stultus, a, um, μωρός, ἀνόητος.
 suadeo, suāsi, suāsum, ēre, 2
 πείθω, συμβουλεύω.
 suāvis, e, ἡδύς, γλυκύς, ἐπαγω-
 γός, εὐχάριστος.
 sub, πρόθ. μετ' αἰτ. = περὶ μετ'
 αἰτιατ.
 subīgo, bēgi, bactum, ēre, 3
 ὑποτάσσω.
 subīto, ἐπίρρ. αἴφνης.
 Suēbi, ōrum, ἄρ. Σουήβοι (γερ-
 μανικὸν ἔθνος).
 sui, sibi, se, ἄντων. αὐτοπαθ. =
 ἐαυτοῦ — ἐαυτῶν.
 Sulla, ae, ἄρ. Σύλλαξ.
 sum, fui, esse, εἶμι, εἶμαι.
 summa, ae, θ. τὸ ὅλον· summa
 imperii = ἡγεμονία, ἀρχηγία.
 summus, a, um, μέγιστος, ὑπέρ-
 τατος, ἀνώτατος.
 superbia, ae, θ. ὑπερηφάνεια.
 superbus, a, um, ὑπερήφανος.
 Superbus, i, ἄρ. Σούπερβος (ὑ-
 περήφανος).
 supēro, āvi, ātum, āre, 1 νικῶ,
 καταβάλλω, ὑπερβάλλω, ὑπερ-
 βάζινω.
 supersum, fui, esse, ὑπολείπομαι.

supplicium, ii, οὐδ. τιμωρία, μά-
 λιστα δὲ ἡ ἐσχάτη, ὁ θάνατος.
 supra, ἐπίρρ. ἀνωτέρω.
 supra, πρόθ. μετ' αἰτ. = ὑπὲρ μετ'
 αἰτιατ.
 sustento, āvi, ātum, āre, 1 ὑπο-
 μένω.
 sustineo, tinūi, tentum, ēre, 2
 ὑπομένω.
 suus, a, um, ὁ, ἡ, τὸ ἐαυτοῦ, ἐαυ-
 τῆς.

T

taceo, ūi, itum, ēre, 2 σιωπῶ.
 talis, e, τοιοῦτος.
 tam, ἐπίρρ. τόσον (πολύ).
 tamen, σύνδ. ὅμως.
 tandem, ἐπίρρ. ἐπὶ τέλους.
 tantus, a, um, τοσοῦτος.
 Tarquinius, ii, ἄρ. Ταρκύνιος.
 taurus, i, ἄρ. ταῦρος.
 Tellus, i, ἄρ. Τέλλος.
 telum, i, οὐδ. βέλος· πλ. tela,
 ōrum = ὅπλα ἐπιθετικά (ἀντίθ-
 arma, ōrum).
 templum, i, οὐδ. ναός.
 tempto, āvi, ātum, āre, 1 ἀπο-
 πειρῶμαι.
 tempus, ōris, οὐδ. χρόνος.
 Tenēdus, i, θ. Τένεδος.
 teneo, tenūi, tentum, ēre, 2 κρα-
 τῶ, ἔχω, διατηρῶ· memoriā
 teneo = ἐν τῇ μνήμῃ κρατῶ,
 ἐνθυμοῦμαι.
 ter, ἐπίρρ. τρίς.

- Terentius, ii, ἄρ. Τερέντιος.
 tergum, i, οὐδ. νῶτον terġa verto
 = στρέφω τὰ νῶτα, τρέπομαι εἰς
 (ἄτακτον) φυγὴν.
 termino, āvi, ātum, āre, 1 πε-
 ρατῶ, τελειώνω.
 terra, ae, θ. γῆ, χώρα.
 terreo, rūi, rītum, ēre, 2 τρομά-
 ζω, φοβῶ, ταράσσω.
 terribilis, e, φοβερός.
 terror, ōris, ἄρ. τρόμος.
 tertius, a, um, τρίτος.
 testamentum, i, οὐδ. διαθήκη.
 Teutōni, ōrum, ἄρ. Τεύτονες.
 Themistocles, is, ἄρ. Θεμιστο-
 κλῆς.
 Thermopylae, ārum, θ. Θερμο-
 πύλαι.
 Ti = Tiberius, ii, ἄρ. Τιβέριος.
 Tiberinus, a, um, ὁ ἀνήκων εἰς
 τὸν Τίβεριν Tiberīna insūla
 = νῆσος τοῦ Τιβέρεως.
 Ticinus, i, ἄρ. Τίκινος (παραπό-
 ταμος τοῦ Πάδου).
 timeo, ūi, ēre, 2 φοβοῦμαι.
 timor, ōris, ἄρ. φόβος.
 tolēro, āvi, ātum, āre, 1 ὑπο-
 μένω.
 tormentum, i, οὐδ. βασανιστή-
 ριον.
 totus, a, um, ὅλος, ὁλόκληρος.
 tranquillitas, ātis, θ. νηνεμία.
 tranquillus, a, um, ἥσυχος, ἀτά-
 ρακτος.
 transgredior, gressus sum, i, 3 διαβαίνω, διαπλέω.
 transporto, āvi, ātum, āre, 1
 μετακομίζω.
 Trasimēnus, i, ἄρ. Τρασιμένη
 (λίμνη τῆς Ἐτρουρίας).
 tres, tria, τρεῖς, τρία.
 tribūnus militum, χιλιάρχος.
 tribūnus plebis, καὶ ἀπλῶς tri-
 būnus, i, δῆμαρχος.
 tricesimus, a, um, τριακοστός.
 tristis, e, θλιβερός.
 triumphator, ōris, ἄρ. θριαμ-
 βευτής.
 triumpho, āvi, ātum, āre, 1
 θριαμβεύω, κατὰγω θρίαμβον.
 Troja, ae, θ. Τροία.
 Trojānus, a, um, Τρωικός Tro-
 jāni, ōrum = Τρῶες.
 tu, σύ.
 tueor, (tutatus sum), ēri, 2 προ-
 φυλάττω, διασώζω.
 Tullius, ii, ἄρ. Τύλλιος.
 Tullus, i, ἄρ. Τύλλος.
 tum, ἐπίρρ. τότε, ἔπειτα.
 turpis, e, αἰσχρός, ἐπονείδιστος.
 tutor, tātus sum, tāri, 1 προ-
 στατεύω.
 tutus, a, um, ἀσφαλής.
 tuus, a, um, σός.
 Tyrii, ōrum, ἄρ. Τύριοι (κάτοι-
 κοι τῆς Τύρου, πόλεως τῆς Συ-
 ρίας).
 Tyrrhēnus, a, um, Τυρρηνι-
 κός.
 Tyrtaeus, i, ἄρ. Τυρταῖος.

U

ubi ? ἐπίρρ. ποῦ ;

ubi, ἐπίρρ. ἐνθα, ὅπου.

Ulixes, is, ἄρ. Ὀδυσσεύς.

ultimus, a, um, ἔσχατος.

umbra, ae, θ. σκιά.

umērus, i, ἄρ. ὄμος.

unda, ae, θ. κύμα.

unde, ἐπίρρ. ὅθεν.

undesexagesimus, a, um, πεντη-

κοστὸς ἔνατος.

universus, a, um, σύμπας.

unquam (προηγούμενης ἀρνήσε-
ως) ποτέ.unus, a, um, εἷς, μόνος; unā cum
= ὁμοῦ μέ.

urbs, bis, θ. πόλις, ἄστυ.

ursus, i, ἄρ. ἄρκτος.

usque ad, μέχρι.

ut, ὥς, καθὼς, ἵνα, ὥστε.

uter, utra, utrum, πότερος; u-
trum — an πότερον — ἤ.uterque, utraque, utrumque, ἐ-
κάτερος, ἀμφοτέρω.

utilis, e, ὠφέλιμος.

utīnam, εἴθε.

utor, usus sum, uti, 3 μεταχειρί-
ζομαι.

uva, ae, θ. σταφυλή.

uxor, ōris, θ. σύζυγος.

V

valde, ἐπίρρ. σφόδρα, πολὺ.

valeo, hūi, ēre, 2 ὑγιζίνω.

valetūdo, īnis, θ. κατάρστασις ὑ-
γείας; bona valetūdo ὑγεία.valīdus, a, um, εὐρωστος, ρωμα-
λέος.vallum, i, οὐδ. χαράκωμα, πρό-
χωμα.varius, a, um, ποικίλος, διάφο-
ρος.vas, vasis, οὐδ. ἀγγεῖον ὁ πληθ.
μόνον κατὰ τὴν β' κλίσιν vasa,
ōrum.vasto, āvi, ātum, āre, 1 λεηλα-
τῶ, ἐρημῶ.

vates, is, ἄρ. μάντις.

Vedius Pollio, ἄρ. Βήδιος Πολ-
λίων, πλούσιος Ρωμαῖος ἱππεύς.vehēmens, ntis, σφοδρός, ὀρμη-
τικός.

velut, ἐπίρρ. ὥς, ὥσπερ.

venēnum, i, οὐδ. δηλητηρίον.

venio, vēni, ventum, īre, 4 ἔρ-
χομαι.

venor, ātus sum, āri, 1 κυνηγῶ.

ventus, i, ἄ. ἄνεμος.

Venus, ēris, θ. Ἀφροδίτη.

verbum, i, οὐδ. λόγος, λέξις.

vereor, rītus sum, rēri, 2 φοβοῦ-
μαι.

Vergilius, ii, ἄρ. Βεργίλιος.

veritas, ātis, θ. ἀλήθεια.

vero, σύνδ. δέ, ἀλλά.

Verōna, ae, θ. Βερώνη.

verto, rti, rsum, ēre, 3 στρέφω·
verto terga στρέφω τὰ νῶτα :τρέπομαι εἰς (ἄτακτον) φυγὴν.
verum, i, οὐδ. τὸ ἀληθές.

vesper, ěri, ἄρ. ἑσπέρα.	vinco, vīci, victum, ěre, 3 νικῶ.
Vesta, ae, θ. Ἑστία.	vincūlum, i, οὐδ. δεσμός.
vester, stra, strum, ὑμέτερος (ιδιότης σας).	vinum, i οὐδ. οἶνος
vestimentum, i, οὐδ. ἱμάτιον, ἑσθής.	violo, āvi, ātum, āre, 1 βιάζομαι τινα, κακοποιῶ, βλάπτω.
vestio, īvi, itum, ĩre, 4 ἐνδύω, καλύπτω.	vir, viri, ἄρ. ἀνὴρ.
Vettōnes, um, ἄρ. Βέττωνες, ἔθνος τῆς Ἰσπανίας.	virgo, gīnis, θ. παρθένος.
vetus, tēris, παλαιός, ἀρχαῖος.	vis, αἰτ. vim, ἀφ. vi· πληθ. vires, virium κτλ., θ. δύνამεις.
vexo, āvi, ātum, āre, 1 βλάπτω, κακῶ, διαφθείρω, βασανίζω.	visito, āvi, ātum, āre, 1 ἐπισκέπτομαι.
via, ae, θ. ὁδός.	vita, ae, θ. ζωή, βίος.
vicinus, a, um, γειτονικός.	vito, āvi, ātum, āre, 1 ἀποφύγω.
victor, ōris, ἄρ. νικητής.	vitupĕro, āvi, ātum, āre, 1 ψέγω, κατηγόρῶ.
victoria, ae, θ. νίκη.	voco, āvi, ātum, āre, 1 καλῶ, προσκαλῶ.
victus, ūs, ἄρ. τὰ πρὸς τὸν βίον, τὰ ἐπιτήδεια.	voluntas, ātis, θ. θέλησις.
vicus, i, ἄρ. κώμη.	vox, vocis, θ. φωνή.
video, vidi, visum, ěre, 2 βλέπω· παθ. videor, visus sum, ěri, δοκῶ, φαίνομαι.	vulnĕro, āvi, ātum, āre, 1 πληγώνω.
viginti, εἴκοσι.	vulnus, nĕris, οὐδ. τραῦμα, πληγή, κτύπημα.
villa, ae, θ. ἑπαυλῖς.	vultus, ūs, ἄρ. ὄψις, πρόσωπον.
vincio, nxi, nctum, ĩre, 4 δένω, δεσμεύω.	

ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΑ ΦΑΙΝΟΜΕΝΑ

ΔΙΔΑΣΚΟΜΕΝΑ ΔΙΑ ΤΩΝ ΚΑΘ' ΕΚΑΣΤΗΝ ΠΕΡΙΚΟΠΩΝ

Α'. Ἀφαιρετική.

1. Ἀφαιρετική τοῦ ὄργανου. Περικοπαί: 1. 3 - 11. 13. 17. 18. 20. 21. 23 - 25. 27. 28. 31 - 37.
2. Ἀφαιρετική τῆς ιδιότητος. Περικοπαί: 15. 17. 18. 20. 23. 26. 28. 29. 38. 41. 44.
3. Ἀφαιρετική τοῦ τρόπου. Περικοπαί: 14. 25. 28. 39. 46. 48.
4. Ἀφαιρετική τοῦ ποιητικοῦ αἰτίου. Περικοπαί: 16. 17. 18. 20. 22. 23. 27. 38. 40. 42. 44. 45.
5. Ἀφαιρετική τοῦ ἀναγκαστικοῦ αἰτίου. Περικοπαί: 12. 13. 15. 23. 33.
6. Ἀφαιρετική τοῦ κατὰ τι ἢ τῆς ἀναφορᾶς. Περικοπαί: 11. 13. 26. 28. 33. 47.
7. Ἀφαιρετική τοῦ χρόνου. Περικοπαί: 28. 29. 32. 33. 37 - 41. 43. 46. 47. 52. 54.

Β'. Προθέσεις.

1. a ἢ ab Περικοπαί: 16. 18. 20. 23 - 25. 28. 31.
2. ad. Περικοπαί: 8. 11. 12. 16. 17. 20. 21. 30.
3. ante. Περικοπαί: 3. 9. 19. 25. 32.
4. apud. Περικοπαί: 10. 14. 21. 26. 38. 46.
5. cum. Περικοπαί: 11 - 13. 15 - 18. 22 - 25. 28.
6. de. Περικοπαί: 32. 39.
7. ex. Περικοπαί: 2. 9. 11 - 13. 17. 18. 20. 22 - 24. 48.
8. in. Περικοπαί: 1. 3 - 5. 9 - 18.
9. inter. Περικοπαί: 8. 10. 13. 30. 43.
10. post. Περικοπαί: 9. 16. 18. 25. 32.
11. pro. Περικοπαί: 9. 14. 19. 33. 37. 38. 39.

Γ'. Σύνδεσμοι.

1. cum. α) χρονικός. Περικοπαί: 11. 12. 16. 17. 23. 24. 28. 36. 39. 40 - 52. 54. β) αἰτιολογικός. Περικοπαί: 11. 12. 14. 18. 21. 49. 50.
2. postquam. Περικοπαί: 18. 27 - 29. 37. 43.
3. quod. (αἰτιολογικός). Περικοπαί: 8. 11. 15. 23. 27. 31. 39.
4. ut. α) τελικός. Περικοπαί: 11. 12. 15. 21 - 23. 26. 28. 35. 37. 38. 40. 41. 53. β) ἀποτελεσματικός. Περικοπαί: 37. 38. 41. 46. 49. 50.
5. ne. (τελικός). Περικοπαί: 11. 19. 22. 48. 52. 53.
6. si. Περικοπαί: 9. 11. 13. 14. 16. 20. 22. 24.
7. nisi. Περικοπαί: 9. 12. 16. 42. 49. 50.
8. quamquam. Περικοπαί: 7. 8. 27. 33. 37. 39.

ΠΙΝΑΞ ΤΩΝ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

- 1 — 2. Πρώτη κλίσις. Ἑνεστώς τῆς ὀριστικῆς τῆς ἐνεργητικῆς φωνῆς τῆς πρώτης συζυγίας.
3. Πρώτη κλίσις. Παρατατικὸς τῆς ὀριστικῆς τῆς ἐνεργητικῆς φωνῆς τῆς πρώτης συζυγίας.
4. Πρὸς ἐπανάληψιν.
- 5 — 7. Οὐσιαστικὰ δευτέρως κλίσεως εἰς - us καὶ - um. Ἐπίθετα δευτέρως κλίσεως εἰς - us, - a, - um.
8. Παρακείμενος καὶ ὑπερσυντέλικος τῆς ὀριστικῆς τῆς ἐνεργητικῆς φωνῆς τῆς πρώτης συζυγίας.
9. Ἑνεστώς τῆς προστακτικῆς καὶ οἱ μέλλοντες τῆς ὀριστικῆς τῆς ἐνεργητικῆς φωνῆς τῆς πρώτης συζυγίας.
10. Οὐσιαστικὰ δευτέρως κλίσεως εἰς - er καὶ - ir. Ἐπίθετα δευτέρως κλίσεως εἰς - er, (ē)ra, (ē)rum.
- 11 — 12. Ἑνεστώς καὶ παρακείμενος ἀπαρεμφάτου τῆς ἐνεργητικῆς φωνῆς τῆς πρώτης συζυγίας. Οἱ χρόνοι τῆς ὑποτακτικῆς τῆς ἐνεργητικῆς φωνῆς τῆς πρώτης συζυγίας.
- 13 — 14. Τὸ βοηθητικὸν esse.
15. Σύμβολα τοῦ esse.
16. Τετάρτη κλίσις. Οἱ ἀπὸ τοῦ θέματος τοῦ ὑπὸ τῶν σχηματιζόμενοι τύποι τῆς παθητικῆς φωνῆς τῆς πρώτης συζυγίας.
17. Πέμπτη κλίσις.
18. Πρὸς ἐπανάληψιν.
- 19 — 20. Οἱ ἀπὸ τοῦ θέματος τοῦ ἐνεστώτος σχηματιζόμενοι τύποι τῆς παθητικῆς φωνῆς τῆς πρώτης συζυγίας.
- 21 — 22. Δευτέρα συζυγία. Ἑνεργητικὴ φωνή.
23. Δευτέρα συζυγία. Παθητικὴ φωνή.
- 24 — 25. Οὐσιαστικὰ τρίτης κλίσεως ἀρσενικά.
- 26 — 27. Οὐσιαστικὰ τρίτης κλίσεως θηλυκά.
28. Οὐσιαστικὰ τρίτης κλίσεως οὐδέτερα.
29. Ἐπίθετα τρίτης κλίσεως εἰς - is, e.
30. Ἐπίθετα τρίτης κλίσεως εἰς - er, (ē)ris, (ē)re.
31. Ἐπίθετα τρίτης κλίσεως μονοκατάληκτα.
32. Πρὸς ἐπανάληψιν.
33. Ὁμιλὴ σύγκρισις ἐπιθέτων.
34. Ἀνώμαλος σύγκρισις ἐπιθέτων.
35. Προσωπικὰ καὶ κτηρικὰ ἀντωνυμίαι.
- 36 — 37. Δεικτικὰ ἀντωνυμίαι.
38. Ἀναφορικὰ καὶ ἐρωτηματικὰ ἀντωνυμίαι.
39. Πρὸς ἐπανάληψιν.
- 40 — 42. Τετάρτη συζυγία.
43. Ἀριθμητικά.
- 44 — 46. Τρίτη συζυγία.
- 47 — 49. Ρήματα τρίτης συζυγίας εἰς -io λήγοντα.
- 50 — 52. Ρήματα ἀποθετικά καὶ ἡμισποθετικά.
- 53 — 54. Πρὸς ἐπανάληψιν.

L H O M O N D

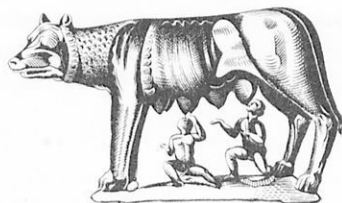
ΠΡΩΤΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ

Το πρώτο κεφάλαιο αποτελείται από πέντε ενότητες. Η πρώτη ενότητα περιγράφει την εξέλιξη της παιδείας στην Ελλάδα από την αρχαιότητα μέχρι σήμερα. Η δεύτερη ενότητα αναφέρεται στην παιδεία στην Ελλάδα κατά την περίοδο της Τουρκοκρατίας. Η τρίτη ενότητα αναφέρεται στην παιδεία στην Ελλάδα κατά την περίοδο της Επανάστασης του 1821. Η τέταρτη ενότητα αναφέρεται στην παιδεία στην Ελλάδα κατά την περίοδο της Επανάστασης του 1917. Η πέμπτη ενότητα αναφέρεται στην παιδεία στην Ελλάδα κατά την περίοδο της Επανάστασης του 1924.

ΕΡΡΙΚΟΥ Α. ΣΚΑΣΣΗ
ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΟΥ, ΟΜΟΤΙΜΟΥ ΚΑΘΗΓΗΤΟΥ ΤΟΥ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ ΑΘΗΝΩΝ

L H O M O N D
DE VIRIS ILLUSTRIBUS
URBIS ROMAE

ΔΙΑ ΤΗΝ Γ' ΤΑΞΙΝ ΤΩΝ ΓΥΜΝΑΣΙΩΝ

ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΕΚΔΟΣΕΩΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΩΝ ΒΙΒΛΙΩΝ
ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ 1965

L'HOMOND

DE VIRIS ILLUSTRIBUS

URBIS ROMAE

Π Ρ Ο Λ Ο Γ Ο Σ

Ἡ ἐκλογὴ τῶν διηγημάτων ἐγένεν ἀπὸ τοῦ βιβλίου τοῦ Γάλλου κληρικοῦ καὶ παιδαγωγοῦ Καρόλου - Φραγκίσκου Lhomond. Συμμορφούμενοι πρὸς τὴν προκλήρυν τοῦ Ὑπουργείου τῆς Παιδείας οὐ μόνον περιεκόψαμεν, ἀλλὰ καὶ ἐτροποποιήσαμεν, ὡς καὶ ἄλλοι ἐκδότηι μέχρι σήμερον ἔχουσι πράξει, τὸ ἀρχικὸν κείμενον τοῦ συγγραφέως ἐκεῖ, ἔνθα ἐκρίναμεν τοῦτο σκόπιμον χάριν τῶν ἀρχαρίων μαθητῶν πρὸς ἀπλουστέραν διατύπωσιν τῶν νοημάτων ἢ πρὸς ἐπίτευξιν δοκιμωτέρας συντάξεως.

Ἐκτὸς τῶν ἀνωτέρω μεταβολῶν ἐφιστῶμεν τὴν προσοχὴν ἐπὶ τῶν ἐξῆς :

α) Ἐσημειώθησαν δι' ἄλλων τυπογραφικῶν στοιχείων (κ υ ρ - τ ῶ ν) λέξεις λίαν στενῶς πρὸς ἀλλήλας συσχετιζόμεναι.

β) Λέξεις ἢ φράσεις παρεμπίπτουσαι ἢ ἐπεξηγητικάί, αἱ ὁποῖαι διακόπτουσι τὴν πρότασιν ἢ γίνονται ἐμπόδιον εἰς τὴν στενὴν σχέσιν δύο προτάσεων, ἐτέθησαν μεταξὺ δύο γραμμῶν.

“Ὅσον δ' ἀφορᾷ εἰς τὰς ἐρμηνευτικὰς σημειώσεις, ἀκολουθήσαντες τὸ παράδειγμα ἄλλων, παρεθέσαμεν εἰς τὸ τέλος τῶν πλείστων τεμαχίων φράσεις τινάς, εἰλημμένας ἐκ τοῦ κειμένου, ἐν μεταφράσει ἐλευθέρα πως, ἀφ' ἐνὸς μὲν πρὸς συμπλήρωσιν τῶν σημειώσεων, ἀφ' ἑτέρου δὲ πρὸς πλουτισμὸν τοῦ λεξιλογικοῦ θησαυροῦ τῶν μαθητῶν, ἀλλὰ καὶ πρὸς περαιτέρω μίμησιν δι' ἀποδόσεως ὁμοίως ἄλλων χωρίων.

Ε.Α.Σ.

ΒΙΟΓΡΑΦΙΑ ΤΟΥ LHOMOND

Ὁ Ch. Fr. Lhomond (1727 — 1794) ἐγεννήθη ἐν Chaulnes (Somme). Φοιτήσας εἰς τὸ Κολλέγιον Inville, ἐν Παρισίοις, ἠκολούθησεν ἐκκλησιαστικὸν στάδιον καὶ ἔγινε διδάσκαλος ἐν τῷ αὐτῷ σχολείῳ. Μετὰ τὴν κατάργησιν τούτου ὁ Lhomond ἐδίδαξεν ἐπὶ εἰκοσασετίαν καὶ πλέον εἰς τὸ περίλαμπρον Κολλέγιον τὸ ἰδρυθὲν τὸ ἔτος 1303 ὑπὸ τοῦ Καρδινάλιου Lemoine, περιορισθεὶς εἰς τὴν διδασκαλίαν τῶν μαθημάτων τῆς μικροτέρας τάξεως, ἐξ ἀγάπης πρὸς τοὺς μικροὺς μαθητάς, χάριν τῶν ὁποίων συνέγραψε διάφορα διδακτικὰ βιβλία.

Ἐκτὸς ἄλλων βιβλίων θρησκευτικοῦ περιεχομένου συνέταξε δι' ἀρχαίους ἀναγνωστικὸν *de viris illustribus urbis Romae* τῷ 1778 καὶ Λατινικὴν γραμματικὴν τῷ 1779. Ἐν τῷ ἀναγνωστικῷ βιβλίῳ παρουσιάζει, ὡς λέγει, ὁ Lhomond τοὺς βίους ἐπιφανῶν ἀνδρῶν τῆς Ῥώμης ἀπὸ τοῦ Ῥωμύλου μέχρι τοῦ Αὐγούστου μεταχειρισθεὶς ὡς πηγὰς τοὺς Λατίνους ἱστορικοὺς (Κορνήλιον Νέπωτα, Τίτον Λίβιον, Βαλέριον Μάξιμον, Φλώρον, Σουητώνιον, Ἰουστίνον) ἐν τῇ ἐπιθυμίᾳ νὰ κινήσῃ τὴν περιέργειαν τῶν νεαρῶν μαθητῶν καὶ νὰ μορφώσῃ τὰ ἦθη αὐτῶν διὰ παραδειγμάτων ἀρετῆς, ἐπισεικίας, ἀφιλοκερδεΐας, μεγαλοψυχίας, εὐεργεσίας καὶ φιλοπατρίας.

Ἀρνηθεὶς νὰ δώσῃ ὄρκον εἰς τὴν ἐπὶ τῆς θρησκείας πολιτικᾷ ἀξιώσει τῆς Γαλλικῆς Ἐπαναστάσεως ἐφυλακίσθη τὸν Αὐγούστον τοῦ 1792 μετ' ἄλλων κληρικῶν ἐν τῇ εἰς φυλακὴν μετατραπείσῃ ἐκκλησίᾳ τοῦ Saint - Firmin, ἀλλ' ἡλευθερώθη μετ' ὀλίγας ἡμέρας τῇ ἐπεμβάσει τοῦ Tallien, παλαιοῦ μαθητοῦ του. Ἀπέθανεν ὀλίγον ἔπειτα ἐν Παρισίοις τῇ 31ῃ Δεκεμβρίου τοῦ 1794 εἰς ἡλικίαν 67 ἔτων.

Ἡ πόλις Amiens (29 - 5 - 1860) καὶ ἡ γενέτειρα Chaulnes (30 - 5 - 1860) εὐγενῶς ἀμιλλώμεναι ἔστησαν τὸν ἀνδριάντα αὐτοῦ. Καὶ σήμερον ὁδός τις τῶν Παρισίων φέρει τὸ ὄνομα τοῦ σεμνοῦ ἱερέως καὶ διδασκάλου, ἀφιερώσαντος χάριν τῆς σπουδαζούσης νεότητος ὀλόκληρον τὸν βίον του.

ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟΝ

Κ Ε Ι Μ Ε Ν Ο Ν

I. ROMANI IMPERII EXORDIUM

1

Proca, rex Aibanorum, duos filios, Numitorem et Amulium, habuit. Numitori — qui natu maior erat — regnum reliquit ; sed Amulius — pulso fratre — regnavit et — ut eum subole privaret — Rheam Silviam, eius filiam, Vestae sacerdotem fecit. Haec tamen, quam deus Mars amavit, geminos pueros, Romulum et Rémum, edidit. Amulius vero ipsam in vincula coniecit, ^{et} parvulos — alveo impositos — abiecit in Tiberim, qui tunc forte super ripas erat effusus ; sed — relabente flumine — liberos aqua in secco reliquit. Vestae tum in iis locis solitudines erant. Lupa — ut fama est — ad vagitum puerorum accurrit, infantes lingua lambit, ubera eorum ori admovit matremque se gessit.

2

Cum lupa saepius ad parvulos — veluti ad catulos — reverteretur, Faustulus — pastor regius — rem animadvertit, pueros sustulit et Accae Laurentiae coniugi dedit educandos. Sic Romulus et Remus inter pastores primo ludicris certaminibus vires auxerunt, deinde venantes saltus peragraré latronesque a rapina pecorum arcere coeperunt. Quare iis insidiati sunt latrones, a quibus Remus captus est ; Romulus autem vi se defendit. Tum Faustulus — necessitate compulsus — indicavit Romulo, quis avus eorum, quae mater esset. Romulus statim — armatis pastori-bus — Albam properavit.

3

Interea Remum latrones ad Amulium regem perduxerunt, dicentes eum Numitoris agros infestare. Itaque Remus Numi-

tori a rege ad supplicium traditus est ; at Numitor — considerato adulescentis vultu — nepotem agnovit. Nam Remus oris lineamentis erat matri simillimus aetasque eius tempori expositionis congruebat. Dum ea res animum Numitoris anxium tenet, repente Romulus — genere cognito — supervenit, fratrem liberavit, et — Amulio interfecto — avum Numitorem in regnum restituit.

4

Deinde Romulus et Remus urbem in iisdem locis — ubi expositi educatique erant — condiderunt ; sed orta de imperio inter eos contentio, uter nomen novae urbi daret eamque regeret : adhibuerunt auspicia. Remus sex vultures, Romulus duodecim vidit. Sic Romulus, augurio victor, urbem e suo nomine Roman vocavit, et — ut eam *prius* legibus *quam* moenibus muniret — edixit ne quis vallum transiliret. Quod Remus — invidiā adductus — transiluit irridens. Eum iratus Romulus interfecit, his increpans verbis : « Sic deinceps pereat quicumque transiliet moenia mea ». Ita solus potitus est imperio Romulus.

5

Romulus imaginem urbis *magis quam* urbem fecerat ; deerant incolae. Erat in proximo lucus ; hunc asylum fecit. Eo statim multitudo latronum pastorumque confugit. Cum vero uxores ipse populusque non haberent, legatos circa vicinas gentes misit, qui societatem conubiumque novo populo peterent. Sed nusquam benigne audita est legatio ; ludibrium etiam additum : « Cur non feminis quoque asylum aperuistis ; id enim compar foret conubium ». Romulus — aegritudinem animi dissimulans — ludos parat : indici deinde finitimis spectaculum iubet. Multi convenerunt maximeque Sabini cum liberis et coniugibus. *Ubi* spectaculi tempus venit eoque conversi omnium oculi mentesque erant, *tum* — signo dato — iuvenes Romani discurrunt, et filias Sabinorum rapiunt.

6

Haec fuit statim causa belli. Sabini enim ob virgines raptas bellum adversus Romanos moverunt et — cum Romae appropin-

quarent — Tarpeiam virginem nacti sunt, quae — aquam sacrorum extra moenia petiit — descenderat. Huius pater Romanae praeerat arci. Titus Tatius, Sabinorum dux, Tarpeiae dixit : « Optionem muneris tibi dabo, si exercitum meum in Capitolium perduxeris ». Illa petiit, quod Sabini in sinistris manibus gerebant, videlicet anulos et armillas. Tatius dolo se promisit ; sed postquam virgo Sabinos in arcem perduxit, eam scutis obrui iussit ; nam et scuta in laevis habuerant. Sic impia proditio celeri poena vindicata est.

7

Romulus adversus Tatium ad certamen processit, et in eo loco — ubi nunc Romanum forum est — pugnam conseruit. Primo impetu vir inter Romanos insignis — nomine Hostilius — fortissime dimicans cecidit ; cuius interitu consternati Romani fugere coeperunt. Iam Sabini clamitabant : « Vicimus perfidos hospites, imbelles hostes. Nunc sciunt longe *aliud* esse virgines rapere, *aliud* pugnare cum viris ».

Tunc Romulus — arma ad caelum tollens — Iovi aedem vovit et exercitus — *seu* forte *seu* divinitus — restitit. Itaque proelium redintegratur ; sed raptae mulieres — crinibus passis — ausae sunt se inter tela volantia inferre et *hinc* patres *hinc* viros orantes pacem conciliaverunt.

8

II. TULLUS HOSTILIUS ROMANORUM REX TERTIUS

Mortuo Numa, Tullus Hostilius rex creatus est. Hic non solum proximo regi dissimilis, sed etiam Romulo ferocior fuit. Eo regnante, bellum inter Albanos et Romanos exortum est. Ducibus Hostilio et Fufetio placuit paucorum manibus fata utriusque populi committi. Erant apud Romanos trigemini Horatii, trigemini quoque apud Albanos Curiatii. Cum iis agunt reges, ut pro sua quisque patria dimicent ferro. Foedus ictum est *ea lege, ut unde victoria ibi* quoque imperium esset. Itaque trigemini arma capiunt, et in medium inter duas acies procedunt. Consederant utrimque duo exercitus. Datur signum infestisque armis terni iuvenes — magnorum exercituum animos gerentes — concurrunt.

Ut primo concursu increpauerunt arma micantesque fulserunt gladii, horror ingens spectantes perstrinxit. Consertis deinde manibus, statim duo Romani, *alter super alterum* expirantes, ceciderunt; tres Albani vulnerati sunt. Ad casum Romanorum conclamavit gaudio exercitus Albanus. Romanos iam spes tota deserebat. Unum Horatium tres Curiatii circumsteterant. Tum unus, qui forte integer fuit, Romanus — quia tribus impar erat — fugam simulavit; singulos, per intervalla insequentes, separatim aggressus necavit. Sic unius viri manu parta victoria Romanis est. Deinde Fufetius exercitum Albanum domum abduxit.

9

Romani ovantes ac gratulantes Horatium accipiunt, et domum deducunt. Princeps ibat Horatius trium fratrum spolia prae se gerens. Cui obvia fuit soror virgo, quae uni ex Curiatiis desponsa fuerat. Haec — viso super humeros fratris paludamento sponsi, quod ipsa confecerat — flere et crines solvere coepit. Movit ferocis iuvenis animum comploratio sororis in tanto gaudio publico; itaque — stricto gladio — transfigit puellam, simul eam verbis increpans: « Abi hinc cum immaturo amore ad sponsum, oblita fratrum, oblita patriae. Sic pereat quaecumque Romana lugebit hostem ».

10

III. IUNIUS BRUTUS ROMANORUM CONSUL PRIMUS

Expulsis regibus duo consules creati sunt, L. Iunius Brutus et L. Tarquinius Collatinus, Lucretiae maritus. Annuum iis imperium tributum est, ne per diuturnitatem potestatis insolentiores fierent. Sed Collatino paulo post dignitas sublata est, quod invisum erat populo Tarquiniorum nomen. In eius locum P. Valerius Publicola consul creatus est. Sed erant in iuventute Romana adulescentes aliquot, sodales Tarquiniorum, qui novum imperium aegre ferebant. Hi cum legatis — quos rex ad bona sua repetenda Romam miserat — de restituendis regibus colloquuntur, ipsos Bruti consulis filios in societatem consilii adsumunt. Sermonem eorum ex servis unus exceperit, et rem ad consules detulit. Coniurati omnes, in

quibus erant liberi Bruti consulis, in vincula coniecti sunt, deinde damnati. Missi lictores eos nudatos virgis caedunt securique feriunt. Supplicii *non* spectator *modo, sed et* exactor erat Brutus, qui tunc patrem exiit, ut consulem ageret.

11

IV. HORATIUS COCLES

Porsenna, rex Etruscorum, ad restituendos in regnum Tarquinios cum infesto exercitu Romam venit. Primo impetu Ianiculum cepit. Non unquam alias ante tantus terror Romanos invasit : adeo valida res tum Clusina erat magnumque Porsennae nomen. Ex agris in urbem demigrant ; urbem ipsam saepiunt praesidiis. Alia urbis pars muris, alia Tiberi obiecto tuta videbatur. Pons Sublicius iter paene hostibus dedit, nisi unus vir fuisset Horatius Cocles, illo cognomine appellatus, quod in alio proelio alterum oculum amiserat. Is — extrema pontis parte occupata — aciem hostium solus sustinuit, donec pons a tergo interrumpere-tur. Audaciā suā obstupescit hostes ; ponte rescisso, armatus in Tiberim desiluit, et incolumis ad suos tranavit. Grata erga tantam virtutem civitas fuit. Statua Horatii in comitio posita est ; agri *tantum* ei publice datum est *quantum* uno die circumaravit.

12

V. MUCIUS SCAEVOLA

Cum Porsenna Romam obsideret, C. Mucius, vir Romanae constantiae, senatum adiit, et veniam transfugendi ad hostes petiit necem regis repromittens. Accepta potestate in castra hostium venit. Ibi in confertissima turba prope regium tribunal constitit. Stipendium tunc forte militibus dabatur, et scriba ad latus regis pari fere ornatu sedebat. Mucius, similitudine deceptus scribam pro rege sicā necavit. Quo facto comprehensus dextram in conspectu regis imposuit in foculum ad sacrificium accensum, velut manum puniens, quod in caede peccasset. Attonitus miraculo rex iuvenem amoveri ab altaribus iussit. Tum Mucius, quasi benefi-

cium remunerans, aperte dixit trecentos, sui similes, adversus eum coniurasse. Qua re Porsenna exterritus pacem cum Romanis fecit. Mucio prata trans Tiberim dono cives dederunt, quae Mucia prata appellata sunt, et Scaevola dictus est, quod sinistrā tantum manu utebatur eique statua honoris gratiā constituta est.

13

VI. MENENIUS AGRIPPA

Menenius Agrippa concordiam inter patres plebemque restituit. Nam plebs cum contra patricios infensa ad montem sacrum secessisset, quod a senatu atque consulibus tributo ac militia premeretur, patres Agrippam, virum facundum et popularem, ad plebem miserunt, qui eam senatui reconciliaret. Is, ubi in conspectum plebis venit, nihil aliud quam hoc narrasse fertur ; « Olim — inquit — humani artūs, cum ventrem otiosum cernerent, ab eo discordarunt conspiraruntque, ne manus ad os cibum ferrent, neve os acciperet datum aut dentes conficerent. At, dum ventrem domare volunt, ipsi quoque defecerunt totumque corpus ad extremam tabem venit. Tum demum intellexerunt ventris haud segne ministerium esse eumque acceptos cibos concoquere et per omnia membra distribuere ; itaque cum eo in gratiam redierunt. Sic — inquit — senatus et populus, quasi unum corpus, discordiā pereunt, valent concordiā ».

Hac fabulā Menenius hominum mentes flexit ; plebs in urbem regressa est. Creavit tamen tribunos, qui libertatem suam adversus nobilitatis superbiam defenderent. Paulo post mortuus est Menenius, vir omni vita *pariter* patribus ac plebi carus. Is tamen in *tanta* paupertate decessit, *ut* eum populus — collatis quadrantibus — sepeliverit, et locum sepulcro senatus publice dedit. Potest consolari pauperes Menenius, sed multo magis docere locupletes, quam non sit necessaria solidam laudem cupienti, nimis anxia divitiarum comparatio.

14

VII. LUCIUS QUINCTIUS CINCINNATUS

Aequi Minucium consulem atque exercitum eius circumsessos tenebant. Id ubi Romam nuntiatum est, *tantus* pavor, *tanta* trepidatio fuit, *quanta* si urbem ipsam non castra hostes obsiderent. Cum autem in altero consule parum esse praesidii videretur, dictatorem dici placuit, ut is rem afflictam restitueret. L. Quinctius Cincinnatus omnium consensu dictator dictus est.

Ille, spes unica imperii Romani, trans Tiberim tunc quattuor iugerum agrum manibus suis colebat. Ad quem missi legati nudum eum arantem offenderunt. Salute datā redditāque Quinctius togam prope e tugurio proferre uxorem iussit, ut senatus mandata togatus audiret.

15

Postquam — absterso pulvere ac sudore — togā indutus processit Quinctius, dictatorem eum legati gratulantes consalutant; quantus terror in exercitu sit, exponunt. Quinctius igitur Cincinnatus Romam venit, et — antecedentibus lictoribus — domum deductus est. Paulo post — caesis hostibus — exercitum Romanum liberavit urbemque triumphans ingressus est. Quinctius sexto decimo die dictaturā — quam in sex menses acceperat — se abdixit, et ad aratrum rediit.

16

VIII. MARCUS FURIUS CAMILLUS

Cum Marcus Furius Camillus urbem Falerios obsideret, ludi magister plurimos et nobilissimos inde pueros velut ambulandi gratiā eductos in castra Romanorum perduxit. Quibus Camillo traditis, non erat dubium quin Falisci — deposito bello — sese Romanis dedituri essent. Sed Camillus perfidiam proditoris detestatus: « Non ad similem tui — inquit — venisti: sunt belli sicut et pacis iura: arma habemus non adversus eam aetatem — cui etiam in captis urbibus parcimus — sed adversus armatos, qui castra Romana apud Veios oppugnaverunt ». Denudari deinde ludi ma-

gistrum iussit, eum — manibus post tergum alligatis — in urbem reducendum pueris tradidit. Statim Falisci, beneficio magis quam armis victi, portas Romanis aperuerunt.

17

Sed Camillus post multa in patriam merita exsilio mulctatus, quod praedam inique divisisset, Ardeam concessit. Urbe egrediens, a diis precatus est, ut, si innoxio sibi ea iniuria fieret, desiderium sui facerent ingratae civitati quamprimum. Neque multo postea res evenit. Galli, post pugnam Alliensem, victores ante solis occasum ad urbem Romam perveniunt. Postquam hostes adesse nuntiatum est, Manlius, cum urbem omnem defendere non posset, cum iuventute Romana in arcem Capitolium fugit; seniores vero domos regressi sunt, sed senatores quidam ornati honorum insignibus, aetate confecti in foro manserunt. Galli senatorum gravitatem admirati sunt, donec Gallus quidam barbam longam. M. Papirii tangere ausus est. Statim Papirius scipione eburneo caput Galli percussit. Ab ea re initium caedis ortum est: ceteri senes sedibus eburneis insidentes trucidati sunt. Galli deinde impetum facere in arcem statuunt. Noctu Capitolium taciti ascenderunt; iamque in summum saxum evaserant, cum anseres sacri clangore alarumque strepitu Manlium, virum bello egregium, exciverunt. Hic ceteros ad arma vocat, et Gallos ascendentes deiecit.

18

Tunc consensu omnium placuit ab exsilio Camillum acciri. Missi igitur ad eum legati, et ipse dictator absens dictus est. Interim Galli obsidione fatigati et fame oppressi constituerunt, ut obsidionem haud magna mercede relinquerent. Pactum est pretium mille pondo auri.

Nondum omni auro appenso Camillus dictator, qui Romani exercitus reliquias collegerat, intervenit; auferri aurum de medio iubet hostesque ex improvise aggressus maximo proelio devicit. Ne nuntius quidem cladis relictus est. Dictator — recuperatā ex hostibus patriā — urbem ingressus est triumphans, et a militibus « parens patriae conditorque alter urbis » appellatus est.

19

IX. TITUS MANLIUS TORQUATUS

Cum postea Galli ad tertium lapidem trans Aniēnem fluvium castra posuissent, exercitus Romanus ab urbe profectus est, et in citiore ripa fluvii constitit. Pons in medio erat ; tunc Gallus quidam eximia corporis magnitudine in vacuum pontem processit, et, quam maxima voce potuit : « *Quem nunc — inquit — Roma fortissimum habet, is procedat agendum ad pugnam, ut eventus certaminis nostri ostendat, utra gens bello sit melior* ». Diu inter milites Romanos silentium fuit. Tum Titus Manlius, adulescens nobilis, ex statione ad imperatorem pergit : « *iniussu tuo — inquit — imperator, extra ordinem nunquam pugnaverim, etiamsi certam victoriam videam ; si tu permittis, volo illi belluae ostendere me ex illo ortum esse, qui Gallorum agmen ex rupe Tarpeia deturbavit* ». Cui imperator : « *Macte virtute — inquit — T. Manli, esto : perge, et nomen Romanum invictum praesta* ». Ubi constituerunt inter duas acies, Gallus ensem cum ingenti sonitu in arma Manlii deiecit. Manlius vero inter corpus et arma Galli sese insinuans uno et altero ictu ventrem gladio transfodit ; deinde ei iacenti torquem, quo ornatus erat, detraxit, quem cruore respersum collo circumdedit suo. Hinc *et ipse et posterius eius Torquati cognomen acceperunt.*

20

Idem Manlius, postea consul factus bello Latino, ut disciplinam militarem restitueret, edixit, ne quis extra ordinem in hostes pugnaret. Forte T. Manlius, consulis filius, prope stationem hostium accesserat. Ubi is, qui Latino equitatui praeerat, consulis filium agnovit : « *Visne — inquit — congregari tecum, ut singularis proelii eventu cernatur quanto eques Latinus Romano praestet ?* » Movit ferocem iuvenis animum *seu ira, seu detrectandi certaminis pudor*. Itaque, oblitus imperii paterni, in certamen ruit, et Latinum ex equo excussum transfixit spoliisque lectis in castra ad patrem venit. Extemplo filium aversatus consul milites classico advocat. Qui postquam frequentes convenerunt : « *Quando quidem — in-*

quit — tu, fili, contra imperiū consulis pugnavisti, oportet ut disciplinam poenā tuā restituas. Triste quidem exemplum sed in posterum salubre iuventuti eris. I, licetor, adliga ad palum ». Metu omnes obstupuerunt ; sed, postquam — cervice caesa — fusus est cruor, in questus et lamenta eruperunt. Manlio Romam redeunti seniores tantum obviam exierunt : iuventus *et* tunc eum, *et* omni deinde vitā execrata est.

21

X. PUBLIUS DECIUS

P. Decius, Valerio Maximo Cornelio Cosso consulibus, tribunus militum fuit. Exercitu Romano in angustiis clauso, Decius editum collem conspexit imminentem hostium castris. Accepto praesidio verticem occupavit, hostes terruit, consuli spatium dedit ad subducendum agmen in aequiorem locum. Ipse — colle, quem insederat, undique armatis circumdato — intempesta nocte, per medias hostium custodias somno oppressas incolumis evasit. Quare ab exercitu donatus est coronā obsidionali, quae dabatur *ei, qui* obsidione cives liberasset. Consul fuit bello Latino cum Manlio Torquato. Tunc cum utrique consuli somnio obvenisset, *eum* populum victorem fore, *cuius* dux in proelio cecidisset, convenit inter eos, ut is, cuius cornu in acie laboraret, diis se manibus devoveret. Inclinate sua parte Decius armatus in equum insiluit ac se in medios hostes immisit. Concidit obrutus telis, et victoriam suis reliquit.

22

XI. GAIUS FABRICIUS

Gaius Fabricius unus fuit ex legatis, qui ad Pyrrhum de captivis redimendis venerant. Cuius postquam audivit Pyrrhus magnum esse apud Romanos nomen — ut viri boni et bello egregii, sed admodum pauperis — eum prae ceteris honorifice ac liberaliter accepit eique munera atque aurum obtulit. Omnia Fabricius repudiavit.

Postero die, cum illum Pyrrhus vellet exterrere conspectu subito elephantī, imperavit suis, ut Fabricio, secum colloquenti,

bellua post aulaea admoveretur. Quod ubi factum est — signo dato remotisque aulaeis repente — bellua stridorem horrendum emisit et manum super Fabricii caput suspendit. Sed ille placide subridens: « Neque — inquit — *heri* me aurum tuum pellexit, neque *hodie* commovet bellua tua ».

Fabricii virtutem admiratus Pyrrhus illum secreto invitavit, ut patriam desereret secumque vellet vivere, quarta etiam regui sui parte oblata. Cui Fabricius ita respondit: « Si me virum bonum iudicas, cur me vis corrumpere? sin vero malum, cur me ambis? »

23

Anno interiecto — omni spe pacis inter Pyrrhum et Romanos conciliandae ablatā — Fabricius, consul factus, contra eum missus est. Cumque vicina castra ipse et rex haberent, medicus regis nocte ad Fabricium venit, et: « Si tu mihi — inquit — praemium dederis, ego regem veneno necabo ». Hunc Fabricius vinctum reduci iussit ad Pyrrhum et ei dici, quae contra caput eius medicus spondisset. Tunc rex admiratus eum dixisse fertur: « Ille est Fabricius, qui difficilius ab honestate quam sol a suo cursu posset averti ».

Fabricius omnem vitam in gloriosa paupertate exegit *adeo*que inops decessit, *ut* filiabus nullam dotem reliquerit. At senatus patris sibi partes desumpsit, et — datis ex communi aerario dotibus — eas collocavit.

24

XII. MARCUS ATILIUS REGULUS

Marcus Regulus Poenos magna clade affecit. Deinde in Africam primus Romanorum ducum traiecit. Clupeam urbem et trecenta castella expugnavit; *neque* cum hominibus *tantum sed etiam* cum monstis dimicavit. Regulo, ob res bene gestas, imperium in annum proximum prorogatum est. Quod ubi ille cognovit, senatui scripsit villicum suum in agello — quem septem iugerum habebat — mortum esse et servum, occasionem nactum, aufugisse, ablato instrumento rustico; ideoque petere se, ut sibi successor in Africam mitteretur, ne — deserto agro — omnia ad vivendum necessaria uxori et liberis deessent. Senatus — acceptis litteris — res, quas

Regulus amiserat, publicā pecuniā redimi iussit; agellum colendum locavit, alimenta coniūgi ac liberis praebeuit. Regulus deinde multis proeliis Carthaginiensium opes contudit eosque pacem petere coegit. Quam cum Regulus nolle nisi durissimis condicionibus dare, illi a Lacedaemoniis auxilium petierunt.

25

Carthaginienses — duce Xanthippo Lacedaemonio, viro belli peritissimo — bellum renovarunt ac Regulum ultima pernicie vicerunt; nam duo tantum milia hominum ex omni Romano exercitu superfuerunt, et Regulus ipse captus, et in carcerem coniectus est. Deinde Regulus Romam de captivis commutandis — dato iureiurando — missus est ut, si non impetravisset, rediret ipse Carthaginem. Qui cum Romam venisset, in senatum introductus mandata exposuit: sententiam ne diceret recusavit; quamdiu iureiurando hostium teneretur, se non esse senatorem. Iussus tamen sententiam dicere, negavit esse utile captivos Pœnos reddi, quod illi adulescentes et boni duces essent, ipse vero iam senectute confectus. Cuius cum valuisset auctoritas, captivi retenti sunt.

Regulus deinde *cum* retineretur a propinquis et amicis, *tamen* Carthaginem rediit; neque vero tunc ignorabat se ad crudelissimum hostem et ad exquisita supplica proficisci, sed iusiurandum conservandum putavit. Reversum Carthaginienses omni cruciatu necaverunt. Palpebris enim resectis aliquamdiu in loco tenebricoso tenuerunt; deinde — cum sol esset ardentissimus — repente eductum intueri caelum cōegerunt. Postremo in arcam ligneam, in qua undique clavi praecuti eminebant, incluserunt. Ita dum fessum corpus stimulis ferreis confoditur, vigiliis et dolore continuo exstinctus est. Hic fuit Atilii Reguli exitus, ipsa quoque vita — *etsi* per maximam gloriam diu *acta* — clarior et illustrior.

26

XIII. QUINTUS FABIUS MAXIMUS

Quintus Fabius iam senex filio suo consuli legatus fuit; cumque in eius castra veniret, filius obviam patri progressus est; duodecim

lictiores pro more anteibant. Equo vehebatur senex nec — appropinquante consule — descendit. Iam ex lictoribus undecim verecundiā paternae maiestatis taciti praeterierant. Quod cum consul animadvertisset, proximum lictorem iussit inclamare Fabio patri, ut ex equo descenderet. Pater tum desiliens: « Non ego, fili, — inquit — tuum imperium contempsi, sed experiri volui, an scrires consulem te agere ».

Ad summam senectutem vixit Fabius Maximus, dignus tanto cognomine. Cautior quam promptior habitus est, sed insita eius ingenio prudentia *bello, quod* tum gerebatur, aptissima erat. Nemini dubium est, quin rem Romanam cunctando restituerit. Nam *ut* Scipio celeritate sua Carthaginem oppressit, *sic* Fabius cunctatione id egit, ne Roma opprimi posset.

27

XIV. LUCIUS AEMILIUS PAULUS ET GAIUS TERENTIUS VARRO

Hannibal in Apuliam pervenerat. Adversus eum Roma profecti sunt duo consules, L. Aemilius Paulus et C. Terentius Varro. Paulo sollers Fabii cunctatio magis placebat; Varro autem ferox et temerarius acriora sequebatur. Ambo consules ad vicum, qui Cannae appellabatur, castra posuerunt. Ibi insitam Varroni temeritatem fortuna aliquo levium proeliorum successu aluerat; itaque — invito collegā — aciem instruxit, et signum pugnae dedit. Victus caesusque est Romanus exercitus; nusquam graviore vulnere afflicta est respublica. Aemilius Paulus telis obrutus cecidit; quem cum media in pugna oppletum cruore conspexisset quidam tribunus militum: « Cape — inquit — hunc equum, et fuge, Aemili ».

« Quin tu potius — respondit Paulus — abi, nuntia patribus, ut urbem muniant ac, priusquam hostis victor adveniat, praesidiis firment: tu me patere in hac militum meorum strage exspirare ».

Alter consul cum paucis equitibus Venusiam perfugit.

28

Hannibali victori cum ceteri gratularentur suaderentque, ut quietem *et* ipse sumeret *et* fessis militibus daret, unus ex eius prae-

fectis, Maharbal, minime cessandum ratus, Hannibalem hortabatur, ut statim Romam pergeret, die quinto victor in Capitolio epulaturus. Cumque Hannibal illud non probaret, Maharbal: « Vincere scis, Hannibal, — inquit — victoriā uti nescis ». Mora eius diei satis creditur saluti fuisse urbi et imperio. Dein Hannibal — relictā Romā — in Campaniam devertit, cuius deliciis mox exercitus ardor elanguit.

29

XV. MARCUS CLAUDIUS MARCELLUS

Postea cum Sicilia a Romanis ad Poenos defecisset, Marcellus consul creatus Syracusas — urbem Siciliae nobilissimam oppugnavit. Diuturna fuit obsidio, neque urbem, nisi post tres annos, cepit Marcellus. Rem confecisset celerius, nisi unus vir ea tempestate Syracusis fuisset. Is erat Archimedes, vir admirabili ingenio praeditus, qui — multis machinis inventis — opera Romanorum brevi disturbabat. Captis Syracusis, Marcellus — eximiā viri prudentiā delectatus — ut capiti illius parceretur edixit. Archimedes — dum in pulvere quasdam formas describit attentius — patriam suam captam esse non senserat. Miles praedandi causā in domum eius irrupit, et minantis voce quisnam esset eum interrogavit. Archimedes, propter cupiditatem *illud* investigandi, *quod* requirebat, nomen suum non indicavit, sed: « Noli — inquit —, obsecro, circulos meos turbare ». Quapropter a milite obtruncatus est. Eius mortem aegre tulit Marcellus sepulturaeque curam habuit.

30

XVI. PUBLIUS CORNELIUS SCIPIO AFRICANUS

Profectus igitur in Hispaniam Scipio Carthaginem novam, quo die venit, expugnavit. Eo congestae erant omnes paene Africae et Hispaniae opes, quibus omnibus potitus est Scipio. Inter captivos ad eum adducta est eximiae formae adulta virgo. Sed ubi comperit eam illustri loco inter Celtiberos natam principique eius gentis adulescenti, Allucio nomine, desponsam esse — arcessitis parentibus et sponso — eam reddidit. Parentes virginis, qui

ad eam redimendam magnum auri pondus attulerant, Scipionem orabant, ut id a se donum reciperet. Scipio aurum ante pedes poni iussit, vocatoque sponso: « Super dotem — inquit — quam accepturus a socero es, haec tibi a me dotalia dona accedant ». Allucius domum reversus grato animo Celtiberos Romanis conciliavit.

31

Deinde Scipio Hasdrubalem victum ex Hispania expulit. Castris hostium potitus, omnem praedam militibus concessit; captivos Hispanos sine pretio domum dimisit; Afros vero vendi iussit. Erat inter eos puer adultus, regii generis, formā insigni. Quem percontatus est Scipio quis et cuius esset, et cur id aetatis in castris fuisset. « Numida sum — inquit puer — Massivam populares vocant; patre amisso apud avum maternum, Numidiae regem, educatus sum. Cum avunculo Masinissā — qui nuper subsidio Carthaginensibus venit — in Hispaniam traieci; prohibitus propter aetatem a Masinissa, nunquam ante proelium inii. *Eo die quo pugnatum est cum Romanis — inscio avunculo, clam armis et equo sumpto — in aciem exii; ibi — prolapso equo — captus sum a Romanis ».*

Hunc Scipio interrogavit velletne ad avunculum reverti. Id vero se cupere respondit puer, effusis gaudio lacrimis. Tum Scipio anulum aureum equumque ornatum puero donavit datisque equitibus, qui tuto deducerent, dimisit.

32

Cum P. Cornelius Scipio se erga Hispanos clementer gessisset, circumfusa multitudo eum regem omnium consensu appellavit. At Scipio cum silentium fieri per praeconem iussisset: « Nomen imperatoris — inquit — quo me mei milites appellaverunt, mihi maximum est; regium nomen, *alibi* magnum, *Romae* intolerabile est. Si *id* amplissimum iudicatis, *quod* regale est, vobis licet existimare regalem in me esse animum; sed oro vos, ut a regis appellatione abstineatis ». Senserunt etiam barbari magnitudinem animi, qua Scipio *id* aspernabatur, *quod* ceteri mortales admirantur, et concupiscunt.

33

Carthaginienses, metu perculsi, oratores triginta seniorum principes ad petendam pacem mittunt. Qui, ubi in castra Romana venerunt, veniam civitati petebant non culpam purgantes, sed initium culpaе in Hannibalem transferentes. Inde — condicionibus a Scipione latis omnibus acceptis — legati Carthaginienses Romam profecti sunt, ut, *quae* ab illo pacta essent, *ea* patrum ac populi auctoritate confirmarentur.

Ita pace terra marique partā, Scipio — exercitu in naves imposito — Romam revertit. Ad quem advenientem concursus ingens factus est : effusa *non* ex urbibus *modo*, *sed etiam* ex agris multitudo vias obsidebat. Scipio inter gratulantium plausus triumpho omnium clarissimo urbem est invectus, primusque nomine victae a se gentis est nobilitatus Africanusque appellatus.

34

Hannibal, a Scipione victus, suisque invidis, ad Antiochum, Syriae regem, confugit eumque hostem Romanis fecit. Missi sunt Romā legati ad Antiochum, in quibus erat Scipio Africanus. Qui, cum Hannibale Ephesi collocutus, ab eo quaesivit, quem fuisse maximum imperatorem crederet. Respondit Hannibal Alexandrum, Macedonum regem, maximum sibi videri, quo parvā manu innumerabiles exercitus fudisset. Interroganti deinde, quem secundum poneret: « Pyrrhum — inquit — quod primus castra metari docuit nemoque illo elegantius loca cepit, et praesidia disposuit ». Sciscitanti denique, quem tertium duceret, semet ipsum dixit. Tum ridens Scipio : « Quidnam tu diceres — inquit — si me vicisses? ». « Me vero — inquit Hannibal — *et* ante Alexandrum *et* ante Pyrrhum *et* ante alios omnes posuissem ». Ita — improvise assentationis genere — Scipionem e grege imperatorum velut inaestimabilem, secernebat.

35

Cum Scipio Africanus in Literna villa se contineret, complures praedonum duces ad eum videndum forte confluerunt. Scipio eos ad vim faciendam venire ratus, praesidium servorum in tecto

collocavit aliaque parabat, quae ad eos repellendos erant necessaria. Quod ubi praedones animadverterunt — abiectis armis — ianuae appropinquant nuntiantque se non vitae eius hostes, sed virtutis admiratores venisse, conspectum tanti viri expetentes. Quod postquam audivit Scipio, fores reserari eosque introduci iussit. Illi postes ianuae tanquam religiosissimam aram venerati, cupide Scipionis dextram apprehenderunt ac diu deosculati sunt ; deinde — positis ante vestibulum donis — laeti domum reverterunt. Paulo post mortuus est Scipio moriensque ab uxore petivit, ne corpus suum Romam referretur.

36

XVII. LUCIUS AEMILIUS PAULUS MACEDONICUS

Postquam Perseum consolatus est Aemilius Paulus, sermonem ad Romanos circumstantes convertit : « Videtis — inquit — exemplum insigne mutationis rerum humanarum. Vobis haec praecipue dico, iuvenes. Ideo neminem decet in quemquam superbe agere nec praesenti credere fortunae ».

Confecto bello Aemilius Paulus regiā nave ingentis magnitudinis — nam sedecim ordines remorum habuisse dicitur — ad urbem est subvectus. Fuit eius triumphus omnium longe magnificentissimus. Completæ erant omnes Tiberis ripae obviam effusā multitudine. Populus — extractis per forum tabulatis in modum theatrorum — spectavit in candidis togis. Aperta templa omnia et sertis coronata, ture fumabant. In tres diēs distributa est pompa spectaculi. Primus dies vix suffecit transvehendis signis tabulisque ; sequenti die translata sunt arma, galeae, scuta, loricae, pharetrae argentumque signatum. Tertio die, multo mane, ducere agmen coeperunt tubicines, non festos sollemnium pomparum modos, sed bellicum sonates, quasi in aciem procedendum esset. Deinde agebantur pingues cornibus auratis et vittis redimiti boves centum et viginti. Sequebantur Persei liberi — comitante educatorum et magistrorum turbā — qui manus ad spectatores cum lacrimis miserabiliter tendebant, et pueros docebant populi Romani misericordiam suppliciter implorare. Post filios incedebat cum uxore Perseus, stupenti et attonito viro similis. Inde quadringentae coronae aureae

portabantur ab omnibus fere Graeciae civitatibus dono missae. Postremo ipse in curru Paulus vehebatur auro purpurāque fulgens, qui *cum* dignitate alia corporis *tum* senecta ipsa magnam maiestatem prae se ferebat. Post currum, inter alios illustres viros, filii duo Aemilii; deinde equites turmatim et cohortes peditum. Paulo a senatu et populo Romano concessum est, ut ludis circensibus veste triumphali uteretur eique cognomen Macedonico inditum est.

37

Aemilius Paulus omni Macedonum gazā — quae fuit maxima — potitus *tantam* in aerarium populi Romani pecuniam invexit, *ut* unius imperatoris praeda finem attulerit tributorum. At hic per alios homines cuncta administravit, nec *quidquam* ex thesauris regiis in domum suam intulit *praeter* memoriam nominis sempiternam. Mortuus est *adeo* pauper, *ut* dos eius uxori non potuerit exsolvi, nisi vendito fundo, quem unum reliquerat. Exsequiae eius non *tam* auro et ebore *quam* omnium benevolentia et studio fuerant insignes. Macedoniae principes — qui tunc Romae erant legationis nomine — umeros suos funebri lecto sponte sua subiecerunt. *Quem* enim in bello ob virtutem timuerant, *eundem* in pace ob iustitiam diligebant.

38

XVIII. PUBLIUS CORNELIUS SCIPIO AEMILIANUS

P. Scipio Aemilianus, Pauli Macedonici filius adoptione Scipionis Africani nepos, a tenera aetate Graecis litteris a Polybio, praestantis ingenii viro, eruditus est. Ex eius doctrina *tantos* fructus tulit, *ut* non modo aequales suos, *sed etiam* maiores natu omni virtutum genere superaret. Temperantiae et continentiae laudem ante omnia comparare studuit; quod quidem difficile tunc erat: miro enim impetu ad libidines et epulas iuvenes Romani eo tempore ferebantur. At Scipio contrarium vitae institutum secutus publicam modestiae et continentiae famam est adeptus. Polybium semper domi militiaeque secum habuit; semper inter arma ac studia versatus *aut* corpus periculis *aut* animum disciplinis exercuit.

39

Cum duo consules, quorum *alter* inops, *alter* avarus erat, in senatu contenderent, *uter* in Hispaniam ad bellum gerendum mitteretur ac magna inter patres esset dissensio, rogatus sententiam Scipio Aemilianus: « Neutrum — inquit — mihi mitti placet, quia *alter* nihil habet, *alteri* nihil est satis ».

Iudicabat enim et inopiam et avaritiam debere abesse pariter ad rem bene gerendam. Alioquin maxime verendum est, ne publicum munus quaestui habeatur, et praeda communis in privatum imperatoris lucrum convertatur. Ab hac culpa longe alienus fuit Scipio: nam post duos inclitos consulatus et totidem triumphos, officio legationis fungens, septem tantum servos secum duxit. E Carthaginis et Numantiae spoliis comparare plures certe potuerat, sed — Carthagine eversa — nihilo fuit locupletior quam ante. Itaque, cum per populi Romani socios et exterarum nationes iter faceret, non mancipia eius, sed victoriae numerabantur, nec *quantum* auri et argenti, sed *quantum* dignitatis atque gloriae secum ferret, aestimabatur.

40

Paulo post Scipio repente in lectulo exanimis est inventus. De tanti viri morte nulla habita est quaestio eiusque corpus velato capite est elatum, ne livor in ore appareret. Metellus Macedonicus, etsi Scipionis inimicus, audita nece, in forum advolvit ibique maestus vultu clamavit: « Concurrite, cives, moenia urbis nostrae eversa sunt: Scipioni intra suos penates quiescenti nefaria vis illata est ». Idem Metellus filios suos iussit funebri eius lecto umeros subicere dicens: « Nunquam a vobis id officium maiori viro praestari poterit ».

Scipionis patrimonium *tam* exiguum fuit, *ut* triginta duas libras argenti, duas et selibram auri tantum reliquerit.

41

XIX. TIBERIUS ET GAIUS GRACCHI

Tib. Gracchus et G. Gracchus Scipionis Africani ex filia nepotes erant. Horum adulescentia bonis artibus et magnā omnium

spe floruit : ad egregiam enim indolem accedebat optima educatio. Exstant Corneliae matris epistolae, quibus apparet eos *non solum* in gremio matris educatos esse, *sed etiam* ab ea sermonis elegantiam hausisse. Maximum matronis ornamentum esse liberos, bene institutos, merito putabat sapientissima illa mulier. Cum Campana matrona, apud illam hospita, ornamenta sua — quae erant illa aetate pretiosissima — ostentaret ei muliebriter, Cornelia sermonem produxit usque eo dum a schola redirent liberi. Quos reversos hospitae exhibens: « En haec — inquit — mea ornamenta ». Nihil quidem istis adulescentibus *neque* a natura *neque* a doctrina defuit ; sed ambo rem publicam, quam tueri poterant, impie perturbare maluerunt.

42

Tib. Gracchus, tribunus plebis creatus, a senatu descendit ; populi favorem profusis largitionibus sibi conciliavit ; agros plebi dividebat, civitatem omnibus Italicis dabat ; provincias novis coloniis replebat ; quibus rebus viam sibi ad regnum parare videbatur. Quare cum convocati patres deliberarent, quidnam faciendum esset, statim Tiberius Capitolium petit, manum ad caput referens ; quo signo salutem suam populo commendabat. Hoc nobilitas *ita* accepit, *quasi* diadēma posceret. Tum Scipio Nasica, cum esset consobrinus Tib. Gracchi, patriam cognationi praeferens, sublatā dextrā, proclamavit: « Qui rem publicam esse volunt, me sequantur ». Dein Gracchum fugientem persecutus, in eum irruit suaque manu interfecit. Mortui Tiberii corpus in Tiberim proiectum est.

43

C. Gracchum *idem* furor, qui fratrem Tiberium, invasit ; seu vindicandae fraternae necis, seu comparandae regiae potentiae causā, *vix* tribunatum adeptus est, *cum* pessima coepit inire consilia : maximas largitiones fecit ; aerarium effudit ; legem de frumento plebi dividendo tulit. His perniciosius Gracchi consiliis, quanta poterant contentione, obsistebant omnes boni, in quibus maxime Piso, vir consularis. Is, cum multa contra legem frumentariam dixisset — lege tamen lata — ad frumentum cum ceteris

accipiendum venit. Gracchus ubi animadvertit in coetu Pisonem stantem, eum sic compellavit, audiente populo Romano : « Qui tibi constas, Piso, cum *ea* lege frumentum petas, *quam* dissuasisti? » Cui Piso : « Nolim quidem, Gracche, — inquit — mea bona tibi viritim dividere liceat, sed, si facies, partem petam ». Quo responso aperte declaravit vir gravis et sapiens lege, quam tulerat Gracchus, patrimonium publicum dissipari.

44

Decretum a senatu latum est, *ut* videret consul Opimius, ne quid detrimenti res publica caperet ; quod, nisi in maximo discrimine, decerni non solebat. C. Gracchus — armatā familiā — Aventinum occupaverat. Quam ob rem consul — vocato ad arma populo — Gaium aggressus est; qui pulsus, dum a templo Dianae *desilit*, talum intorsit, et, cum iam a satellitibus Opimii comprehenderetur, iugulum servo prae-buit; qui dominum et mox semetipsum super domini corpus interemit. Consul promiserat se pro capite Gracchi aurum repensurum esse. Quare Septimuleius quidam lanceā praefixum Gaii caput attulit eique aequale auri pondus persolutum est. Sunt qui tradunt — cerebro exempto — illum — infuso plumbo — caput, quo gravius efficeretur, explesse.

45

XX. PUBLIUS RUTILIUS RUFUS

P. Rutilius Rufus vitae innocentia enituit, et, cum nemo esset in civitate illo integrior nemo sanctior, omni honore dignus est habitus, et consul factus. Cum eum amicus quidam rem iniustam aliquando rogaret, et Rutilius constanter negaret, indignatus amicus : « Quid ergo — inquit — mihi opus est amicitia tua, si quod rogo non facis? » « Immo — respondit Rutilius — quid mihi tua, si tua gratia aliquid inhoneste facturum sim? » Sciebat, quippe vir sanctus, *tam* contra officium esse amico tribuere, quod aequum non sit, *quam* non tribuere id, quod recte possimus; atque si forte amici a nobis postulent, quae honesta non sunt, religionem et fidem esse amicitiae anteponendam.

46

XXI. GAIUS MARIUS

C. Marius humili loco natus, militiae tirocinium in Hispania, duce Scipione, posuit. Erat imprimis Scipioni carus ob singularem virtutem et impigram ad pericula et labores alacritatem. Quodam die cum forte post cenam Scipio cum amicis colloqueretur, dixit aliquis. « Si quid tibi, Scipio, acciderit eritne rei publicae alter tui similis imperator ? » Tum Scipio, percusso leniter Marii umero : « Fortasse hic », inquit. Quo dicto excitatus Marius dignos rebus — quas postea gessit — spiritūs sumpsit.

47

Tunc Romae primum civile bellum ortum est. Cum enim Sulla consul contra Mithridātem, regem Ponti, mitteretur, ei Marius lege — quam Sulpicius tribunus plebis ad populum tulerat — illud imperium eripuit. Qua re commotus Sulla cum exercitu Roman venit, eam armis occupavit Sulpicium interfecit Marium fugavit. Marius hostes persequentes fugiens aliquamdiu in palude delituit. Sed paulo post repertus, et — ut erat nudo corpore caenoque oblitus — iniecto in collum loro Minturnas raptus est, et in carcerem coniectus. Missus etiam est ad eum occidendum servus publicus, natione Cimber ; quem Marius vultus maiestate deterruit. Cum enim hominem ad se — stricto gladio — venientem vidisset : « Tunc — inquit — Marium audebis occidere ? » Ille attonitus ac tremens — abiecto ferro — fugit. Marius postea, ab iis ipsis, qui prius eum occidere voluerant, e carcere emissus est.

48

Marius, acceptā naviculā, in Africam traiecit, et in agrum Carthaginiensem pervenit. Ibi cum in locis solitariis sederet, venit ad eum lictor Sextilii praetoris, qui hanc provinciam administrabat. Marius ab eo — quem nunquam laeserat — aliquod humanitatis officium exspectabat ; at lictor decedere eum provinciā iussit, nisi vellet in se animadverti. Torvis oculis eum intuens, Marius nullum dabat responsum. Lictori, interroganti iterum eum, ecquid

praetori vellet renuntiari : « Abi — inquit — nuntia te vidisse C. Marium in Carthaginis magnae ruinis sedentem ».

Duobus clarissimis exemplis de inconstantia rerum humanarum eum admonebat, cum *et* urbis maximae excidium *et* viri clarissimi casum ob oculos poneret.

49

Erat Mario ingenuarum artium et liberalium studiorum contemptor animus. Cum aedem Honoris se de manubiis hostium facturum vovisset, spretā peregrinorum marmorum nobilitate artificumque Graecorum peritiā, eam vulgari lapide per artificem Romanum faciendam curavit. Graecas etiam litteras aspernabatur, quod suis doctoribus parum ad virtutem prodesse. At idem fortis et validus et adversus dolorem confirmatus. Cum ei varices in *crure* secarentur, vetuit se alligari. Acrem tamen fuisse doloris morsum ipse ostendit : nam medico, alterum crus postulanti, noluit praebere, quod *maior* esset remedii *quam* morbi dolor.

50

XXII. LUCIUS CORNELIUS SULLA

Sulla propter motus urbanos cum victore exercitu Romam properavit ; *eos, qui* Mario favebant, omnes superavit. Nihil illa victoriā fuit crudelius. Sulla, dictator creatus, vel in *eos, qui* se sua sponte dediderant, iussit animadverti. Quattuor milia deditorum inermium civium in circo interfici iussit. Quis autem illos potest computare, *quos* in urbe passim, quisquis voluit, occidit, donec admoneret Fudidius quidam, vivere aliquos debere, ut essent, quibus imperaret ? Novo ei inaudito exemplo tabulam proscriptionis proposuit, qua nomina *eorum, qui* occidendi essent, continebantur ; cumque omnium orta esset indignatio postridie plura etiam adiecit nomina. Ingens caesorum fuit multitudo. Saevitiae causam etiam avaritia praebuit, multoque *plures* propter divitias *quam* propter odium victoris necati sunt. Civis quidam innoxius — cui fundus in agro Albano erat — legens proscriptionum nomina, se quoque adscriptum vidit : «Vae — inquit—mi-

sero mihi ; me fundus Albanus persequitur ». Neque longe progressus, a *quodam*, qui eum agnoverat, percussus est.

51

Sulla deinde, in villam profectus, rusticari et venando vitam ducere coepit. Ibi morbo pediculari correptus interiit, vir ingentis animi, cupidus voluptatum, sed gloriae cupidior. Litteris Graecis et Latinis eruditus et virorum litteratorum adeo amans, ut sedulitatem etiam mali cuiusdam poetae aliquo praemio dignam duxerit; nam, cum ille epigramma ipsi obtulisset, praemium Sulla iussit ei statim dari, ea tamen lege, *ne* quid postea scriberet. Ante victoriam laudandus; in iis vero, quae secuta sunt, nunquam satis vituperandus: urbem enim et Italiam civilis sanguinis fluminibus inundavit. *Non solum* in vivos saeviit, *sed ne* mortuis quidem pepercit: nam C. Marii: cuius, *etsi* postea inimicus, aliquando *tamen* quaestor fuerat — erutos cineres in Tiberim proiecit. Qua crudelitate rerum praeclare gestarum gloriam corruptit.

52

XXIII. LUCIUS LICINIUS LUCULLUS

Habebat Lucullus villam prospectu et ambulatione pulcherrimam. Quo cum venisset Pompeius, *id* unum reprehendit, *quod* ea habitatio esset quidem aestate peramoena, sed hieme minus commoda videretur; cui Lucullus: « Putasne — inquit — me minus sapere quam hirundines, quae, adveniente hieme, sedem commutant ? » Villarum magnificentiae respondebat epularum sumptus. Cum aliquando modica ei — utpote soli — cena esset apposita, coquum graviter obiurgavit; eique excusanti ac dicenti se non debuisse lautum parare convivium, quod nemo esset ad cenam invitatus: « Quid ais ? » — inquit iratus Lucullus — « an nesciebas Lucullum hodie cenaturum esse apud Lucullum ? »

53

XXIV. QUINTUS SERTORIUS

Cum aliquando Sertorii milites pugnam inconsulte flagitarent nec iam eorum impetus posset cohiberi, Sertorius duos in eorum

conspectu equos constituit, praevalidum alterum, alterum vero infirmissimum; deinde equi infirmi caudam a robusto iuvene totam simul abrumpi iussit, validi autem equi singulos pilos ab imbecillo sene paulatim avelli. Irritus adolescentis labor risum omnibus movit: senex autem, quamvis tremula manu, *id* perfecit quod imperatum ei erat. Cumque milites non satis intellegerent, quorsum ea res spectaret, Sertorius ad eos conversus: « Equi caudae — inquit — similis est hostium exercitus: qui partem aggreditur, facile potest opprimere; contra nihil proficiet, qui universum conabitur prosternere ». Sic Sertorius vafro consilio eos ad suam sententiam perduxit.

54

XXV. GNAEUS POMPEIUS MAGNUS

Transgressus inde in Africam Pompeius Iarbam, Numidiae regem, qui Marii partibus favebat, bello persecutus est. Intra dies quadraginta hostem oppressit, et Africam subegit adolescens quattuor et viginti annorum. Tum ei litterae a Sulla redditae sunt, quibus iubebatur exercitum dimittere et cum una legione successorem exspectare. Pompeius, quamquam aegre id tulit, tamen paruit et Romam reversus est. Revertenti incredibilis multitudo obviam ivit; Sulla quoque eum laetus excepit et Magni cognomine consalutavit. Nihilominus Pompeio triumphum petenti restitit. Neque vero ea re a proposito deterritus est Pompeius aususque dicere plures solem orientem adorare quam occidentem; quo dicto significabat Sullae potentiam minui, suam vero crescere. Ea voce audita Sulla, iuvenis constantiam admiratus, exclamavit: « Triumphet! triumphet! »

55

Viris doctis magnum honorem habebat Pompeius. Ex Syria decedens — confecto bello Mithridatico — cum Rhodum venisset, nobilissimum philosophum Posidonium cupiit audire. Sed cum audivisset eum tunc graviter aegrotare, quod vehementer ex podagra laborabat, voluit saltem Pompeius eum visere. Mos erat, ut — quando consul aedes aliquas ingressurus erat — lictor fores virgā percuteret, admonens consulem adesse; at Pompeius

vetuit percuti honoris causā fores Posidonii. Quem ut vidit, et salutavit, moleste dixit se ferre, quod eum non posset audire. At ille : « Tu vero — inquit — potes, nec commitam, ut dolor corporis efficiat, ut frustra tantus vir ad me veniat ». Itaque cubans graviter et copiose disseruit de hoc ipso: *nihil* esse bonum nisi *quod* honestum esset, et *nihil* malum dici posse, *quod* turpe non esset. Cum vero dolores interdum acriter eum pungerent, saepe : « Nihil agis » — inquit — « dolor ! quamvis sis molestus, nunquam te esse malum confitebor ».

56

XXVI. GAIUS IULIUS CAESAR

Bellis civilibus confectis, Caesar, dictator in perpetuum creatus, insolentius agere coepit ; nam senatum ad se venientem sedens excepit, et quendam ut assurgeret monentem irato vultu respexit. Cum autem M. Antonius, Caesaris in omnibus bellis comes et tunc in consulatu collega, ei, in sella aurea sedenti pro rostris, diadēma — insigne regium — imponeret, id *ita* ab eo est repulsum, ut non offensus videretur. Quare coniuratum est in eum a sexaginta et amplius viris, Cassio et Bruto ducibus conspirationis. Cum igitur Caesar idibus Martiis in senatum venisset, eum assidentem coniurati specie officii circumsteterunt illicque unus ex eis — quasi aliquid rogaturus — propius accessit eique renuenti togam ab utroque umero apprehendit. Deinde Caesarem clamantem : « Ista quidem vis est ». P. Casca, unus e praecipuis coniuratis, primus vulnerat paulo infra iugulum. Caesar Cascae brachium arreptum graphio traiecit conatusque prosilire alio vulnere tardatus est. Cum M. Brutum — quem filii loco — habebat in se irruentem vidisset, dixisse fertur : « Tu quoque, fili mi ! » Dein, ubi animadvertit, undique se strictis pugionibus peti, togā caput obvolvitur atque ita tribus et viginti plagis confossus est.

57

Erat Caesar excelsā staturā, nigris vegetisque oculis, capite calvo: quam calvitii deformitatem aegre ferebat, quod obtrectatorum iocis obnoxia esset. Ideo ex omnibus honoribus, sibi a senatu

populoque decretis, non *aliud* recepit aut usurpavit libentius *quam* ius laureae perpetuo gestandae. Vini parcissimum eum fuisse *ne* inimici *quidem* negaverunt. Itaque Cato dicere solebat unum ex omnibus Caesarem ad evertendam rem publicam sobrium accessisse. Armorum et equitandi peritissimus erat ; laboris ultra fidem patiens, in agmine *nonnunquam* equo *saepius* pedibus anteibat, capite detecto, *sive* sol *sive* imber erat. Longissimas vias incredibili celeritate confecit, *ita ut* persaepe nuntios de se praevenerit; neque eum morabantur flumina, quae *vel* nando *vel* innixus inflatis utribus traiciebat.

58

XXVII. MARCUS PORCIUS CATO UTICENSIS

Insignis et imitatione digna fuit Catonis erga fratrem benevolentia. Cum enim interrogatus esset, quem omnium maxime diligeret, respondit : « Fratrem ». Iterum interrogatus, quem secundum maxime diligeret, iterum, « Fratrem » respondit. Quaerenti tertio idem responsum dedit, donec ille a percontando desisteret. Crevit cum aetate ille Catonis in fratrem amor : ab eius latere non discedebat ; ei omnibus in rebus morem gerebat. Annos natus viginti sine fratre nunquam cenaverat, nunquam iter susceperat, nunquam in forum prodierat. Cum frater — qui erat tribunus militum — ad bellum profectus esset, ne eum desereret, voluntaria stipendia fecit. Diversum tamen erat utriusque ingenium : in utroque probi mores, sed Catonis indoles severior erat.

59

Cum Caesar consul legem agrariam rei publicae perniciosam tulisset, Cato solus — ceteris exterritis — huic legi obstitit. Iratus Caesar Catonem extrahi curiā et in vincula rapi iussit : at ille nihil de libertate linguae remisit, sed in ipsa ad carcerem via de lege disputabat civesque commonebat, ut talia molientibus adversarentur. Catonem sequebantur maestii patres ; quorum unus obiurgatus a Caesare, quod — nondum misso senatu — discederet : « Malo — inquit — esse cum Catone in carcere, quam tecum in curia ». Expectabat Caesar, dum humilibus precibus Cato utere-

tur ; quod ubi frustra a se sperari intellexit, pudore victus, unum e tribunis misit, qui Catonem e carcere emitteret.

60

XXVIII. MARCUS TULLIO CICERO

M. Tullius Cicero, equestri genere, Arpini — quod est Volscorum oppidum — natus est. A patre Romam missus, eas artes, quibus aetas puerilis ad humanitatem solet informari, tanta cum praeceptorum tum discipulorum admiratione didicit, ut aequales e schola redeuntes, medium, tanquam regem, circumstantes domum deducerent.

M. Tullius Cicero adulescens eloquentiam et libertatem suam adversus Sullanos ostendit. Chrysogonum quendam, Sullae libertum, parricidii accusatum acriter insectatus est, quod, dictatoris potentiā fretus, in bona civium invadebat. Qua ex re Sullae invidiam veritus Cicero Athenas petivit, ubi Antiochum philosophum studiose audivit. Inde eloquentiae gratiā Rhodum se contulit, ubi Molōnem, rhetorem tum disertissimum, magistrum habuit. Qui, cum Ciceronem dicentem audivisset, flevisse dicitur, quod praevideret per hunc Graecos a Romanis ingenii et eloquentiae laude superatum iri. Romam reversus, quaestor in Siciliam missus est. Nullius vero quaestura aut gratior aut clarior fuit. Cum in magna annonae difficultate ingentem frumenti vim inde Romam mitteret, Siculos initio offendit ; postea vero, ubi diligentiam, iustitiam et comitatem eius experti sunt, maiores quaestori suo honores quam ulli unquam praetori detulerunt. Romam e Sicilia reversus causis agendis ita floruit, ut inter omnes causarum patronos et esset et haberetur princeps.

61

M. Antonius — initā cum Octavio societate — Ciceronem iam diu sibi inimicum proscripsit. Qua re auditā Cicero transversis itineribus in villam — quae a mari proxime aberat — fugit indeque navem conscendit in Macedoniam transiturus. Cum vero eum identidem in altum provectum venti adversi rettulissent, regressus ad villam : « Moriar » — inquit — « in patria saepe servata ».

Mox adventantibus percussoribus, cum servi ad dimicandum fortiter fideliterque parati essent, ipse lecticam — qua vehebatur — deponi iussit, eosque quietos pati, quod sors iniqua cogeret. Prominenti ex lectica et immotam cervicem praebenti caput praecisum est. Manus quoque abscissae sunt ; caput relatum est ad Antonium eiusque iussu inter duas manus in rostris positum est. Fulvia, Antonii uxor, caput manibus sumpsit, in genua imposuit extractamque linguam acu confixit.

62

XXIX. OCTAVIANUS CAESAR AUGUSTUS

Octavius Iuliae, Caesaris sororis, nepos patrem quadrimus amisit. A maiore avunculo adoptatus, eum in Hispaniam profectum secutus est. Deinde ab eo Apolloniam missus est, ut liberilibus studiis vacaret. Audita avunculi morte, Romam rediit, nomen Caesaris sumpsit collectoque veteranorum exercitu opem Decimo Bruto tulit, qui ab Antonio Mutinae obsidebatur.

Tandem Octavianus — hostibus victis — solus imperio potitus est. Reversus in Italiam Romam triumphans ingressus est. Tum, bellis toto orbe compositis, Iani gemini portas — quae bis tantum antea clausae fuerant — *primo* sub Numa rege, *iterum* post primum Punicum bellum, sua manu clausit praebuitque se clementem ; multis enim ignovit vel *iis, qui* saepe graviter eum offenderant. Tunc omnes praeteritorum malorum oblivio cepit. Octaviano maximi honores a senatu delati sunt. Ipse Augustus cognominatus est, ei in eius honorem mensis Sextilis eodem nomine est appellatus, quod illo mense bellis civilibus finis esset impositus. Senatus populusque Romanus universus cognomen *Patris patriae* ei tribuerunt. Augustus, gaudio lacrimans, his verbis respondit : « Compos factus sum votorum meorum ; neque *aliud* mihi optandum est *quam* ut hunc consensum vestrum ad ultimum vitae finem videre possim ».

63

Habitavit Augustus in aedibus modicis, *neque* laxitate *neque* cultu conspicuis ac per annos amplius quadraginta in eodem

cubiculo, hieme et aestate, mansit. Supellex quoque eius vix privatae elegantiae erat. Raro veste *alia* usus est *quam* confecta ab uxore, sorore, filia neptibusque. Altiusculā erant eius calceamenta, quo procerior quam erat videretur. Cibi minimi erat atque vulgaris: secundarium panem et pisciculos minutos et ficus virides maxime appetebat. Idem tamen Romam — quam pro maiestate imperii non satis ornatam invenerat — *adeo* excoluit, *ut* iure gloriaretur marmoream se relinquere, quam latericiam accepisset.

Augustus non amplius septem horas dormiebat, ac *ne* eas *quidem* continuas, sed in illo temporis spatio ter aut quater expergecebatur. Si interruptum somnum recuperare non poterat, lectores arcessebat, donec eum resumeret. Cum audisset senatorum quendam, aere alieno oppressum, arte et graviter dormire solitum culcitam eius magno pretio emit. Mirantibus: « Habenda est » — inquit — « ad somnum culcita, in qua homo, qui tantum debebat, dormire potuit ».

64

Exercitationes campestris equorum et armorum statim post bella civilia omisit, et ad pilam primo folliculumque transiit, mox animi laxandi causā, *modo* piscabatur hamo, *modo* talis nuci-busque ludebat cum pueris minutis. Aleā multum delectabatur; idque ei vitio datum est. Tandem — afflicta valetudine — in Campaniam concessit, ubi — remisso ad otium animo — nullo hilaritatis genere abstinuit. Supremo vitae die — petito speculo — capillum sibi comi iussit, et amicos circumstantes percontantus est, num vitae mimum satis commode egisset; adiecit et solitam clausulam: « Edite strepitum, vosque omnes cum gaudio applaudite ». Obiit Nolae, sextum et septuagesimum annum agens.

ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟΝ

ΕΡΜΗΝΕΥΤΙΚΑΙ ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

1. Η ΠΑΡΑΔΟΣΙΣ ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΡΩΜΥΛΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΡΕΜΟΥ

Natu (ἀφαιρ. τοῦ κατὰ τι). Natu maior κατὰ τὴν ἡλικίαν μεγαλύτερος, πρεσβύτερος. Τὸ συγκρ. τίθεται, ὅταν πρόκειται περὶ δύο προσώπων ἢ δύο πραγμάτων [ἄλλως τίθεται τὸ ὑπερθετικὸν π.χ. natu maximus ὁ πρεσβύτερος ἐκ πολλῶν]. Pulso (ῥ. pello). Pulso fratre ἐνν. suo (ἀφαιρ. ἀπόλ. ἀντιστοιχοῦσα πρὸς γεν. ἀπόλυτον) = ἐκδιωχθέντος τοῦ ἀδελφοῦ (του), ἐκβαλὼν, ἀφοῦ ἐξεδίωξε τὸν ἀδελφόν (του). Ἡ ἀφαιρ. ἀπόλυτος παθητικῆς μετοχῆς ἀντικαθιστᾷ συνηθέστερον τὴν ἐλλείπουσαν μετοχὴν τοῦ ἐνεργητικοῦ παρακειμένου τῆς λατινικῆς γλώσσης. Ut... privaret ἵνα... στερήσῃ. Eum αὐτὸν (δὴλ. τὸν Νουμίτωρα). Subole (ἀφαιρ.) ἀπογόνων. Haec = Rhea Silvia. Fecit (ῥ. facio). Edidit (ῥ. edo). Coniecit (ῥ. conicio). Alveo δοτ. Impositos (ῥ. impono). Abiecit (ῥ. abicio). Effusus (ῥ. effundo). Relabente (ῥ. relabor). Lupa ὑπὸ τοῦ Ἀρεως (Mars) σταλαῖσα. Παράστασις χαλκῇ τῆς λυκαίνης, Ἑτρουσκικῆς τέχνης τοῦ 5ου αἰῶνος (Μουσεῖον Ῥώμης), κατέστη αὐτὸ τοῦτο τὸ σύμβολον τῆς Ῥώμης. Ὅμοια παράδοσις ὑπῆρχε παρὰ τοῖς Ἰνδοῖς. Accurrit πρὸς. Lingua (ἐνν. sua) ἀφαιρ. ὄργαν. διὰ τῆς γλώσσης (της). Ubra (ἐνν. sua). Ἡ ὀνομαστ. ἐνικοῦ uber. Eorum ori admovit = ori (δοτ. τοῦ os, oris στόμα) eorum (infantium τῶν νηπίων). Admōvit (ῥ. admoveo). Se ἀντικείμεν. τοῦ gessit (ῥ. gero).

Ἀξία συγκρίσεως εἶναι ἡ παράδοσις τῆς νηπιακῆς ἡλικίας τοῦ Ῥωμύλου πρὸς τὴν τοῦ Μωυσέως, ἐκτεθέντος εἰς τὸν Νεῖλον, καὶ πρὸς τὴν τοῦ Διὸς, ἐκτραφέντος παρὰ τῆς αἰγὸς Ἀμάλθειας.

Φράσεις: Pulso fratre μετὰ τὴν ἐκδιώξιν τοῦ ἀδελφοῦ του. Parvulos alveo impositos abiecit τὰ νεογνὰ εἰς σκάφην ἐνέβαλε καὶ ἔρριψε. Qui super ripas erat effusus ὅστις εἶχε παρεκβῆ τὸ ρεῖθρον (εἶχεν ὑπερεκχειλίσαι). Relabente flumine ὑποχωροῦντος (ἐπανερχομένου) τοῦ ποταμοῦ εἰς τὴν κοίτην. Ut fama est κατὰ τὴν παράδοσιν. Matrem se gessit προσχέχθη ὡς μήτηρ (ἐφέρθη σὺν μητέρα).

2. Ο ΡΩΜΥΛΟΣ ΚΑΙ Ο ΡΕΜΟΣ ΠΑΡΑΛΑΜΒΑΝΟΝΤΑΙ ΤΗΘ ΤΟΥ ΠΟΙΜΕΝΟΣ ΦΑΥΣΤΥΛΟΥ

Cum... reverteretur ἐπειδὴ ἐπέστρεψε (ῥ. revertor). Saepius (συγkr. τοῦ ἐπιρρ. saepe) πολὺ συχνά. Ἐάν δὲν δηλώνεται β' ὄρος τῆς συγκρίσεως, τότε μεταφράζεται διὰ τοῦ ἀρκούντως, πολὺ, ἁλίγον καὶ τοῦ θετικῶν.

Regius = regis (ὄνομ. rex). Rem (αἷτ. ἐν. τοῦ res) τὸ πρᾶγμα, τὸ γεγονός.

Sustulit (ῥ. tollo). Educandos ἐνν. esse. Primo... deinde κατ' ἀρχάς... ἔπειτα. Certaminibus ἀφαιρ. ὄργαν. Vires αἷτ. πλῆθ. τοῦ vis. Auxerunt (ῥ. augeo). Venantes (ῥ. venor). Saltus αἷτ. πλῆθ. Ἀ rapina pecorum (ὀνομαστ. ἐν. pecus, γεν. pecoris). Arcere coeperunt (ῥ. coepi) = ἀπὸ τῆς ἀρπαγῆς τῶν προβάτων νὰ ἐμποδίζουσιν, νὰ ἀπωθῶν ἤρχισαν. Iis (δοτ.) = Romulo et Remo. A quibus (δηλ. latronibus) ἀφαιρ. ποιητ. αἰτίου = ὅφ' ὧν. Vix ἀφαιρ. ὄργαν. (ὄν. vis). Necessitate ἀφαιρ. τῆς αἰτίας. Compulsus (ῥ. compello).

Quis avus (ἐνν. esset), quae mater esset τίς ὁ πάππος (ἦτο), τίς ἡ μήτηρ ἦτο. Τὸ ῥῆμα τῆς πληγίως ἐρωτήσεως (esset) τίθεται πάντοτε καθ' ὑποτακτικὴν.

Armatis pastoribus (προβλ. ἀρ. 1 : pulso fratre). Albam εἰς τὴν Ἀλβαν.

Φράσεις : Pueros dedit Accae educandos ἔδωκε τὰ παῖδιὰ εἰς τὴν Α. πρὸς ἀνατροφὴν. Vi se defendit ἡμύνθη ἐνόπλιως, προέβαλεν ἀντίστασιν. Necessitate compulsus ἀναγκασθεὶς, ἐξ ἀνάγκης. Armatis pastoribus ἐξοπλίσας τοὺς ποιμένας. Properavit Albam εἰς τὴν Ἀλβαν (ταχέως) ἔσπευσεν.

3. Ο ΡΩΜΥΛΟΣ ΚΑΙ Ο ΡΕΜΟΣ ΑΝΑΓΝΩΡΙΖΟΝΤΑΙ ΤΗΘ ΤΟΥ ΝΟΥΜΙΤΩΡΟΣ

Eum (δηλ. Remum). A rege ποιητ. αἷτιον = ὑπὸ τοῦ βασιλέως. Ad supplicium πρὸς τιμωρίαν. Considerato vultu (ἐνν. Remi) παρατηρηθείσης τῆς ὄψεως (τοῦ προσώπου), παρατηρήσας τὸ πρόσωπον, τὴν ἔκφρασιν τοῦ προσώπου (προβλ. ἀρ. 1 : pulso fratre). Agnovit (ῥ. agnosco). Oris (γεν. τοῦ os, oris). Lineamentis ἀφαιρ. τοῦ

κατά τι = κατά τὰ χαρακτηριστικά (τοῦ προσώπου). Matri = Rheae Silviae. Simillimus ὑπερθ. τοῦ similis. Dum... tenet ἐν ᾧ (χρόνῳ)... ἐκράτει. Τὸ τοιοῦτον dum ἀκολουθεῖται πάντοτε ἀπὸ ἐνεστώτα τῆς ὑριστικῆς καὶ ἂν ἀκόμη τὸ κύριον ῥῆμα εἶναι χρόνου παρελθόντος, ὡς ἐνταῦθα. Ἐν τῇ νέᾳ Ἑλληνικῇ μεταφράζεται ὁ ἐνεστώας (tenet) διὰ παρατακικοῦ (ἐκράτει). Interfecto (ῥ. interficio) φονευθέντος, φονεύσας. Instituit πρῆμ.

Φ ρ ᾶ σ ε ι ς : Amulio interfecto μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Ἀμουλίου. In regnum restituit πάλιν ἐκάθισεν εἰς τὸν βασιλικὸν θρόνον, ἀποκατέστησεν εἰς τὴν βασιλείαν.

4. ΙΔΡΥΣΙΣ ΤΗΣ ΡΩΜΗΣ ΚΑΙ ΘΑΝΑΤΟΣ ΤΟΥ ΡΕΜΟΥ (753 π.Χ.)

Eisdem ἄφαιρ. τοῦ idem (ὁ αὐτός). Ubi ὅπου (ἐν οἷς). Condiderrunt (πρῆμ. τοῦ condo). Ὁ πάππος Νουμίτωρ ἐξ εὐγνωμοσύνης παρεχώρησεν εἰς αὐτοὺς τὸ μέρος τοῦτο τῆς χώρας. Orta est (πρῆμ. τοῦ orior). Uter daret (ῥ. do)... regeret πότερος (ποῖος ἐκ τῶν δύο) θὰ ἐδίδε... θὰ διώκει, θὰ ἐκυβέρνηα (πλαγία ἐρώτησις). Adhibuerunt (ῥ. adhibeo). Auspicia οἱ Ῥωμαῖοι πρὸ πάσης σπουδαίας ἐπιχειρήσεως, ἀρρώσεως τὸ δημόσιον καλόν, πρὸς ἐξιχνίασιν τῆς βουλῆς τοῦ θεοῦ, παρεστήρουν πρὸς μεσημβρίαν τὰ οὐράνια σημεῖα, τὴν ἀστραπήν, τὴν βροντὴν, ἢ τὴν πτῆσιν καὶ τὸν κρωγμὸν τῶν πτηνῶν ἢ τὴν ὄρεξιν τῶν ἰερῶν ὀρνίθων. Ἡ παρετήρησις αὕτη ἐκαλεῖτο οἰωνός (auspicium) καὶ τὸ ἀποτέλεσμα ταύτης οἰωνοσκοπία, οἰωνοσκόπημα (augurium), οἱ δ' ἐπιφορτισμένοι τὴν ἐξηγήσιν τούτων ὠνομάζοντο οἰωνοσκόποι (augures). Vultures ἀντικ. τοῦ vidit (πρῆμ. τοῦ video). Augurio (ἄφαιρ.). Victor (ἐνν. factus) νικητῆς γενόμενος, τῷ οἰωνισμῷ νικήσας (εὐνοηθεὶς ἐκ τῆς οἰωνοσκοπίας). Romam κατηγόρ. εἰς τὸ urbem. Ut... muniret ἔνα ὀχυρώσῃ (περιφρουρήσῃ). Legibus (ἄφαιρ.). Moenibus ἄφαιρ. τοῦ moenia. Ne = ut non. Quis ἀπλοῦς τύπος ἀντὶ aliquid (ὁμοίως τίθεται τὸ quis μετὰ τὸ ne, si, nisi, sive, seu, num καὶ cum). Quod (τίτ.) = illud autem (vallum) τοῦτο δὲ τὸ χαράκωμα. Invidia (ἄφαιρ. τοῦ aītiou). Adductus = ἐκ φθόνου παρακινηθεὶς. Iratus (ῥ. irascor). Verbis ἄφαιρ. Sic pereat (ἐνεστ. ὑποτακτ. τοῦ pereō) ὡς ἀπόλοιτο, οὕτως εἴθε νὰ ἀπολεσθῇ (πρβλ. ἀρ. 9). Qui-

cumque (γεν. cuiuscumque) πᾶς ὅστις, ὅστις δήποτε. Ὁ Ῥωμύλος προσηνέχθη κακῶς, ἀλλὰ ἐνήργησεν ὡς νομοθέτης, διότι ἡ ἀπειθεία εἰς τοὺς νόμους ἐπιφέρει τὴν διάλυσιν τοῦ Κράτους. Transiliet μέλλ. ὀρίστ. Imperio (ἀφαίρ.) εἰς τὸ potitus est (ῥ. potior).

Φράσεις: Edixit ne quis vallum transiliret ἀπηγόρευσε νὰ ὑπερπηδῇ τις τὸ χράκωμα. Potitus est imperio ἐκράτησε τῆς ἀρχῆς, τὴν ἀρχὴν ἔλαβε, κύριος ἐγένετο τῆς ἀρχῆς (ἐξουσίας).

5. ΑΠΗΛΗ ΤΩΝ ΣΑΒΙΝΩΝ

Magis quam μᾶλλον ἢ. Deerant (πρτκ. τοῦ desum). In proximo ἐνν. loco = ἐγγύτατα. Lucus. Τὸ ἄλσος τοῦτο εὐρίσκειτο, ὡς ἔλεγον, μετὰ τῶν δύο κορυφῶν τοῦ Καπιτωλίου. Asylum κατηγορ. εἰς τὸ hunc (lucum). Τὸ ἄσυλον ἦτο χῶρος ἱερός, εἰς ὃν ἰκέται κατέφευγον ἐγκληματίαι, δοῦλοι, δραπεταί, καὶ ἐθεωροῦντο ἐκεῖ, πλησίον τῶν βωμῶν, ἀσφαλεῖς καὶ ἀπαρabiάστοι. Ὁ Ῥωμύλος ἔδωκε τὸ δικαίωμα τοῦ πολίτου εἰς πάντα, ὅστις θὰ κατέφευγεν εἰς τὸ ἄσυλον τοῦτο. Eo (ἀνταποκρίνεται εἰς τὴν ἐρώτησιν quo? (εἰς ποῖον μέρος) = εἰς τοῦτο τὸ μέρος, εἰς αὐτὸ τὸ ἄσυλον (= in lucum). Confugit πρτκ. τοῦ confugio. Cum vero... non haberent ἐπειδὴ ὁμοῦ δὲν εἶχον. Ipse (δτλ. Romulus). Populusque. Κυρίως οἱ ποιμένες καὶ οἱ λεηστές. Uxores αἰτ. Circa gentes περὶ τὰ... ἔθνη. Legatos misit qui... peterent (qui = ut ii) ἵνα οὗτοι ζητήσωσιν. Ἀναφορ. τελικὴ πρότασις (διὰ τοῦτο ἐτέθη ὑποτακτ.). Populo δοτ. Additum ἐνν. est (παθητ. πρτκ. τοῦ addo). Quidni (ἐνν. aiebant ἔλεγον). Feminis quoque (δοτ. χειριστική: καὶ εἰς τὰς γυναῖκας). Aperuistis (ῥ. aperio). Foret πρτ. ὑποτ. τοῦ sum (= esset). Ludos πρόκειται περὶ ἀγώνων πρὸς τιμὴν τοῦ θεοῦ Κόνσου (Consus), ὅστις ἦτο τῶν ἀρχαιοτάτων ἀγροτικῶν θεοτήτων τῆς Ῥώμης. Indici (τοῦ indico γ' συζ.) ἐξαρτᾶται ἐκ τοῦ iubet = διατάσσει νὰ ἐξαγγελθῇ. Finitimis (δοτ. χειριστική). Libris ὅν. liberi. Coniugibus ὅν. coniux 0. Eoque = et eo δτλ. ad hoc ἢ in hoc spectaculum. Ubi... venit (πρτκ.) ὅτε ἦλθεν. Conversi... erant (τοῦ ῥ. convertor). Signo dato (πρβλ. ἀρ. 1: pulso fratre) δώσας τὸ σημεῖον (ὁ Ῥωμύλος). Discurrunt ἐκ διαφόρων μερῶν τρέχουσι.

Φ ρ ά σ ε ι ς : Eo conversi omnium oculi mentesque erant πάντων τὰ ὄμματ'α καὶ ὁ νοῦς ἦτο ἐστραχμμένος εἰς τὸ θέαμα τοῦτο. Signo dato σημείου δοθέντος, ἀπὸ σημείου.

6. ΠΟΛΕΜΟΣ ΚΑΤΑ ΤΩΝ ΣΑΒΙΝΩΝ ΠΡΟΔΟΣΙΑ ΤΗΣ ΤΑΡΠΗΙΑΣ

Haec καθ' ἑλξιν πρὸς τὸ κατηγοροῦμ. causa (ἀντί : hoc fuit causa) = αὐτὴ ὑπῆρξεν ἡ αἰτία (ἀφορμὴ) τοῦ πολέμου (ἀντί : αὐτὸ τὸ γεγονός ὑπῆρξεν ἡ ἀφορμὴ τοῦ πολέμου). Ob virgines raptas (μετχ. τοῦ raptor) διὰ τὰς ἀρπαγείσας παρθένους = ob raptum (ὄνομ. raptus) virginum διὰ τὴν ἀρπαγὴν τῶν παρθένων. Adversus πρόθεσις μετ' αἰτ. Bellum. Οἱ κάτοικοι τῆς Καϊτίνης (;) τῶν Ἀντεμνῶν τῆς Κρουστομερίας, ὑπερασπίζοντες τοὺς Σαβίνους, ἐκίρυσαν τὸν πόλεμον κατὰ τῶν Ῥωμαίων, ἀλλὰ τοὺς οἱ Ῥωμῆες ἀλληλοδιαδόχως ἐνίκησε καὶ μόνον οἱ Κυρεῖται ὑπέβαλον τὴν Ῥώμην εἰς κίνδυνον. Romae (δοτ.) cum appropinquarent ὅτε ἐπλησίαζον εἰς τὴν Ῥώμην (ἀλλ' ἐνυπάρχει εἰς τὸ cum καὶ ἡ αἰτία). Nacti sunt (πρkm. τοῦ nanciscor). Aquam sacrorum ἦτο καθιερωμένον εἰς θεότητα τὸ ὕδωρ ἐνίων πηγῶν, οὗ ἐγένετο χρῆσις κατὰ τὴν τέλεσιν τῶν θυσιῶν. Petitum α' ὑπτιον τοῦ ρ. peto πρὸς δῆλωσιν τοῦ σκοποῦ = εἶχε καταβῆ, ἵνα ζητήσῃ ἱερὸν ὕδωρ. Descenderat ἐκ τοῦ Καπιτωλίου. Εἶναι ὁ λόφος ἐφ' οὗ εἶχε κτισθῇ τὸ φρούριον καὶ ὁ ναὸς τοῦ Διὸς. Romanae δοτ. Praeerat πρkm. ρ. praesum. Muneris (ὀν. munus) γεν. ἀντικείμεν. εἰς τὸ optionem. Petiit (πρkm. τοῦ peto). Quod (ἀντικείμεν. τοῦ gerebant). Anulos et armillas. Δὲν εἶναι βέβαιον ἂν ὅλοι οἱ Σαβῖνοι ἔφερον δακτυλίους καὶ περιβραχιόνια. Πάντως βραδυτέρον ἦσαν ταῦτα ἐν Ῥώμῃ ἐξωτερικὰ γνωρίσματα ἢ ἀμοιβαὶ δι' ἀνδρείαν ἐπιδειχθεῖσαν ἐν πολέμῳ. Ὁ γενναῖος Ῥωμαῖος Sicinius Dentatus παραδίδουν, ὅτι ἔλαβε καθ' ὅλην αὐτοῦ τὴν στρατείαν 160 τὸν ἀριθμόν. Postquam... perduxit ἀφοῦ ὠδήγησε. Scutis ἀφαιρ. ὄργαν. Obrui παθητικὸν ἀπαρμφ. τοῦ obruo ἐξαρθρώμενον ἐκ τοῦ iussit (ρ. iubeo). Et (ὡς ἐπίρρ.) = etiam ὡσαύτως. In laevis ἐνν. manibus = ἐν ταῖς ἀριστεραῖς (εἰς τὰς ἀριστερὰς χεῖρας). Proditio. Ἡ πέτρα, ὁπόθεν κατεκρημνίσθη ἡ Ταρπηία, ἐκλήθη κατὰ τινες Πέτρα Ταρπηία (Tar-

peium saxum ἢ Tarpeia rupes). Celeri poena ἀφαιρ. ὄργαν. δηλοῦσα τρόπον.

Φ ρ ά σ ε ι ς : Ob virgines raptas διὰ τὴν ἀρπαγὴν τῶν παρθένων.

7. Η ΝΙΚΗ ΤΩΝ ΡΩΜΑΙΩΝ ΚΑΤΑ ΤΩΝ ΣΑΒΙΝΩΝ

Processit πρkm. (ρ. procedo). In... loco. Ἡ μετὰ τὸ Καπιτωλίου καὶ τοῦ Παλατίνου λόφου κειμένη μικρὰ πεδιάς. Romanum forum κατ' ἀρχὰς χώρος ὀρθογώνιος, ἐνθα διεξήγοντο πολιτικά, θρησκευτικά καὶ δικαστικά ὑποθέσεις. Forum δὲ ἀπλῶς δηλοῖ τόπον κινήσεως τοῦ ἐμπορίου. Ἐν τοῖς ἔπειτα χρόνοις τὸ Forum Romanum, περιστοιχούμενον ἀπὸ ὠραῖα οἰκοδομήματα, κατέστη ἐν Ῥώμῃ τὸ κέντρον τοῦ δημοσίου βίου.

Conseruit πρkm. (ρ. consero). Primo impetu (ἀφαιρ. τοῦ χρόνου) κατὰ τὴν πρώτην ἔφοδον (ἐρώτ. quando ? πότε). Insignis κατηγορ. Nomine ἀφαιρ. τοῦ κατὰ τι, κατὰ τὸ ὄνομα, ὀνομαζόμενος. Cecidit πρkm. (ρ. cado). Cuius οὗ (γεν. τῆς ἀναφ. ἀντων. qui = eius (ὄνομ. is) autem. Interitu ἀφαιρ. τοῦ ἀναγκ. αἰτίου = ἔνεκα τῆς ἀπωλείας, τοῦ θανάτου. Coeperunt (ρ. ἐλλειπτ. coepi). Vicimus (πρkm. ρ. vinco). Longe aliud πολὺ, ὅλως διόλου ἄλλο (διαφορετικόν). Esse ὑποκείμεν. τοῦ ἀπαρεμφ. τούτου εἶναι τὸ rapere (τὸ ἀρπάζειν τὰς παρθένους, ἢ ἀρπαγὴ τῶν παρθένων) καὶ τὸ pugnare, κατηγορούμενον δὲ τὸ aliud. Iovi δοτ. ἡθικὴ (ὄν. Iup(p)iter). Ὁ Ῥωμύλος δὲν ἐτήρησε τὴν ὑπόσχασίν του, περιορισθεὶς εἰς τὴν ἱδρυσιν βωμοῦ εἰς τιμὴν τοῦ Iup(p)iter Stator (Ζεὺς Στήσιος, ὁ ἀναγκαιζὼν τοὺς φεύγοντας). Ὁ μετέπειτα νάος τοῦ Στήσιου Διὸς ἐκτίσθη τῷ 294 π.Χ. ἐπὶ τῆς βορείου κλιτύος τοῦ Παλατίνου λόφου. Divinitus ἐπίρρ. Restitit (πρkm. ρ. resisto). Crinibus passis (μτχ. ρ. pando) ἀφαιρ. ἰδιότητος = μελελυμένας τὰς κόμας, λυσίσκομοι. Ausae sunt ἐτόλμησαν (ἡμι-αποθετικὸν ρ. audeo). Se inferre νὰ παρεμβληθοῦν, νὰ ῥιφθοῦν εἰς τὸ μέσον. Ἡ παρέμβασις αὕτη τῶν Σαβίνων γυναικῶν εἶναι τὸ θέμα πίνακος τοῦ διασήμεου ζωγράφου Δαβίδ (1799 ἐν τῷ Μουσείῳ τοῦ Λούβρου). Volantia μτχ. τοῦ volo (α' συζυγίας). Hinc... hinc ἔνθεν μὲν (ἀφ' ἐνός) ... ἔνθεν δὲ (ἀφ' ἑτέρου).

S. HOAEMOS KATA THS ALBA OPATIOI KAI KOYPIATIOI

Mortuo (ρ. morior) άφαιρ. άπόλ. Non solum... sed etiam όχι μόνον... αλλά και. Proximo (δοτ.) τῷ ἐγγυτάτῳ, τῷ τελευταίῳ, δηλ. τῷ Νουμᾷ (ὑπερθ. τοῦ propior). Romulo (άφαιρ.) β' ὄρ. συγκρ. εἰς τὸ ferocior (θετ. ἐπιθ. ferox) = quam Romulus. Eo regnante (άφαιρ. άπόλ.) = αὐτοῦ βασιλεύοντος. Exortum est (πρκμ. ρ. exorior). 'Ο πόλεμος οὗτος ἐγένεν ἐξ αἰτίας ἀμοιβαίων ἐπιδρομῶν. Ducibus (δοτ.)... placuit (ἀπρόσ. ρ. placet). Fata = fatum. Utriusque ὄν. uterque ἐκάτερος, καὶ ὁ εἷς καὶ ὁ ἄλλος χωριστά. Committi (παθ. άπρμφ. ὑποκ. τοῦ άπρσ. placuit). = τοῖς ἀρχηγοῖς ἐφάνη καλὸν νά... Manibus (δοτ. πληθ.). Apud Romanos... Albanos παρὰ τοῖς 'Ρωμαίοις... παρὰ τοῖς 'Αλβανοῖς (ἐν τῷ στρατοπέδῳ τῶν...). Τὸ apud πάντοτε μὲ ῥήματα δηλωτικὰ στάσεως = παρὰ δοτ. Cum iis agunt συνεννοοῦνται, διαπραγματεύονται οἱ βασιλεῖς μετ' αὐτῶν (τῶν 'Ορατίων καὶ Κουριατίων). Ut ἴνα, νά. Pro... patria sua quisque ὑπὲρ τῆς ἑαυτοῦ πατρίδος ἑκάστος. Ferro (άφαιρ. ὄργαν.) σιδήρῳ, ὅπλοις, διὰ τῶν ὅπλων (= armis). Ea lege (άφαιρ. τροπ.) ὑπὸ τὸν ὅρον τοῦτον. Ut ὅπως, ἴνα. 'Η σύνταξις ut imperium quoque esset ibi, unde (άπό ὅπου) esset (θά ἦτο, θά ἴστατο) victoria. Imperium ἡ ἀρχή, δηλ. τὸ δικαίωμα τοῦ ἐπιτάσσειν. 'Η 'Ρώμη, ἀποικία τῆς Alba, δὲν ἤθελε νά ἀναγνωρίσῃ τὴν κυριαρχίαν τῆς μητροπόλεως. 'Εκ τῆς αἰτίας αὐτῆς ἡγήρθη πόλεμος. Inter acies (αἰτ. πληθ.) μετὰξὺ τῶν παρκεταγμένων ἀντιπάλων στρατῶν. Consederant (ὑπερσ. τοῦ ρ. consido). Exercitus ὄνομ. πληθ. Infestis armis (άφ. τροπ.) σύνδεσον μὲ τὸ concurrunt (συγκροοῦνται). Terni (ἀριθ. διανεμητικὸν) ἀνά τρεῖς ἐκατέρωθεν (τρεῖς ἀπὸ τὴν μίαν πλευρὰν καὶ τρεῖς ἀπὸ τὴν ἄλλην). 'Εκ τῆς σκηνῆς τούτης, τοῦ ὅρκου τοῦ 'Ορατίων, ἐνεπνεύσθη ὁ περίφημος ζωγράφος Δαβίδ (ὁ ὅρκος τῶν 'Ορατίων, 1785, Μουσεῖον Λούβρου). Animos τὸ θάρρος. Ut... (increpuerunt — fulserunt) εὐθὺς ὥς... Primo concursu (πρβλ. ἀρ. 7 : primo impetu). Fulserunt (πρκμ. ρ. fulgeo). Spectantes (= spectatores) τοὺς (ἐκατέρωθεν) θεωμένους (θεατὰς). Perstrinxit (ρ. perstringo). Consortis manibus (άφαιρ. άπόλ. ρ. consero) = ὅτε ἦλθον εἰς χειρὰς. Duo... alter super alterum δύο... ὁ μὲν ἐπὶ τοῦ δέ. Ceciderunt (πρκμ. ρ. cado). Ad casum εἰς τὴν πτώ-

σιν, εἰς τὴν στιγμὴν τῆς πώσεως. Gaudio (ἀφαιρ. τοῦ ἀναρχ. αἰτίου) = ὑπὸ χαρᾶς, ἕνεκα χαρᾶς. Unum... tres ἕνα... τρεῖς, ἕνα μόνον... τρεῖς. Circumsteterant (πρβλ. ῥ. circumsto καὶ ῥ. circumsisso). Tribus (δοτ.) impar τρισὶν (ἐν συγκρίσει πρὸς τρεῖς) ἄνισος. Singulos... aggressis necavit ἕνα ἕκαστον (ἀνὰ ἕνα τῶν Κουριατίων) προσβαλὼν ἐφόνευσε. Insequentes (αἰτ.) = τοὺς καταδιώκοντας, ἐκείνους οἱ ὅποιοι κατεδίωκον (οὐτόν). Manu τῷ ἀγῶνι (ἐνὸς ἀνδρός), ἐνὶ ἀνδρεί. Parta est παρυσκευάσθη (ῥ. pario). Romanis (δοτ. ἡθικῇ). Domum οἶκαδε, εἰς τὴν χώραν του, εἰς τὴν πατρίδα του. Ὁ Φουρήτιος κατὰ τὴν συνθήκην ὑπεπάγγη εἰς τὸν Τύλλον Ὀστίλιον.

Φ ρ ά σ ε ι ς : Mortuo Numa μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Νουμά. Eo regnante ὑπὸ τὴν βασιλείαν (τὸ σκῆπτρον) τούτου. Ducibus placuit οἱ ἀρχηγοὶ ἀπεφάσισαν. Conclamavit gaudio exercitus ὁ στρατός ἀνέκραξεν ἐξ ἀγαλλιᾶσεως.

9. ΘΑΝΑΤΟΣ ΤΗΣ ΟΡΑΤΙΑΣ

Ovantes. Εἰδὼ πρόκειται μόνον περὶ ἐπευφημιῶν καὶ κραυγῶν χαρᾶς τοῦ Ῥώμ. στρατοῦ. Ἡ ovatio (μικρὸς θρίαμβος) ἐγένετο εἰσερχομένου πεζῇ τοῦ στρατηγοῦ εἰς τὴν Ῥώμην τῇ συνοδείᾳ αὐλῶν καὶ ἀνερχομένου ἐπισήμως εἰς τὸ Καπιτώλιον, ἕνα θυσιάσῃ πρόβατον (ovīs, ἐξ οὗ καὶ ἡ ὀνομασία ovatio). Gratulantes (ῥ. gratulor, ἀποθ.) ἐνν. εἰ (τῷ Ὀρατίῳ). Domum οἶκαδε, εἰς τὴν πατρίδα. Princeps χάριν ἐμφάσεως προηγῆθη ἡ λέξις αὕτη : πρῶτος. Ibat (πρτκ. τοῦ ἀνωμ. ῥ. eo). Prae se (ἀφαιρ.) gerens προβαλλόμενος, κομίζων ὑπερηφάνως. Cui = ei autem τούτῳ δὲ (fratri). Obvia fuit ἦλθεν εἰς προὔπαντησιν, ἀπήντησεν. Ἡ συνάντησις ἐγένεν ἐκεῖ, ἔνθα βραδύτερον ἐκτίσθη ἡ Porta Capena, πρὸς Ν. τῆς Ῥώμης. Soror virgo ἡ νεκρά (ἡ ἀνύπανδρος) ἀδελφῇ αὕτῃ ἐκαλεῖτο Horatia. Uni ex Curiatiis = uni Curiatorum γεν. διαίρ. Desponsa τοῦ ῥ. despondeo. Τὰ σκῦλα ἐφέροντο ἐπὶ κορμοῦ, στηριζομένου ἐπὶ τοῦ ὄμου τοῦ νικητοῦ. Cognito μτχ. ἀπόλ. = ἀναγνωρισθείσης τῆς..., ἀναγνωρίσασα τὴν... Crines solve (πρβλ. ἀνωτ. ἀρ. 7 : crinibus passis). Animum = ἱράμ. Stricto gladio ἀφαιρ. ἀπόλυτος (ῥ. stringo) ἀνασπάσας τὸ ξίφος. Abi hinc... ad sponsum (abi προστ. τοῦ ῥ. abeo = ἔπελθε ἐντεῦθεν

(ὕπαρχε) νὰ εὖρης τὸν μνηστῆρά σου. Cum immaturo amore μετὰ τοῦ αἰώρου, ἀκχίρου (ἀτόπου) ἔρωτος. Oblita (ῥ. obliviscor) λησμονήσασα, ἐπιλήσιμων (γενομένη). Sic pereat ὡς ἀπόλοιτο = οὕτως εἴθε νὰ ἀπολεσθῇ (ὑποτακτ. ἐνεστ. τοῦ ῥ. pereō), ἰσοδυναμοῦσα πρὸς εὐκταλὴν ἑλληνικὴν. Romana 'Ρωμαία (γυνή).

'Ο περίφημος ἀγὼν τῶν 'Ορατίων καὶ ὁ ἐπακολουθήσας φόνος τῆς ἀδελφῆς των παρέσχεν εἰς τὸν Corneille τὴν ὑπόθεσιν τῆς τραγωδίας Horace, ἐκ τῶν ἀριστουργημάτων τοῦ κλασσικοῦ Γαλλικοῦ θεάτρου.

Φ ρ ά σ ε ι ς : Ovantes ac gratulantes ἐν μέσῳ ἐπευφημιῶν καὶ συγχρητηρίων. Movit animum προεκάλεσε τὴν ὀργήν.

10. ΣΥΝΩΜΟΣΙΑ ΚΑΤΑ ΤΗΣ ΠΟΛΙΤΕΙΑΣ.

Ο ΒΡΟΤΤΟΣ ΚΑΤΑΔΙΚΑΖΕΙ ΕΙΣ ΘΑΝΑΤΟΝ ΤΟΥΣ ΥΙΟΥΣ ΑΥΤΟΥ

Expulsis regibus (ἀφαιρ. ἀπόλ.) ἐκδιωχθέντων τῶν βασιλέων (ῥ. expello), δηλ. τοῦ Ταρχυνίου τοῦ Ὑπερηφάνου μετὰ τῆς οἰκογενείας του τῷ 509 π.Χ. Consules ὕπατοι. Οὗτοι ἔλαβον τὰς βασιλικὰς προνομίας. Κατ' ἀρχὰς ἐκλήθησαν δικασταὶ (iudices), βραδύτερον δέ, κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ Δωδεκαθέλου, ὕπατοι. Ne... fierent ἵνα μὴ γίνωνται. Insolentiores (κατηγορ.) Collatino (δοτ.) sublata est (ῥ. tollo) ἀπὸ τοῦ Κολλατίνου ἡρθῇ. Paulo post ὀλίγον ἔπειτα, μετ' οὐ πολὺ. Populo δοτ. εἰς τὸ invisum. Ad bona sua repetenda (γερουνδ. ἔλξις) = ad repetendum bona sua πρὸς ἀπαίτησιν τῶν ἀγαθῶν του (πρὸς τὸ ἀπαιτῆσαι τὰ...). Romam εἰς τὴν 'Ρώμην. De restituendis regibus (γερουνδ. ἔλξις) = de restituendo reges περὶ τῆς ἀποκαταστάσεως τῶν βασιλέων. Ipsos... filios αὐτὰ τὰ τέκνα. In societatem consilii εἰς συμμετοχὴν τοῦ σχεδίου. Unus ex servis = unus servorum τῶν δούλων εἰς. Excepit ἤκουσε (ῥ. excipio). Detulit (πρkm. ῥ. defero). Coniurati = coniuratores. In vincula εἰς τὴν φυλακὴν. Coniecti sunt (ῥ. conicio). Damnati ἐνν. sunt. Missi ῥ. mitto. Virgis — securi ἀφαιρ. ὀργάν. Liberi ὄν. οὐσ. = τὰ τέκνα. Modo μόνον. Ut consulem ageret ἵνα ὑποκριθῇ τὸν ὕπατον, ἵνα ἐκτελέσῃ τὸ καθήκον αὐτοῦ ὡς ὕπατος. ('Ο Voltaire ἐποίησε τῷ 1730 ἐπὶ τῆς ὑποθέσεως ταύτης τὴν τραγωδίαν Brutus).

Φράσεις: Expulsis regibus μετὰ τὴν ἐξώσιν τῶν βασιλέων.
In societatem consilii adsumunt καθιστώσιν (αὐτοὺς) κοινωνοὺς
τοῦ σχεδίου των.

11. ΗΡΩΙΣΜΟΣ ΤΟΥ ΟΡΑΤΙΟΥ ΚΟΚΑΙΤΟΣ

Ad restituendos Tarquinius (γερονδ. ἑλξίς = ad restituendum
Tarquinius) πρὸς ἀποκατάστασιν τῶν Ταρκυνίων. Romam εἰς τὴν
Ῥώμην. Venit (πρῆμ.). Primo impetu (ἀφαιρ. χρόν.). Non un-
quam = nunquam. Alias ἐπίρρ. Ante ἐπίρρ. Invasit Romanos κατέ-
λαβε τοὺς Ῥωμαίους, ἐπέδραμεν ἐπὶ τοὺς Ῥωμαίους (ῥ. invado).
Adeo valida οὕτως ισχυρά. Res Clusina ἡ Κλουσίνη πόλις, τὸ Κλου-
σιον (Clusium), τὰ τοῦ Κλουσίου. In urbem demigrant οἱ Ῥωμαῖοι
ἡσυχολοῦντο κυρίως εἰς πολέμους καὶ εἰς τὴν γεωργίαν. Ἡ αἰφνίδιος
εἰσβολὴ τοῦ Πορσέννα εὗρεν αὐτοὺς εἰς τοὺς ἀγροὺς ἐκτὸς τῆς πόλεως.
Praesidiis ἀφαιρ. ὄργαν. Alia... alia ἄλλο μὲν... ἄλλο δὲ (μέρος). Mu-
ris (ἐνν. obiectis) ἀφαιρ. ἀπόλ. δηλοῦσα τὸ αἷτιον = ἐνεκα τῶν (προ-
βεβλημένων) τειχῶν. Tiberi obiecto (ῥ. obicio) ἀφαιρ. ἀπόλ. = ἐ-
νεκα τοῦ (ἐμπροσθεν ῥέοντος) προβεβλημένου Τιβέρεως. Tuta (ἐνν.
ab hostibus) ἀσφαλής, ἀπρόσβλητος. Ἡ μετ. τοῦ ἀποθετικῆς ῥ. tueor
ἔχει ἐδῶ παθ. σημασίαν. Pons sublicius γέφυρα, ἥς τὸ ξύλινον σανίδωμα
ἐτοποθετεῖτο ἐπὶ τῶν καταπύγων) pública καταπήξ, πάσσαλος). δηλ.
ἐπὶ πασσάλων ἐκ κορυφῶν δένδρων ἐμπεπηγμένων ἐντὸς τῆς κοίτης τοῦ
ποταμοῦ. Τοιαύτη γέφυρα, Ἑλίνη λεγομένη, εἶχε κατασκευασθῇ κατὰ
τὴν παράδοσιν ὑπὸ τοῦ Ἀγκου Μαρκίου καὶ συνέδεε τὸν Ἰανίκολον
λόφον μὲ τὴν Ῥώμην. Iter paene dedit (= iter dedisset) σχεδὸν
ἔδωκε, σχεδὸν παρέσχε δίδον (καὶ revera dedisset = καὶ πράγματι
οὐκ ἔδιδε τότε). Nisi fuisset ἂν μὴ ὑπῆρχεν, ἂν μὴ εὐρίσκετο. Coeles
γεν. Coelitis = κατὰ λέξιν: μονόρθαλος. Cognomine (ἀφαιρ. τῆς
ιδιότητος). Quod δίδει. Amiserat (ῥ. amitto). Extrema (ἀφαιρ.).
Τὸ ἔσχατον μέρος τῆς γεφύρας, δηλ. τὸ πρὸς τὸ μέρος τῶν ἐλθρῶν. Do-
nec — interromperetur (χρόν. τελικὴ πρότασις) ἕως οὗ (τὸ μεγα-
λύτερον μέρος τῆς γεφύρας) λυθῇ, ἀποξευχθῇ. A tergo ἐκ τῶν νώτων
(τοῦ Ὁρατίου). Audacia sua (ἀφαιρ. ὄργαν.). Ponte rescisso (ἀ-
φαιρ. ἀπόλ. ῥ. rescindo = ἀφ᾽ οὗ ἡ γέφυρα ἀπεκόπη, τῆς γεφύρας ἀπο-

κορείσης). Obstupefecit, desiluit ὑποκ. Horatius. Armatus ἑνοπλος. Ad suos ἐνν. cives (συμπολίτας). Grata (κατ'γ. = εὐγνώμων). Civitas τὸ σύνολον τῶν πολιτῶν, ἡ πόλις. In comitio ἐν τῷ κομιτίῳ (δὴλ. ἐκεῖ ὅπου συνήρχετο ἡ παλαιστάτη κατὰ φράτρας ἐκκλησία). Virtutem ἀρετὴν (πολεμικὴν), ἀνδρείαν. Posita est (ῥ. pono). Agri γεν. τοῦ ἔλону εἰς τὸ tantum = τοσοῦτον ἀγροῦ, τοσοῦτος ἀγρός. Publice δημοσίᾳ, δημοσίᾳ ἐγκρίσει, ἐπισήμως. Quantum ὅσον... Uno die ἐν μιᾷ ἡμέρᾳ.

Φ ρ ᾶ σ ε ι ς : Muris et Tiberi obiecto tuta ἀπρόσβλητος ἕνεκα τεχνικῶν καὶ φυσικῶν ὀχυρωμάτων.

12. ΦΙΛΟΠΑΤΡΙΑ ΤΟΥ ΜΟΥΚΙΟΥ ΣΚΑΙΟΛΑ

Cum... obsidēret ὅτε ἐπολιόρκει (ῥ. obsideo). Romanae constantiae γεν. ιδιοστ. εἰς τὸ vir. Senatum adiit (ῥ. adeo) εἰς τὴν Σύγκλητον προσῆλθε. Veniam transfugiendi ἄδειαν τοῦ αὐτομολῆσαι. Accepta potestate (ἀφαιρ. ἀπόλ.) = δεκτῆς γενομένης τῆς ἀδείας, λαβὼν τὴν ἄδειαν (potestas = venia). Ibi = in castris. Prope tribunal πλησίον, ἐγγὺς τοῦ Βήματος. Τὸ Βῆμα ἦτο μικρὸν ἐκ χώματος καὶ πύας ὑψωμα, ἐφ' οὗ ἐδίκαζεν ἡ ἐδημηγόρει πρὸς τοὺς στρατιώτας. Regium = regis. Constitit (ῥ. consisto). Forte ἐπιρρ. Dabatur (ῥ. do). Militibus δοτ. Ad latus παρὰ τὸ πλευρόν. Pari ornatu (ἀφαιρ. ιδιοστ. ἡ ὀνομαστ. par ornatus) = μετὰ (ἔσως) ὁμοίᾳ στολῇ (ἐνδυμασίας), κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον ἐνδεδυμένος. Similitudine (ἀφαιρ. αἰτίου) ἕνεκα τῆς... Deceptus (ῥ. decipio). Pro rege ἀντὶ τοῦ βασιλέως. Sica (ἀφαιρ. ὀργαν.). Quo facto (ἀφαιρ. ἀπόλ.) οὗ γενομένου, τούτου δὲ γενομένου. Comprehensus (ῥ. comprehendo). In conspectu regis ἐνώπιον τοῦ βασιλέως. In foculum ἐπὶ πυρῆς, ἐπὶ ἐσχάρας. Accenso μυχ. ἀναφορ. (ῥ. accendo). Ad sacrificium πρὸς θυσίαν, χάριν θυσίας. Quod pecasset (= pecavisset) διότι (ὡς ἔλεγεν ὁ Mucius) ἡ χεὶρ αὐτοῦ εἶχε σφαλῇ (εἶχε χάμει λάθος). Attonitus (ῥ. attono). Miraculo (ἀφαιρ. αἰτίας) ἕνεκα τοῦ κατὰπληκτικοῦ θεάματος. Ab altaribus ἀπὸ τοῦ βωμοῦ (ὄνομ. πληθ. altaria, ὁ βωμός). Quasi... remunerans ὥσει ἀνταμείβων (ἐνχαριστῶν διὰ...). Aperte dixit καθ'αρχὴν ἐδήλωσε. Similes ἐκαστοῦ ὁμοίως. Adversus πρόθ. Con-

iurasse = coniuravisse. Qua re (*ἄφαρ*. *αἰτίας*) ἐξ ἧς (*δηλώσεως*). Prata αἰτ. πληθ. *Dono δούτ. τοῦ σκοποῦ*, ὡς δῶρον (*κατηγορ.*). Scaevola κατὰ λέξιν (ἐκ τοῦ scaevus = *σκαῖός*, τ.ἔ. *ἀριστερός*, καὶ vola τὸ κοῦλον τῆς χειρός, ἡ *χεῖρ*) = *σκαῖόχειρ*, *ἀριστερόχειρ*. Tantum μόνον. Sinistra manu ἄφαρ. ἀντικείμεν. τοῦ utebatur (*ῥ.* *utor*). Honoris gratiā τιμῆς ἕνεκα. Tō gratiā, καθὼς καὶ τὸ causā, πάντοτε ἐπιτάσσεται.

Φράσεις : Necem regis repromittens ὑπισχνούμενος εἰς ἀντάλλαγμα τὸν φόνον τοῦ βασιλέως. Iuvenem amoveri iussit διέταξε τὴν ἀπομάκρυνσιν τοῦ νέου.

13. ΑΠΟΛΟΓΟΣ "Η ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΜΕΛΩΝ ΤΟΥ ΣΩΜΑΤΟΣ ΚΑΙ ΤΟΥ ΣΤΟΜΑΧΟΥ" (494 — 459 π.Χ.)

Inter patres μεταξὺ τῶν πατρικίων, τῶν εὐγενῶν. Cum secessisset (*ῥ.* *secedo*) ἀφ' οὗ ἀπεχώρησε. Quod... premeretur διότι (ὡς ἐφρόνει) ἐπιέζετο (*πρβλ.* *ἀρ.* 12 : quod peccasset). A senatu atque consulibus ἄφαρ. ποιητ. αἰτίου = ὑπὸ τῆς...Tributo ac militia (*ἄφαρ*. *αἰτίου*) = ἐξ αἰτίας τῆς συνεισφορᾶς, (ἐξ αἰτίας τῶν φόρων) καὶ τῆς στρατείας. Plebem = plebeios. Miserunt... qui (= ut is ἵνα αὐτὸς) reconciliaret ἀναφορικὴ τελικὴ πρότασις. Ἡ Ῥώμη ἔνευ τῶν πληβείων δὲν ἠδύνατο νὰ ζήσῃ, ἀλλὰ καὶ ὁ γειτνιασμὸς αὐτῶν θὰ προεκάλεε σοβαρὸν κίνδυνον. Eam = plebem. Ubi σύνδ. *χρόν.* = ὡς. Hoc (= hanc fabulam) τοῦτο (τὸν μῦθον αὐτὸν). Καὶ ὁ La Fontaine παρέλαβε τὸν μῦθον τοῦτον *les membres et l' estomac*. Narrasse = narravisse. Fertur = dicitur ὑποκ. Menenius. Inquit = εἶπε (*ῥ.* *ἐλλειπτ.* *inquam*). Humani artūs (*ὄνομ.* *πληθ.*) τὰ ἀνθρώπινα μέλη, τὰ μέλη τοῦ ἀνθρώπου. Cum cernerent ἐπειδὴ ἐβλεπον, βλέποντα (*ῥ.* *cerno*). Otiosum (*κατηγορ.*). Ab eo (= ventre) — discordarunt = discordaverunt. Conspirarunt = conspiraverunt. Ne ἔνα μὴ, νὰ μὴ (*ut non*). Ferrent παρέχουσι, δίδουσι (*ὑποκ.* *manūs αἱ χεῖρες*). Neve (= et ne) αὐτ (= neve) μηδέ. Os (*γεν.* *oris ὑποκ.* *τοῦ acciperet*). Datum δοθεῖσαν, διδομένην (*ἐνν.* *cibum τροφὴν*). Dum...volunt ἐνῶ ἤθελον, θέλοντα. Ipsi (= *δηλ.* *artūs αὐτὰ τὰ ἴδια μέλη*). Defecerunt ἐξήσθησαν (= debilitati sunt ἐξητλήθησαν). Venit (*πρξμ.*). Tum demum τότε τέλος. Haud segne (*λυτότης*) ὅχι νωθρά, ὅχι ἀργά. Eunique (*δηλ.* *ven-*

trem)... distribuere καὶ ὅτι αὐτῇ ἡ κοιλία (στόμαχος)... διεμοίραζε. Per ἀνά, εἰς... Ἡ πρόθ. δηλοῦ καταννομήν. Acceptos cibos τὰς τροφάς, ἃς ἐλάμβανεν, (ἃς ἐδέχετο). Cum eo = cum ventre. In gratiam εἰς φι-
λίαν. Redierunt (ῥ. redeo). Senatus. Αὕτη παραβάλλεται πρὸς τὸ
venter καὶ ὁ populus πρὸς τὸ humani artūs. Discordiā (ἄρσιρ. τοῦ
αἰτίου).

Fabulā (ἄρσιρ. ὁρίζων.). Flexit (ῥ. flecto). Regressa est (ῥ.
ἀποθ. regredior). Tribunos τοὺς δημάρχους. Οὗτοι ἐκλεγόμενοι ἐκ τῆς
τάξεως τῶν πληβείων ἦσαν κατ' ἀρχὰς δύο, βραδύτερον πέντε καὶ τέλος
δέκα. Ἐπροστάτευσον τὴν πληθύν, ματαιώνοντες μὲ τὸ δικαίωμα τοῦ v e t o
(= ἐνίσταμαι, ἐναντιοῦμαι) τῆς κατ' αὐτοὺς ἀσυμφόρους ἀποφάσεις τῆς
Συνελήτου καὶ τῶν ἀνωτέρων ἀρχόντων. Paulo post ὀλίγον ἔπειτα. Τὸ
post ἐνταῦθα εἶναι ἐπὶ ῥήμα. Mortuus est (ῥ. morior). Qui = ut ii
ἵνα οὗτοι (πρβλ. ἀρ. 33 : miserunt qui). Omni vitā (ἄφαιρ.) καθ'
ὅλον τὸν βίον. Patribus δοτ. εἰς τὸ carus. Pariter... ac ὁμοίως... καί.
In tanta... ut ἐν τσασύτῃ (τόσον μεγάλῃ)... ὥστε. Collatis (ῥ. con-
fero). Collatis quadrantibus (ἄφαιρ. ἀπόλ.) συλλεγέντων κοδραν-
τῶν, συλλέξας νομισμάτια (κέρματα χαλκᾶ μικρᾶς ἀξίας) ἐκ συνεισφο-
ρᾶς (καθὼς ἐνίστε γίνεται καὶ σήμερον). Sepeliverit - dederit ἐδῶ τὸ
συμπέρασμα. ut συνετάχθη μὲ παρακείμε. ὑποτακτ. (ἀντὶ παρκατ.), διότι
δηλοῦται ἱστορ. γεγονός. Ὁ προκμ. μεταφράζεται δι' ἀορίστου τῆς ἑλλην.
γλώσσης = ὥστε ἔθαψεν... ἔδωκε. Locum sepulcro ἐνν. eius (δοτ.
τοῦ σκαποῦ) τόπον διὰ τὸν τάφον, διὰ τὴν ταφὴν (αὐτοῦ ἔδωκε).
Publice δημοσίᾳ δαπάνῃ. Multo (ἄφαιρ.) magis (potest) πολλῶ
μᾶλλον, πολὺ περισσότερον (δύναται). Quam non sit necessaria
(πληγία ἐρώτ.) = (νὰ διδάξῃ) πόσον δὲν εἶναι ἀναγκασία (τὸ neces-
saria εἶναι κατηγορούμενον). Cupienti... laudem τῶ ἐπιθυμοῦντι
ἐπαινον. Nimis anxia comparatio (ὑποκείμε. = ὁ περιφροντιστος
πορισμός, ἡ ὑπερβολικὴ ἐπιζήτησις πλούτου, ἡ περιφρόντις πλουτοθη-
ρίαν (comparatio κυρίως εἶναι ἡ παρασκευή). Divitiarum (γεν.
ἀντικειμενική).

Φ ρ ᾶ σ ε ι ς : Nihil aliud quam hoc narrasse fertur λέγεται, ὅτι
περιωρίσθη εἰς τὸν ἐξῆς μόνον μῦθον.

14. ΠΑΝΙΚΟΣ ΕΝ Τῇ ΡΩΜῃ ΚΑΙ Ο ΚΙΓΚΙΝΝΑΤΟΣ (458 π.Χ.)

Eius = Minucii. Circumsessos (περι) κυκλωθέντας (ῥ. circum-sedeo). Ubi (εὐθὺς) ὧς. Nuntiatum est ὑπὸ πέντε ἱππέων. Romam εἰς τὴν Ῥώμην. Pavor... trepidatio fuit. Ἦτο πρόσφατος ἀκόμη ἡ ἀνάμνησις τῆς καταλήψεως τοῦ Καπιτωλίου ὑπὸ τῶν Σαμνιτῶν (460 π.Χ.). Quanta (ἐνν. fuisset ὅα ὑπῆρχε). Obsiderent (ῥ. obsideo). Cum... videretur ἐπειδὴ ἐφάνετο. In altero (ἐπιθ.) consule. Ὁ ἕτερος ὑπάτος (Nautius) ἦτο ἀπρησχυολημένος ἐναντίον τῶν Σαβίνων. Praesidii γεν. διαίρ. εἰς τὸ parum = ὀλίγον βοήθειας, μικρὰ ἀσφάλεια. Dici ὑποκμ. τοῦ ἀπρασ. placuit. (ἐνν. senatui) ἔδοξε (τῇ Συγκλήτῳ) ἐφάνη καλόν, ἀπεφασίσθη. Dictatorem. Ὁ δικτάτωρ ἀνηγορεύετο δι' ἐξ μόνον μῆνας ὑπὸ τῶν ὑπάτων εἰς λίαν κρίσιμους καιροὺς μετὰ γνώμην τῆς Συγκλήτου. Ὅταν ἡ κρίσις παρήρχετο, ὁ δικτάτωρ ὥφειλε νὰ καταθέσῃ τὴν ἀρχήν, ἀν δὲ ὁ κίνδυνος ἐξηκολούθει, ἀνεκηρύσσετο ἄλλος. Ut συνδ. τελ. Afflictam (ῥ. affligor). Omnium (γεν. ὑποκειμ.). Omnium consensu παμψηφεί. Unica spes (παράθεσις εἰς τὸ ille). Trans Tiberim ἀπέναντι δηλ. τοῦ Πεδίου τοῦ Ἀρεως, μετὰ τὸ Τιβέρεως καὶ τοῦ Ἰανικλοῦ λόφου. Quattuor iugerum (γεν. ἰδιοστ. εἰς τὸ agrum). Missi (ῥ. mittor). Nudum (κατηγ.) γυμνόν, ἦτοι φοροῦντα μόνον χιτῶνα (tunica) χωρὶς τὴν τήβεννον (toga), ὥς ὅα ἐλέγομεν σήμερον : ἀνασκουμπωμένον, μὲ τὰ μπράτσα ἔξω. Salute datā redditā (ἀρχαιρετικὰ ἀπολ.). Proferre φέρω, κομίζω ἔξω (ῥ. profero). Ut συνδ. τελ. Senatus γεν. πτώσ. Togatus (κατηγορ.).

Φ ρ ἄ σ ε ι ς : Salute data redditaque μετ' ἀνταλλαγῆν χειρ-τισμοῦ.

15. ΑἴΟ ΤΟΥ ΑΡΟΤΡΟΥ Εἰς τὴν ΔΙΚΤΑΤΩΡΕΙΑΝ

Postquam... processit ἀφοῦ... προσχώρησε (ῥ. procedo). Abs-tergo (ἀρχειρ. ἀπόλ. ῥ. abstergeo). Indutus togā (ἀρχειρ. ὄρχην.) ἐνδεδυμένος, περιβεβλημένος τὴν τήβεννον. Dictatorem (κατηγ.). Gratulantes ἀποθ. gratulor. Quantus sit (πλῆξιν ἐρώτησις, ἐξαρωμένη ἐν τοῦ exponunt = πόσον μέγας (φόβος) ὑπάρχει. Romam vēnit (πρkm.

Abstergo... (άφαιρ. άπόλ. ρ. abstergeo). Antecedentibus lictoribus (άφαιρ. άπολ.) προπορευομένων, ήγουμένων ραβδούχων. Είς τήν ὄχθην τοῦ Τιβέρεως υπεδέχθησαν αὐτόν οἱ πλείστοι τῶν Συγκλητικῶν καί τὰ τρία τέκνα του. Οἱ lictores οὗτοι ἦσαν δημόσιοι ὑπέρηται τῶν ἀρχόντων (δικτάτωρ, ὑπάτου, στρατηγού). Ὁ στρατηγός εἶχεν 6, ὁ ὑπάτος 12 καί ὁ δικτάτωρ 24 ραβδούχους. Domum εἰς τὸν ἐν Ῥώμῃ οἶκόν του. Deductus (ρ. deducor). Caesis hostibus άφαιρ. άπολ. (ρ. caedo). Οἱ Aequi νικηθέντες παρεδόθησαν καί ὑπὸ ζυγὸν ἤχθησαν. Triumphans ἐνν. de Aequis. Urbem ingressus est = in urbem ingressus est (ρ. ingredior). Dictaturā (άφαιρ. εἰς τὸ abdicavit). In sex menses δι' ἑξ μῆνας. Acceperat (ρ. accipio).

Φ ρ ά σ ε ι ς : Triumphans ἐν θριάμβῳ. Dictatura se abdicavit κατέθεσε τὴν δικατωρ(ε)ίαν, παρητήθη τοῦ ἀξιωματος τοῦ δικτάτωρος.

16. ΑΠΙΣΤΙΑ ΚΑΙ ΠΑΘΗΜΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΟΥ

Cum... obsidēret (ρ. obsideo). Camillus. Ὁ Κάμιλλος θεωρεῖται μία τῶν ἰσχυροτέρων ῥωμαϊκῶν προσωποποιήσεων τοῦ 4ου π.Χ. αἰῶνος. Falerios κατὰ παράθεσιν εἰς τὸ urbem = τὴν πόλιν Φαλερίους ἢ Φαλέριον. Ludi τοῦ (μικροῦ) σχολείου. Plurimos et nobilissimos ἱκανὸν ἀριθμὸν παιδίων τῶν καλυτέρων οἰκογενειῶν. Inde = huius civitatis. Ambulandi gratiā χάριν περιπάτου. Eductos... perduxit ἐξήγαγε (τῆς πόλεως) καί ὠδήγησε. Quibus traditis (άφαιρ. άπόλ.) ὧν παραδοθέντων. Non erat dubium quin... δὲν ἦτο ἀμφίβολον, δὲν ὑπῆρχεν ἀμφιβολία, ἔτι... Se... dedituri essent ἑαυτοὺς ἤθελον παραδώσει (ρ. dedo). Deposito bello άφαιρ. άπολ. (ρ. depono). Detestatus μετ' ἀποτροπισμοῦ ἀποκρούσας, βδελυχθείς. Ad similem = ad hominem similem tui (γεν. τῆς ἀντ. tu). Et = etiam. Iura (ὁ.σμ. ἐν. ius) δίκαια. Ἡ λέξις αὕτη μαρτυρεῖ συνείδησιν. Αἱ ὑποχρώσεις τῶν ἐμπολέμων εἶναι σήμερον ἀντικείμενον διεθνῶν συμβάσεων. Adversus eam aetatem ἐναντίον αὐτῆς τῆς ἡλικίας, δηλ. ἐναντίον παιδίων αὐτῆς τῆς ἡλικίας. Cui (ἐνν. aetati) ἦς (ἡλικίας). Pareimus φειδόμεθα. Etiam ἀκόμη καί. In captis urbibus ἐν ταῖς

κυριευθείσαις πόλεσι. Adversus armatos ένν. viros. Post tergum = post terga. Manibus alligatis (άφαιρ. άπέλ.) δεθεισών τών χειρών, δέσας τās χεῖρας. Eum reducendum pueris (δοτ.) tradidit παρέδωκεν αυτόν εις τούς μαθητάς, ίνα έδηγήσωσιν όπίσω (= ut reduceretur). Το reducendum (re — όπίσω), τιθέμενον μέ τó tradidit, δηλοῖ σκοπόν. Beneficio... armis (άφαιρ. όργαν.). Victi (ρ. vinco). Portas τās πύλας (ianua = θύρα έξωτερικής οικίας, fores = θύρα έχουσα δύο φύλλα (= valvae), porta = πύλη πόλεως, φρουρίου, στρατοπέδου κλπ.). Romanis. Τόν Κάμιλλον έπισήμως ηύχαρίστησαν οί Φαλίσκοι και συνεχάρη ή πατρίς του, διότι άπεδοκίμασε τήν έγκληματικήν διαγωγήν του διδασκάλου. Aperuerunt (ρ. aperio).

Φράσεις : Manibus post tergum alligatis τās χεῖρας έπισθεν δεδεμένους, όπισθόδετος.

17. ΕΠΙΔΡΟΜΗ ΤΩΝ ΓΑΛΑΤΩΝ

In = erga. Exsilio multatus έξορία ζήμιωθείς, εις έξορίαν καταδικασθείς (δια τού δημάρχου Λευκίου Άπουληίου). Quod... divisisset διότι, ώς έλεγον, είχε διανείμει. Ardeam εις Άρδέαν. Concessit (ρ. concedo). Urbe = ex urbe. A diis παρά τών θεών. Ut... facerent όπως (οί θεοί) κάμωσι. Desiderium άντικ. Sui (γεν. άντικμ, εις τó desiderium) = ένυτοῦ (ιδ. άρ. 18). Civitati δοτ. άντιχαριστ. Si.. fieret εάν έγίνετο. Sibi noxio έαυτῷ, κατ' αυτού άθώου. Άντιθέτως όμως, ό δίκαιος Άριστειδης ηύχθη « μηδένα καιρόν Άθηναίους καταλαβεῖν, δς άναγκάσει τόν δῆμον Άριστειδου μνησθῆναι ». Multo πολλῷ, πολύ (όχι multum πρό τού postea). ad urbem Romam πλησίον (= ad) τῆς Ρώμης, πρό τών τειχών τῆς Ρώμης. Nuntiatum est (άπροσώπως), άγγελία έγένετο, άνήγγειλαν. Hostes (αίτ. πληθ.). Manlius τó πλήρες όνομα M. Manlius Vulso, ό επικληθείς Capitolinus (ως σωτήρ τού Καπιτωλίου τῷ 387 π.Χ.). Cum non posset έπειδή δέν ήδύνατο. Fūgit (πρkm.). Seniores οί γεροντότεροι (άντίθεσις εις τó iuventute). Domos ένν. suas = εις τās οικίας των. Regressi sunt (ρ. regredior). Insignibus άφαιρ. όργαν. εις τó ornati (όνομ. έν. insigne) εφόρουν δηλ. τήν περιπόρυρον τήβεννον (toga praetexta) και όσοι έξ

αὐτῶν εἶχον θριαμβεύσει τὴν ποικίλην καὶ χρυσόσημον τήβεννον (toga picta) καὶ τὸν θριαμβικὸν χιτῶνα (tunica palmata). Aetate (ἄφαιρ. αἰτίας). Aetate confecti (ῥ. conficio) = ὑπὸ τοῦ γήρατος καταπεπονημένοι. Manserunt (ῥ. maneo). Donec... ausus est ἕως ἔτου, μέχρις ἔτου... ἐτόλμησε (ῥ. audeo ἡμιαποθ.). Gallus quidam Γαλάτης τις (quidam ἔχει aliquis, διότι παρουσιάζεται ὑπὸ τοῦ συγγραφέως ὡς γνωστός, ἀλλὰ μὴ κατοννομαζόμενος· πρβλ. καὶ ἄνωτέρω senatores quidam). Scipione eburneo (ἄφαιρ. ἀφαιρ. ὀργάνων). Τὸ ἐλεφάντινον σκήπτρον ἦτο ἐκ τῶν διακριτικῶν συμβόλων (insigne) τῶν ὑπάρχον καὶ τῶν θρίαμβουμένων, ἀλλὰ καὶ γενικῶς ἦτο σημεῖον τῆς ἐξουσίας. Οὕτως εἶχον σκήπτρον οἱ βασιλεῖς τῆς Ἀσσυρίας, ὁ Δαβὶδ, οἱ Ἀσασειοὶ σιρατινοὶ εἶχον σ κ υ τ ἄ λ η ν, ὁ Ἀχιλλεὺς ὠρίσθη διὰ τοῦ σκήπτρου του καὶ ὁ Ἑρμῆς ἔφερε τὸ κηρύκειον, ὅλοι δὲ οἱ βασιλεῖς σκήπτρον. Καὶ σήμερον οἱ Ἀρχιερεῖς φέρουσι τὴν ποιμαντ(ορ)ικὴν ῥάβδον (πατερίτσαν) καὶ οἱ στρατάρχαι τὴν στραταρχικὴν ῥάβδον. Percussit (ῥ. percutio). Ab ea re = ab eo ἐκ τούτου, ἐκ τῆς ἀφορμῆς τούτης. Ortum est (ῥ. orior). Sedibus eburneis (δοτ. ἢ ἀφαιρ. = in sedibus eburneis) insidentes. Κατὰ τοὺς χρόνους ἐκείνους δικαίωμα νὰ κάθονται ἐπὶ ἐλεφαντίνου δίφρου (sella curulis) εἶχον οἱ δικτάτωρες, οἱ ὑπατοὶ καὶ οἱ τιμηταί. Trucidati sunt. Τὴν σφαγὴν ἐπεχολούθησε διαρπαγὴ τῶν οἰκιῶν καὶ πυρπόλησις τῆς πόλεως, τῆς ὁποίας μέγα μέρος ἦτο φθοροποιήμενον ἐκ ξύλου. In arcem ἐναντίον τοῦ Καπιτωλίου. Taciti (μτλ. τοῦ taceo) = σιωπηλοί, ἐν σιγῇ (= silentio). Iamque in summum saxum evaserant (ῥ. evado) = καὶ ἤδη εἰς τὴν κορυφὴν τοῦ βράχου εἶχον φθάσει. Cum... exciverunt ἐνν. somno ἢ ex somno (ῥ. excio) = ὁπότε... ἐξήγειραν ἐκ τοῦ ὕπνου. Anseres sacri ἐνν. Iunoni (τῇ Ἥρᾳ). Ἡ Ἥρα ἦτο μία ἐκ τῶν τριῶν λατρευομένων εἰς τὸ Καπιτώλιον θεοτήτων. Clangore... strepitu (ἀφαιρ. ἀναγκ. αἰτίου). Virum egregium (παράθεσις εἰς τὸ Manlium). Bello (ἀφαιρ.) = in bellica virtute ἐν τῇ πολεμικῇ ἀρετῇ (ἀνδρεία). Deiecit (ῥ. deicio).

18. ΑΝΑΚΛΗΣΙΣ ΤΟΥ ΚΑΜΙΛΛΟΥ ΕΚ ΤΗΣ ΕΞΟΡΙΑΣ

Tunc τότε. Ἡ πολιορκία διήρκεσε πολλοὺς μῆνας. Omnium (γεν. υποκ.). Consensu (ἀφαιρ. τριπ.) ὁμοφωνίᾳ. Acciri ἀπρμφ. υποκ. τοῦ ἀπροσώπου ῥ. placuit (ἔδοξεν, ἀπεφάσισαν) νὰ ἀνακλέσουν. Μυστικὸς ἀπεσταλμένος τῶν στρατιωτῶν, οἵτινες μετὰ τὴν παρὰ τὸν Ἀλλίαν ἦσαν εἶχον ὑποχωρήσει εἰς τοὺς Οὐλίους, ὁ νεαρὸς Pontius Cominius, κατῳρῶσε νὰ εἰσέλθῃ εἰς τὴν Ῥώμην καὶ νὰ ἀναβῇ εἰς τὸ Καπιτώλιον, ἵνα ζητήσῃ τὴν ἀνάκλησιν τοῦ Καμίλλου ὡς δικτάτωρος. Ab ἀπὸ Missi ἐνν. sunt (ῥ. mitto). Absens = quamvis absens καίπερ ἀπών. εἰ καὶ ἦτο ἀπών... Obsidione fatigati — fame oppressi (ῥ. opprimo πρβλ. ἀνωτ. ἀρ. 17 : aetate confecti). Ut ἵνα, νὰ. Haud magnā (λιτότης) = parvā. Mercede (ἀφαιρ. τιμήματος) ἀντὶ ἐξαγοράσεως. Pactum est συνεφωνήθη (ῥ. pango). Pondo κυρίως ἀφαιρ. τοῦ ἀρχαῖου pondus, γεν. - i ἀρσ. (= pondus, eris οὐδετ.). Ἐλεγον οἱ Ῥωμαῖοι libra pondo = 1 λίτρα κατὰ τὴν ὀλκήν, κατὰ τὸ βάρος καὶ ἔπειτα ἀπλῶς pondo ἄκλιτον ἔνευ τοῦ libra. Ἡ ῥώμ. λίτρα εἶχε βάρος 327 γραμμαρίων (περίπου 103 δράμια), ἐπομένως τὰ λίτρα, ἀφ’ ὧν ὠρίσθησαν εἰς mille (ἐνν. librae) pondo auri (ὕπερ εἶναι παράθεσις εἰς τὸ pretium), ἦτοι εἰς χρυσοῦ λίτρας χιλίας, ἦσαν χρυσοῦ 327 χιλιόγραμμα (= κιλά), ἦτοι ὀκτάδες περ. 255. Nondum auro appenso (ἀφαιρ. ἀπόλ. ῥ. appendo) = ἐνῶ ἀκόμη δὲν εἶχε ζυγισθῇ ὁ χρυσός. Οἱ Ῥωμαῖοι ἐζύγιζον ἀκόμη τότε τὸ μέταλλον, ὕπερ ἐδίδετο εἰς πληρωμάς. Intervēnit (πρμ.). Auferri (παθ. ἀπρμφ. τοῦ ῥ. aufero). Aurum αἰτ. υποκ. τοῦ auferri. Collectis reliquiis ἀφαιρ. ἀπόλ. (ῥ. colligo). Τὰ λείψανα ἦσαν στρατιῶται ἀρκετοί, οἵτινες κατέφυγον εἰς τοὺς Οὐλίους (Βηλίους) καὶ εἰς τὰ περίχωρα τῆς Ῥώμης. Exercitus (γεν. τοῦ ὅλου). De medio ἐνν. loco ἐκ τοῦ μέσου (τῶν ἀντιπάλων στρατῶν). Proelio (ἀφαιρ.) devicit μάχῃ, ἐν μάχῃ ὀλοσχερῶς (= de) ἐνίκησεν. Aggressus ῥ. aggredior). Ne... quidem οὐδέ... μάλιστα. Cladis (γεν. ἀντικ.) Recuperata... patriā (ἀφαιρ. ἀπόλ. χρον.). Urbem = in urbem. Inggressus est (ῥ. ingredior). A militibus ποιητ. αἰτ. Parens — conditorque. Ἀνήγειρε τὴν Ῥώμην ἐκ τῶν ἐρειπίων καὶ ἀντέστη εἰς τοὺς προτείναντας τὴν μεταφοράν τῆς εἰς τοὺς Οὐλίους. Alter δεύτερος. Ἡ δραστηριότης τοῦ Καμίλλου ἐπέτρεψε τοὐλάχιστον εἰς τοὺς Ῥωμαίους μετὰ τὴν ἀποχώρησιν τῶν Γαλατῶν νὰ ἐπανορθώσουν τὴν καταστροφὴν. Ὑ-

πῆρξεν ἀληθῶς ἡ ψυχὴ τῆς ἀνορθώσεως. Ἀπέθανε τῷ 365 π.Χ. εἰς ἡλικίαν 82 ἐτῶν, διατελέσας δις ἔτι δικτάτωρ. Urbis = Romae.

19. MONOMAXIA TOY TOPKOYATOTY META ΓΑΛΑΤΟΥ

Cum.. castra posuissent ἀφοῦ... ἐστρατοπέδευσαν, στρατοπεδευσάντων (τῶν Γαλατῶν). Postea. Οἱ Γαλάται τῷ 361 π.Χ. μετὰ τὴν πολιορκίαν τοῦ Καπιτωλίου πλειστάκις ἐπεχείρησαν νὰ προσβάλωσι τὴν Ῥώμην. Ad tertium lapidem (ἐνν. a Roma ἢ ab urbe) παρὰ τὸν τρίτον (ἀπὸ τῆς Ῥώμης) λίθον (μυριοδείκτην). Ἐκάστη στήλη ἐκ μαρμάρου ἀπεῖχε τῆς ἄλλης 1000 ῥωμ. βήματα (περίπου 1500 μέτρα). Καὶ σήμερον τοποθετοῦνται παρὰ τὰς ὁδοὺς λίθινοι χλιομετροδεῖκται. Trans Anienem πέραν τοῦ Ἀ. (ἐξ ὀνομαστ. Anien = Anio). In citioriore ripa ἐν τῇ ἐπὶ τάδε (ἥτις εἶναι πρὸς τὴν πόλιν Ῥώμην πλησιέστερα) ὄχθῃ. Ἡ ἀντιπέραν ὄχθῃ ἐλέγετο ulterior ripa. Citerior συγκρ. ἐκ θετ. citrā (ἐπίρρ.). Ἐτέθη τὸ συγκριτικόν, διότι πρόκειται περὶ δύο ὄχθων. In medio τῶν δύο στρατῶν. Ὑπῆρχε γέφυρα πρὸς κατὰληψιν τῆς ὁποίας διεξήγετο ἐκατέρωθεν σκληρὸς ἀγών. Eximia magnitudine (ἀφαιρ. ἰδιότ.). Constitit (ῥ. consisto). In vacuum pontem εἰς τὴν κενὴν (ὑπ' οὐδενὸς κατεχομένην) γέφυραν. Quam (ἐπιτατικὸν τοῦ ὑπερθ. maxima = ὅσον τὸ δυνατόν). Potuit (θὰ ἠδύνατο ἐδῶ νὰ παραιφθῇ τὸ ῥ., διότι ἡ ἔννοια τῆς δυνάμεως περιέρχεται εἰς τὸ quam maxima...). Quem... is ὄν... οὗτος (ἀντὶ is (vir) quem = οὗτος (ὁ ἀνὴρ) ὄν...). Inquit (ῥ. inquam). Habet = (ὅχι ἔχει, ἀλλὰ θεωρεῖ, νομίζεται ὅτι εἶναι, διὰ τοῦτο δέχεται κατηγορ. (fortissimum). Procedat (ὑποτακτ. προτρεπτικὴ πάντοτε μὲ ἐνεστ. χρόνον, ἐπέχουσα θέσιν προστακτ.) = ἄς προχωρήσῃ, ἄς προσέλθῃ ἐδῶ. Agedum (τὸ age κυρίως εἶναι προστακτ. ῥ. ago· πρβλ. ἀρχ. Ἑλλήν. ἄγε, ἴθι μὲ προστακτ. καὶ ὑποτακτ. = ἐμπρὸς (ἐμπρὸς ἄς προχωρήσῃ). Eventus (ὑποκείμεν.). Utra... sit. Τὸ ῥ. καθ' ὑποτακτ., διότι εἶναι πλαγία ἐρώτησις. Τὸ utra τίθεται, διότι πρόκειται περὶ τῶν δύο λαῶν (Ῥωμαίων καὶ Γαλατῶν). Bello (ἀφαιρ.). Ex statione ἐκ τῆς θέσεως, ἐκ τῶν τάξεων ἐνθα ἦτο τεταγμένος. Ad imperatorem πρὸς τὸν δικτάτωρα T. Quintius Pennus. Iniussu tuo ἄνευ τῆς διαταγῆς σου. Nunquam pugnaverim (ὑποτακτ. δυνητικὴ) = οὐδέποτε ἤθελον πολεμήσει, ἤθελον τολμήσει νὰ πολεμήσω

(*nunquam pugnare velim*). Εἶναι τρόπος ἐκφράσεως μαλακώτερος (ἐὰν τεθῇ μέλλων *nunquam pugnabo* θὰ εἶναι ἄρνησις ἀπόλυτος). *Etiamsi... videam* καὶ ἂν ἀκόμη ἔβλεπον (ὑπόθεσις πραγματοποιήσιμος εἰς τὸ μέλλον). *Isti* (περιφρονητικῶς) *belluae* εἰς αὐτὸ τὸ ζῶον, εἰς αὐτὸν τὸν ἀπαίσιον ἀγροῦκον. *Me* ὑποκ. τοῦ *ortum esse*. *Ex illo* ἐξ ἐκείνου. Ἦτο υἱὸς τοῦ *Titus Manlius Vulso*. Ἡ πρόθ. *ex* τίθεται πρὸς δήλωσιν καταγωγῆς ἀπωτέρας, ἐδῶ ὅμως ἐτέθη ἢ *ex*, διότι τὸ ὄνομα τοῦ πατρὸς δηλοῦται δι' ἄντωνυμίας (*illo*). *Agmen* στρατὸν (κυρίως *agmen* δηλοῖ στρατὸν ἐν πορείᾳ, ἄγχημα; ἐνῶ *acies* στρατὸν ἐν παρατάξει καὶ *exercitus* στρατὸν γενικῶς). *Macte virtute* (*virtute* ἀφαιρ. αἰτίας)... *esto* εὐγε (μυράβο) διὰ τὸ θάρρος σου, τὰ συγχαρητήριά μου διὰ τὴν ἀνδρείαν σου. Ἐσώθη μόνον ἡ κλητ. *macte* τοῦ ἐπιθ. *mactus* (πρβλ. Ἑλλ. μάκαρ = εὐτυχισμένος) καὶ τίθεται ὄχι πλέον ὡς κλητ. ἀλλ' ὡς ἐπιφώνημα (= εὐγε μετὰ τοῦ *virtute esto* ἢ *este, estote*). *Invictum* κατηγορ. *Perge - praesta* (προσταχτ.). *Ubi* ὡς. *Constiterunt* (ῥ. *consisto*). *Ensem* (= *gladium*) τὸ μακρὸν δίκιοπον σιδηροῦν ξίφος (τῶν *Γαλατῶν*). *Cum ingenti sonitu* ἐμπρόθ. προσδιор. δηλῶν τὸ ἐπακολούθημα ἐκ τῆς καταφορᾶς τοῦ ξίφους. *In arma* κατὰ τῶν ὅπλων (ἰδίᾳ κατὰ τῆς ἀσπίδος). *Deiecit* καθῆκε, κατήνεγκε (κατέβασε). *Sese insinuans* παρεισδύων, διολισθαίνων (μεταξὺ σώματος καὶ ὀπλων). *Uno et altero ictu* (ἀφαιρ. ὄργαν.) δι' ἐνὸς ἢ δύο πληγμάτων (μ' ἓνα - δύο κτυπήματα). *Gladio* (ἀφαιρ. ὄργαν.). Τὸ ῥωμαϊκὸν βραχύ, εὐθύ, ὀξύ, δίκιοπον ξίφος παρελήφθη ὑπὸ τῶν Ῥωμαίων παρὰ τῶν Ἰσπανῶν κατὰ τὸν 2ον π.Χ. αἰῶνα. *Ei* (δοτ. ἀντιχαριστικῇ) ἐνν. *Gallo*. *Torquem* (ὄνομ. *torquis*). Ὁ στρεπτός τῶν *Γαλατῶν* (ὡς καὶ τῶν *Περσῶν*) ἦτο κόσμημα σχήματος κυκλικοῦ ἐκ μίτων (συρμάτων) χρυσῶν συνεσπειρωμένων. *Quo* δηλ. (*torque*) ἀφαιρ. ὄργαν. *Quem collo* (δοτ.) *suo circumdedit* = *quo* (δι' οὗ) *collum suum* (τὸν τράχηλόν του) *circumdedit* (περιέβαλε). *Detrahit* (ῥ. *detraho*). *Cruore* (ἀφαιρ. ὄργαν.). *Respersum* (ῥ. *respergo*). *Eius* (ὄν. *is* οὗτος). *Torquati cognomen* τὸ ἐπωνύμιον τοῦ *Τορκουάτου* (= *Στρεπτοφόρου*). Οὕτως οἱ μὲν *Γαλάται* πτοηθέντες ἀπεσύρθησαν τὴν νύκτα πρὸς τὰ *Τίβουρα*, ὁ δὲ *Μάνλιος* ἔλαβε στέφανον χρυσοῦν δεχθεὶς τὰ συγχαρητήρια τοῦ στρατηγοῦ.

20. ΑΥΣΤΗΡΟΤΗΣ ΤΟΥ ΜΑΝΑΙΟΥ ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΥΙΟΝ ΑΥΤΟΥ

Factus (ῥ. facio). Bello Latino (ἀφαιρ. χρον.). Οἱ Λατῖνοι, σύμμαχοι τῶν Ῥωμαίων, ἐζήτησαν κατὰ τὸ παράδειγμα τῶν πληβείων πολιτικά δικαιώματα (ius civitatis), ἐξ οὗ ἡ ἀφορμὴ τοῦ φοβεροῦ πολέμου κατὰ τῶν Λατίνων (340 - 338 π.Χ.). Ut ἴνα. Disciplinam. Ὁ φόβος ἦτο μέγας, διότι οἱ ἀντίπαλοι εἶχον ὁμοιότητα πειθαρχίας ὅπλων καὶ τακτικῆς. "Ὅθεν πρὸς ἐξασφάλισιν τῆς νίκης ἀπεφάσισαν οἱ ὑπατοὶ νὰ ἐπαναφέρωσι τὴν παλαιὰν αὐστηρὰν πειθαρχίαν (= restituo). Edixit (ῥ. edico). Ne quis... pugnaret ὅχι ne aliquis (ἰδ. ἀρ. 4). Extra ordinem ἔξω τῆς τάξεως. In hostes = adversus hostes ἢ cum hostibus (ἐν Καμπανίᾳ, πλησίον τοῦ Βεζουβίου). Forte κατὰ τύχην .Prope (πρόθ. μὲ αἰτ.). Accesserat (ῥ. accedo). Ubi (εὐθύς) ὥς. Praeerat (ῥ. praesum). Visne? θέλεις ; ("Ὅταν ἡ ἀπάντησις δὲν εἶναι γνωστὸν ἂν θὰ εἶναι ναὶ ἢ ὅχι, προσαρτᾶται τὸ ne εἰς τὸ τέλος τῆς λέξεως, ὥς ἐδῶ). Mecum ἐναντίον μου. Singularis proelii = μονομαχίας (μάχης ἀνδρὸς πρὸς ἄνδρα). Eventu ἐκ τοῦ ἀποτελέσματος. Ut cernatur quanto... praestet ἵνα κριθῇ πόσον... ὑπερέχει. Τὸ quanto κατ' ἀφαιρ. (= quantum), διότι τὸ ῥ. praestare δηλοῖ σύγκρισιν. Romano δηλ. equiti. Iuvenis (γεν.). Ὁ ἄνθρωπος ἐφ' ὅσον δὲν ὁμιλεῖ, εἶναι infans, ἕως ἡλικίας 15 ἐτῶν λέγεται puer, ἀπὸ 15 — 25 adulescens, ἀπὸ 25 — 40 iuvenis, ἀπὸ 40 — 60 vir, καὶ ἀπὸ 60 καὶ ἄνω senex. Detrectandi certaminis pudor γερονδιακὴ ἔλξις (ἄνευ ἔλξεως pudor detrectandi certamen) ἡ ἐντροπὴ τῆς ἀποποιήσεως τῆς μονομαχίας. Oblitus ἐπιλαθόμενος, λησμονήσας (ῥ. obliviscor). Imperii (τῆς αὐστηρᾶς) διαταγῆς. Paterni = patris. Ruit ὁρμᾷ. Excussum (ῥ. executio) καταρριφθέντα, καταρρίψας. Trasfixi (ῥ. transfigo). Spoliis lectis (ἀφαιρ. ἀπόλ.) = συλλέξας τὰ λάφυρα (ῥ. lego). Vēnit (πρkm.). Classico (ἀφαιρ. ὄργαν.). Frequentes ἄθροοι, πολυπληθεῖς, ἐν μεγάλῳ ἀριθμῷ. Tu τὸ β' πρόσ. τῆς ἄντων. ὥς ὑποκ. παραλείπεται, ἐκτὸς ἐὰν δηλοῦται ἀντίθεσις μεταξὺ δύο τμημάτων ἢ ἐὰν ἡ σκέψις ἐκφράζῃ ζωρότητα, ἐκπληξιν, ἀγανάκτησιν. Oportet ut disciplinam restituas = oportet (te) disciplinam restituere πρέπει σὺ νὰ ἀποκαταστήσῃς τὴν πειθαρχίαν. Poena tua (ἀφαιρ. ὄργ.). Iuventuti, δοτ. ἡθική. I (προστακτ. ῥ. eo) adlīga ἐνν. eum. Metu ἀφαιρ. αἰτίας. Obstupuerunt (ῥ. obstupesco). Cervīce caesā

ἀφαιρ. ἀπόλ. (ῥ. caedo). Fusus est (ῥ. fundo). In questus et lamenta (αἰτ. πληθ.) Eruperunt (ῥ. erumpo). Manlio... redeunti δοτ. τοῦ rediens (ῥ. redeo). Tantum μόνον, μόνοι. Exierunt (ῥ. exeo). Vita ἐνν. eius. Ὁμοίως προσηνέχθη πρὸς τὰ τέκνα του καὶ ὁ Βροῦτος (πρβλ. ἀριθ. 10).

Φ ρ ά σ ει ς : Qui equitatu praeeerat ὁ ἀρχηγὸς τοῦ ἵππικοῦ. De-trectandi certaminis pudor τὸ αἰσχος, ἡ ἐντροπὴ τῆς ἀποποιήσεως τῆς μονομαχίας. Latinum excussum transfixit τὸν Λατῖνον κατέρριψεν ἀπὸ τοῦ ἵππου καὶ διεπέρασεν. I, lictor, adliga ad palum ὕπαγε, ῥαβδοῦχε, νὰ προσδέσῃς εἰς τὸν πάσσαλον. In questus et lamenta eruperunt ἐξερράγησαν (ἐξέσπασαν) εἰς φρικτὰ παράπονα.

21. ΚΑΘΟΣΙΩΣΙΣ ΤΟΥ ΔΕΚΙΟΥ ΜΥΟΣ

Valerio... Cosso consulibus (ἀφαιρ. ἀπόλ.) τοῦ Βαλερίου (καὶ) τοῦ Κόσσου ὑπάτων ὄντων. Ἡ ἐλλείπουσα μτχ. τοῦ ἐνεστ. τοῦ esse, ἀναγκάζει νὰ τεθοῦν εἰς τὴν Λατιν. γλῶσσαν ἄνευ μετοχῆς ὀνόματα δηλωτικὰ ἀξιώματος, ἡλικίας (consul, puer κ.τ.τ.). Τὰ ὀνόματα τῶν ὑπάτων φέρονται ἀσυνδέτως. Tribunus militum χιλιάρχος. Ἦσαν 10 εἰς ἐκάστην λεγεῶνα ἀνώτεροι ἀξιωματικοὶ ὑπὸ τοὺς στρατηγούς. Exercitu... clauso (ἀφαιρ. ἀπόλ. ῥ. claudio). In angustiis ἐν τοῖς στενοῖς, ἐν χαράδρᾳ τινὶ (πλησίον τοῦ Βενεβέντου), ἧς τὰ ὑπερκείμενα ὑψώματα τοῦ ὄρους Γαύρου κατελήφθησαν ὑπὸ τοῦ ἐχθροῦ. Castris (δοτ. εἰς τὸ imminentem). Hostium (γεν. κτητ.). Accepto praesidio (ἀφαιρ. ἀπόλ. ῥ. accipio). Praesidio φρουρᾶς, τμήματος στρατοῦ. Spatium (ἐνν. temporis) χρόνον, χρόνου διάστημα. Aequiorem locum εἰς τόπον εὐνοϊκώτερον (ὡς πρὸς τὰς τοπικὰς συνθήκας). Ad subducendum agmen πρὸς τὸ ὁδηγῆσαι κρυφὰ (= sub) τὸν στρατόν. Colle... circumdato ἀφαιρ. ἀπόλ. ῥ. circum-do). Quem insederat ὃν (λόφον) εἶχε καταλάβει (ῥ. insideo). Armatis (ἀφαιρ.). Sommo oppressas (ῥ. opprimo, ἀφαιρ. τοῦ ἐσωτ. αἰτίου) = βαθέως κοιμωμένας, ὑπὸ βαθέως ὕπνου κατεχομένας. Ab exercitu (ποιητ. αἴτ.). Corona obsidionali (ἀφαιρ. ὄργαν.) πολιορκητικῶ στεφάνῳ. Ὁ στέφανος οὗτος, προχείρως γενόμενος ἐκ χλόης καὶ ἀνθέων τῶν ἀγρῶν τῆς πολιορκουμένης πόλεως (ὅθεν καὶ corona

graminea ἐκαλεῖτο), προσεφέρετο εἰς τὸν κατορθώσαντα τὴν λύσιν τῆς πολιορκίας καὶ ἐθεωρεῖτο ὡς μεγίστη καὶ δυσεπίτευκτος τιμή. Qui... liberasset καθ' ὑποτακτ., διότι δηλοῖ τὸ ἐνδεχόμενον = ὅστις θὰ ἤλευθέρωνε. Bello Latino (ἀφαιρ. χρόν.). Cum utrique... obvenisset (ἀπρὸς. ἔκφρασις) ἐπειδὴ ἑκατέρω εἶχε συμβῆναι νὰ ἴδῃ ἐν ὄνειρῳ, ὅτι οὗτος ὁ λαὸς θὰ γίνῃ νικητής... Somnio = in somnio ἐν ὄνειρῳ, καθ' ὕπνους. Eum... fore (= eum futurum esse ὑποκ. τοῦ obvenisset). Victorem (κατηγορ.). Cecidisset (ῥ. cado) θὰ ἐπιπτε, θὰ ἐφονεύετο (τότε). Convēnit (πρkm.) inter eos ut..., se devonēret συν-εφωνήθη μετὰ αὐτῶν, συνεφωνήθησαν μετὰ τῶν νά... Ut se devonēret (ὑποκ. τοῦ ἀπρὸς. convēnit). Laboraret θὰ ἐκινδύνευε. Ut diis manibus (δοτ.) se devonēret ἵνα καθιερώσῃ ἑαυτὸν τοῖς χθονίοις θεοῖς (ὑπὲρ τῆς πατρίδος), νὰ δώσῃ ἑαυτὸν εἰς ἐκούσιον ὑπὲρ τῆς πατρίδος θάνατος. Manes ἐλέγοντο αἱ ψυχαὶ τῶν τεθνεώτων καί, ἐπειδὴ ἐθεοποιῶντο, ὀνομάζοντο dii manes. Ἐπροστάτευσεν τὴν Πολιτείαν καὶ τὴν Οἰκογένειαν. Inclinante (ἀφαιρ. ἀπόλ. αἰτιολ.). Sua parte = suo cornu. In medios hostes εἰς τὸ μέσον τοῦ ἐχθροῦ. Concidit (ῥ. concido). Telis (ἀφαιρ. ὄργαν.) obrutus = κατακαλυφθεὶς, κατάφορτος καιρίων (θανατηφόρων) πληγμάτων, καιρίας πληγὰς δεχθεὶς.

Φ ρ ά σ ε ι ς : Valerio Maximo Cornelio Cosso consulibus ἐπὶ τῆς ὑπατείας τοῦ B.M. καὶ τοῦ K.K. Somno oppressas βυθισμένους εἰς βαθὺν ὕπνον. Intempestā nocte ἐν βαθείᾳ νυκτί, ὑπὸ τὸ σκότος τῆς νυκτός. Concidit obrutus telis ἀπέθανε πλείστας πληγὰς λαβὼν, ἀπέθανεν ὑποκύφας εἰς τὰ πολλὰ τραύματα.

22. Η ΑΚΕΡΑΙΟΤΗΣ ΤΟΥ ΦΑΒΡΙΚΙΟΥ

Unus ex legatis = Unus legatorum (γεν. διαμρ.). Ὁ Φαβρίκιος ἦτο ἀρχηγὸς τῆς ἀποστολῆς. Captivis πρόκειται περὶ τῶν αἰχμαλώτων τῆς μάχης τῆς Ἡρακλείας τῷ 280 π.Χ., οὗς ἐκράτει ὁ Πύρρος. Πολλοὶ τούτων ἦσαν τῆς τάξεως τῶν ἱππέων καὶ τινες μάλιστα ἀνῆκον εἰς παλαιὰς οἰκογενεῖας τῆς Πώμης. De captivis redimendis (γερουν-διακὴ ἑλξίς) ἄνευ ἑλξεως θὰ ἦτο de redimendo (γεροῦνδιον) capti-

vos = πρὸς ἐξαγοράν, πρὸς τὸ ἐξαγοράσαι τοὺς αἰχμαλώτους. Cuius... nomen οὐ... τὸ ὄνομα. Magnum (κατηγορ.). Ut viri... ὡς ἄνδρός... (παράθεσις) εἰς τὸ cuius, δηλ. Fabricii. Bello (ἀφαιρ.). Eum = Fabricium. Prae ceteris ὑπὲρ τοὺς λοιποὺς (περισσότερον ἀπὸ τοὺς ἄλλους). Cum vellet ἐπειδὴ ἤθελε, θέλων. Obtulit (ῥ. offero). Repudiavit καθὼς ἄλλοτε καὶ ὁ Μ' (= Manius) Curius Dentatus ἀπέκρουσε τὰ προσφερόμενα δῶρα τῶν Σαμνιτῶν. Imperavit suis ut... admoveretur διέταξε τοὺς ἑαυτοῦ (στρατιώτας) νὰ προσαχθῇ. Secum μεθ' ἑαυτοῦ, δηλ. τοῦ Πύρρου (πρβλ. mecum μετ' ἐμοῦ, tecum μετὰ σοῦ, nobiscum μεθ' ἡμῶν, vobiscum μεθ' ὑμῶν). Post aulaea ὅπισθεν παραπετάσματος. Fabricio... colloquanti (ῥ. colloquor) δοτ. εἰς τὸ admoveretur. Ἡδύνατο νὰ τεθῇ καὶ ad Fabricium. Quod δ' (= τοῦτο δέ). Ubi ὡς. Dato... remotis ἀφαιρ. ἀπόλ. χρόν. (ῥ. removeo). Emisit (ῥ. emitto) ἐξέβαλε. Manum = proboscidem τὴν προβοσκίδα. Pellexit (ῥ. pellicio). Admiratus (μτχ. αἰτιολ.). Invitavit ut... προέτρεψε νὰ... (ὡς προτροπῆς σημαντικὸν ἐδέχθη τὸν σύνδ. ut μὲ ὑποτακτ.). Secumque καὶ μεθ' ἑαυτῶν (τοῦ Πύρρου καὶ τῶν ἄλλων). Regni sui τοῦ ἑαυτοῦ βασιλείου. Quarta parte... oblatā (ἀφαιρ. ἀπόλ. ῥ. offero) ἔνν. ei (= Fabricio) προσενεχθέντος αὐτῷ τοῦ τετάρτου (μέρους), προσενεγκῶν τὸ τέταρτον. Ἡ μεγάλη αὐτῇ γενναιοδωρία ὑπενθυμίζει τοὺς λόγους τοῦ αὐτοκράτορος Πέτρου τοῦ Μεγάλου, ὅστις φέρεται εἰπὼν τὰ ἐξῆς κατὰ τὴν ἐπίσκεψίν του ἐν Γαλλίᾳ πρὸ τοῦ τάφου τοῦ Richelieu: «Μεγάλε ἄνθρωπε, θὰ ἔδιδον εἰς σέ τὸ ἥμισυ τῆς αὐτοκρατορίας μου, διὰ νὰ κυβερνήσω τὸ ὑπόλοιπον μαζί σου». Cui = sed ei ἀλλὰ τούτῳ. Malum ἔνν. me iudicas. Cur me ambis? διατι ἐπιζητεῖς νὰ ἀποκτήσης (νὰ κερδίσης) τὴν φιλίαν μου;

Φ ρ ά σ ε ι ς : Eum honorifice ac liberaliter accepit ἐδέχθη αὐτὸν μετὰ τιμῶν, ὡς ἀρμόζει εἰς ἐλεύθερον ἄνθρωπον. Quod ubi factum est τούτου δὲ γενομένου.

23. ΧΡΗΣΤΟΤΗΣ ΤΟΥ ΦΑΒΡΙΚΙΟΥ

Anno interiecto (ρ. intericio αφαιρ. απόλ. χρόν.). Omni spe... sublatā (ρ. aufero αφαιρ. απόλ. αίτιολ.). Pacis conciliandae άνευ γερονδ. έλξεως θά ήτο conciliandi pacem = του συνάψαι ειρήνην, συνάψεως ειρήνης. Consul τῷ 278 π.Χ. διά δευτέραν φοράν. Missus est (ρ. mitto). Τῷ 279 π.Χ. ο Πύρρος είχε καταγάγει έν 'Ασκλη τῆς 'Απουλίας δευτέραν νίκην, άγονον όμως, ως ήτο ή τῆς 'Ηρακλείας. 'Εκτοτε ο πόλεμος εξακολουθεῖ. 'Ο Φαβρίκιος διώκει μετά του συνυπάτου του Q. Aemilius Papus τόν ρωμαϊκόν στρατόν.

Cum... haberent έπειδή... είχαν. Medicus ο ιατρός (Φίλιππος) Nocte έν ώρα νυκτός. Si dederis (τετελ. μέλλ. = εάν θά έχης δώσει, εάν θά δώσης = si dabis). Veneno (αφαιρετική οργανική). Hunc vinetum (ρ. vincio) reduci iussit (ρ. reduco) κατά λέξιν : διέταξε νά επαναχθῇ [νά οδηγηθῇ όπίσω] ούτος δεδεμένος (δέσας διέταξε νά..., έδесе και διέταξε νά...). Dici σύναψον μετά του reduci iussit. Τίθεται παθητ. άπρμφ. άντι ένεργητικού, όταν τό υποκείμενον δέν είναι ώρισμένον (νά επαναχθῇ, νά λεχθῇ, άντι νά επαναγάγωσι και νά εἴπωσι). Quae... spopondisset (ρ. spondeo) ποῖα (πράγματα)... είχαν υποσχεθῇ, ποῖας υποσχέσεις κατά τῆς κεφαλῆς αὐτοῦ (του Πύρρου) είχε δώσει. ('Η υποτακτική δικαιολογεῖται ἡ ως πλαγία έρώτησις ἡ εκ του ότι εξαρτᾶται εκ του άπρμφ. dici). Fertur (ρ. fero) = dicitur. Ille τό ille δεικνύει τήν ιδέαν του μεγαλείου και θαυμασμοῦ (πρβλ. τῆς 'Ελληνικῆς : Καλλίστρατος εκείνος). Qui... posset όστις θά ήδύνατο νά. Ab... a από... από...

In gloriosa paupertate. Αίαν πτωχοί κατά τό πλεῖστον ήσαν οι ένδοξότεροι ύπατοι τών χρόνων τούτων. 'Ο Μάνιος Κούριος Δεντάτος έθεώρει επικίνδυνον πολίτην τόν μη άρκούμενον εις έπτά πλέθρα. 'Ο Φαβρίκιος, τιμητής ών, εξέδίωξε τῆς Συγκλήτου τόν Κορνήλιον 'Ρουφῖνον κάτοχον 10 λιτρών άργύρου κατειργασμένου (άργυρῶν σκευῶν). Exegit (ρ. exigo). Decessit (ένν. vitā αφαιρ.) απέθανε (ρ. decedo). Filiabus δοτ. πληθ. του filia προς διάκρισιν από τῆς δοτ. πληθ. του άρσ. filius. Dotem (όν. dos). Ut... reliquerit (πρkm. υποτακτ.) ώστε... κατέλιπε. Partes ο πληθ. τῆς λέξεως pars έχει αναλόγους σημασίας, π.χ. partes = πρόσωπον (ρόλος υποκριτοῦ), μερίς (κόμμα), καθήκον, καθήκοντα. Sibi desumpsit (ρ. desumo) άνέλαβε δι' αὐ-

τούς. Ex communi aerario ἐκ τοῦ κοινοῦ ταμείου, ἐκ τοῦ δημοσίου ταμείου, ἐκ χρημάτων τοῦ δημοσίου. Τοῦτο ἐφυλάσσετο ἐν τῷ ναφ̄ τοῦ Κρόνου (Saturnus). Datis... dotibus (ἀφαιρ. ἀπόλ.) δώσασα... προΐκας Eas = filias. Collocavit ἀποκατέστησεν (ἐπ'ἀνδρευσεν).

Ἀξία ἐξάρσεως τοῦ Φαβρικίου ἡ διαγωνή, ἥτις δεικνύει, ὅτι ἐν πολέμῳ ὁ σκοπὸς δὲν ἀγιάζει τὰ μέσα.

Φράσεις: Anno interiecto μετὰ ἐν ἔτος, μετὰ παρέλευσιν ἐνὸς ἔτους.

24. ΝΙΚΑΙ ΚΑΙ ΠΤΩΧΕΙΑ ΤΟΥ ΡΗΓΟΥΛΟΥ

Poenos τοὺς Καρχηδόνιους. Οὗτοι καλοῦνται Poeni (Φοίνικες) ὡς ἀποικοὶ τῶν Φοινίκων. Magna clade (ἀφαιρ. ὄργαν.). Ὁ Ῥήγουλος μετὰ τοῦ Λευκίου Μανλίου Οὐόλσωνος κατεναυμάχησε τὸν στόλον τῶν Καρχηδονίων παρὰ τὸ Ἑκνομον ἀκρωτήριον τῆς Σικελίας (256 π.Χ.). Affecit (ῥ. afficio). In Africam τῷ 256 π.Χ. κατὰ τὸν ἄ' Καρχηδονιακὸν πόλεμον (264 — 241 π.Χ.). Primus μόλις μετὰ 50 περίπου ἔτη (τῷ 204 π.Χ.) ὑπὸ τὴν ἀρχηγίαν τοῦ ἀνθυπάτου Σκιπίωνος ἔγινεν ἡ κυριωτέρα ἐκστρατεία τῆς Ἀφρικῆς. Traiecit διέβη, διεπεραιώθη. Ἡ Σύγκλητος, ἀναθαρρήσασα ἐκ τῆς ἐπιτυχίας τοῦ Δουιλίου παρὰ τὰς Μυλὰς (260 π.Χ.), ἐνόμιζεν, ὅτι διὰ τῆς μεταφορᾶς τοῦ πολέμου εἰς τὴν Ἀφρικὴν θὰ ἐτίθετο τέρμα. Expugnavit οἱ κάτοικοι τῆς Καρχηδόνος περιορίσθησαν εἰς τὴν ὀχύρωσιν αὐτῆς, ἀφίνοντες τὴν ἄλλην χώραν εἰς τὴν διάκρισιν τῶν Ῥωμαίων, συλλαβόντων ὑπὲρ τὰς εἴκοσι χιλιάδας αἰχμαλώτων. Cum (πρόθ.) ἐναντίον. Monstris. Ἐδῶ ἀναφέρουσιν ὅφιν πελωρίου μεγέθους. Regulo δοτ. εἰς τὸ prorogatum est (παρετάθη). Ob res bene gestas διὰ τὰ πολεμικὰ κατορθώματα, ἐπιτεύγματα. In annum proximum εἰς τὸ προσεχές ἔτος, ἐν ἔτος ἔτι (255 π.Χ.). Quos = hoc autem. Ubi ὡς. Villicum ὑποκαίμ. τοῦ mortuum esse (ῥ. morior). Quem ἐνν. agellum iugerum (γεν. πληθ.). Servum ὑποκαίμ. τοῦ aufugisse. Nactum αἰτ. μετοχῆς αἰτιολ. ἀναφερομένης εἰς τὸ servum (ῥ. nanciscor). Ablato (ῥ. aufero) instrumento (αφαιρ. ἀπόλ. χρον.). Mortuum esse... aufugisse... petere ἐξαρθρῶνται ἐκ τοῦ scripsit = ἔγραψεν

ἔστειλε γράμμα καὶ ἀνέφερεν ὅτι. Se (= Regulum) εἶναι ὑποκ. τοῦ petere. Ut ἴνα, ὅπως. Sibi (= Regulo) συνάπτεται τῷ mitteretur. Successor (διάδοχος του). Ne... deessent (ῥ. desum) ἴνα μή... ἐλλείπωσι. Omnia ad vivendum necessaria πάντα τὰ πρὸς τὸ ζῆν ἀναγκαῖα. Agro deserto (ῥ. desero, ἀφαιρ. ἀπόλ.). Uxori et liberis (δοτ. προσωπική εἰς τὸ deessent). Acceptis litteris (ἀφαιρ. ἀπόλ. χρον. = ληφθείσης τῆς ἐπιστολῆς, λαβοῦσα τὴν ἐπιστολήν). Res (= instrumenta rustica) αἰτ. πληθ. ὑποκ. τοῦ redimi. Pecuniā publicā (ἀφαιρ. ὄργαν.). Agellum colendum locavit ἐμισθωσεν (ἔδωκεν ἐπὶ ἐνοικίῳ) πρὸς καλλιέργειαν (τὸ γερονδιῖον μὲ τὸ locavit δηλοῖ τὸν σκοπόν.). Proeliis (ἀφαιρ.). Opes τὰς στρατιωτικὰς δυνάμεις. Contudit (πρκμ. τοῦ contundo). Quam=sed eam (pacem). Cum... nollet ἐπειδὴ δὲν ἤθελε νὰ... (ῥ. nolo). Nisi εἰμὴ μόνον. Durissimis condicionibus (ἀφαιρ. = ἐπὶ ὅροις βαρυτάτοις). Ὁ Ῥήγουλος ἤξιώσε τὴν ἀπομάκρυνσίν των ἀπὸ τῆς Σικελίας, τὴν παράδοσιν ἀνευ λύτρων τῶν Ῥωμαίων αἰχμαλώτων, τὴν ἐξαγορὰν τῶν Καρχηδονίων αἰχμαλώτων, τὴν καταβολὴν τῶν πολεμικῶν ἐξόδων, φόρον ἐτήσιον καὶ τὴν ὑπόσχεσιν χορηγήσεως εἰς τοὺς Ῥωμαίους πεντήκοντα τριήρων εἰς πᾶσαν στρατολογίαν. A Lacedaemoniis παρὰ τῶν Λακεδαιμονίων. Οὗτοι ἦσαν τέλειοι πολεμισταὶ καὶ ὑπηρετοῦν, καθὼς καὶ οἱ ἄλλοι Ἕλληνες ἐκουσίως, ὡς μισθοφόροι εἰς ξένους στρατοὺς (πρὸς τοὺς μυρίους εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τοῦ Κύρου, ὃν ὁ Ξενοφῶν κάμνει μνείαν ἐν τῇ Ἀναβάσει. Petierunt (ῥ. peto).

Φ ρ ά σ ε ι ς : Acceptis litteris μετὰ τὴν λήψιν τῆς ἐπιστολῆς. Publicā pecuniā, δημοσίᾳ δαπάνῃ. Pacem cum nollet nisi durissimis condicionibus dare (ὁ Ῥήγουλος) μὴ θέλων νὰ παραχωρήσῃ τὴν εἰρήνην εἰμὴ ὑπὸ σκληροτάτους ὅρους.

25. Ο ΟΡΚΟΣ ΤΟΥ ΡΗΓΟΥΛΟΥ

Duce Xanthippo (ἀφαιρ. ἀπόλ.) στρατηγού ὄντος, στρατηγούντος τοῦ Ξ. Viro (ἀφαιρ.) belli peritissimo παρὰ θ. εἰς τὸ Xanthippo. Οὗτος μετέβαλε ῥιζικῶς τὴν στρατηγικὴν τῶν Καρχηδονίων, ἐπιζητήσας καὶ ἐπιτυχὼν νὰ πολεμήσῃ οὐχὶ εἰς τὰ ὑψώματα, ἀλλ' ἐκεῖ ἔνθα τὸ ἱπ-

πικόν και ἰδίᾳ οἱ ἐλέφαντες θὰ ἐχρησιμοποιοῦντο καταλλήλως. Ultima (ἀφαιρ. ὄργαν.). Τὸ ἐπίθ. ultimus μεταφορικῶς δηλοῖ : ὁ μεγαλύτερος, ὁ μέγιστος καὶ μεταφράζεται ἀναλόγως τοῦ οὐσιαστικοῦ τὸ ὅποιον συνοδεύει, ἐδῶ π.χ. ultima perniciēs = γενικὴ, πληρεστάτη καταστροφή (πρβλ. ultima poena), ἡ ἐσχάτη τῶν ποινῶν, ὁ θάνατος. Superfuerunt (ῥ. supersum). Vicerunt ἐνίκησαν τῷ 255 π.Χ. παρὰ τὴν νῦν Τύνιδα τὸν Ῥήγουλον, εὐρεθέντα πρὸ ὑπερτέρων δυνάμεων (πεζικοῦ, ἱππικοῦ καὶ ἐλεφάντων). Duo tantum milia δύο μόνον χιλιάδες (ἐκ τῶν δέκα). Hominum γεν. διαίρ. εἰς τὸ milia. Remanserunt (ῥ. remaneo). Ἀλλὰ καὶ οἱ ὑπολειφθέντες, ἀποπλεύσαντες ἐκ τῆς Clupea, ἐνανάγησαν καὶ ὁλοσχερῶς κατεστράφησαν παρὰ τὰς ἀκτὰς τῆς Σικελίας. Captus ἐνν. est (μετὰ πεντακισχιλίων στρατιωτῶν). Deinde τῷ 250 π.Χ. Μετὰ τὴν ἤτταν (251 π.Χ.) εἰς Πάνορμον (νῦν Palermo) προέβησαν οἱ Καρχηδόνιοι εἰς προτάσεις εἰρήνης ἐλπίζοντες τοῦλάχιστον τὸ δυνατὸν τῆς ἀνταλλαγῆς τῶν αἰχμαλώτων. De captivis commutandis γερουνδικῇ ἑλξίς = de commutando captivos περὶ ἀνταλλαγῆς τῶν αἰχμαλώτων. Missus est (ῥ. mitto) μετ' ἄλλων ἀπεσταλμένων Καρχηδονίων. Dato iureiurando ut... (ἀφαιρ. ἀπόλ. χρον. ῥ. do = δώσας ὅρκον, ὀρκισθεῖς, ἀναλαβὼν τὴν ὑποχρέωσιν δι' ὅρκου, νά...). Iureiurando ἀφαιρ. τοῦ iusiurandum. Ut... rediret ἵνα... ἐπανέλθῃ. Carthaginem εἰς Καρχηδόνα. Si non impetravisset ἐὰν δὲν θὰ ἐπετύγχανε (τότε). Qui=is autem. Cum venisset ἀφοῦ ἦλθεν, ἐλθὼν. Mandata τὰ ἐντεταλμένα. Exposuit (ῥ. expono). Ne diceret... recusavit νὰ εἴπῃ, ν' ἀποφανθῇ... ἡρνήθη (δὲν ἠθέλησεν), εἶπεν ὅτι δὲν θὰ ἀποφανθῇ... Θὰ ἀρνηθῇ νὰ ἐκφέρῃ γνώμην. Se son esse senatorem (εἶπεν ὅτι) αὐτὸς δὲν εἶναι συγκλητικός, ἐφ' ὅσον χρόνον ἐδεσμεύετο δι' ὅρκου. Hostium τῶν ἐχθρῶν ὃν ἐπέβαλον οἱ ἐχθροί. Iussus... dicere sententiam διαταχθεῖς, λαβὼν τὴν διαταγὴν νὰ ἀποφανθῇ γνώμην. Negavit esse utile : dixit esse inutile ἢ dixit non esse utile (κατηγορ.) Reddi ὑποκ. τοῦ esse. Quod...essent διότι κατ' αὐτὸν ἦσαν. Adulscientes... duces (κατηγορ.). Senectute (ἀφαιρ. αἰτίου). Confectus ἐνν. esset. Cuius. Ἡ σύνταξις : cuius (= eius autem cum auctoritas valuisset. Cum retineretur εἰ καί... A propinquis amicis (ποιητ. αἰτιον) ὑπὸ τῶν... Vero βεβαίως. Se (ὑποκειμ. τοῦ proficisci). Exquisita φρικώδη, ἐξεζητημένα. Conser-vandum (ἐνν. esse) ὅτι ἔπρεπε νὰ τηρήσῃ. Reversum (ἐνν. Re-

gulum). Συμφωνεῖ πρὸς τὸ ἐννοούμενον eum (ἀντικ. τοῦ necaverunt). Omni cruciatiu (ἀφαιρ. ὄργαν. = διὰ παντὸς βασανισμοῦ, διὰ πάσης κακομεταχειρίσεως). Palpēbris resectis (β. resecō) ἀφαιρ. ἀπόλ. = ἀποκόψαντες οἱ Καρχηδόνιοι τὰ βλέφαρα. Cum... esset ὅτε... ἦτο. Ardentissimus (κατηγορ.). Eductum (eum, δηλ. Regulum) (ἐξαχθέντα, ἐξαγαγόντες). Coēgerunt (β. cogo). Undique σύναψον πρὸς τὸ horrentem (φρίττουσαν, ἔχουσιν πολλά, πανταχόθεν ἐφωδιασμένην διά...). Cum... confoditur (ἐνεστῶς ἐξηγούμενος διὰ παρατ. = ἐνῶ... διεπερᾶτο). (Ferreis stimulis (ἀφαιρ. ὄργαν.) διὰ τῶν σιδηρῶν ἥλων = clavis praeacūtis). Vigiliis... dolore (ἀφαιρ. ἀναγκ. αἰτίου). Hic... exitus. Τὸ hic καθ' ἑλξιν πρὸς τὸ ἀρσ. exitus (ἀντὶ hoc fuit τοῦτο ὑπῆρξε τὸ τέλος). Ipsā quoque vitā (β' ὅρος συγκρ. = καὶ αὐτοῦ ἀκόμη τοῦ βίου του). Etsi diu actā (ἀφαιρ. καίπερ) ἐπὶ μακρὸν χρόνον διανυθέντος (τοῦ βίου) διὰ (μέσου) μεγίστης δόξης.

Φ ρ ἄ σ ε ι ς : Duce Xanthippo ὑπὸ τὴν ἡγεσίαν τοῦ Ξανθίππου. Negavit esse utile εἶπεν, ὅτι δὲν συμφέρει. Cuius cum valuisset auctoritas ἐκνικήσαντος τοῦ κύρους τῆς γνώμης αὐτοῦ. Repente educ-tum coēgerunt διέταξαν ἀμέσως νὰ ἐξέλθῃ ὑποχρεώσαντες νά...

26. ΣΕΒΑΣΜΟΣ ΤΟΥ ΦΑΒΙΟΥ ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΝΟΜΟΝ ΚΑΙ ΔΟΚΙΜΑΣΙΑ ΤΟΥ ΥΙΟΥ

Q = Quintus. Iam senex ἤδη γέρων (ὢν). Filio suo δοτ. ἡθικῇ εἰς τὸ legatus, δυναμένη νὰ μεταφρασθῇ καὶ διὰ γεν. = τοῦ υἱοῦ του, ἀλλ' ἡ δοτ. δηλοῖ τὴν ἀνεξαρτησίαν = εἰς τὸν υἱόν του, παρὰ τῷ υἱῷ αὐτοῦ. Ὁ πατήρ του ἡλικίας 62 ἐτῶν εἶχε διατελέσει πολλάκις ὑπατος. Consuli (κατηγορ.) ὑπάτῳ ὄντι (213 π.Χ.). Legatus ὑπαρχος, ἀντιστράτηγος. Οἱ legati ἦσαν συγκλητικοί, οἵτινες ἐστέλλοντο ὡς σύμβουλοι (ὅθεν καὶ τὸ ὄνομα legati), καὶ ἐτίθεντο εἰς τὴν διάθεσιν τῶν ἀρχηγῶν τοῦ στρατοῦ ὑπάτων, τοὺς ὁποίους ἐν ἀνάγκῃ καὶ ἀντικαθίστων. Cum... veniret ὅτε ἤρχετο (= ei venienti). Obviam patri πρὸς ἀπάντησιν τοῦ πατρός. Pro more = more ἢ ut mos erat

= κατὰ τὸ ἔθος, ὡς ἔθος ἦτο. Anteibant (ῥ. anteo). Equo vehabatur ἄφαιρ. ὄργ. δηλοῦσα τὸ ποῦ. Δύναται ἄντ' αὐτῆς νὰ τεθῇ καὶ πρόθ. in (in equo) = ἐπὶ ἵππου ὠχεῖτο (ἐφέρετο), ἵππευε. Nec descendit (nec = et non) καὶ δὲν κατέβη, χωρὶς νὰ καταβῇ. Appropinquante consule (ἄφαιρ. ἀπόλ. ἐναντιωμ. = εἰ καί, ἂν καί). Verecundiā (ἄφαιρ. αἰτίου). Verecundiā maiestatis (γεν. ἀντικ.) αἰδούμενοι (ἐκ σεβασμοῦ πρὸς) τὸ ἀξίωμα. Taciti (κατηγ. εἰς τὸ ἐννοούμενον facti) = σιωπηλοὶ (γενόμενοι), σιωπήσαντες, ἐν σιωπῇ. Iam praeterierant ἤδη εἶχον παρέλθει (ῥ. praetereo). Quod = hoc autem τοῦτο δὲ (τὴν συμπεριφορὰν ταύτην). Cum... animadvertisset ἀφοῦ παρατήρησε, παρατηρήσας. Proximum ἐνν. sibi = τὸν « ἡγούμενον ». Ἦτο τελευταῖος τῶν ῥαβδούχων καὶ ἐπομένως ὁ πλησιέστερος καὶ μᾶλλον τιμημένος, δι' ὃ ἐλέγετο ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων « ἡγούμενος », καὶ ἦτο ὁ ἄμεσος ἐκτελεστής τῶν διαταγῶν τοῦ ἄρχοντος. Fabio δοτ. Ex equo ἢ ἀπλῶς (ἄφαιρ.) equo. Desiliens ἐγν. ex equo ἢ ab equo. Fili (κλητ. τοῦ filius), υἱέ μου. Inquit (ῥ. inquam). Contempsit (ῥ. contemno). Experiri... an scires agere..., νὰ δοκιμάσω... ἂν γνωρίζης (ἂν εἶσαι εἰς θέσιν) νά...

Tanto cognomine τόσον μεγάλου (ὠραίου καὶ τιμητικοῦ) ἐπωνυμίου (ἄφαιρ. εἰς τὸ dignus). Τὸ μέγα τοῦτο ἐπωνύμιον (Maximus) διέκρινεν αὐτὸν ἀπὸ τὰ ἄλλα μέλη τῆς οἰκογενείας του. Ἄλλ' ἐκτὸς τούτου φέρεται καὶ μὲ ἄλλο ἐπωνύμιον, τὸ τοῦ Μελλητοῦ (Cunctator), τὸ ὁποῖον εἶναι χαρακτηριστικώτερον. Habitus est ἐθεωρήθη, ἐνομίσθη. Cautior quam promptior προφυλακτικώτερος ἢ δραστηριώτερος, προνοητικός πῶς, συνετός πῶς ἢ ταχὺς (πρόθυμος) πρὸς δρᾶσιν. Insita... prudentia ἢ ἔμφυτος σύνεσις (μ.τ.χ. τοῦ insero). Ingenio δοτ. εἰς τὸ insita. Bello δοτ. εἰς τὸ aptissima. Nemini dubium est quin..., restituerit (ὑποτακτ.) οὐδενὶ ἀμφίβολον εἶναι ὅτι (οὐδεὶς ἀμφιβάλλει ὅτι, πάντες εἶναι βέβαιοι ὅτι) ἀποκατέστησε. Rem Romanam (πρβλ. ἀριθ. 11 : res τὰ τῆς Ῥώμης). Cunctando (ἄφαιρ. ὄργαν. τοῦ γερονδίου δηλοῦσα τρόπον) διὰ τῆς ἀναβλητικότητος μέλλων, ἀναβάλλων.

Φράσεις: Equo vehabatur senex ὁ γέρων ἦτο ἑφιππος. Ad summam senectutem μέχρι βαθυτάτου γήρατος. Cautior quam

promptior habitus est ἐθεωρεῖτο (τὸν ἐθεώρουν) ὅτι εἶχε μεγαλυτέραν σύνεσιν ἢ ταχύτητα ἐνεργείας.

27. Η ΠΑΡΑ ΤΑΣ ΚΑΝΝΑΣ ΗΤΤΑ ΚΑΙ Ο ΘΑΝΑΤΟΣ ΤΟΥ ΠΑΥΛΟΥ ΑΙΜΙΛΙΟΥ

Adversus (πρόθεσις). Romā (ἄφαιρ.) ἐκ τῆς 'Ρώμης. Profecti sunt (ῥ. proficiscor). Paulo δοτ. εἰς τὸ placebat. Acriora ὁ Οὐ-
άρρων ἐχθρός, ὡς ἡ πληθὺς, τῆς τακτικῆς τοῦ Φαβίου, ὑπεστήριξε
τὸν Μινούκιον εἰς τὸν ἀγῶνα αὐτὸν κατὰ τοῦ δικτάτωρος. Ad vicum
παρὰ τὴν κόμην. Posuerunt (ῥ. pono). Varroni δοτ. εἰς τὸ insitam
(= in Varrone). Aliquo... successu (ἄφαιρ. ὄργαν.). Aluerat (ῥ.
alo). Invito collegā (ἄφαιρ. ἀπόλ. = ἄκοντος τοῦ συνάρχοντος).
Signum pugnae σημεῖον τῆς μάχης (2 Αὐγούστου τοῦ 216 π.Χ.).
Dedit ἡ διοίκησις τοῦ στρατοῦ ἤσκειτο ὑφ' ἐκάστου ὑπάτου ἡμέραν
παρ' ἡμέραν. Victus ἐνν. est (ῥ. vinco). Caesus est (ῥ. caedo). Gra-
viores vulnere = graviore clade. Afflicta est (ῥ. affligo). Telis
(ἄφαιρ. ὄργαν.). Cecidit (ῥ. cado). Quem = hunc autem. Cum...
conspexisset ἀφοῦ παρετήρησεν. Oppletum ἐνν. esse. Hunc αὐτὸν (ἐδῶ
τὸν ἰδικόν μου)... Aemili (πτώσ. κλητ.). Quin tu...abi ὄχι, ἀλλὰ τοῦναν-
τίον σύ... ἔπελθε (τὸ quin = immo). Potius προτιμότερον. Nuntia
ut... muniant... firment ἡγγεῖλον (διάταξον) νά... Priusquam ... ad-
veniat πρὶν φθάσῃ. Patēre β' ἐν. τῆς προστακτ. τοῦ ῥ. patior (ὑπο-
μένω). Alter consul = Varro. Οὗτος κατέφυγεν εἰς τὴν Βενουσίαν.
ἐνθα ἀνασυνέταξε 10.000 φυγάδας. Cum paucis equitibus συνοδευόμε-
νος ὑπὸ ὀλίγων ἱππέων (50 τὸν ἀριθμὸν). Perfūgit (παρακλειμ.).

28. ΠΕΡΙΒΟΗΤΟΣ ΡΗΣΙΣ ΤΟΥ ΜΑΧΑΡΒΑ

Victori νικητῇ (τῆς παρὰ τὰς Κάννας μάχης, καθ' ἣν οἱ 'Ρωμαῖοι
ἐκ τῶν 80.000 πεζῶν καὶ 6.000 ἱππέων ἀπώλεσαν ἐν μιᾷ ἡμέρᾳ 50.000
ἄνδρας, μεταξὺ τῶν ὁποίων 20 στρατιωτικοὺς χιλιάρχους καὶ 80 συγ-
κλητικούς. Σήμερον ἀκόμη τὸ πεδῖον τῆς μάχης ταύτης ὀνομάζεται

Campo di sangue = Πεδίον τοῦ αἵματος. (Cum σύνδ. = ἐνῶ...)
Ut... sumeret... daret νά... καί... νά... *Quietem* (ἀντικ τοῦ *sumeret*
καί daret). *Ex praefectis* ἐκ τῶν ἀξιωματικῶν. Διὰ τῆς λ. *praefectus*,
 προκειμένου περὶ στρατοῦ ξένου, οἱ Ῥωμαῖοι συγγραφεῖς ἐνόουν τὸν ὑπὸ
 τὰς ἀμέσους διαταγὰς τοῦ ἀρχηγοῦ ἀνώτερον ἀξιωματικόν, διοικητὴν
 τμήματος. *Cessandum* ἐνν. *esse*. *Ratus* (μτχ. τοῦ *reor*). *Romam* εἰς
 Ῥώμην. *Epulaturus* (ῥ. *epulor*) = *affirmans fore ut victor epula-*
retur (νά εὐωχηθῇ). Cum σύνδ. αἰτιολ. *Hannibali* τῷ Ἀννίβᾳ, ὑπὸ
 τοῦ Ἀννίβα. *Victoriā* (ἀφαιρ., διότι τὸ *utor* συντάσσεται μὲ ἀφαιρ.).
Mora. Οἱ νεώτεροι ἱστορικοὶ δικαιολογοῦσι τὸν δισταγμὸν τοῦ Ἀννίβα,
 ὅστις στερούμενος ἐπαρκῶν στρατιωτικῶν δυνάμεων καὶ πολιορκητικοῦ
 ὕλικου, δυσκόλως θὰ ἠδύνατο νὰ καταλάβῃ πόλιν τόσον πολὺ ὀχυράν, ὥς
 ἡ Ῥώμη. *Saluti fuisse* (δοτ. τοῦ σκοποῦ). *Urbi et imperio* (δοτ. ἡθι-
 κῇ εἰς τὸ *saluti*). *Satis* ἐπαρκῶς (γενικῶς, κοινῶς). *Cuius* = *Campa-*
niae. *Exercitus* (γεν. ἐν.). *Elanguit* (*et ipse elanguit et ardor*
elanguit, ῥ. *elanguesso*).

Φ ρ ά σ ε ι ς : *Mora huius diei satis creditur saluti fuisse urbi*
et imperio κατὰ κοινὴν ὁμολογίαν ἡ βραδύτης τῆς ἡμέρας ταύτης ἔσωσε
 τὸ Ῥωμαϊκὸν κράτος.

29. ΑΛΩΣΙΣ ΤΩΝ ΣΥΡΑΚΟΥΣΩΝ ΥΠΟ ΤΟΥ ΜΑΡΚΕΛΛΟΥ. ΘΑΝΑΤΟΣ ΤΟΥ ΑΡΧΙΜΗΔΟΥΣ

Cum Sicilia... defecisset... Marcellus... Syracusas oppugnavit
 τῆς Σικελίας ἀποστάσης (ἐπαναστατησάσης) ὁ Μ. τὰς Συρακούσας
 ἐπολιορκήσε. *A Romanis*. Ἡ πρόθ. α δηλοῖ τὴν ἀπομάκρυνσιν = ἀπὸ
 τῶν Ῥωμαίων. *Nec... cepit* = *et non... cepit* καὶ δὲν ἐκυρίευσε. *Rem* =
expugnationem (τὴν ἄλωσιν). *Confecisset... nisi (si non)... fuisset*
 (ὑπόθ. τοῦ ἀπραγματοποιήτου εἰς τὸ παρελθόν = θὰ ἔφερεν εἰς πέρας,
 ἐὰν μὴ ὑπῆρχε τότε). *Unus homo* εἷς (ἕξοχος) ἀνὴρ. *Ea tempe-*
tate κατ' ἐκείνους τοὺς χρόνους. *Syraculis* (ἀφαιρ. τοπ.) ἐν Συρ. *Vir*
 (παράθεσις). *Admirabili* ἀφαιρ. ὄργαν. εἰς τὸ *praeditus* = ἔχων
 θαυμαστὸν νοῦν (προικισμένος μὲ νοῦν...). *Machinis inventis* ἀφαιρ.

ἀπόλ.) ἐπινοήσας μηχανάς. Opera αἰτ. πληθ. τοῦ opus. Brevi (κατὰ παρὰλ. τῆς λέξεως tempore) ἐν βραχεῖ (χρόνῳ). Captis Syracusis (ἀφαιρ. ἀπόλ.) κυριεύσας τὰς Σ. Prudentiā (ἀφαιρ. τοῦ αἰτίου) ἕνεκα τῆς σοφίας (τῶν γνώσεων). Ut parceretur (ἐξαφρ. ἐκ τοῦ edixit) παθ. ἀπρὸς., διότι τὸ parco συντάσσεται μετὰ δοτ. = νὰ γίνῃ φειδῶ (νὰ φεισθῶν). Capiti illius = vitae eius (= Archimēdis). In pulvere ἐν τῇ κόνει, ἐπὶ τοῦ ἐδάφους (κατὰ τὴν τότε συνήθειαν). Dum... describit ἐνῶ... Formas σχήματα (γεωμετρικά). Attentius προσεκτικώτερον, ὑπὲρ τὸ δέον προσηλωμένος. Voce minantis (ἐνν. hominis) μὲ φωνήν (ἀνθρώπου) ἀπειλοῦντος, μὲ φωνὴν ἀπειλητικὴν. Quisnam esset (πλάγ. ἐρώτ.) τίς εἶναι (ὁ Ἀρχιμ.). Propter cupiditatem investigandi illud quod... διὰ τὴν ἐπιθυμίαν τοῦ ἀνακαλύψαι (λῦσαι) ἐκεῖνο (τὸ πρόβλημα), ὅπερ (ἐζήτει, οὗτινος τὴν λύσιν ἐπεδίωκε). Δὲν ἐγινεν ἐδῶ γερονδιακὴ ἐλξις, διότι τὸ ἀντικείμεν. τοῦ γερονδίου (investigandi) εἶναι οὐδέτερον (ἀντωνυμίας illud). Noli... turbare περίφρασις τῆς προστακτ. (= ne turbaveris) = μὴ τάραττε. Curam sepulturae (γεν. ἀντικειμ.) μέριμναν (περὶ) τῆς ταφῆς. Ὁ Μάρκελλος κατεσκεύασε πρὸς τιμὴν τοῦ σοφοῦ τούτου περιφανὲς μνημεῖον. Τοῦτο, παραμεληθὲν ὑπὸ τῶν Συρακοσίων, ἀνεῦρεν ἓνα καὶ ἥμισυν αἰῶνα βραδύτερον ὁ Κικέρων, ὅτε ἦτο quaestor ἐν Σικελίᾳ, ἐν μέσῳ θάμνων καὶ βάτων.

Φ ρ ὁ σ ε ι ς : Nec eam nisi post tres annos cepit αὐτὴν μόλις μετὰ τρία ἔτη ἐκυρίευσε. Mortem aegre tulit σφόδρα ἐλυπήθη διὰ τὸν θάνατον αὐτοῦ.

30. ΓΕΝΝΑΙΟΔΩΡΙΑ ΣΚΙΠΙΩΝΟΣ ΤΟΥ ΑΦΡΙΚΑΝΟΥ ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΑΛΛΟΥΚΙΟΝ

Scipio. Ὁ P. Cornelius Scipio Africanus, γαμβρὸς τοῦ L. Aemilius Paulus, ἦτο εἷς τῶν ἐνδοξοτέρων στρατηγῶν τῆς Ῥώμης, ἐπικληθεὶς Africanus μετὰ τὴν ἐν Ζάμᾳ μάχην (202 π.Χ.). Quo die = die quo, e o die q u o. E o = in eum locum, in hanc urbem (εἰς τὴν Καρθαγένην). Congestae erant (ῥ. congero). Opes θησαυρὸς τοῦ στρατοῦ τῶν Καρχηδονίων καὶ ἄφθονον πολεμικὸν ὕλικόν. Quibus (ἀφαιρ. εἰς τὸ potitus est) ὦν (ἐγένετο κύριος). Εὔρεν ἐκεῖ 600 τάλαντα

(τὸ ἀττικὸν τάλαντον ἦτο, τότε, ἀξίας 6.000 δραχμῶν ἀττικῶν) καὶ ἀπέστειλεν εἰς τὴν Ῥώμην, πρὸς πίστωσιν τῆς νίκης, τὸν Μάγωνα καὶ δέκα ἑπτὰ συγκλητικούς Καρχηδονίους. *Eximiae formae* (γεν. ιδιότ.). *Adulta virgo* παρθένος ἀκμαία, ἐπίγαμος, εἰς ὥραν γάμου. *Ubi* εὐθὺς ὥς. *Comperit* = *audivit*. *Loco* ἐκ γένους, ἐξ οἰκογενείας (ἀφαιρ. τῆς καταγωγῆς εἰς τὸ *natam* [ἐνν. *esse*]). *Principi...* *adulescenti* ἐδῶ τὸ *princeps* οὐσιαστικῶς = μὲ τὸν νεαρὸν πρόκριτον. *Eius gentis* = *Celtiberorum*. *Nomine* ὀνόματι. *Desponsam* = ἐνν. *esse* (ῥ. *despondeo*). *Arcessitis parentibus et sponso* (ἀφαιρ. ἀπόλ.). Ἡ μτχ. συνειφώνησε πρὸς τὸ πλησιέστερον *parentibus*. *Parentes* δηλαδὴ οἱ γονεῖς, ὁ πατὴρ καὶ ἡ μήτηρ. *Ad eam redimendam* (γερουνδ. ἕλξης) = *redimendum eam* = πρὸς τὸ ... *Attulerant* (ῥ. *affero*). *Id* (= *pondus*). *Donum* (κατηγορ.) ὡς δῶρον. *Aurum* (αἰτ. πτωσίς ὑποκ. τοῦ *poni*). *Ante pedes* ἐνν. *suos*. *Dotalia dona* δῶρα τοῦ γάμου (κατηγορ.). *Vocato sponso* (ἀφαιρ. ἀπόλ.). *Accepturus...* *es* (περιφραστικὴ συζυγία) μέλλεις νὰ λάβῃς. *A socero* παρὰ τοῦ... *Accedant* (ὑποτακτ. παρχωρητικὴ) ἄς προστεθῶσι, δέχομαι νὰ... προστεθῶσι. *Tibi* (δοτ. ἡθικὴ). *Domum* εἰς τὴν πατρίδα. *Reversus* (ῥ. *revertor*). *Grato animo* ἐξ εὐγνωμοσύνης. *Romanis* (δοτ.) *conciliavit* παραστήσας τὸν Σκιπίωνα ὡς ἥρωα, ὅμοιον πρὸς θεόν, ὅστις ἐβάδισε πρὸς ὑποταγὴν τῆς Ἰσπανίας διὰ τῶν ὅπλων ἀλλὰ καὶ διὰ τῆς διαγωγῆς του.

Φ ρ ά σ ε ι ς : *Quo die venit* τὴν ἡμέραν τῆς ἀφίξεως αὐτοῦ. *Ad referendam Scipioni gratiam* πρὸς ἀπόδοσιν τῆς πρὸς τὸν Σκιπίωνα ὀφειλομένης εὐγνωμοσύνης αὐτοῦ.

31. ΜΕΓΑΛΟΨΥΧΙΑ ΤΟΥ ΣΚΙΠΙΩΝΟΣ ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΜΑΣΣΙΒΑΝ

Hasdrubalem τὸν υἱὸν τοῦ Ἀμίλκα καὶ ἀδελφὸν τοῦ Ἀννίβα. Ἐφέροντο ἀκόμη ἄλλοι δύο ὑπὸ τὸ αὐτὸ ὄνομα, ὁ εἰς ἦτο υἱὸς τοῦ Ἀμίλκα καὶ ἀδελφὸς τοῦ Ἀννίβα καὶ ὁ ἕτερος υἱὸς τοῦ Καρχηδονίου στρατηγοῦ Γίσκωνος. Οὕτω γίνεται σύγχυσις τῶν δύο νικῶν τοῦ Σκιπίωνος, τῆς μιᾶς τῆς πόλεως τῶν Βαικυλίων (209 π.Χ.) κατὰ τοῦ πρώτου Ἀσδρούβα καὶ τῆς ἄλλης τῆς πόλεως Πίρα (Ἰλίπα, 206 π.Χ.) κατὰ τοῦ δευ-

τέρου, μεθ' ἣν ἐπηκολούθησεν ἡ ὑποταγή τῆς Ἰσπανίας εἰς τοὺς Ῥωμαίους. *Castris* (ἄφαιρ. ὄργαν. ὡς συμπλήρωμα τοῦ *potitus*). *Captivos* περὶ τοὺς δεκακισχιλίους. *Sine pretio* ἄνευ λύτρων. *Domum* οἶκαδε. *Vendi* τοὺς Ἀφρικανούς οἱ Ἰσπανοὶ ἀπεστρέφοντο, διότι ἦσαν τυρραννικοί. Ἐν τούτοις ὁ Σκιπίων, προσενεχθεὶς κατὰ τὸ δίκαιον τοῦ πολέμου εἰς τὸ ζήτημα τῶν αἰχμαλώτων, παρουσιάσθη εἰς τοὺς ἐγγχωρίους ὡς ἐλευθερωτής. *Regii generis* (γεν. ιδιότ.). *Formā insigni* (ἄφαιρ. ιδιότ.). *Quis...esset...cur fuisset* (ὑποτ., διότι εἶναι πλαγία ἐρώτ.) τίς ἦτο (ποῖον τὸ ὄνομά του) καὶ ποδαπὸς (ποία ἦτο ἡ πατρίς του) καὶ διατί... *Id* αἰτ. τοῦ κατὰ τι. Εἶναι, ὅμως, δυνατόν νὰ ἐκληφθῇ καὶ ὡς ἀντικείμεν. τοῦ νοουμένου *agens* (τόσον μικρὰν ἡλικίαν ἔχων). *Aetatis* γεν. τοῦ ὅλου εἰς τὸ *id* (*id aetatis* εἰς τόσον μικρὰν ἡλικίαν, ἀκόμῃ παῖς = *etiam puer*). *In castris fuisset* εἵχε στρατευθῇ. *Vocant* ἐνν. *me. Patre amisso* ἄφαιρ. ἀπόλ. = ἀπολέσας τὸν πατέρα μου, θανόντος τοῦ πατρὸς (ῥ. *amitto*). *Avum*. Οὗτος ὠνομάζετο *Gala*. *Maternum* τὸν ἐκ μητρός. *Avunculo* ἡ λέξις *avunculus* σημαίνει τὸν ἐκ μητρός θεῖον (ἐνῶ *patruus* τὸν ἐκ πατρὸς θεῖον). Ὁ Μασανάσσης (240 — 148 π.Χ.), υἱὸς τοῦ Γάλα καὶ ἀδελφὸς τῆς μητρός τοῦ *Massiva*, γενόμενος βασιλεὺς τῆς Νουμιδίας, παρέμεινε μέχρι τοῦ 206 π.Χ. σύμμαχος τῶν Καρχηδονίων. Ἐκτοτε, μεταβαλὼν πολιτικὴν, διετέλεσε μέχρι τοῦ θανάτου του πιστὸς σύμμαχος τῶν Ῥωμαίων. *Subsidio* (δοτ. σκοποῦ) εἰς τὸ *venit*. *Carthaginienisibus* (δοτ.). *Propter aetatem* διὰ τὴν (μικρὰν) ἡλικίαν. *A Masinissa* (ποιητ. αἷτιον). *Nunquam ante* οὐδέποτε πρότερον (προηγουμένως). *Pugnatum est* (ἀπροσώπως = ἐπολεμήθη, ἔγινε πόλεμος). *Cum Romanis* ἐναντίον τῶν Ῥωμαίων. *Inscio avunculo* (ἄφαιρ. ἀπόλ.). *Clam* σὺν ἄψων πρὸς τὸ *sumpto*. *Armis et equo sumpto* (ῥ. *sumo*) ἄφαιρ. ἀπόλ. Ἡ μτχ. συνεφώνησε πρὸς τὸ πλησιέστερον *equo*. *Exii* ἐνν. *castris* (ἐκ τοῦ στρατοπέδου). *Prolapso equo* (ἄφαιρ. ἀπόλ. τοῦ ῥ. *prolabor*). *A Romanis* (ποιητ. αἷτιον). *Velletne* (πλαγία ἐρώτ. = (ἠρώτησεν) ἂν ἤθελεν, ἂν θέλῃ). *Se* (ὑποκ. τοῦ *cupere*). *Gaudio* (ἄφαιρ. αἰτίου). *Equum ornatum* ἵππον (κέλητα ἐπισεσαγμένον (χαμουρωμένον), ἔχοντα φάλαρα. *Datis... equitibus* (ἄφαιρ. ἀπόλ.). *Qui tuto deducerent* (ἀναφ. τελικὴ πρότασις = *ut illi* ἢ *ut ii* ἵνα οὗτοι ἀσφαλῶς συνοδεύσωσι. *Dimisit* (ῥ. *dimitto*).

Φ ρ ά σ ε ι ς : *Inscio avunculo* λάθρα τοῦ θείου, ἐν ἀγνοίᾳ τοῦ θείου. *Effusus gaudio lacrimis* με δάκρυα χαρᾶς εἰς τοὺς ὀφθαλμούς του.

Datis qui tuto deducerent equitibus ὑπὸ συνοδείαν ἱππέων πρὸς ἀσφάλειάν του.

32. Ο ΝΕΑΡΟΣ ΣΚΙΠΙΩΝ ΑΡΝΕΙΤΑΙ ΤΟΝ ΤΙΤΑΟΝ ΤΟΥ ΒΑΣΙΛΕΩΣ

Cum... se... gessisset προσενεχθείς, συμπεριφερθείς, ἐπειδὴ... Omnium (γεν. ὑποκ. εἰς τὸ consensu). Cum... iussisset διατάξας, ἀποῦ διέταξε. Silentium (αἰτ. ὑποκ. τοῦ fieri). Imperatoris τοῦ στρατηγού. Ὁ τίτλος τοῦ imperator ἦτο τιμητικός. Τοῦτον οἱ στρατιῶται προσῆπτον μετὰ νίκην εἰς τὸν στρατηγόν των ἐπ' αὐτοῦ τοῦ πεδίου τῆς μάχης. Ὁ στρατηγὸς διετήρει τὸν προσηγορίαν ταύτην, ἕως ὅτου ἡ Σύγκλητος ἀνεγνώριζεν εἰς αὐτὸν ἢ ἡρνεῖτο τὸ δικαίωμα θριάμβου. Ἡ ὀνομασία αὕτη ἔπεται τοῦ κυρίου ὀνόματος, ἐνῶ, ὅταν ἔχη τὴν σημασίαν τοῦ αὐτοκράτορος, προηγεῖται. Quo (ἐνν. nomine). Regium nomen = regis nomen. Alibi... Romae (τὸ Romae ἐνταῦθα = τοπ. πτώσις) ἀλλαχοῦ... ἐν Ῥώμῃ. Intolerabile. Ἀπὸ τῶν χρόνων δηλ. τῆς καταλύσεως τῆς βασιλείας τῶν Ταρκυνίων. Existimare (ὑποκ. τοῦ ἀπροσ. licet). Amplissimum (ἐνν. esse). Regalem animum. Τὸ ἐπίθ. regius ἢ regalis = βασιλικός· ἀλλὰ τὸ πρῶτον δηλοῖ μᾶλλον σχέσιν τῆς κτήσεως (= regis) καὶ τὸ δεύτερον σχέσιν τῆς ὁμοιότητος ἢ ἀξιοπρεπείας, δηλ. ἄξιος βασιλέως. In me (ἀφαιρ. πτώσ.). A... appellatione ἢ πρὸθ. δηλοῖ ἀπομάκρυνσιν. Barbari. Ἡ λ. barbarus ἐσήμαινε κατ' ἀρχάς πάντα μὴ Ἕλληνα, ἔπειτα ἐδήλου πάντα ἀπολίτιστον, ἐν ἀντιθέσει πρὸς τοὺς Ἕλληνας, τοὺς Ῥωμαίους καὶ αὐτοὺς ἔτι τοὺς Καρχηδονίους. Qua (ἐνν. magnitudine animi). Ceteri mortales οἱ λοιποὶ θνητοί. Ὁ Σκιπίων, θαυμαστής τοῦ Μ. Ἀλεξάνδρου, ἔδωκε νὰ ἐννοήσωσιν ὅτι « βασιλικὴν ψυχὴν » (regalis animus) ἔχει ὁ δυνάμενος νὰ δίδῃ δειγμάτων ἀνδρείας, γενναιοφροσύνης καὶ ἱπποτικῶν πράξεων.

Φράσεις: Omnium consensu ὁμοθυμῶς, μιᾷ ψυχῇ, μιᾷ γνώμῃ. Cum silentium fieri per praeconem iussisset ἐπιβαλὼν σιγὴν διὰ τοῦ κήρυκος.

33. Ο ΣΚΙΠΙΩΝ ΔΕΧΕΤΑΙ ΤΗΝ ΕΠΩΝΥΜΙΑΝ ΤΟΥ ΑΦΡΙΚΑΝΟΥ (201 π.Χ.)

Metu perculsi φόβῳ συσχεθέντες, ὑπὸ φόβου καταπεπληγμένοι, περίφοβοι (ῥ. percello). Oratores (= legatos) ὡς ἀπεσταλμένους, (κατηγορ. εἰς τὸ principes) = qui orarent. Ad petendam pacem (γερονδιακὴ ἑλξίς) πρὸς αἵτησιν εἰρήνης, πρὸς διαλλαγὴν. Seniorum τῶν γεροντοτέρων. Οἱ τριάκοντα οὔτοι ἀπετέλουν τὸ ὕπατον Συμβούλιον τῆς Καρχηδόνος. Ubi ὡς. In castra εἰς τὸ στρατόπεδον τοῦ Τύνητος, ὃν ἐπανεκτήσεν ὁ Σκιπίων. Inde ἐκ Τύνητος. Civitati ὑπὲρ τῆς πολιτείας. Condicionibus οἱ ὅροι τοῦ Σκιπίωνος ἦσαν βαρύτατοι : παραχώρησις εἰς τοὺς Ῥωμαίους τῆς Σικελίας, Κορσικῆς καὶ Σαρδηνίας, ὡς καὶ ἄλλων μικροτέρων νήσων μεταξὺ Ἰταλίας καὶ Ἀφρικῆς, παράδοσις ὅλων τῶν ἐλεφάντων, τῶν αὐτομόλων καὶ τῶν αἰχμαλώτων, τοῦ στόλου σχεδὸν ὅλου, πλὴν 10 πλοίων, ἀναγνώρισις τοῦ Μασανάσσου ὡς βασιλέως τῆς Νουμιδίας, ἀδυναμία εἰς τὸ ἐξῆς ἐπιχειρήσεως πολέμου οἰουδῆποτε ἄνευ ἐγκρίσεως τῆς Ῥώμης, καταβολὴ ἀποζημιώσεως ἐπὶ 50 ἑτῆ διακοσίων ταλάντων ἐνιαυσίως, ἐγγυήσις ἐκτελέσεως ὅρων διὰ παραδόσεως ἑκατὸν ὁμήρων. Ut... Ἡ Σύντ.: ut confirmarentur ea (= eae condiciones) quae (οὐδ.) pacta essent ἵνα ἐπικυρωθῶσιν οἱ ὅροι οὗτοι, οἱ ὅποιοι συνεφωνήθησαν (ἀπὸ συμφώνου συνετάχθησαν). Quae pacta essent (= quae pacta erant. Ἐτέθη ὑποτακτ. ἕνεκα ἑλξεως τῆς ἐγκλίσεως [ἦτοι ἀπὸ τὴν ὑποτακτ. ut confirmarentur, ἐξ ἧς ἐξαρτᾶται]). Τὸ paciscor εἶναι ῥ. ἀποθετικόν, ἀλλ' ἐδῶ κεῖται μὲ παθητικὴν σημασίαν. Patrum ac populi. Ἡ Σύγκλητος καὶ ὁ δῆμος τῶν Ῥωμαίων ἐπεκύρωσαν τοὺς ὅρους τῆς εἰρήνης τοὺς συνταχθέντας ὑπὸ τοῦ Σκιπίωνος.

Pace terra marique parta. Ἡ σειρά : pace parta (ἀφαιρ. ἀπόλ. ῥ. pario) terra marique τῆς εἰρήνης ἐπιτευχθείσης (ἐπικυρωθείσης) κατὰ ξηρὰν καὶ κατὰ θάλασσαν. Revertit = reversus est ἐπανῆλθεν (ὁ Σκιπίων) κατὰφορτος λαφύρων καὶ φέρων εἰς Ῥώμην αἰχμάλωτον τὸν Σύφακα, ὅστις, ἂν μὴ ἀπέθνησκεν ὀλίγας ἡμέρας πρότερον, θὰ ἐκόσμιε τὸν μεγαλοπρεπέστερον ἕως τότε θρίαμβον τοῦ Σκιπίωνος. Insidebat (ῥ. insido). Inter... plausus ἐν μέσῳ τῶν ἐπευφημιῶν, τῶν ἐπαίων. Omnium πάντων, ὑπὲρ πάντας. Urbem καὶ in urbem = Romam. Invectus (ῥ. invehor). Primusque καὶ πρῶτος, τὸ πρῶτον

αυτός. A se (ποιητικὸν αἴτιον εἰς τὸ victae) ὑπ' αὐτοῦ. Appellatus (ἔνν. est). Ὁ λαὸς ἀνήγειρεν ἀνδριάντα αὐτοῦ ἐν τῷ Καπιτωλίῳ καὶ ἐν ἀκρατήτῳ ἐνθουσιασμῷ ἠθέλησε νὰ δώσῃ ἰσοβίως εἰς αὐτὸν τὰ ὕπατα ἀξιώματα.

Φ ρ ά σ ε ι ς : Veniam petebant non culpam purgantes ἐξήτουν συγγνώμην ἄνευ τινὸς δικαιολογίας. Ad quem advenientem concursus ingens factus est ἡ ἄφιξις τοῦ προεκάλεσε μεγάλην συρροὴν κόσμου.

34. ΜΝΗΜΕΙΩΔΗΣ ΔΙΑΛΟΓΟΣ ΜΕΤΑΞΥ ΑΝΤΙΟΧΟΥ Γ' ΚΑΙ ANNIBA

Suis (ἔνν. civibus) εἰς τοὺς συμπολίτας τοῦ. Confūgit (πρkm.) Hostem (κατηγορ.). Romā (ἀφαιρ. τῆς ἀπὸ τόπου κινήσεως) ἐκ τῆς Ῥώμης. In quibus = in numero quorum ἐν τῷ ἀριθμῷ τῶν ὁποίων, μεταξὺ τῶν ὁποίων. Scipio Africanus. Τοῦτο δὲν εἶναι βέβαιον· ἡ παράδοσις ἤθελεν, ἴσως, νὰ ἀντιπαρατάξῃ ἀκόμη μίαν φορὰν τὸν νικητὴν καὶ τὸν ἡττημένον τῆς Ζάμας. Ephēsi (γεν. = τοπ. πτώσις) ἐν Ἐφέσῳ. Ab eo quaesivit ἠρώτησεν αὐτόν. Quem...crederet. Τὸ ρ. καθ' ὑποτακτ., διότι εἶναι πλαγία ἐρώτησις = τίνα ἐνόμιζεν (ὅτι ὑπῆρξε, ποῖος ὑπῆρξε κατὰ τὴν γνώμην τοῦ). Maximum imperatorem (κατηγορ.) ὁ μέγιστος τῶν..., ὁ μεγαλύτερος ἐκ τῶν στρατηγῶν. Sibi videri τῷ Ἀννίβᾳ φαίνεται. Quod... fudisset (ὑποτακτ. ἐξ αἰτίας τοῦ πλαγίου λόγου) διότι εἶχε καταβάλει (ρ. fundo). Parva manu (ἀφαιρ. ὄργαν.) Ὁ Ἀλέξ. ἀναχωρῶν ἐκ Μακεδονίας πρὸς κατάκτησιν τῆς Ἀσίας εἶχε μόνον 30.000 πεζοὺς, περὶ τὰς 5.000 ἵππῶν καὶ 150 πλοῖα. Innumerales. Ὁ Δαρεῖος ἐν Γρανίκῳ (334 π.Χ.) ἀντέταξεν 110.000 ἄνδρας, ἐν Ἰσφῷ (333 π.Χ.) 600.000 καὶ ἐν Ἀρβήλοις (331 π.Χ.) 1.200.000. Interroganti (ἔνν. Scipioni). Quem... poneret (πλαγ. ἐρώτ. πρβλ. ἄνωτ. quem... crederet). Pyrrhum (ἔνν. pono = τίθημι, θεωρῶ). Secundum (κατηγορ.). Quod... docuit... cepit... disposuit. Ἐτέθη ἐδῶ πρkm. ὀριστ. καὶ ὄχι ὑποτακτ. (ὡς ἄνωτέρῳ fudisset), διότι ἡ διήγησις γίνεται ἀπ εὐθείας ἀπὸ τὸν Ἀννίβαν (Pyrrhum pono quod...). Castra metari τὴν τέχνην τοῦ στρατοπεδεῦειν ἐν τόπῳ τινί, τὴν τέχνην τῆς διατάξεως τοῦ στρατοπέδου. Elegantius (κυριολεκτικῶς ἐκ τοῦ eligere ἐκλέγειν) μετὰ μεγαλυτέρας διακρίσεως (ἐπομένως = ἐπιδε-

ζιώτερον, καλύτερον). Illo εκείνου (β' ὅρος συγκρ.). Loca θέσεις (στρατηγικάς). Sciscitanti δηλ. Scipioni (ῥ. sciscitor). Duceret (πλ. αχ. ἐρώτ.). Semet ipsum ἰσχυρότερον τοῦ se ipsum. Τὸ -met ἐνισχύει διὰ τῆς προσαρτήσεώς του προσωπικὰς καὶ κτητικὰς ἀντωνυμίας. Dixit. Τὸ πλῆρες θά ἦτο dixit se ducere semet ipsum tertium. Tu. Ἐπέθῃ τὸ tu πρὸς δῆλωσιν ἐμφάσεως. Si me vicisses ἐὰν θά με εἴχες νικήσει. Me σύναψον πρὸς τὸ posuissem (θά ἔθετον, θά ἐνόμιζον). E grege ἐκ τοῦ πλῆθους, ἐκ τοῦ μεγάλου ἀριθμοῦ (τῶν στρατηγῶν). Velut inaestimabilem ὡς ἀσύμβλητον, ὡς ἀσύγκριτον, ἐκτὸς συγκρίσεως.

Φ ρ ά σ ε ι ς : Scipio cum Hannibale collocutus quaesivit ab eo ὁ Σκιπίων εἰς συνομιλίαν του μὲ τὸν Ἀννίβαν ἠρώτησεν αὐτόν.

35. ΣΕΒΑΣΜΟΣ ΑΡΧΙΑΗΣΤΩΝ ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΣΚΙΠΙΩΝΑ

In Literna villa ἐν τῷ κτήματι τοῦ Λιτέρνου. Praedonum. Πειραταὶ ἐλυμαίνοντο τὰ παράλια τῆς Ἀσίας, Ἰταλίας καὶ Σικελίας. Ὑπὸ πειρατῶν ἡχμαλωτίσθη καὶ αὐτὸς ὁ Καῖσαρ, ἕως οὗ ἐξωλοθρεύθησαν ὑπὸ τοῦ Πομπηίου (67 π.Χ.). Cum... se contineret. Ὁ Σκιπίων κατεγίνετο κατὰ τὸν χρόνον τῆς ἀναπαύσεώς του εἰς τὴν φιλοσοφίαν καὶ τὴν μελέτην τῆς Ἑλληνικῆς φιλολογίας, τῆς ὁποίας ἡ ἀγάπη ηὔξῃτο τότε μεταξὺ τῆς Ῥωμαϊκῆς κοινωνίας. Ad eum videndum (γερουνδικῇ ἑλξίς) πρὸς τὸ ἰδεῖν αὐτόν. (πρὸς ἐπίσκεψιν αὐτοῦ). Forte confluerunt κατὰ τύχην συνέρρευσαν (ἦλθον). Ad vim faciendam (γερουνδ. ἑλξίς) πρὸς ἐπιβολὴν βίας. Ratus (ῥ. reor) νομίσας, ὡν τῆς γνώμης. In tecto ἐπὶ τῆς στέγης. Αἱ ἀρχαῖαι ἐξοχικαὶ οἰκίαι εἶχον ἐπὶ τῶν στεγῶν πυργίσκους, οἵτινες ἐσχημάτιζον οἶονεὶ μικρὰ φρούρια. Alia = ἄλλα (προφυλακτικὰ μέτρα). Ad eos repellendos (γερουνδικῇ ἑλξίς) πρὸς ἀποκρούσιν τούτων. Quod = at id. Abiectis armis (ἀφαιρ. ἀπόλ. ῥ. abiicio). Ianuae (δοτ.). Se (αἰτ. πλ. ἠθ. ὑποκείμε. τοῦ ἀπαρεμφάτου venisse). Eius = Scipionis. Hostes... admiratores (αἰτ., κατηγορούμενα εἰς τὸ se). Virtutis τῆς ἀξίας (του). Vitae (δοτ. εἰς τὸ hostes). Viri (γεν. ἀντικείμε. εἰς τὸ conspectum). Quod = id autem. Fores reserari (ἀπροσώπως) ἔξαρχτ. ἐκ τοῦ iussit = ν' ἀνοίχῃ ἡ θύρα, ν'

ανοίξουν τὴν θύραν (sera ὁ μοχλός, μάνδαλος τῆς θύρας, resero ἀφαιρῶ τὸν μοχλόν, ξεμανταλώνω). Postes ianuae τὰς παραστάδας τῆς θύρας. Venerati. Ὁ Σκιπίων εἰς τὰ ὅμματα τοῦ κόσμου παρουσιάζετο ὡς θεός τις καὶ ἄφινεν ἐσκεμμένως νὰ ἀναπτύσσεται περὶ τὸ ὄνομά του θρυλός τις. Dextram (ἀντικ. τῶν δύο κυρίων ῥημάτων). Deosculati sunt (ῥ. deosculor). Positis... donis (ἀφαιρ. ἀπόλ.). Ante vestibulum πρὸ τοῦ προδρόμου (δηλ. μεταξύ τῆς θύρας τῆς ὁδοῦ καὶ τῆς θύρας τῆς οἰκίας). Laeti (ἐπιθ. ἀντὶ ἐπιρρήμ. = μετὰ χαρᾶς). Mortuus est εἰς ἡλικίαν 52 ἐτῶν, τῷ 183 π.Χ., παραμείνας, καθὼς ὁ Ἀννίβας καὶ ὁ Φιλοποίμην, οἰκειοθελῶς ἐξόριστος ἐν τῷ Λιτέρνῳ τῆς Καμπανίας. Ne... referretur. Ἐπειδὴ οἱ Ῥωμαῖοι ἦσαν κατ' αὐτοῦ δυσηρεστημένοι διὰ τὴν ἀλαζονείαν καὶ διότι, ὡς ἔλεγον, εἶχε πλουτίσει, ἐκ τοῦ πολέμου τοῦ Ἀντιόχου χωρὶς νὰ καταδεχθῇ καὶ νὰ δικαιολογηθῇ, ὁ Σκιπίων δὲν ἠθέλησε νὰ ταφῇ ἐν Ῥώμῃ ἀλλ' ἐν τῷ οἰκογενειακῷ τάφῳ τοῦ ἐν Λιτέρνῳ κτήματός του, συντάξας ὁ ἴδιος καὶ τὸ διὰ τὸν τάφον λίαν χαρακτηριστικὸν τῆς ἀποφάσεώς του ἐπίγραμμα.

Φράσεις: Quod ubi animadverterunt ἐπὶ τῇ θεᾷ ταύτῃ. Quod postquam audivit Scipio εἰς τὴν δήλωσιν των αὐτὴν ὁ Σκιπίων.

36. ΒΑΡΥΣΗΜΑΝΤΟΣ ΛΟΓΟΣ ΤΟΥ ΑΙΜΙΛΙΟΥ ΠΑΥΛΟΥ ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΕΝ ΠΥΔΝῃ ΜΑΧΗΝ. ΘΡΙΑΜΒΟΣ ΤΟΥ ΠΕΡΣΕΩΣ

Perseum (αἰτ. Persea καὶ Perseum καὶ δοκιμώτερον Persen ἐξ ὀνομαστ. Perseus καὶ Perses, γεν. Persei καὶ Persae). Πρόκειται περὶ τῆς ἐπὶ μίαν μόνον ὥραν διαρκεσάσης μάχης παρὰ τὴν Πύδναν (τῷ 168 π.Χ.), ἥτις κεῖται ἐν Πιερίᾳ πρὸς τὰ ΒΑ. τοῦ Ὀλύμπου, οὐ μακρὰν τοῦ Θερμαϊκοῦ κόλπου. Κατὰ τὴν μάχην ὁ Αἰμίλιος Παῦλος ἐνίκησε τὸν Περσέα, βασιλέα τῆς Μακεδονίας, ὅστις ἀπώλεσεν 20.000 ἄνδρας καὶ κατέλιπε 5.000 αἰχμαλώτους (ἐπὶ συνόλου στρατοῦ 43.000), ἐνῶ οἱ Ῥωμαῖοι ἀπώλεσαν μόνον 100 ἄνδρας. Ὁ Περσεὺς κατάρθωσε νὰ διαφύγῃ τὴν σύλληψιν, ἀλλ' ἐν τέλει, προδοθεὶς, συνελήφθη ἐν Σαμοθράκῃ καὶ προσήχθη πρὸ τοῦ Αἰμιλίου Παύλου. Rerum humanarum τῶν ἀνθρωπίνων τυχῶν. Καὶ αὐτὸς οὗτος ὁ Παῦλος Αἰμίλιος ἐγένε

βραδύτερον θύμα τῆς ἀσταθείας τῆς Τύχης, βυθισθεὶς εἰς πένθος βαρύτατον. Vobis (δοτ.). 'Ετέθη ἐν ἀρχῇ τῆς φράσεως πρὸς ἔμφασιν. Ideo τούτου ἔνεκα, διὰ τοῦτο. In quemquam (γίνεται χρῆσις τοῦ quisquam, ἐπεὶδὴ προηγεῖται ἄρνησις neminem) πρὸς οἰονδηποτε. Superbe agere νὰ φέρεται ὑπεροπτικῶς (νὰ μεταχειρίζεται τινα μεθ' ὑπερφανείας). Agere... credere (= fidere), ὑποκείμενα τοῦ ἀπρὸς. decet. Εἰς τοὺς λόγους αὐτοὺς διαφαίνεται τοῦ Αἰμιλίου Παύλου ἡ ἡθικὴ καὶ ὁρησκευτικὴ βαρύτης.

Confecto bello (ἀφαίρ. ἀπόλ.). Πρόκειται περὶ τοῦ πολέμου κατὰ τοῦ Περσέως. Regia nave... est subvectus διὰ τριήρους βασιλικῆς (τοῦ βασιλέως)... Ad urbem = Romam. Longe ἐπιτείνει τὸ ὑπερθ. Magnificentissimus (τὸ ὑπερθ. ἐσχηματίσθη ἀνωμάλως, διότι τὸ θετικὸν λήγει εἰς - ficus). 'Ο θρίαμβος τοῦ Αἰμιλίου Παύλου, ὑπερβὰς εἰς μεγαλοπρέπειαν τὸν τοῦ Σκιπίωνος τοῦ Ἀφρικανοῦ, ὑπῆρξεν ἀξιολογούμεντος ἀκόμῃ καὶ μετὰ τοὺς θριάμβους τοῦ Καίσαρος καὶ τοῦ Τίτου. Obviam effusa multitudo (ἀφαίρ. ἀπόλ.). Extructis... tabulatis (ἀφαίρ. ἀπόλ.). Tabulatis. Πρόκειται περὶ ἐξεδρῶν. In modum theatrorum κατὰ τὸν τρόπον τῶν θεάτρων, δηλ. με ἐδώλια, βάθρα. In candidis togis = in candida toga. Κατὰ τὰς ἑορτασίμους καὶ ἐπισήμους ἡμέρας οἱ Ῥωμαῖοι ἐφόρουσαν τήβεννον. Sertis (ἀφαίρ. ὄργαν.) διὰ πλεγμάτων ἐξ ἀνθέων. Coronata = ornata (ὡς καὶ σήμερον εἰς ἡμέρας ἑορτασμοῦ γίνεται ἀνάλογος διακόσμησις). Ture (ὄνομ. tus). In tres dies εἰς τρεῖς ἡμέρας, ἦτοι τὴν 28, 29 καὶ 30 Νοεμβρίου τοῦ 168 π.Χ.

Transvehendis signis tabulisque (γερουνδιακῇ ἑλξίς) διὰ τὴν μεταφορὰν (διὰ μέσου τῆς πόλεως) ἀγαλμάτων καὶ εἰκόνων. 'Ετέθη δοτ. τοῦ γερουνδίου, διότι τὸ sufficio ἀπαιτεῖ δοτικὴν. Sequenti die τὴν ἐπομένην ἡμέραν. Translata sunt (β. transfero) μετεφέρθησαν. Arma... Τὰ ὅπλα καὶ ἄλλα εἶδη ἐφέροντο ἐπὶ πολυπληθῶν ἀρμάτων. argentum signatum ἄργυρος ἐπίσημος (νομισματοποιημένος), νομίσματα. Ταῦτα (σημερινῆς ἀξίας 8 ἑκατομμ. περίπου χρυσῶν δραχμῶν) περιείχοντο ἐντὸς ἀγγείων φερομένων ὑπὸ 3.000 στρατιωτῶν. "Ἄλλοι τούτων ἔφερον καλλιτεχνικωτάτους κρατῆρας καὶ κύπελλα. Tertio die, multo mane τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ, ἅμα τῷ φωτὶ (ἀπὸ πολὺ πρωΐ). Αὕτη ἦτο ἡ κυρία ἡμέρα τοῦ θριάμβου. 'Η πομπὴ ἐβaine διὰ τοῦ πεδίου τοῦ Ἀρεως εἰς τὸ Καπιτώλιον διὰ τῆς Sacra Via διὰ μέσου τοῦ Forum. Tubicines coeperunt ducere agmen (ἐνν. exercitūs) οἱ σαλπικταὶ ἤρχι-

σαν νὰ ἄγωσι τὴν πομπήν, δηλ. ἡγοῦντο τῆς πομπῆς, προεπόμπευον. Non festos modos οὐχὶ ἐορταστικά μέλη. Quasi in aciem procedendum esset (ἀπροσ.) ὥσει θὰ ἔπρεπε (θὰ ἐπρόκειτο) νὰ προχωρήσουν (οἱ στρατιῶται, ἡ πομπή) εἰς μάχην (ἡ ὑποτακτ. ἐξ αἰτίας τοῦ quasi). Pingues... boves τὰ παχέα, τὰ προωρισμένα διὰ τὴν θυσίαν θύματα. Cornibus auratis (ἀφαιρ. ιδιότ.). Vittis (ἀφαιρ. ὄργαν. = infulis, ὄν. infula). Liberi δύο μικροὶ υἱοὶ καὶ μία θυγάτηρ. Comitante... turbā (ἀφαιρ. ἀπόλ. ῥ. comitor ἀποθ.). Manūs (αἰτ. πληθ.). Implorare Οἱ θεαταί, κατὰ τὴν μαρτυρίαν Ῥωμαῖοι συγγραφέως ἔκλειον βλέποντες τὴν οἰκτρὰν θέσιν τῆς οἰκογενείας τοῦ Περσέως. Perseus. Οὗτος ἐφόρει ἐσθῆτα φαίαν καὶ ἦτο ἀλυσίδετος. Ματαίως ἄρα εἶχεν ἐκλιπαρήσει τὸν Παῦλον Αἰμίλιον νὰ τὸν ἀπαλλάξῃ τοιοῦτου αἵσχους καὶ ὀδύνης. Viro (δοτ. εἰς τὸ similis). Inde = deinde. Ab omnibus (ποιητ. αἴτιον = ὑπὸ καὶ γεν.). In curru (ἐνν. triumphali) vehebatur ἐφ' ἄρματος τεθρίππου εἰς σχῆμα κύκλου. Auro purpurāque fulgens (κατὰ λέξιν = ἐκ χρυσοῦ καὶ πορφύρας ἀπαστράπτων), φορῶν ἀλουργίδα χρυσοκέντητον, φέρων ἐπὶ τῆς κεφαλῆς στέφανον δάφνης καὶ κρατῶν εἰς τὴν χεῖρα σκήπτρον ἐξ ἐλεφαντοστοῦ. Dono (δοτ. τοῦ σκοποῦ, κατηγορούμενον). Eminebat προεῖχεν, ὄρθιος ἵστατο. Cum... tum... καὶ... καί, οὐ μόνον... ἀλλὰ καί. Dignitate... senecta (ἀφαιρ. αἰτίας). Prae se ferebat παρεῖχε, ἐξεδήλου, ἐπεδείκνυε. Filii (ἐνν. incedebant). Εἶχε πολλοὺς υἱούς, ὧν οἱ μεγαλύτεροι εἶχον λάβει μέρος εἰς τὰς Μακεδονικὰς πολεμικὰς ἐπιχειρήσεις. Turmatim ἰληδόν. Ἐκάστη ἕλη (οὐλαμός) ἀπληρτίζετο ἐκ 30 ἱππέων. Cohortes ἐκάστη κοόρτις εἶχε 400 ἄνδρας τεταγμένους εἰς τὴν οἰκίαν θέσιν των. Τὸ ἱππικὸν καὶ τὸ πεζικὸν ἔκλειε τὴν πομπήν. A senatu et (a) populo Romano (ποιητ. αἴτια). Concessum est παρεχωρήθη (ὑποκείμ. εἶναι τὸ ut... uteretur). Ludis circensibus (= ludis maximis) κατὰ τὰς μεγίστας ἵπποδρομίας. Αὗται εἶχον περιεχόμενον θρησκευτικὸν καὶ ἐθνικόν. Veste triumphali (ἀντικείμ. τοῦ uteretur = τὸ ἐνδύεσθαι ἐσθῆτα θριαμβ(ευτ)ικὴν, ἥτοι ἡ χρῆσις τηβέννου χρυσοσήμου καὶ χιτῶνος πεποιτικμένου διὰ κλάδων φοῖνικος). Macedonico συμφωνεῖ πρὸς τὸ εἰ. Ὁ Περσεὺς ἔπειτα ἀπέθανεν ἐξ αἰτίας ἐν τῇ φυλακῇ.

Φράσεις: Bellicum sonantes σαλπίζοντες ἄσματα θούρια.

37. ΑΦΙΛΟΧΡΗΜΑΤΙΑ ΚΑΙ ΠΕΝΙΑ ΤΟΥ ΑΙΜ. ΠΑΥΛΟΥ

Gazā (ἀφαίρ. εἰς τὸ potitus). Maxima ἢ εἰς Ῥώμην εἰσκομισθεῖσα λεία ἐξετιμήθη εἰς 120 ἑκατομμ. σηστερτίων. Tantam... ut... attulerit τοσαῦτα (τόσον πολλὰ) χρήματα... ὥστε... ἐπήνεγκε. Κατ' ἐξαίρεσιν πρκμ. ὑποτ. (= ἀόρ. Ἑλλην. γλώσσης), διότι δημοῖ ἱστορ. γεγονός. Ἡ ἐξαίρεσις αὕτη κατέστη κανὼν (πρβλ. ἀρ. 37). Tributum (δηλ. ex censu) τῶν φόρων (δηλ. εἰσφορῶν ἐπὶ τοῦ κεφαλαίου πρὸς συντήρησιν τοῦ στρατοῦ). Οἱ φόροι αὐτοὶ ἔκτοτε καταργήθησαν μέχρι τοῦ 144 π.Χ. Adeo... ut τόσον... ὥστε. Ut non potuerit ὥστε δὲν κατέστη δυνατὸν (περὶ τῆς ὑποτακτ. πρβλ. ὀλίγον ἀνωτέρω ut attulerit). Eius uxori τῇ (δευτέρᾳ) συζύγῳ αὐτοῦ. Σύναψον τὴν δοτ. πρὸς τὸ exsolvi. Ἡ σύζυγος ἠδύνατο νὰ ἀναλάβῃ ὀπίσω τὴν ἑαυτῆς προῖκα, ἐὰν ὁ σύζυγος ἀπέθνησκεν ἄτεκνος. Ὁ Παῦλος Αἰμίλιος εἶχε κληρονόμους τοὺς δύο ἐκ τῆς πρώτης συζύγου υἱούς, τῶν θυγατέρων μὴ εἰσερχομένων εἰς κληρονομίαν κατὰ τὰ ἐν Ῥώμῃ τότε κρατοῦντα. Nisi vendito fundo (ἀφαίρ. ἀπόλ.) εἰμὴ πωληθέντος τοῦ ἀγροῦ (εἰμὴ διὰ τῆς πωλήσεως τοῦ ἀγροῦ). Unum μοναδικόν, ἓνα καὶ μόνον. Exsequiae. Ἡ ἐκφορὰ τῶν πτωχῶν ἐγένετο τὴν νύκτα ὅλως ἀπλῶς, ἀλλ' ἢ τῶν πλουσίων καὶ ἐνδόξων ἀνδρῶν κηδεῖα ἐγένετο τὴν ἡμέραν μετὰ πάσης ἐπισημότητος, φερομένων ἐπὶ πολυτελεῶς κεκοσμημένων νεκρικῶν κλινῶν. Auro et ebore ἦτοι διὰ νεκρικῶν κλινῶν κεκοσμημένων διὰ χρυσοῦ καὶ ἐλεφαντόδοντος καὶ ἔχουσιν καλύμματα πολύτιμα. Clementiā et studio διὰ προθύμου συμπαθείας. Omnium πάντων τῶν συμπολιτῶν (του). Legationis nomine ὑπὸ τὴν ιδιότητα τοῦ πρεσβευτοῦ (κατὰ λέξιν : πρεσβείας ὀνόματι). Umeros suos funebri lecto (δοτ.) subiecerunt ὑπεβάστασαν τὴν νεκρικὴν κλίνην (κατὰ τὴν ἐκφορὰν). Sponte suā = ultro ἀφ' ἑαυτῶν, ἐκούσιως, ἀυθορμήτως. Οἱ Μακεδόνες εἶχον μεγάλην εὐγνωμοσύνην, διότι ὁ Παῦλος Αἰμίλιος μετὰ τὴν ἐν Πύδνῃ μάχην ἀπηγόρευσε τὴν λεηλασίαν τῆς Μακεδονίας, ἥτις οὐ μόνον φόρους πολὺ ὀλιγωτέρους ἢ εἰς τὸν Περσέα ἐπλήρωνεν, ἀλλὰ καὶ τοὺς νόμους ἔπειτα καὶ τὴν ἐλευθερίαν αὐτῆς διέσωσε.

38. ΗΘΟΣ ΠΑΙΔΕΙΑ ΚΑΙ ΣΤΡΑΤΙΩΤΙΚΑΙ ΑΡΕΤΑΙ ΤΟΥ ΣΚΙΠΙΩΝΟΣ ΑΙΜΙΛΙΑΝΟΥ

Aemiliānus. Ὁ υἱοθετούμενος ἐλάμβανε τὸ προωνύμιον (*praenomen*), τὸ ὄνομα τοῦ γένους (*nomen gentilicium*) καὶ τὸ ἐπωνύμιον (*cognomen*) τοῦ θετοῦ πατρὸς καὶ ἐν ἀνάγκῃ ἐλάμβανε προσέτι τὸ οἰκογενειακὸν ὄνομα τοῦ ἰδίου γένους μὲ κατάληξιν, ὅμως, εἰς -nus, π.χ. Aemilianus ὡς ἐδῶ. Adoptione ἐξ υἱοθεσίας. Υἱοθετήθη ὑπὸ τοῦ υἱοῦ Σκιπίωνος τοῦ Ἀφρικανοῦ, ὅθεν τὸ πλήρες ὄνομά του : P. Cornelius Scipio Aemilianus καὶ συντομώτερον Scipio Aemilianus. Οὗτος ἐπωνομάσθη μετὰ τὴν κατάληψιν τῆς Καρχηδόνος (146 π.Χ.) δεύτερος Ἀφρικανὸς καὶ μετὰ τὴν κατάληψιν τῆς Νουμαντίας (133 π.Χ.) Νομαντῖνος. A tenera ἀπὸ τρυφερᾶς ἡλικίας, παιδιόθεν. Graecis litteris (ἀφαιρετική ὄργαν.). Eruditus est ἐπαιδεύθη. Praestantis ingenii (γεν. ἰδιότ.). Viro (ἀφαιρ. παράθεσις εἰς τὸ ποιητ. αἷτιον a Polybio). Ut... superaret ὥστε νά... ὑπερβῇ. Omni... genere κατὰ (εἰς) πᾶν... εἶδος. Laudem comparare (ἐνν. sibi) studuit τὸν ἔπαινον νά παρασκευάσῃ ἑαυτῷ (νά ἀποκτήσῃ) ἐπεμελήθη, ἐφρόντισε. Temperantiae et continentiae (γεν. αἰτίας εἰς τὸ laudem = τὸν ἔπαινον) διὰ σωφροσύνης καὶ ἐγκράτειαν. Ante omnia ὑπὲρ πάντα (τὰ ἄλλα). Quod ὅπερ (δηλ. ἡ ἀπόκτησις). Ad libidines et epulas εἰς τὴν ἀκολασίαν καὶ τὰς ἀπολαύσεις. Contrarium vitae institutum ἀντίθετον γραμμὴν (σύστημα, κανόνα, τρόπον), ἀγωγῆς. Se cutus (ῥ. sequor). Modestiae et continentiae σωφροσύνης καὶ ἐγκρατείας. Est adeptus (ῥ. adipiscor). Aut... aut... ἤ... ἤ,... καί... καί... Secum μεθ' ἑαυτοῦ (στὰ δεξιὰ του, ἀπὸ κοντά). Periculis... disciplinis (ἀφαιρ. ὄργαν. disciplinae πληθ. = ἐπιστήμαι πρακτικαὶ ἢ φιλοσοφικαὶ).

Φ ρ ά σ ε ι ς : Semper inter arma ac studia versatus αἰεὶ ὅπλοις καὶ μελέταις μερίζων τὸν βίον (κατανέμων τὸν χρόνον του μεταξὺ ὅπλων καὶ σπουδῶν).

39. ΑΚΕΡΑΙΟΤΗΣ ΤΟΥ ΣΚΙΠΙΩΝΟΣ ΑΙΜΙΑΙΑΝΟΥ

Cum... contenderent ac... esset ὅτε... ἤριζον καί... ἦτο. Alter... alter ὁ μὲν... ὁ δέ. Uter mitteretur (ἐξ αἰτίας τῆς πλαγ. ἐρωτήσεως ἐτέθη ὑποτακτ.) πότερος νά... Inter patres μεταξύ τῶν πατέρων (τῶν συγκλητικῶν). Rogatus sententiam (φράσις τυπική =) ἐρωτηθεὶς (ἐπισήμως) γνώμην (κατὰ λέξιν: ἐρωτηθεὶς ὡς πρὸς τὴν γνώμην του). Neutrum οὐδέτερον, οὔτε τὸν ἕνα οὔτε τὸν ἄλλον. 'H neutrum (ὄνομ. neuter) εἶναι ὑποκ. τοῦ mitti, ὅπερ εἶναι ὑποκείμεν. τοῦ ἀπροσ. placet. Satis (κατηγορ.). Iudicabat. 'H σύνταξις: iudicabat et inopiam et avaritiam debere abesse (νά εἶναι μακράν) pariter. Publicum munus δημοσία ὑπηρεσία, τὸ δημόσιον ὑπουργημα. Quaestui δοτ. (εἰς τὸ habeatur) = πρὸς χρηματισμόν, ὡς πηγὴ χρηματισμοῦ. Verendum est... ne habeatur et... convertatur πρέπει νά φοβῆται τις... μὴ θεωρηθῇ (νομισθῇ) καί... μεταστραφῇ. Ab hac culpa. Σύνταξιν πρὸς τὸ ἐπίθ. alienus, ὅπερ δέχεται πάντοτε τὴν πρόθ. a. Longe ἐπιτείνει τὸ alienus = πολὺ ξένος, πολὺ μακράν τοῦ πατρίσματος τούτου. Officio (ἀφαιρ. εἰς τὸ fungens, ῥ. ἀποθ. fungor) Tantum μόνον. E... spoliis ἐκ τῶν λαφύρων. Plures (ἐνν. servos = μεγαλύτερον ἀριθμὸν δούλων). Potuisset (θὰ ἠδύνατο). Nihilo κατ' οὐδέν, οὐδὲως, κατ' οὐδένα τρόπον. 'H ἀφαιρ. nihilo (ἀντὶ nihil διότι ἀκολουθεῖ συγκριτικόν: locupletior). Carthagine eversā (ἀφαιρ. ἀπόλ. ῥ. evertor). Quam ante (= antea) β' ὅρος συγκρίσεως. Cum.. iter faceret ὅτε ἐπορεύετο, πορευόμενος. Quantum ferret (πλαγ. ἐρώτ. ἐξαρτωμένη ἀπὸ τοῦ aestimabatur). Quantum auri... πόσον χρυσοῦ, πόσον χρυσόν... Aestimabatur ἀπροσώπως = ἐξετιμᾶτο (ἐξετίμων οἱ ἄνθρωποι). Duas (ἐνν. libras).

Φ ρ ά σ ε ι ς : Ad bellum gerendum πρὸς διεξαγωγὴν τοῦ πολέμου. Ad rem bene regendam πρὸς ἐπιτυχῇ διεξαγωγὴν τῶν πραγμάτων. Officio legationis fungens ἐπιφορτισμένος μὲ ἀποστολῇν.

40. ΑΙΦΝΙΔΙΟΣ ΘΑΝΑΤΟΣ ΤΟΥ ΣΚΙΠΙΩΝΟΣ

Ὁ Σκιπίων Αἰμιλιανὸς δις ἦλθεν εἰς ῥῆξιν, πρῶτον μὲ τοὺς Ῥωμαίους, κατὰ τὸ ἔτος 131 π.Χ. ὡς πρὸς τὸ ζήτημα τῶν φονέων τοῦ Τιβερίου Γράγχου (133 π.Χ.) καὶ δεύτερον κατὰ τὸ ἔτος 129 π.Χ. μὲ τὸν Γ. Γράγχον, ὅστις προσέβαλεν αὐτόν. Τὴν ἐσπέραν τῆς αὐτῆς ἡμέρας ὠδηγήθη τιμητικῶς ὑπὸ συνοδείαν πολιτῶν εἰς τὸν οἶκόν του ἐν πλήρει ὑγείᾳ. Paulo post μικρὸν ἔπειτα (τοῦ τελευταίου συμβάντος). Ἡτοίμαζε, φαίνεται, τὸν ὑπὲρ τῶν Λατίνων λόγον του, ὃν εἶχε δηλώσει ὅτι θὰ ἐξεφώνει τὴν ἐπομένῃ ἡμέραν. De... morte περὶ τοῦ θανάτου. Διαδόσεις πολλαὶ ἐκυκλοφοροῦν, ὅτι ἐδολοφονήθη ἢ ὑπὸ τῆς συζύγου αὐτοῦ Σεμπρωνίας, ἀδελφῆς τῶν Γράγχων, ἢ ὑπὸ τοῦ Γ. Γράγχου ἢ, τέλος, ὅτι ἀπέθανε φυσικὸν θάνατον, ὑποκύψας εἰς καρδιακὸν νόσημα. Habita est ἔγινε. Velato capite (ἀφαίρ. τροπ.). Συνήθως ἡ κεφαλὴ τοῦ νεκροῦ ἔμεινε μέχρι τῆς ταφῆς ἀκάλυπτος. Est elatum (ῥ. effero) ἐκχευέθη (ἐν μέσῳ γενικῆς θλίψεως). Livor, in ore ἡ πελιδνότης τοῦ προσώπου (ἡ ἐνδειξις τοῦ ἐγκλήματος). Ἐκ τοῦ εἶδους τῶν μελανῶν κηλίδων θὰ διηυκρινεῖτο, ἴσως, τὸ εἶδος τοῦ θανάτου (δολοφονία ; δηλητηρίασις ; κ.τ.τ.). Ne... appareret (ἐκ φόβου) μὴ φανῇ. Maesto vultu (ἀφαίρ. τροπ.). Moenia τὰ τεῖχη καὶ μτφρ. : ὁ Σκιπίων μας, τὸ προπύργιον τῆς Ῥώμης. Scipioni... vis illata est (ῥ. infero). Nefaria vis ἀνόσιος βία. Intra suos penates ἐντὸς τοῦ οἴκου του (ἐντὸς τῆς ἐστίας του). Κυρίως : penates (γεν. πλθ. ium) = οἱ ἐφέστιοι θεοί, οἱ θεοὶ προστάται τοῦ οἴκου. Umeros (ἐνν. suos) subicere νὰ ὑποβαστάσουν. Συνήθως ἡ νεκρικὴ κλίνη (τὸ φέρετρον) ἐφέρετο ὑπὸ τῶν τέκνων, τῶν πλησιεστέρων συγγενῶν ἢ καὶ τῶν φίλων τοῦ κηδευομένου, εἰς ἐνδειξὴν δὲ τιμῆς καὶ ὑπὸ ἄλλων ἐπιφανῶν ἀνδρῶν τῆς πολιτείας. Maiori viro. Αὐτὰ βροντοφωνεῖ ὁ τιμητῆς καὶ ἐχθρὸς τοῦ Σκιπίωνος Μέτελλος λίαν μεγαλοφρόνως φερόμενος. Poterit θὰ εἶναι δυνατόν. Libras. Ἐκάστη libra εἶχε 12 οὔγγιας καὶ ἦτο ἴση πρὸς 327,45 γραμμάρια. Argenti... auri (γεν. τῆς ὕλης). Duas (ἐνν. libras). Selibram (ἐκ τοῦ semi = ἡμι - καὶ libra) ἡμίσειαν λίτραν. Ut... reliquerit ὥστε κατέλειπε, ἀφῆκεν (πρβλ. ἀρ. 37 intulerit).

41. ΑΝΑΤΡΟΦΗ ΤΩΝ ΓΡΑΓΧΩΝ ΥΠΟ ΤΗΣ ΜΗΤΡΟΣ ΤΩΝ ΚΟΡΝΗΛΙΑΣ

Ex filia ἐκ τῆς θυγατρὸς του, δηλ. ἐκ μητρὸς ἑγγονοὶ τοῦ... Bonis artibus (ἀφαιρ. ὄργαν. bonae artes εἶναι οἱ καλοὶ τρόποι, ἡ καλὴ διαγωγή, αἱ καλὰ ιδιότητες, αἱ ἀρεταί· malae artes εἶναι τὸ ἀντίθ. τοῦ bonae artes· ingenuae artes αἱ ἐλευθέριοι, αἱ Καλὰ Τέχνη, τὰ Γράμματα, αἱ Ἐπιστήμαι). Omnium (γεν. ὑποκειμ. ἐνν. hominum ἢ civium). Exstant ὑπάρχουν. (Σήμερον μόνον δύο ἀποσπάσματα σφύζονται). Corneliae. Αὕτη εἶχε ἐξαιρετικῶς μορφωθῇ ἐν τῷ οἴκῳ τοῦ πατρὸς της Σικιπίωνος Ἀφρικανοῦ τοῦ Πρεσβυτέρου. Apparet (ἀπρόσ. ῥ., οὗ ὑποκ. τὰ ἀπρμφ. educatos esse καὶ hausisse). In gremio matris ἐν τῷ κόλπῳ (ὑπὸ τὴν ἄγρυπνον ἐπιμέλειαν, ὑπὸ τὴν προσεκτικὴν ἐπαγρύπνησιν) τῆς μητρὸς. Ab ea συναψὼν πρὸς τὸ hausisse. Sermonis elegantiam τὴν καλλιέπειαν, τὴν γλαφυρότητα λόγου (τὴν χρησιμοποίησιν ὁραίων λέξεων). Matronis (δοτ. εἰς τὸ esse). Ornamentum (κατηγ.). Cum... ostentaret ὅτε... (ἀλαζονικῶς) ἐπεδείκνυε. Campana matrona. Καμπανὴ δέσποινα, κυρία τις ἐκ Καμπανίας. Illa aetate κατ' ἐκείνους τοὺς χρόνους, δηλ. εἰς τὴν τότε ἐποχὴν. Muliebriter κατὰ τρόπον ἀρμόζοντα εἰς γυναῖκα, μετὰ τῆς συνήθους κενοδοξίας τῶν γυναικῶν. Produxit παρέτεινε (διὰ τῆς συνομιλίας). Usque eo dum... redirent (μεθ' ὑποτ. διὰ τὸ dum) ἕως οὗ ἐπιστρέψωσι, μέχρι τῆς ἐπιστροφῆς των. En. Τὰ ἐπιφωνήματα en καὶ ecce (ἰδοὺ) συντάσσονται ἢ μὲ ὀνομαστικὴν (νοουμένου τοῦ ῥ. adest, adsunt) ἢ μὲ αἰτιατικὴν (νοουμένου τοῦ ῥ. aspice, aspiceite κ.τ.τ.). Haec (ὑποκ.). Ornamenta (κατηγ.). A naturā... a doctrinā ἐκ μέρους τῆς φύσεως (ὡς πρὸς τὴν φύσιν)... ἐκ μέρους τῆς παιδείσεως (ὡς πρὸς τὴν ἀγωγὴν). Defuit (ῥ. desum). Impie. Οἱ σκοποὶ καθόλου τῶν Γράγχων δὲν ἦσαν κακοί, ἀλλὰ κακὸς ἦτο ὁ τρόπος τῆς ἐπιδιώξεως αὐτῶν. Maluerunt (ῥ. malo).

42. ΘΑΝΑΤΟΣ ΤΟΥ ΤΙΒΕΡΙΟΥ ΓΡΑΓΧΟΥ. ΠΟΛΙΤΙΚΑΙ ΜΕΤΑΡΡΥΘΜΙΣΕΙΣ

Tribunus plebis δῆμαρχος (113 π.Χ.). Ὁ Τιβέριος εἶχε πρῶτον καὶ σύννονον χαρακτῆρα, ἀντιθέτως πρὸς τὴν θυμοειδῆ καὶ ἐμπαθῆ φύσιν τοῦ Γαίου. Descivit (ῥ. descisco). Agros τοὺς δημοσίους ἀγρούς. Dividebat πρτκ. ἀποπείρας = ἐπεχειρεῖ, προέτεινε νὰ διανείμῃ (30 πλῆθρα γῆς εἰς ἑκάστον ἀκτῆμονα χωρὶς τὸ δικαίωμα τῆς ἀπαλλοτριώσεως). Civitatem omnibus Italicis dabat τὰ δικαιώματα τοῦ Ῥωμαίου πολίτου (= civitas) εἰς ὅλους τοὺς Ἰταλοὺς (συμμάχους) ἐπεχειρεῖ νὰ παραχωρήσῃ. Τοῦτο ἔκαμεν ὁ Γ. Γράγχος. Sibi... parare ὅτι παρεσκεύαζεν ἑαυτῷ (διὰ τὸν ἑαυτόν του). Ad regnum δηλ. πρὸς τὸ ἀξίωμα, ὅπερ οἱ Ῥωμαῖοι, μάλιστα, πάντων ἐμίσουν ἀπὸ τῶν χρόνων τῆς ἐξώσεως τῶν Ταρκυνίων. Cum... deliberarent ἐνῶ... διεσκέπτοντο. Οἱ Συγκλητικοὶ εἶχον ἀποφασίσαι ἐπίτηδες νὰ συνέλθωσιν ἐν τῷ ναῷ τῆς Πίστεως, ὅστις ἐγειννίαζε τῷ Καπιτωλίῳ, ἵνα ἐν ἀνάγκῃ μετέλθωσι βίαν πρὸς παρεμπόδισιν ἀντὶ πάσης θυσίας τῆς ἐπανεκλογῆς τοῦ Τιβερ. Γράγχου ὡς δημάρχου καὶ διὰ τὸ ἐπὶ ἐτος. Quidnam faciendum esset (πλαγ. ἐρώτ.) = τί ἔπρεπε νὰ πράξουν, περὶ τοῦ πρακτέου. Capitolium petit. Ἐκεῖ θὰ διεξήγοντο αἱ νέαι δημαρχικαὶ ἀρχαιρεσίαι. Manum ad caput referens τὴν χεῖρα εἰς τὴν κεφαλὴν φέρων. Ὅτε ὁ φίλος τοῦ Τιβ. Γράγχου συγκλητικὸς, Φούλβιος Φλάκκος, ἐλθὼν ἐκ τοῦ ἱεροῦ τῆς Πίστεως, ἔδωκε τὴν εἰδῆσιν, ὅτι παρεσκευάζετο ὁ φόνος τοῦ Τιβερίου, ὁ Τιβέριος κατέστησεν αὐτὴν γνωστὴν εἰς τοὺς πλησίον αὐτοῦ. Ἐπειδὴ δὲ ἕνεκα τοῦ θορύβου δὲν ἦτο δυνατόν εἰς τοὺς ἐρωτῶντας περὶ τίνος πρόκειται καὶ εἰς ἀπόστασιν τινα εὐρισκομένους, νὰ τὴν ἀνακοινώσῃ πρὸς ἀπάντησιν περὶ τοῦ κινδύνου, ὃν διέτρεχεν ἡ κεφαλὴ του, ἔφερε τὴν χεῖρα πρὸς αὐτήν, ὥστε οὗτοι νὰ ἐννοήσουν τὸν ἐπικρεμáμενον κίνδυνον. Hoc τοῦτο, τὴν (ἀθῶαν) ταύτην κίνησιν τῆς χειρός, τὴν χειρονομίαν ταύτην. Nobilitas τὸ κόμμα τῶν εὐγενῶν, οἱ ὀλιγαρχικοί. Ita accepit οὕτως ἐξέλαβε. Quasi... posceret ὥσει ἐξήτει. Diadēma. Τὸ διάδημα, λευκὴ ταινία περὶ τὴν τιάραν τῶν μοναρχῶν τῆς Ἀσίας, ἦτο ἐμβλημα τῆς βασιλείας. Ὁ ὑπατικὸς Κόνιντος Πομπήιος εἶχεν ἰσχυρισθῆ, ὅτι ὁ κομίσας εἰς Ῥώμην τὴν διαθήκην τοῦ Ἀττάλου Γ' παρέδωκεν εἰς τὸν Τιβ. Γράγχον τὸ διάδημα καὶ τὴν πορφύραν τοῦ βασιλέως ἐκείνου, ὡς εἰς μέλλοντα βασιλέα τῆς Ῥώμης. Cum

esset ὢν, εἰ καὶ ἤτο. Consobrinus ἐξάδελφος (πρῶτος). Τὴν ψευδῇ εἶδῃσιν, ὅτι δῆθεν ὁ Τιβέριος ὠρέγετο βασιλείας, εὐθὺς ὡς ἤκουσαν οἱ Συγκλητικοί, ἐθορυβήθησαν καὶ ὁ φανατικὸς ὀλιγαρχικὸς Σκιπίων Νασικᾶς ὥρμησεν εἰς τὸ Καπιτώλιον ἀκολουθοῦμενος ὑπὸ Συγκλητικῶν, πελκτῶν καὶ τοῦ ἀναμένοντος τὸ σύνθημα ἔξωθεν τοῦ ναοῦ τῆς Πίστεως πλήθους. Sublatā dextrā (ἀφαίρ. ἀπόλ. τοῦ ῥ. tollo). Proclamavit ἀνεκραύγασε. Διὰ τοῦ ἐσχάτου συγκλητικοῦ δόγματος « senatus consultum ultimum » διετάσσοντο οἱ πολῖται νὰ βοηθήσωσι τοὺς ἄρχοντας καί, ἂν οὗτοι ἐπέλειπον τὴν πόλιν, νὰ ἀναλαμβάνωσιν αὐτοὶ τὸν ἀγῶνα, ὅπως ἐδῶ πράττει ὁ Νασικᾶς (133 π.Χ.). Suā manu διὰ τῆς χειρὸς του. Ὁ Γράγχος ἐφονεύθη οὐχὶ διὰ τῆς χειρὸς τοῦ Νασικᾶ, ἀλλὰ διὰ τῆς τοῦ συνδημάρχου Ποπλίου Σατουρνίου. Corpus τὸ πτώμα (ὁμοῦ μετ' ἄλλων περίπου τριακοσίων). Proiectum (ῥ. proicio).

Φ ρ ά σ ε ι ς : Tiberius Gracchus a senatu descendit. Ὁ Τ.Γ. ἐγκυτέλειψε τὸ Συγκλητικὸν κόμμα. Qui rem publicam salvam esse volunt sequantur ὁ θέλων τὴν σωτηρίαν τῆς πατρίδος ὡς ἀκολουθήσῃ.

43. ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΥΠΟ ΤΟΥ ΓΡΑΓΧΟΥ ΝΟΜΩΝ ΕΠΙΖΗΜΙΩΝ

Idem furor qui τὸ αὐτὸ φλογερὸν πάθος ὅπερ. Qui (ἐνν. invaserat). Δυνάμεθα νὰ μεταφράσωμεν ἐδῶ τὸ idem qui διὰ τοῦ (τὸ αὐτὸ καὶ τὸν ἀδελφόν). Ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει δὲν χρειάζεται ἡ ἐπανάληψις τοῦ ῥήματος invaserat. Vindicandae... necis... comparandae... potentiae causā (γερουνδ. ἔλξις) = πρὸς ἐκδίκησιν τοῦ φόνου..., πρὸς ἐξασφάλισιν τῆς ἰσχύος. Vix... adeptus est, cum... coepit μόλις ἔτυχε... καὶ ἤρχισεν, ἅμα τυχὼν ἤρχισε (123 π.Χ.). Adeptus (ῥ. adipiscor). Aerarium effudit (ῥ. effundo πρβλ. ἐν τέλει : patrimonium publicum dissipari). Legem tulit. Ἡ lex (= lex frumentaria) εἶναι ὁ σιτικὸς νόμος, δι' οὗ ἐκανοίζετο ἡ δημοσία διανομὴ σίτου (ἐκ 43 λίτρ. μηνιαίως εἰς ἕκαστον καὶ ὠρίζετο ἡ τιμὴ αὐτοῦ). De frumento dividendo (γερουνδ. ἔλξις) = περὶ διανομῆς σίτου. Plebi (δοτ. περιποιητική). Consiliis (δοτ. εἰς τὸ obsistebant). Quantā (ἀφαίρ.) ἀνταποκρίνεται εἰς τὸ νοούμενον tantā. Ἐδῶ ἡδύνατο νὰ τεθῇ καὶ quam

maxima contentione ἀντὶ τοῦ quanta poterant contentione. Omnes boni πάντες οἱ τίμιοι. Διὰ τῶν λέξεων τούτων δὲν δηλοῦνται τῶν πολιτῶν μόνον οἱ ἐνάρετοι, ἀλλὰ καὶ οἱ ἔχοντες τιμὰς καὶ ὑπόληψιν πλούσιοι. Piso = L. Calpurnius Piso Frugi. Lege... latā (ῥ. fero ἀφαιρ. ἀπόλ.) = τοῦ νόμου... ψηφισθέντος, μετὰ τὴν ψήφισιν τοῦ νόμου. Ad... accipiendum πρὸς τὸ λαβεῖν, πρὸς λήψιν. Ubi ὡς. Stantem (μτχ. κατηγορ.). Quī (ἀρχαῖκός τύπος ἀφαιρ. ἀντὶ τοῦ quo μὲ σημασίαν ἐπιρρήμ.) = (εἰς τί;) πῶς; Qui tibi constas, Piso? πῶς εὐρίσκεται εἰς συμφωνίαν πρὸς τὸν ἑαυτὸν σου, πῶς εἶσαι ἀκόλουθος (συνεπής) μὲ τὸν ἑαυτὸν σου; Cum... petas ζητῶν. Nolim (ἐνν. ut) liceat δὲν θὰ ἤθελον νὰ ἐπιτραπῇ νά... Tibi σύναψον πρὸς τὸ liceat. Quidem βεβαίως. Viritim κατ' ἄνδρα, κατὰ κεφαλὴν. Quo responso = διὰ τῆς ἀποκρίσεως δὲ ταύτης. Aperte (ἀντίθ. occulte) φανερώς. Patrimonium publicum (αἰτ.) ἡ δημοσία περιουσία (ὑποκείμε. τοῦ dissipari, ὅπερ ἐξαρτᾶται ἐκ τοῦ declaravit).

Φράσεις: Hoc nobilitas ita accepit quasi diadēma posceret τὸ κόμμα τῶν εὐγενῶν ὑπέλαβε τὴν χειρονομίαν αὐτήν, ὥσπερ ὁ Γράγχος ἐπεζήτησε τὸ διάδημα. Quanta poterant contentione obsistebant boni οἱ καλοὶ πολῖται ἀνθίσταντο δι' ὅλων τῶν δυνάμεων των.

44. Ο ΥΠΑΤΟΣ ΟΠΙΜΙΟΣ ΘΕΤΕΙ ΤΟΝ Γ. ΓΡΑΓΧΟΝ ΕΚΤΟΣ ΝΟΜΟΥ

Latum est (ῥ. fero). Ut videret νὰ προνοήσῃ. Ne quid detrimenti res publica caperet. Ἡ σύγκλητος εἶχε τὴν ἐξουσίαν νὰ ἀποφανθῇ, ἂν ἐκινδύνευον τὰ τῆς πόλεως πράγματα καὶ τότε πρὸς σωτηρίαν τῆς πατρίδος πρὸ μὲν τοῦ Β' Καρχηδ. πολέμου ἐκάλεε τοὺς ὑπάτους νὰ καταστήσωσι δικτάτωρα, ἔπειτα δὲ ἐξέδιδε τὸ καλούμενον senatus consultum extremum ἢ ultimum, ἔχον οὕτω: « videant consules ne quid res publica detrimenti capiat ». Detrimenti (γεν. διαίρ. εἰς τὸ quid). Familia. Ἡ λέξις αὕτη δὲν δηλοῖ μόνον τὴν οἰογένειαν, ἀλλὰ τὸν οἶκον ὅλον (δηλ. πατέρα, μητέρα, τέκνα, πελάτας ἀπελευθέρους, δούλους). Armata familiā (ἀφαιρ. ἀπόλ.) ὀπλίσας ὁ Γράγχος τοὺς ἀνθρώπους τοῦ οἴκου του. Consul. Ὁ Λεύκιος Ὀπίμιος,

ὁ ἐκπορθητῆς τῶν Φρεγελλῶν, ὃν ὁ Γάιος εἶχε καταπολεμήσει ἐπιτυχῶς κατὰ τὰς ὑπατικὰς ἀρχαιρεσίας τοῦ προηγούμενου ἔτους. *Vocato... populo* (ἀφαιρ. ἀπόλ.) *Dum desilit ἐνῶ ἐπὶ δα κάτω, ἐνῶ ἔσπευδε νὰ κατέλθῃ* (ἀπὸ τοῦ ναοῦ τῆς Ἀρτέμιδος, εἰς ὃν εἶχε καταφύγει μετ' ἄλλων, ἐκ τοῦ Ἀβεντίνου λόφου). *Cum comprehenderetur ἐνῶ συνελαμβάνετο*. "Ὅτε ἐνεφανίσθησαν οἱ στρατιῶται τοῦ Ὀπιμίου, εἶχεν ἤδη διαβῆ ὁ Γάιος τὴν γέφυραν (*Pons subleicius*) καὶ φθάσει εἰς τὸ ἄλσος τῶν Ἐρινύων. *Talum intorsit* (ῥ. *intorqueo* = διέστρεψε, παρέστρεψε (στραμπούλιξε) τὸν ἀστράγαλον. *Servo* δηλ. *uni ex suis servis*. Οὗτος ἐκαλεῖτο Φιλοκράτης. *Se... repensurum esse* (ῥ. *rependo*) ἐνν. *interfectori τῷ φονεῖ*. Ἐξαρτᾶται τὸ ἀπαρμ. ἐκ τοῦ *promiserat* = εἶχεν ὑποσχεθῆ, ὅτι θὰ ἀντισταθμίσῃ χρυσόν. *Pro capite ἀντὶ τῆς κεφαλῆς Aequale auri pondus ἰσόσταθμον* (τῇ κεφαλῇ) χρυσόν. *Persolutum est* (ῥ. *persolvo*). *Sunt qui tradunt* ὑπάρχουν οἱ παραδίδοντες, ὑπάρχει παράδοσις. *Cerebro exempto infuso plumbo* (ἀφαιρ. ἀπόλ. τῶν ῥ. *eximo* καὶ *infundo*). *Illum... explesse* (= *explevisse*) ἐξάρτ. ἐκ τοῦ *tradunt*. *Quo... efficeretur* (= *ut eo*) = ἵνα (διὰ τούτου) καταστῇ (ἡ κεφαλὴ). *Tò quo* (πρὸ τοῦ συγκριτικοῦ *gravius*) = *ut eo*.

Φ ρ ὶ ὁ ς ε ι ς : *Decretum a senatu latum est ἡ Σύγκλητος ἐψηφίσασα, τῇ Συγκλήτῳ ἔδοξεν* (ἡ Σύγκλητος ἀπεφάσισε).

45. ΧΡΗΣΤΟΤΗΣ ΤΟΥ ΡΟΥΤΙΑΙΟΥ ΡΟΥΦΟΥ

Rufus Ρουῖφος (ὀνομάσθη οὗτος Rufus, ὅπερ, κυρίως, σημαίνει πυρρός, ἐκ τοῦ χρώματος τῆς κόμης. Πρβλ. τὸ ἀντίστ. ἑλλην. Πυρρος). *Innocentiā* (ἀφαιρ. τοῦ κατὰ τι). *Cum* (σύνδ. αἰτιολ.). *Illo* (β' ὅρ. συγκρίσ.). *Est habitus* ἐθεωρήθη. *Factus* (ἐνν. *est*) ἀνηγορεύθη. *Cum... rogaret* (α' ἀντικείμεν. *eum*, β' ἀντικείμεν. *rem iniustam*). *Indignatus ἀγανακτῆσας* *Si...non facis* ἐάν..., ἀφοῦ δὲν κάμνεις. *Quod rogo* ὅπερ παρακαλῶ, τὴν παράκλησίν μου. *Immo* (καὶ ἰμο) ἀλλ ὅμως, τούναντίον μάλιστα. *Tuā* ἐνν. *amicitiā* (ἀφαιρ.) *opus est* (χρεῖα εἶναι). *Si...facturus sim*. Τίθεται ἡ ὑπόθ. καθ' ὑπότ. (ἐνῶ προηγούμενως *si facis* καθ' ὁρίστ.), ὅταν ἡ πρᾶξις εἶναι ἀβέβαιος

ἢ ἀμφίβολος. Quippe ἄτε, οἷα, ὥσάν. Quod aequum non sit ἄδικόν τι. Id quod recte possimus τοῦθ' ὅπερ δικαίως (ὀρθῶς) δυνάμεθα. Tò sit καὶ possimus καθ' ὑποτ., διότι τὸ quod ἐξαρτᾶται ἐκ προτάσεως ἀπαρεμφατικῆς. Si forte postulent ἐάν τυχὸν ἤθελον ζητήσῃ, ἐάν θὰ ἐζήτουν. A nobis παρ' ἡμῶν. Quae honesta non sunt ἀτιμίαν τινά. Esse... anteponendam (ἐξαρτ. ἐκ τοῦ sciebat) = ὅτι religio (ἡ συνείδησις) καὶ fides (ἡ τιμὴ) εἶναι προτιμητέαι. Amicitiae (δοτ. εἰς τὸ anteponendam esse) τῆς φιλίας.

46. ΥΠΟΔΕΙΞΕΙΣ ΤΟΥ ΣΚΙΠΙΩΝΟΣ ΔΙΑ ΤΟΝ ΜΑΡΙΟΝ

Humili loco natus ἐξ ἀσήμου (ταπεινῆς) οἰκογενείας (ἀγροτῶν) γεννηθείς. Οὗτος ἔγινε θεῖος τοῦ Καίσαρος ἐκ τοῦ γάμου του μὲ τὴν ἐκ πατρὸς θείαν του Ἰουλίαν. Loco (ἀφαιρ. τῆς καταγωγῆς). Duce Scipione (ἀφαιρ. ἀπόλ. ἐννοουμένης κατ' ἀφαιρ. τῆς μὴ ἐν χρήσει μετοχῆς τοῦ sum, πρβλ. ἀρ. 21 ἐν ἀρχῇ) ὑπὸ τὴν ἡγεσίαν τοῦ Σκιπίωνος (Αἰμιλιανοῦ). Tirocinium (τῷ 133 π.Χ. κατὰ τὴν ἄλωση τῆς Νομαντίας) ὡς νεοσύλλεκτος. Militiae tirocinium... posuit τὴν περὶ τὰ στρατιωτικὰ ἀπειρίαν κατέθηκε (= deposuit), ἔλαβε διὰ πρώτην φορὰν μέρος... Quodam die cum... colloqueretur ἡμέραν τινά, καθ' ἣν (ὅτε...). Si quid tibi acciderit (τετελ. μέλλ.) ἐάν συμβῇ εἰς σὲ δυστύχημά τι, ἐάν τι πάθῃς. Eritne ἄρά γε θὰ ὑπάρξῃ. Alter δεύτερος. Tui similis ὁμοίός σου. Imperator στρατηγός. Percusso leniter umero (ἀφαιρ. ἀπόλ. ῥ. percutio) = ὠθήσας ἐλαφρῶς τὸν ὦμον. Hic οὗτος (θὰ εἶναι). Quo = hoc autem. Dignos... spiritus (ἀντικ.) = ἀντάξια... φρονήματα. Rebus (ἀφαιρ. εἰς τὸ dignos) τῶν πράξεων, τῶν ἔργων.

Φράσεις: Militiae tirocinium in Hispania, duce Scipione, posuit ἐβαπτίσθη ἐν Ἰσπανίᾳ εἰς τὸ πῦρ (ὡς σήμερον θὰ ἐλέγομεν), ὑπὸ ἀρχηγὸν τὸν Σκιπίωνα.

47. ΕΚΡΗΞΙΣ ΤΟΥ ΠΡΩΤΟΥ ΕΜΦΥΛΙΟΥ ΠΟΛΕΜΟΥ ΜΕΤΑΞΕΥ ΜΑΡΙΟΥ ΚΑΙ ΣΥΛΛΑ

Tunc. 'Απὸ τοῦ 88 — 86 π.Χ. Ortum est (ῥ. orior). Cum... mitteretur ἐνῶ ἐπέμπετο (ἀποφάσει τῆς Συγκλήτου). Consul ὡς ὑπατος (88 π.Χ.) ὁ Σύλλας ἐξυπηρέτησε τὴν Σύγκλητον ἐναντίον τῶν ἱππέων καὶ τῶν Ἰταλικῶν καὶ κατέστη ὁ ἄσπονδος ἐχθρὸς τοῦ Μαρίου. Mithridatem τὸν ζ' τὸν Εὐπάτορα (111 — 64 π.Χ.), ἐχθρὸν ἄσπονδον τῶν Ῥωμαίων, ὅστις ἐξήγειρε κατ' αὐτῶν τὴν Μ. Ἀσίαν (88 π.Χ.). Ei Marius... imperium eripuit ὁ Μ. ἐξήρπασεν αὐτῷ τὴν ἀρχὴν (στρατηγίαν). Lege quam... tulerat διὰ τοῦ νόμου... ὃν εἶχεν προτείνει (ὁ Πόπλιος Σουλπίκιος Ῥούφος). Qua re (ἀφαιρ. αἰτίας = ea autem re). Romam vēnit. Ἡ εἰς Ῥώμην πορεία ἐγένεν ἐκ τοῦ ἐν Νώλῃ στρατοπέδου, ἐνθα εὐρίσκετο ὁ Σύλλας, προστοιμαζόμενος διὰ τὴν κατὰ τοῦ Μιθριδάτου στρατείαν. Armis (ἀφαιρ. ὄργαν.). Εἶχε μεθ' ἑαυτοῦ 6 λεγεῶνας. Διὰ πρώτην φοράν παρεβιάσθησαν οἱ νόμοι, ῥητῶς ἀπαγορευομένου εἰς τοὺς στρατηγοὺς νὰ διαβαίνωσιν ἐνόπλιως τὸν περίβολον τῆς Ῥώμης. Interfecit. Ὁ προγραφεὶς Σουλπίκιος δὲν ἠδυνήθη νὰ σωθῇ φεύγων, ἀλλὰ, ἀνακαλυφθεὶς, ἐφονεύθη ὑπὸ τινος τῶν δούλων του. Fugavit. Ὁ Μάριος, ὁ Σουλπίκιος καὶ δεκάς τῶν ὁπαδῶν του ἐτέθησαν ἐκτὸς νόμου θεωρηθέντες hostes populi Romani. In palude. Ὁ Μάριος ἀποπλεύσας ἐξ Ὠστίας ἠναγκάσθη ὑπὸ τῆς τρικυμίας νὰ ἐπιβιβασθῇ πλησίον τῆς Μιντούρνης, πρὸς Ν. τῆς Λατίνης, οὐχὶ μακρὰν τῶν ἐκβολῶν τοῦ Λεΐριος. Ἐκεῖ ὑπῆρχεν ἔλος. Delituit (ῥ. delitescō). Repertus ἀνεκαλύφθη (ὑπὸ Γεμινίου τινὸς μισθοφόρου ἐκ Ταρρακίνης καὶ παρεδόθη εἰς τὰς Ἀρχάς τῆς Μιντούρνης). Ut erat ὡς ἦτο καὶ εὐρίσκετο, εἰς ἣν κατὰστασιν εὐρίσκετο. Nudo corpore (ἀφαιρετικὴ τῆς ιδιότητος). Caeno (ἀφαιρ. ὄργαν.). Oblitus (παθητ. μετχ τοῦ ῥ. obliſco). Iniecto... loro (ἀφαιρ. ἀπόλ.) Minturnas εἰς Μίντουρναν. Ad eum occidendum (γερουνδικῇ ἑλξίς = διὰ τὸν φόνον αὐτοῦ). Servus publicus δημόσιος δούλος, τῆς ὑπηρεσίας τοῦ Κράτους. Natione (ἀφαιρ. τοῦ κατὰ τι). Vultus (γεν. εἰς τὸ maiestate, ὅπερ εἶναι ἀφαιρ. αἰτίας). Cum... vidisset ἰδὼν. Gladio stricto ἀφαιρ. ἀπόλ.). Venientem (μετχ. κατηγορ. Tune..... audebis (τὸ tune δύο λέξεις, tu καὶ τὸ ἐγκλιτ. - ne). Τὸ ἐπεισόδιον τοῦτο ἔγινε θέμα τοῦ διασήμου ζωγράφου G. J. Drouais (ὁ Μάριος ἐν Μιντούρνῃ 1785. Μουσ. Λού-

βρου). Abiecto ferro (ἀφαιρ. ἀπόλ.) = abiecto gladio. Fūgit (πρκμ.). Postea. 'Ο Σύλλας μετὰ ταῦτα ἐπέστρεψεν εἰς τὴν Καμπανίαν πρὸς τὸ ἐκεῖ παραμεῖναν τμήμα τοῦ στρατοῦ του, μεθ' οὗ ὤρμησεν εἰς τὴν Ἑλλάδα διὰ τὸν ἀγῶνα κατὰ τοῦ Μιθριδάτου, ὅστις παρουσιάζετο ὡς ἐδικτητής τῆς ἐθνικῆς ἀνεξαρτησίας τῆς Ἑλλάδος καὶ τῆς Μ. Ἀσίας. Ab iis (ποιητ. αἵτ.). Emissus est (ῥ. emitto).

Φ ρ ά σ ε ι ς : Nudo corpore caenoque oblītus γυμνός καὶ βεβρωμένος (καταλερωμένος). Gladio stricto με γυμνὸν τὸ ξίφος.

48. Ο ΜΑΡΙΟΣ ΕΙΣ ΤΑ ΕΡΕΙΠΙΑ ΤΗΣ ΚΑΡΧΗΔΟΝΟΣ

In Africam. 'Ο Μ. μετὰ πολλὰς περιπετείας κατῳρῶσε νὰ φθάσῃ εἰς τὴν Ἀφρικὴν. Licitor ῥαβδούχος (τῶν ἀνδρῶν τῆς ἀσφαλείας τοῦ Σεξιτιλίου). Praetoris. Οἱ πραίτωρες ἐν Ῥώμῃ ἀπένεμον κατ' ἀρχὰς τὴν δικαιοσύνην, ἔπειτα δὲ ἀνελάμβανον, ἐν ἀνάγκῃ, ὡς ἀντιστράτηγοι, τὴν διοίκησιν ἐπαρχιῶν (ἐδῶ τῆς Ἀφρικῆς) εἰς ἀντικατάστασιν τῶν ὑπάτων (praetores provinciales). Aliquod ἐπιθετικῶς. Humanitatis officium καθήκον φιλανθρωπίας, ἀνθρωπίνην βοήθειαν. Provincia = ex ἡ de provinciā. In se (αἵτ. ἐνικ.). Animadverti (ἀπρόσ. παθητ.). Torvis oculis (ἀφαιρ. τροπ.) με ἄγριον βλέμμα. Ecquid vellet (πλαγ. ἐρώτ. εἰς τὸ interroganti = num quid [ἀντὶ aliquid] vellet). Sedentem (μτχ. κατηγορημ.). Ἡ σκηνὴ αὕτῃ ἐνέπνευσε τὸν Léon Cogniet (1794 — 1880) νὰ ζωγραφίσῃ ἕνα τῶν ὠραιότερων πινάκων του (ὁ Μάριος ἐν μέσῳ τῶν ἐρείπιων τῆς Καρχηδόνος), ἀλλὰ καὶ τὸν Λαμαρτῖνον εἰς ὅσα γράφει περὶ τοῦ Μαρίου εἰς τὸ ἔργον του *Voyage en Orient*. De inconstantia (καὶ ἀπλῶς γεν. inconstantiae) περὶ τῆς ἀσταθείας, περὶ τοῦ εὐμεταβόλου. Δύναται τις νὰ συγκρίνῃ τὸ παράδειγμα τοῦτο ἀσταθείας τῶν ἀνθρωπίνων πρὸς τὸ προηγούμενον τοῦ Περσέως. Eum = lictorem. Admonebat (Marius). Τὸ ῥ. admoneo δέχεται γενικὴν ἢ τὴν πρόθεσιν de. Excidium τὴν κατάρρευσιν. Clarissimi τόσον ἐνδόξου. Casum τὴν πτώσιν, τὴν δυστυχίαν (τὸ κατάντημα). 'Ο Μάριος ἐζήτησε ἄσυλον εἰς

τὴν παρακειμένην νῆσον Κέρκιναν. Cum... poneret θέτων. Ob oculos = ante oculos.

Φράσεις : Nisi vellet in se animadverti ἐὰν δὲν ἐπεθύμει νὰ λάβωσι μέτρα ἐναντίον του.

49. ΣΚΙΑΓΡΑΦΙΑ ΤΟΥ ΜΑΡΙΟΥ

Erat Mario (δοτ.)... contemptor animus εἶχεν ὁ Μάριος... ψυχὴν μεστὴν περιφρονήσεως. Ingenuarum artium τῶν ἐλευθερίων Τεχνῶν (πρβλ. ἀριθ. 41 : bonis artibus). Liberalium studiorum τῶν Γραμμάτων, τῆς Φιλολογίας (Γραμματικῆς, Ῥητορικῆς καὶ Ποιήσεως). Aedem ναόν. Honoris ὁ Μάριος ἐπὶ τοῦ Ἡσκυλίνου λόφου (διὰ τῆς λείας ἦν ἔλαβεν ἀπὸ τῶν λαφύρων τῶν Τευτόνων καὶ Κίμβρων) ἀνήγειρε ναόν πρὸς τιμὴν τοῦ θεοῦ προστάτου τῆς Τιμῆς. Cum... novisset εὐξάμενος (τάξας, ἀφοῦ ἔκαμε τάξιμο). De manubiis ἐκ.. (ἡ πρόθ. δηλοῖ τὴν προέλευσιν καὶ τὴν ὕλην). Facturum (ἐνν. esse). Spreta... marmorum nobilitate... peritiā (ἀφαιρ. ἀπόλ.) περιφρονήσας (μὴ καταδεχθεὶς), ἀποκρούσας τὴν καλὴν ποιότητα, τὴν ὠραιότητα τῶν ξένων μαρμάρων καὶ τὴν ἐμπειρίαν. Τὰ ἀφηρημένα nobilitate marmorum ἀντὶ τῶν συγκεκριμένων spretis nobilibus marmoribus et artificum peritiā ἀντὶ peritis artificibus. Τὰ ἑλληνικὰ μάρμαρα, ἰδίᾳ τῆς Πάρου, ὡς καὶ οἱ Ἕλληνες ἀρχιτέκτονες ἦσαν ὀνομαστοί. Vulgari lapide... per artificem romanum. Εἰς ἀντίθεσιν πρὸς τὸ marmorum nobilitate artificum graecorum peritiā. Eam (aedem). Faciendam curavit τὸ γερουνδιακὸν τίθεται πρὸς δῆλωσιν τοῦ σκοποῦ. Quod... parum prodesse (ὑποτακτ. ἐπειδὴ ἐκφράζει τὴν σκέψιν τοῦ Μαρίου), διοτι κατ' αὐτὸν τὰ Ἕλλην. Γράμματα ὀλίγον ὠφέλησαν τοὺς ἐν Ῥώμῃ διδασκάλους των, μικρὰν ὠφέλειαν παρέσχον εἰς τοὺς διδάσκοντας αὐτὰ (doctoribus suis δοτ. = doctoribus earum litterarum = docentibus illas). At idem (ἐνν. fuit ἢ erat) καὶ ὅμως ὁ αὐτὸς ὑπῆρξεν ἢ ἦτο. Ad dolorem πρὸς τὸ ἄλγος, τοὺς πόνους. Fortis ἀνδρείος. Validus (erat) ἰσχυρὸς (σωματικῶς). Cum... secarentur κοπτομένων... Se (ὑποκ. τοῦ alligari). Ostendit) πρkm. Quod... esset δίδοι (κατὰ τὸν Μάριον) ἦτο, φρονῶν ὅτι... ἦτο.

Φράσεις: Aedem faciendam curavit έπεμελήθη τής κατασκευής του ναού.

50. ΔΙΚΤΑΤΩΡ(Ε)ΙΑ ΚΑΙ ΠΡΟΓΡΑΦΑΙ ΤΟΥ ΣΥΛΛΑ

Urbanos = urbis (τής 'Ρώμης). Properavit. 'Ο Σύλλας άφοϋ ένίκησε τον Μιθριδάτην, άποδεχθέντα βαρεΐς όρους (84 π.Χ.), έσπευσε νά έπιστρέψη εις την 'Ιταλίαν, άποβιβασθείς εις Βρινδήσιον (83 π.Χ.), έχων ώς άμοιβήν των νικών την προγραφήν του, την καταστροφήν του οίκου του, την δήμευσιν τής περιουσίας του και την έξορίαν των οικείων του. 'Η 'Ρώμη ήτο εις την διάθεσιν του Κίννα και του Μαρρίου, οϋτινος ή άφιξις έδωκε τó σύνθημα σφαγών, αίτινες κατέληξαν εις τας φοβεράς προγραφάς του Σύλλα (83 — 82 π.Χ.). Mario (δοτ.). Omnes. 'Ιδία τον ύπατον Κάρβωνα και αυτόν τον υιόν του Μαρρίου. Illā victoriā (άφαιρ. β' όρος συγκρίσεως). Dictator creatus (τῷ 81 π.Χ. κατá τρόπον παράνομον). Αϋτη ή υπό του λαοϋ έπ' άόριστον χρόνον χορηγηθεΐσα δικτατωρεία (dictator legibus scribendis et rei publicae constituendae) οϋδέν, πλην του όνόματος, είχε κοινόν προς την άρχαίαν. Animadverti (παθ. άπρμφ. διά τó άόριστον του ύποκειμένου πρβλ. και κατωτ. interfici = νά έπιβληθῇ τιμωρία, νά τιμωρήσουν...). Vel in eos qui... και αϋτούς άκόμη, οί όποιοι... Quattuor κατá Πλούταρχον έξ. In circo παρá τον 'Ιππόδρομον (πλησίον του ναοϋ τής Έννουσς, ένθα συνεδρίαζε την αϋτήν ώραν ή Σύγκλητος). Donec admoneret. 'Η σύντ. : debere aliquos vivere ut essent (ei) quibus (δοτ.) imperaret. Tabulam proscriptionis πίνακα προγραφής, προγραφικόν κατάλογον. Proposuit προέβαλεν (έδωκε νά άναρτήσουν εις την 'Αγοράν), έδημοσίευσε. Quā (tabulā) continebantur έν ῥί πίνακι (καταλόγῳ) περιείχοντο... Nomina eorum qui occidendi essent τά όνόματα τούτων, οίτινες έπρόκειτο (έμελλον) νά... φονευθῶσιν. 'Ετέθη ύποτακτ., διότι δηλοϋται ή γνώμη του Σύλλα. Omnium indignatio ή άγανάκτησις όλων, γενική άγανάκτησις. Avaritia φιλοχρηματία, φιλοκτημοσύνη. Quidam γνωστός τις (ήτο ό ίππενς Κόϊντος Αϋρήλιος). Cui fundus... erat όστις είχεν άγρόν, κτῆμα (= prae-dium). Adscriptum (ένν. esse). Persequitur καταδιώκει. Neque

longe = et non longe. A quodam (ποιητ. αἴτιον). Percussus est (ῥ. percutio).

Φ ρ ά σ ε ι ς : Quisquis voluit ὁ βουλόμενος. Se quoque adscriptum vidit εἶδε καὶ τὸ ἰδικόν του ὄνομα ἐγγεγραμμένον. Neque longe progressus καὶ εἰς ἀπόστασιν μόλις ὀλίγων βημάτων. Vae misero mihi οἷμοι ἐγὼ τάλας! (συμφωρά μου!).

51. ΘΑΝΑΤΟΣ ΤΟΥ ΣΥΛΛΑ ΚΑΙ ΣΚΙΑΓΡΑΦΙΑ ΑΥΤΟΥ

In villam εἰς τὴν παρὰ τὴν Κύμην τῆς Καμπανίας ἐξοχικὴν οἰκίαν του (τὸ κτῆμά του). Rusticari et... ducere ἐξαρτ. ἐκ τοῦ coepit. Venando (ἄφαιρ. γερονδίου πρὸς δῆλωσιν τοῦ τρόπου). Morbo pediculari (ἄφαιρ. = ἐκ φθειριάσεως, pediculus ὑποκορ. τοῦ pedis, is ἄ. καὶ θ. = ὁ φθεῖρ, ἡ ψεῖρα). Corruptus καταληφθεὶς, προσβληθεὶς (ῥ. corripio). Ingentis animi γεν. ἰδιωτ. = ἄφαιρ. ἰδιότ. ingenti animo) = πολὺ μεγάλης ἐνεργείας, δυνάμεως, θελήσεως. Litteris (ἄφαιρ. ὀργαν.). Virorum (γεν. ἀντικ.) Adeo... ut... duxerit οὕτω (τόσον)... ὥστε... ἐνόμισε. Praemio (ἄφαιρ. εἰς τὸ dignam). Epigramma (κατὰ λ. ἐπίγραμμα, ἐδῶ = ποιημάτιον μικρόν). Cum... obtulisset (ῥ. offero) προσενεγκών. Dari νά δοθῇ, νά δώσουν. Ne quid ἀντὶ ne aliquid (= ut nihil). Postea εἰς τὸ μέλλον. Fluminibus (ἄφαιρ.). In vivos ἐναντίον τῶν ζώντων. Mortuis (δοτ. εἰς τὸ pepercit ῥ. parco). Marii... cineres erutos τοῦ Μαρίου τὴν τέφραν (τὰ λείψανα) ἐσκαφεῖσαν (ἐσκάψας, ξεθάψας). Τὸ ἀντίθ. τοῦ eruo εἶναι obruo. Qua = hac igitur. Praeclare (ἐπίρρ.) σύναψον πρὸς τὸ rerum gestarum. Corrupt (ῥ. corrumpo) ἡμάρωσε.

Φ ρ ά σ ε ι ς : Sulla in villam profectus rusticari et venando vitam ducere coepit ὁ Σύλλας μεταβάς εἰς τὴν ἐξοχὴν διέμεινεν ἐκεῖ ἀσχολούμενος εἰς τὸ κυνήγιον. Rerum praeclare gestarum gloriam corrupt ἡμάρωσε τὴν δόξαν τῶν μεγάλων καὶ λαμπρῶν κατορθωμάτων τοῦ.

52. Η ΤΡΥΦΗ ΤΟΥ ΛΟΥΚΟΥΛΛΟΥ

Prospectu et ambulatione (ἄφαιρ. τῆς ἀναφορᾶς, τοῦ κατὰ τι). Quo cum venisset εἰς ὁ μέρος (ἐκεῖ) ἐλθών. Quod... esset... videretur ὅτι (κατ' αὐτὸν) ἦτο μὲν... ἀλλὰ... ἐφαίνετο. Quidem βεβαίως. Peramoena (ἡ πρόθ. per ἐν συνθέσει μετ' ἐπιθέτου προσδίδει εἰς αὐτὸ ἔννοιαν ὑπερθετικοῦ) = amoenissima (ἕνεκα τοῦ πρασίνου, τῶν νερῶν καὶ τῆς σκιᾶς). Aestate... hieme (ἄφαιρ. χρον.). Minus commoda πολὺ ὀλίγον ἄνετος. Tò minus καταντᾷ ἰσοδύναμον πρὸς τὸ non . Putasne δύο λέξεις : putas καὶ τὸ ἐγκλιτ. - ne = νομίζεις λοιπόν ; Minus sapere ὅτι εἶμαι εὐηθέστερος, ἀνοητότερος. Quam ἡ Adveniente hieme προσεγγίζοντος τοῦ χειμῶνος. Magnificentiae (δοτ.). Epularum (γεν. ἀντικ. εἰς τὴν ὀνομαστ. sumptus (πολυτέλεια, τὰ μεγάλα ἐξοδα). Utpote soli διὰ τὸν λόγον ὅτι ἦτο μόνος (ὁ Λούκουλλος). Graviter obiurgavit τραχέως (μετ' τραχύτητα) τὸν ἐπετίμησεν, ἐπέπληξε. Se (ὑποκ. τοῦ non debuisse = δὲν ὤφειλε). Quod nemo esset διότι οὐδεὶς ὑπῆρχε (πρβλ. ἀνωτ. ἀρ. 49 τέλ.). Iratus ὀργισθεὶς, ἐν ὀργῇ. An nesciebas...? ἢ ἠγνόεις...; (ἠγνόεις, δὲν εἶναι ἔτσι ; ἠγνόεις ἴσως). Apud Lucullum ἡ ἀπόκρισις αὕτη κατέστη παροιμιώδης.

Φ ρ ᾶ σ ε ι ς : Habebat villam prospectu et ambulatione pulcherrimam εἶχεν ἐξοχικὸν οἶκον, τοῦ ὁποίου ἡ θέα καὶ οἱ περίπατοι (δρόμοι) ἦσαν ὠραϊότατοι.

53. ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΟΤΗΣ ΤΟΥ ΚΟΙΝΤΟΥ ΣΕΡΤΩΡΙΟΥ

Cum... flagitarent nec iam... posset ὅτε... ἐπεζήτουν (ἐπιμόνως ἐζήτουν) χωρὶς πλέον νὰ δύναται (= nec... posset) νὰ... Πρόκειται περὶ τοῦ πολέμου ἐν Ἰσπανίᾳ, ἐνθα παρίστατο ὁ Σερτώριος κατ' ἀρχὰς ὡς Μαριανὸς ἡττημένος, ἔπειτα δὲ ὡς ἐλευθερωτής. Κατ' αὐτοῦ εἶχε σταλῇ ὁ Μέτελλος καὶ ὁ Γναῖος Πομπήιος (76 π.Χ.). Praevalidum ἡ πρόθ. prae ὡς ἀνωτέρω ἢ per (ἀρ. 52 : peramoena). Infirmisimum πολὺ ἀδύνατον. Alterum... alterum τὸν μὲν, τὸν δέ. A robusto iuvene (ποιητ. αἴτιον εἰς τὸ abrumpi). Simul διὰ μιᾶς. Singulos pilos ἀνὰ μίαν τρίχα, τρίχα πρὸς τρίχα. Quamvis tremulā manu μο-

λονότι διὰ χειρὸς τρεμούσης. Satis ἐπαρκῶς, καλῶς. Quorsum ea res spectaret (πλ.χ. ἐρώτ.) = τί ἐσήμαινε τοῦτο, εἰς ποῖον σκοπὸν τοῦτο ἔτεινε. Caudae (δοτ.). Cum (σύνδ. αἰτιολ.). Partem τὸ μέρος (δηλ. κατὰ τμήματα). Contra τοῦναντίον. Nihil (ἐπίρρ. = κατ' οὐδέν, οὐδαμῶς). Universum (ἐνν. eum = αὐτόν, δηλ. τὸν στρατὸν συνολικῶς). Consilio (ἀφαιρ. ὄργαν.).

Φ ρ ά σ ε ι ς : Irritus adolescentis labor risum omnibus movit αἱ μάταιαι προσπάθειαι τοῦ νέου προεκάλεσαν γενικὸν γέλωτα.

54. Ο ΠΟΜΠΗΙΟΣ ΕΠΟΝΟΜΑΖΕΤΑΙ ΜΕΓΑΣ

Transgressus inde διαπεραιωθεὶς ἐκεῖθεν (ἐκ Σικελίας). Partibus (δοτ. εἰς τὸ favebat) = τὸ κόμμα. Bello (ἀφαιρ. ὄργαν.). Intra dies quadraginta ἐντὸς 40 ἡμερῶν, εἰς ἡμέρας ὀλιγωτέρας τῶν 40. Oppressit (ῥ. opprimo). Adulescens (παράθεσις εἰς τὸ Pompeius). Annorum (γεν. ιδιότ.). Litterae ἐπιστολή. A Sulla (ἡ πρόθεσις δηλοῖ τὴν προέλευσιν) = ἀπὸ (ἐκ) μέρους τοῦ Σ. Iubebatur (Pompeius). Tulit (ῥ. fero). Reversus est (ῥ. revertor). Laetus περιχαρής, μετὰ χαρᾶς. Restitit (ῥ. resisto). Neque = et non (ἡ ἄρνησις πίπτει εἰς τὸ ῥῆμα). Eā re (ἀφαιρ. ἀναγκ. αἰτίου). A proposito (ἐνν. suo). Aususque (= et ausus est, ῥ. ἡμιαποθ. audeo). Plures (συγγκρ. τοῦ multi ὁ περισσότερος, ὁ μεγαλύτερος ἀριθμὸς τῶν ἀνθρώπων. Solem orientem τὴν ἀνατολήν, τὸν ἀνατέλλοντα ἥλιον (τὸν νέον Πομπήιον). Occidentem (ἐνν. solem = τὴν δύσιν, τὸν δύοντα, δηλ. τὸν γέροντα Σύλλαν). Quo dicto (= eo autem dicto) διὰ τούτου δὲ τοῦ λόγου. Iuvenis δηλ. τοῦ Πομπηίου. Triumphet ! (ἐνεστ. ὑποτακτ.) ὥς θριαμβεύσῃ !

55. ΠΟΜΠΗΙΟΣ ΚΑΙ Ο ΦΙΛΟΣΟΦΟΣ ΠΟΣΕΙΔΩΝΙΟΣ

Confecto bello (ἀφαιρ. ἀπὸλ.) Cum... venisset ἐλθὼν. Audire νὰ ἀκούσῃ (αὐτὸν διδάσκοντα), νὰ γίνῃ ἀκροατής. Quod... laborabat. Ἐτέθη ὁρίστ., διότι τὸ γεγονὸς τοῦτο παριστάνεται ὡς βέβαιον.

Ex podāgra ἐκ ποδάγρας, ἐξ ἀρθρίτιδος τῶν ποδῶν (ἐνῶ chirāgra = χειράγρα, ἀρθρίτις τῶν χειρῶν). Mos erat ut percuteret = moris erat, consuetudo erat. ut... ἔθος ἦτο νά... Ingressurus erat = ἔμελλε νά εἰσέλθῃ. Honoris causā τιμῆς ἕνεκεν, ἐκ σεβασμοῦ. Quem = hunc autem. Ut (εὐθύς) ὥς. Quod non... posset (ὑποτακτ.. διότι ἐκφράζει τὴν σκέψιν ἑνὸς ἄλλου = διότι, ὥς ἔλεγε, δὲν ἠδύνατο...). Nec commitam ut... efficiat καὶ δὲν θὰ διαπράξῃ (τὸ σφάλμα τοῦτο), ὥστε νά γίνῃ αἰτία (ἀφορμὴ) ὁ φυσικὸς πόνος (dolor corporis). Tantus vir ἀνὴρ τόσον ἐπιφανής. De hoc = de hac re (δηλ. nihil... non esset). Esset εἴναι ὑποτακτ. τοῦ πλαγίου λόγου, ἀποδίδοντος τοὺς λόγους τοῦ Ποσειδωνίου. Οὗτος, ὡς στωικὸς φιλόσοφος, ἐδέχετο ὅτι οὐδὲν ὑπάρχει κακόν, εἰμὴ τὸ ἡθικῶς κακόν. Cum ἐπειδὴ. Nihil agis οὐδὲν πράττεις, ματαιοπονεῖς (χάνεις τὸν καιρὸ σου). Quamvis sis εἰ καὶ εἴσαι.

Φράσεις: Graviter et copiose disseruit de hoc ipso ἔκαμεν ἐπὶ τοῦ ἐξῆς θέματος σπουδαίαν καὶ διεξοδικὴν διδασκαλίαν.

56. ΣΥΝΩΜΟΣΙΑ ΚΑΙ ΦΟΝΟΣ ΤΟΥ ΚΑΙΣΑΡΟΣ (15 Μαρτίου 44 π.Χ.)

Dictator in perpetuum (ἐνν. tempus). Μετὰ τὴν ἐκ Γαλατίας ἐπιστροφὴν τοῦ ὁ Καῖσαρ διετέλεσε δικτάτωρ (49 π.Χ.), ὕπατος (48 π.Χ.), δικτάτωρ (47 π.Χ.), ὕπατος (46 π.Χ.), ὕπατος καὶ δικτάτωρ (45 π.Χ.). Ἡ ἰσόβιος δικτατωρεία ἀπενεμήθη εἰς αὐτὸν ὑπὸ τῆς Συγκλήτου τὴν 14ην Φεβρουαρίου τοῦ 44 π.Χ. Insolentius μετὰ μεγαλυτέρας ἀλαζονείας, ἐπάρσεως. Pro rostris ἔμπροσθεν τῶν ἐμβόλων, πρὸ τοῦ Βήματος. Τοῦτο ἦτο κεκοσμημένον δι' ἐμβόλων τῶν νεῶν, τὰς ὁποίας κατενυμάχησε (τῷ 338 π.Χ.) παρὰ τὸ Ἀντίον ὁ ὕπατος C. Maenius. Diadēma τοῦτο προσεφέρθη τὴν 15 Φεβρουαρίου τοῦ 44. π.Χ. κατὰ τὴν ἑορτὴν τῶν Λυκαίων (Lupercalia). Insigne regium (αἰτ. παράθεσις εἰς τὸ diadema). Est repulsum (ῥ. repello). Non... offensus (ἐνν. esse. Πόσον διαφορετικὴ ὑπῆρξεν ἡ διαγωγὴ τοῦ Σκιπίωνος ! (πρβλ. ἀρ. 32). Coniuratum est (ἀπροσώπως) συνωμοσίᾳ ἐγένετο, συνώμοσαν. A.... viris (ποιητ. αἴτιον). Cassio et

Bruto ducibus (ἀφαιρ. ἀπόλ.) ὄντων ἀρχηγῶν (ὕπὸ τὴν ἀρχηγίαν) τοῦ Κασσίου καὶ τοῦ Βρούτου (προβλ. ἀρ. 46), Conspirationis (γεν. ἀντικειμ.). Idibus (ἀφαιρ. τοῦ χρόνου). Αἱ εἰδοὶ Μαρτίου, Μαΐου, Ἰουλίου καὶ Ὀκτωβρίου ἦσαν ἡ 15ῃ, τῶν δὲ λοιπῶν μηνῶν ἡ 13ῃ ἡμέρα. Cum... venisset ἐλθόν. Assidentem ἐνῶ κατελάμβανε τὴν ἔδραν Specie officii ὑπὸ τὸ πρόσχημα ἀποδόσεως τιμῆς (μετὰ τὴν πρόφασιν νὰ τὸν τιμήσουν). Unus ex eis (ὁ Tillius Cimber). Quasi... rogaturus ὥσεί... μέλλων νὰ ὑποβάλῃ (προφορικὴν) παράκλησιν (ὕπερ τοῦ ἐξορίστου ἀδελφοῦ του). Ista (ἀντὶ istud) αὐτὴ σας ἡ πρᾶξις. Tò ista συμφωνεῖ μετὰ τὸ κατηγορ. vis. Arreptum (ῥ. arripio). Filii loco ἀντὶ τέκνου, ὡς τέκνον. Strictis pugionibus μετὰ γυμνά τὰ ἐγγχειρίδια. Toga caput obvolvitur ἐκάλυψε διὰ τῆς τηβέννου τὴν κεφαλὴν, ἀνέστυρεν ἐπὶ τῆς κεφαλῆς τὴν τήβεννον.

Ὁ Καῖσαρ ἐδολοφονήθη εἰς ἡλικίαν 56 ἐτῶν ὑπὸ τοὺς πόδας τοῦ ἐν τῇ αἰθούσῃ τῶν συνεδριάσεων τῆς Συγκλήτου ἰδρυμένου ἀνδριάντος τοῦ Πομπηίου. Ὁ θάνατος τοῦ Καίσαρος ἐνέπνευσε ποιητὰς καὶ ζωγράφους. Οὕτως ὁ Ἄγγλος Shakespeare (Σαίξπηρ) ἐποίησε δράμα ὁμώνυμον (1601) καθὼς καὶ ὁ Γάλλος Voltaire (1743), ὁ δὲ ζωγράφος G. Rochegrosse συνέθεσε πίνακα (La Gurée, 1886), ἐπίσης καὶ ὁ Jean - Léon Gérôme (La mort de César, 1859), ὧν ὁ μὲν παριστᾷ τὴν ἐπιθεσιν τῶν συνωμοστῶν, ὁ δὲ τὴν μετὰ τὴν δολοφονίαν πλήρη ταραχῆς φυγὴν αὐτῶν.

57. ΣΚΙΑΓΡΑΦΙΑ ΤΟΥ ΚΑΙΣΑΡΟΣ

Staturā... oculis... capite (ἀφαιρ. ἰδιότ.). Quod esset ὅπου. διότι παριστᾷ τὴν σκέψιν τοῦ Καίσαρος = διότι κατ' αὐτὸν ἦτο... Ius laureae perpetuo gestandae (γερονδ. ἑλξίς) = ius gestandi lauream (ἐνν. coronam) perpetuo (διηνεκῶς). Αὕτη ἀπέκρυπτε τὴν φαλακρότητα τῆς κεφαλῆς. Διὰ στεφάνου δάφνης ἐστεφανοῦντο ἐκτὸς τῶν ἄλλων καὶ οἱ ἀξιώθεντες θριάμβου. Decretis (ῥ. decerno). Vini (γεν. εἰς τὸ parcissimum). Ἡ νηφαλιότης αὐτῇ προσεφύλαξε τὸν Καίσαρα ἀπὸ πολλοὺς ἐξευτελισμούς. Cato (τὸ πλῆρες M. Porcius Cato) ὁ νεώτερος ἢ Ὑτικαῖος (Uticensis) καλούμενος, ὅστις ἦτο ἐκ τῶν ἀσπονδοτέρων ἐχθρῶν του. Dicere solebat ὡς καὶ ἐν τῇ Ἑλληνικῇ τὸ ῥ. μεταφρά-

ζεται δι' ἐπιρρήματος καὶ τὸ ἀπρμφ. διὰ ῥήματος = συνήθως ἔλεγεν ὅτι. Ad evertendam rem publicam (γεουνδ. ἔλξις = ad evertendum r.p.). Armorum τῆς ὀπλομαχητικῆς, τῆς ὀπλομαχίας. Sobrium (κατηγορ.). Equitandi ἰσοδυναμεῖ πρὸς ὄνομα = equitationis. Laboris (γεν. ἀντικμν. εἰς τὸ patiens = καρτερικός). Ultra fidem πέρα τοῦ πιστευτοῦ, εἰς βαθμὸν ἀπίστευτον. In agmine = in itinere ἐν ταῖς πορείαις. Anteibat (ῥ. anteo) προηγεῖτο (ἐπήγαινε πρῶτος). Equo... pedibus ἔφιππος... πεζῇ. Capite detecto ἀσκεπής, μὲ τὴν κεφαλὴν ἀκάλυπτον. Ut... praevenerit ὥστε ἦλθε πρὶν ἀπὸ τοῦ παρ' αὐτοῦ σταλέντας ἀγγελιαφόρους, προηγῆθη τῶν... (πρβλ. ἀρ. 37 : ut attulerit). Nando (ἀφαιρ. γερονδίου πρὸς δῆλωσιν τοῦ τρόπου). Utribus (ἀφαιρ. ἐξ ὀνομαστ. uter, γεν. utris = ἀσκός) εἰς τὸ innixus (ῥ. innitor) ἐπὶ ἀσκῶν.

Φράσεις: Quod obtrectarorum iocis obnoxia esset διότι ἔδιδεν ὕλην εἰς τὰ σκώμματα τῶν ἐχθρῶν του. Armorum et equitandi peritissimus λίαν ἔμπειρος (ἐπιδέξιος) εἰς τὴν ὀπλομαχητικὴν καὶ εἰς τὴν ἱππασίαν.

58. ΑΔΕΛΦΙΚΗ ΑΓΑΠΗ ΚΑΤΩΝΟΣ ΤΟΥ ΥΪΤΙΚΑΙΟΥ

Omnium maxime πάντων μάλιστα, ὑπὲρ πάντα ἄλλον. Quem... diligeret ποῖον ἡγάπα. Ἐτέθη ὑποτακτ., διότι εἶναι πλεονάζουσα ἐρώτησις. Fratrem (ἐνν. diligo omnium maxime). Secundum (κατηγορ.). Iterum πάλιν, τὸ δεύτερον. Tertio ἐκ τρίτου, τὸ τρίτον (ἐνν. quem diligeret). Donec... desisteret ἕως οὗ ἀποστῇ, παραιτηθῇ. A percontando ἀπὸ τοῦ ἐρωτᾶν (ῥ. percontor). Crevit (ῥ. cresco). In = erga. Annos natus viginti εἰς ἡλικίαν 20 ἐτῶν. Iter πορείαν, ταξίδιον. Profectus esset ἀπῆλθε (ῥ. proficiscor). Ne desereret ἵνα μὴ... Diversum... ingenium (κυρίως ἐστραμμένος εἰς δύο ἀντιθέτους πλευράς) ἀντίθετος, διάφορος ὁ χαρακτήρ.

Φράσεις: ei in omnibus rebus morem gerebat ἐν παντί ἔχαριζετο αὐτῷ (συνεμορφοῦτο ἐν παντί πρὸς τὰς ἐπιθυμίας αὐτοῦ).

59. ΑΝΤΙΘΕΣΙΣ ΚΑΤΩΝΟΣ ΤΟΥ ΥΠΙΚΑΙΟΥ ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΚΑΙΣΑΡΑ

Cum... tulisset προτείνας. Consul ὑπάτος (ὢν). Rei publicae (δοτ.). Ceteris exterritis (ἀφαιρ. ἀπόλ.). Obstitit (ῥ. obsisto). Curia (ἀφαιρ. εἰς τὸ extrahi). In vincula = in carcerem. Extrahi... rapi (παθ. ἀπαρέμφ., διότι τὸ ὑποκείμεν. εἶναι ἀόριστον). Nihil remisit de libertate linguae = οὐδὲν ἡλάττωσεν, ἐμετρίασεν ἐκ τῆς ἐλευθερίας τῆς γλώσσης (ἐλευθερογλωσσίας ἐλευθεροστομίας). Obiurgatus ἐπιτιμηθεὶς. Nondum misso senatu οὐπω τῆς Σύγκλητου λυθείσης, ἐνῶ ἡ συνεδρία τῆς Συγκλήτου δὲν εἶχεν ἀκόμη λυθῇ. Quod... discederet διότι... ἀπεχώρει (ἐτέθη ὑποτακτ., διότι δηλοῦται ἡ σκέψις τοῦ Καίσαρος). Exspectabat dum (μεθ' ὑποτακτ.) = περιέμενεν ἕως ὅτου... Precibus (ἀφαιρ. εἰς τὸ uteretur). Quod = sed id. Ubi... intellexit ὡς ἐνόησε. Pudore victus ἐξ αἰδοῦς (κατὰ λέξιν: ὑπὸ τῆς αἰδοῦς νικηθεὶς). Qui... emitteret (ἀναφορ. τελικὴ πρότασις) = ut is... emitteret.

60. ΣΠΟΥΔΑΙ ΤΟΥ ΚΙΚΕΡΩΝΟΣ ΚΑΙ ΠΡΩΤΑΙ ΑΥΤΟΥ ΕΠΙΤΥΧΙΑΙ

Equestri genere (ἀφαιρ. καταγωγῆς)... natus est ἐγεννήθη ἐξ ἵππικοῦ γένους (τάξεως), ἐκ τῆς ἱππάδος τάξεως, ἐξ ἱππέων. Ἡ τάξις αὕτη (ordo equester), μέση οὕσα μεταξὺ τῆς τάξεως τῶν Συγκλητικών καὶ τοῦ δήμου, συνεστάθη ἀπὸ τοῦ 122 π.Χ. διὰ νόμου τοῦ Γ. Γράγχου, ἔχουσα ἴδιον τίμημα (400. 000 σηστερτίων) καὶ ἀπετέλει τὴν ἀριστοκρατίαν τοῦ κράτους. Arpīni (γεν. τοπ.) ἐν Ἀρπίνῳ (πόλει τοῦ Λατίου). A patre. Ὁ πατὴρ τοῦ Κικέρωνος ἔζη ἐν ἀνέσει, χωρὶς νὰ ἀσκήῃ ἐπάγγελμά τι. Didicit (ῥ. disco). Aetas puerilis = pueritia, ἡ παιδικὴ ἡλικία (μέχρι περίπου τοῦ 17ου ἔτους). Solet informari. Τὸ ῥῆμα, ὡς καὶ ἐν τῇ Ἑλληνικῇ, δύναται νὰ μεταφράζεται δι' ἐπιρρήματος καὶ τὸ ἀπαρέμφ. διὰ ῥήματος = saepe informatur συχνάκις ἢ συνήθως μορφώνεται. Ad humanitatem πρὸς τὰ ἐγκύκλια μαθήματα, τὴν ἐγκύκλιον παιδείαν (Γράμματα καὶ Ἡθικὴν). Tanta... admiratione... ut μετὰ τοσούτου... θαυμασμοῦ... ὥστε. Cum... tum καὶ... καί, τόσον... ὅσον. Medium συμφωνεῖ

μὲ τὸ νούμενον eum. Domum οἶκαδε, εἰς τὸν οἶκόν του. Adolescens νέον ὢν (παράθεσις εἰς τὸ Cicero). Τῷ 80 π.Χ. εἶχεν ἡλικίαν 30 ἐτῶν (adolescens = νέος ἀπὸ 17 — 30 ἐτῶν). Eloquentiam. Ὁ Κικέρων ἐμορφώνετο ὄχι μόνον ἐπιδιδόμενος ἐπιμελῶς καὶ μετὰ ζήλου εἰς τὴν Ῥητορικὴν, τὴν Φιλοσοφίαν καὶ τὸ Δίκαιον, ἀλλὰ καὶ ἀκούων ἐν τῷ Forum τοὺς διασήμεους τῶν χρόνων ἐκείνων ῥήτορας. Libertatem ἐλεύθερον πνεῦμα, ἀνεξαρτησίαν. Adversus Sullanos ἐναντίον τῶν φίλων τοῦ κόμματος τοῦ Σύλλα. Διὰ τοῦτο καὶ προσέβαλεν ὁ Κικέρων, εἰς κρίσιμους μάλιστα καιροὺς τῶν προγραφῶν, ἄνδρας τοῦ κόμματος του, οἷος ἦτο ὁ Χρυσόγονος ἀπελεύθερος (libertus) καὶ ἐκ τῶν κυριωτέρων ὀργάνων αὐτοῦ. Parricidii accusatum. Μετὰ βημάτων, ἅτινα δηλοῦσι κατηγορεῖν, τίθεται τὸ ὄνομα δι' ὃ τις κατηγορεῖται κατὰ γενικὴν τῆς αἰτίας (parricidii). Ὁ Χρυσόγονος κατηγορήσῃ τὸν Ῥώσιον ὡς πατροκτόνον, ἀλλὰ ἠθωώθη διὰ τῆς δεξιᾶς ὑπερασπίσεως τοῦ Κικέρωνος, ὅστις ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ ταύτῃ ἀπέκτησε δόξαν καὶ φήμην μεγάλου ῥήτορος. Acriter ἐν τῷ λόγῳ αὐτοῦ pro Sex(tio) Roscio Amerino. Quod invadebat. Μετὰ τοῦ quod ἐτέθη ὀριστική, διότι δηλοῖ ὄχι γνώμην ἄλλου, ἀλλὰ τὴν ἰδίαν αὐτοῦ. Potentia (ἀφαιρ. ὀργαν. εἰς τὸ fretus). In bona... invadebat κατεπάτει (ἐσφετερίζετο) τὰς περιουσίας. Qua ex re (= ex quo, eo facto) ἔνεκα τούτου. Athenas. Τῷ 79 π.Χ. Αἰ Ἀθῆναι καὶ μετὰ τὴν κατάκτησιν ὑπὸ τῶν Ῥωμαίων διετήρουν ἐπὶ πολὺ ἔτι τὴν φήμην κέντρου φιλολογικῶν καὶ καλλιτεχνικῶν σπουδῶν. Ubi ἔνθα. Antiochum τὸν ἐξ Ἀσκάλωνος Πλατωνικὸν φιλόσοφον. Eloquentiae gratiā πρὸς τελειοποίησίν του ἐν τῇ Ῥητορικῇ. Molōnem τὸν ἐξ Ἀλαβάνδων τῆς Καρίας. Magistrum (κατηγ. = ὡς...). Cum... audivisset ἀκούσας. Dicentem (μτχ. κατηγορημ.) ἀγορεύοντα. Τὰ ῥητορικὰ αὐτὰ γυμνάσματα ἐλέγοντο declamationes καὶ ὁ Κικέρων ἐν Ῥόδῳ ἐγυμνάζετο ἑλληνιστί. Quod praevideret ὑποτακτ., διότι ἐκφράζεται ἡ γνώμη ἄλλου. Per hunc ἐξ αἰτίας τούτου (χάρις εἰς αὐτόν). Superatum iri θὰ ὑπερβληθῶσι. Quaestor (κατηγορ.). Gravior ἐγένετο δεκτὴ μετὰ μείζονος εὐνοίας. Inde = e Sicilia. Αὕτη ἦτο ὁ σιτοβολὸν τῆς Ῥώμης, ἐξ ἧς οἱ ἄρχοντες ἐπρομηθεύοντο ἐν ὥρᾳ ἀνάγκης σίτον καὶ ἄλλους δημητριακοὺς καρπούς. Initio (ὅλως διόλου) εἰς τὰς ἀρχάς, διότι ἐφοβήθησαν μὴ πεινάσωσι καὶ αὐτοί. Diligentiam, iustitiam et comitatem αἱ τρεῖς θεμελιώδεις ἀρεταὶ τοῦ χρηστοῦ διοικητοῦ... Ubi... experti sunt (εὐθύς) ὡς,

ἀμα... ἐδοκίμασαν, ἔλαβον πείραν (ῥ. experior). Detulerunt (ῥ. defero). In causis agendis = in agendo (ἤ in dicendo) causas.

61. ΘΑΝΑΤΟΣ ΤΟΥ ΚΙΚΕΡΩΝΟΣ

Initā... societate (ἀφαιρ. ἀπόλ.) = ἀφοῦ... Iamdiu inimicum ἀπὸ πολλοῦ χρόνου ἐχθρόν του (προσωπικόν). Sibi (δοτ. = Antonio). Proscripsit. Ἡ δευτέρα αὕτη τριανδρία (κατὰ τὸ παράδειγμα τοῦ Καίσαρος, Πομπηίου, Κράσσου) ἀπετελέσθη τῇ 27ῃ Νοεμβρίου τοῦ 43 π.Χ. ἐκ τοῦ Ὀκταβίου, Ἀντωνίου καὶ Λεπίδου. Ἐκαστος τούτων πρὸς σύμπληξιν τῆς τριανδρίας ἔκαμεν ἀμοιβαίας ὑποχωρήσεις. Οὕτως ὁ μὲν Ὀκτάβιος ἐθυσίασεν, οὐχὶ ἄνευ ἀντιστάσεως, τὸν Κικέρωνα εἰς τὸν Ἀντώνιον, ὁ Λέπιδος αὐτὸν τοῦτον τὸν ἀδελφόν του Παῦλον καὶ ὁ Ἀντώνιος τὸν ἐκ μητρὸς θεῖόν του Λεύκιόν Καίσαρα Quā re auditā (ἀφαιρ. ἀπόλ.) ἐπὶ τῇ εἰδήσει ταύτῃ, μαθὼν τοῦτο (κατὰ λ. : τούτου τοῦ πράγματος ἀκουσθέντος). Τὴν εἶδσιν ὁ Κ. ἔμαθεν ἐν Τούσκλῳ, ἔνθα εὗρίσκετο μετὰ τοῦ ἀδελφοῦ του Κοίντου. Transversis itineribus (ἀφαιρ. τοῦ τρόπου) = μὲ λοξὰς διαδρομὰς (πορείας), λοξοδρομῶν. Ἐφέρετο ἐντὸς φορείου. In villam εἰς τὴν ἐν Φορμίαις (σήμερον *Mola di Gaeta*) ἐξοχικὴν οἰκίαν του, πλησίον τῆς Καϊήτης πρὸς ΒΔ. τῆς Νεαπόλεως. Fūgit (πρkm.). In Macedoniam. Πρὸς συνάντησιν τοῦ Βρούτου, ὅστις συνήθροισεν ἐκεῖ στρατόν. In altum (ἐνν. mare = εἰς τὰ ἀνοικτὰ τῆς Τυρρηνικῆς θαλάσσης, ἀρκετὰ μακρὰν τῆς παραλίας). Provectum. Προσδιορίζει τὸ eum. Servatā ἐνν. a me (ποιητ. αἷτιον). Quietos. Ἡ μτχ. δύναται νὰ μεταφρασθῇ μὲ ἐπίρρ. = ἐν ἡσυχίᾳ (νὰ ὑπομείνωσι = pati). Quod... cogeret (ἀντικ. τοῦ pati. Τὸ quod ἀπαιτεῖ ὑποτακτικὴν τοῦ πλαγίου λόγου, διότι εἰσάγει τοὺς λόγους τοῦ Κικέρωνος). Prominenti... praebenti. Συμφωνεῖ μὲ τὸ ὑπονοούμε. ei (δηλ. Ciceroni δοτ. ἀντιπεριποιητ.). Praecisum est (ῥ. praecido) τῇ 7 Δεκεμβρίου τοῦ 43 π.Χ. Ὁ Κικέρων ἦτο τότε 63 ἐτῶν. Abscissae (ῥ. abscindo). Relatum est (ῥ. refero). Οἱ δολοφόνοι ἡμεῖνοντο. Λέγεται, ὅτι ὁ Ἐρένιος ἔλαβε στέφανον χρυσοῦν καὶ σημαντικώτατον χρηματικὸν ποσόν. In rostris. Ἀκριβῶς ἐκεῖ ἐνθα ἄλλοτε ἡ εὐγλωττία αὐτοῦ εἶχε κατακλήσει (καταθέλξει) τὰ ὦτα τῶν Ῥωμαίων. Fulvia. Ἡ χήρα τοῦ

Κλωδίου Φουλβία είχε λάβει σύζυγον τῷ 44 π.Χ. τὸν Ἀντώνιον. Manibus πλεονασμός. Manibus... acu (ἀφαιρ. ὄργαν.).

Φράσεις: Villa a mari proxime aberat ἡ ἐξοχικὴ οἰκία ἦτο ὅλως διόλου πλησίον τῆς θαλάσσης. Extractam linguam acu confixit ἐξήγαγε τὴν γλῶσσαν καὶ διὰ βελόνης κατεκέντησε.

62. Ο ΟΚΤΑΒΙΟΣ ΓΕΝΟΜΕΝΟΣ ΚΥΡΙΟΣ ΤΗΣ ΡΩΜΗΣ ΕΠΟΝΟΜΑΖΕΤΑΙ ΑΥΓΟΥΣΤΟΣ

Octavius. Ἡ σειρά: Octavius nepos Iuliae sororis Caesaris. Ὁ Γ. Ὁκτάβιος, γεννηθεὶς ἐν Βελίτρῃ (Velitrae) τῇ 23 Σεπτ. τοῦ 62 π.Χ., ἦτο υἱὸς τοῦ C. Octavius καὶ τῆς Atia, ἀνεψιᾶς τοῦ Ἰουλίου Καίσαρος (ἐκ τῆς μητρὸς τῆς Ἰουλίας, ἀδελφῆς τοῦ Καίσαρος). Ὑποθετήθη δεκαοκταετὴς ὑπὸ τοῦ Γ Ἰουλίου Καίσαρος, ἀδελφοῦ τῆς μάμμης του (maior avunculus) καὶ ὠρίσθη κληρονόμος αὐτοῦ, λαβὼν τὸ ὄνομα Γ. Ἰούλιος Καῖσαρ Ὁκταβιανός. (Ἐκτοτε ὅλοι οἱ Ῥωμαῖοι αὐτοκράτορες ἀσχέτως τῆς καταγωγῆς των ὠνομάζοντο Καίσαρες). Ἐνίκησε τὸν Ἀντώνιον (τῷ 31 π.Χ.), ἐγένινε ἀρχηγὸς τοῦ στρατοῦ (imperator τῷ 30 π.Χ.) καὶ ἐπωνομάσθη Αὐγούστος (τὴν 17 Ἰαν. τοῦ 27 π.Χ.). Οὕτω τὸ πλήρες ὄνομα αὐτοῦ εἶναι: Imperator Caesar Augustus divi Iuli filius. Ἀπέθανε τῇ 19 Αὐγούστου τοῦ 14 π.Χ. Profectum τῷ 46 π.Χ. κατὰ τοῦ Γναίου καὶ τοῦ Σέξτου, υἱῶν τοῦ Πομπηίου, οἵτινες, διαφυγόντες ἐκ Θάβου, διεπεραιώθησαν εἰς τὴν Ἰσπανίαν (κατὰ τὸ τέλος τοῦ 46 π.Χ.). Apolloniam εἰς τὴν Ἀπολλωνίαν, πόλιν ἀκμάζουσαν τῆς Ἰλλυρίας διὰ τὰ σχολεῖα αὐτῆς (τῷ 45 π.Χ.), ἵνα ἀφ' ἐνὸς μὲν μάθῃ τὰ Ἑλληνικὰ Γράμματα, ἀφ' ἑτέρου δὲ ἵνα μορφωθῇ στρατιωτικῶς ἐν μέσῳ τῶν λεγεώνων. Ut liberalibus studiis... (πτώσ. δοτικῆς), ἵνα περὶ τὰ ἐλευθέρια μαθήματα (διατρίψῃ). (Περὶ τοῦ liberalia studia πρβλ. ἀρ. 49). Rediit εἰδοποιηθεὶς παρὰ τῆς μητρὸς του ἦλθε νὰ ἀπαιτήσῃ τὴν κληρονομίαν τοῦ Καίσαρος. Ἡ Σύγκλητος, τῇ παρορμήσει τοῦ Κικέρωνος, ἐστηρίζετο ἐπὶ τοῦ Ὁκταβιανοῦ διὰ τὴν κατανίκησιν τοῦ Ἀντωνίου. Collecto... exercitu. ἠθροισεν ἐν Καμπανίᾳ περὶ τοὺς δεκακισχιλίους

παλαιμάχους, οὓς ἔπειτα ἠϋξήσε δι' ἄλλων ἐκ Τυρρηνίας. Decimo Bruto τῷ Δεκίμῳ Ἰουνίῳ Βρούτῳ, ὅστις ναί μὲν ἦτο ἐκ τῶν φονέων καὶ αὐτὸς τοῦ Καίσαρος, ἀλλ' ὅμως ὑπὸ τοῦ Ἀντωνίου, θανασίμου ἐχθροῦ τότε τοῦ Ὀκταβιανοῦ, ἐπολιορκεῖτο (τὸν Μάρτιον — Ἀπρίλιον τοῦ 43 π.Χ.) ἐν Μουτίνῃ, ἐπειδὴ ἐσκόπει νὰ στερήσῃ αὐτὸν τῆς ἐντὸς τῶν Ἀλπεων ἐπαρχίας. Mutinae (γεν. τοπ.) ἐν Μουτίνῃ (νῦν Modena). Ὁ Αὐγουστος, γενόμενος ὕπατος μόλις εἰς ἡλικίαν εἴκοσιν ἐτῶν, ἐπέδειξε πρὸς τοὺς ἐχθροὺς του ὁμότητα πολὺ μεγαλυτέραν τῆς τοῦ Σύλλα. Εἶτα συνδιαλλαχθεὶς πρὸς τὸν Ἀντωνιον ἐπετέθη κατὰ τοῦ Βρούτου. Τέλος, ἀποξενώσας ἑαυτὸν δι' οἰκογενειακοὺς λόγους ἀπὸ τοῦ Ἀντωνίου, κατεναυμάχησε τοῦτον παρὰ τὸ Ἀκτιον (31 π.Χ.) καὶ κατεδίωξε, φεύγοντα μετὰ τῆς Κλεοπάτρας, μέχρι τῆς Ἀλεξανδρείας.

Tandem τέλος (μετὰ τὴν νίκην καὶ τὸ οἰκτρὸν τέλος τοῦ Ἀντωνίου καὶ τῆς Κλεοπάτρας). Imperio (ἀφαιρ. εἰς τὸ potitus). Ἡ ἐλευθερία πολιτεία (res publica) ἔπεσε καὶ ἀρχίζει ἀπὸ τοῦδε (30 π.Χ.) τὸ νέον Κράτος, δηλ. ἡ μετ' ἐλευθερίας κινουμένη μονοκρατορία. Reversus. Μετὰ τὴν ὑποταγὴν τῆς Αἰγύπτου μετέβη εἰς Ἀσίαν διαμείνας ἐκεῖ τὸν χειμῶνα καὶ ἐκεῖθεν ἐπέστρεψεν εἰς Ῥώμην τὴν ἀνοιξιν τοῦ 29 π.Χ. Triumphans τὴν 13ην, 14ην καὶ 15ην Αὐγούστου. Iani ὁ Ἰανὸς (ἐξ οὗ καὶ τὸ ὄνομα τοῦ μηνὸς Ἰανουαρίου) ἦτο μετὰ τῆς Vesta, θεότητος τῆς Ῥώμης ἐκ τῶν ἀρχαιοτάτων καὶ παριστάνετο μετὰ δύο προσώπων (ἐξ οὗ καὶ anceps διπρόσωπος, biceps διχέφαλος, bifrons διμέτωπος), ὧν τὸ μὲν ἔβλεπε πρὸς τὰ ἔξω, τὸ δὲ πρὸς τὰ ἔσω, ὅθεν geminus (= διπλοῦς) ἐκαλεῖτο. Bis tantum antea δις μόνον πρότερον. Suā manu (ἀφαιρ. ὀργαν.) ἰδιοχείρως. Clausae fuerant εἶχον κλεισθῇ (τότε ἀλλὰ ἠνοίχθησαν πάλιν εἰς ἄλλην περίστασιν). Clementem (κατηγορ.) Multis (δοτ. εἰς τὸ ignovit ῥ. ignosco). Praetitorum malorum (γεν. ἀντικειμ.) τῶν παρελθόντων δεινῶν. Delati sunt (ῥ. defero). Maximi honores ἀπενεμήθησαν μικρὸν κατὰ μικρὸν αἱ μεγαλύτεραι τιμαί, π.χ. ἀρχηγὸς τῆς Συγκλήτου, τῶν πολιτῶν (princeps), ἐπιμελητὴς τῶν ἡθῶν (praefectus morum), τ.ἔ. τιμητῆς, ἰσόβιος ὕπατος, δῆμαρχος (tribunus plebis) καὶ βραδύτερον μέγας ποντίφιξ (pontifex Maximus). Ὁ Ὀκτάβιος διὰ λόγους προνοίας ἀπέφυγεν εὐθὺς ἐξ ἀρχῆς, καίπερ προσεχθέντα (τῷ 22 π.Χ.), τὸν τίτλον τοῦ δικτάτωρος ἢ τὸν τοῦ μονάρχου (dominus). Augustus (κατηγορ.). Σεβαστός, Αὐγουστος. Ἡ λέξις εἶναι τῆς θρησκευ-

τικῆς γλώσσης καὶ σημαίνει: ἱερός, ἀπαραβίαστος, σεβαστός καὶ ἀπενέμετο ἕως τότε μόνον εἰς θεούς. Mensis Sextilis τὸ ῥωμαϊκὸν ἔτος ἤρχιζεν ἀπὸ τῆς 1ης Μαρτίου, ὁ ἔκτος ἄρα μὴν ἐκλήθη πρὸς τιμὴν τοῦ Αὐγούστου. Ἡ αὐτὴ ὀνομασία τῶν μηνῶν παρέμεινε καὶ ὅτε τῷ 153 π.Χ. ἡ ἀρχὴ τοῦ ἔτους ἀπὸ πρώτης Μαρτίου μετετέθη εἰς τὴν 1ην Ἰανουαρίου. Bellis (δοτ. εἰς τὸ finis impositus esset). Mense (ἀφαιρ. χρόν.). Quod... esset impositus ὑποτακτ., διότι εἰσάγεται γνώμη τρίτου. Senatus populusque Romanus τὸ Ῥωμαϊκὸν Κράτος. Universus ὁμόθυμος (ὁμοθύμως, μιᾷ γνώμῃ, μιᾷ ψυχῇ = maximo consensu) τῷ 2 μ.Χ. Gaudio (ἀφαιρ. τῆς αἰτίας) = ἐκ (ἐνεκα, ὑπὸ) χαρᾶς. Votorum (γεν. ἀντικειμ. εἰς τὸ ἐπίθ. compos). Neque aliud quam (ἐνν. hoc). Ut... possim. Ἡ διὰ τοῦ ut εἰσαγομένη πρότασις εἶναι ἐπεξηγήσεις τοῦ νοουμένου hoc = οὐδὲν ἄλλο ἢ τόδε, δηλ. νὰ δυνηθῶ νὰ ἴδω... Hunc consensum vestrum τὴν παροῦσαν σύμπνοιαν (ἀρμονίαν αἰσθημάτων) ὑμῶν (vestrum = ὑμετέρων).

Φράσεις: Romam triumphans ingressus est εἰσῆλθεν εἰς τὴν Ῥώμην ὡς θριαμβευτής. Omnes praeteritorum malorum oblivio cepit ὅλος ὁ κόσμος ἐλησμόνησε τὰ δεινὰ τοῦ παρελθόντος. Compositus factus sum votorum meorum ἐπραγματοποίησα τοὺς πόθους μου (τὰ ὄνειρά μου). Neque aliud mihi optandum est quam ut... possim καὶ δὲν ἔχω νὰ εὐχθῶ τίποτε ἄλλο εἰμὴ... νὰ δυνηθῶ.

63. ΑΙ ΑΣΧΟΛΙΑΙ ΤΟΥ ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ

In aedibus modicis ἐν οἰκίᾳ ἀπλῇ (μετρίᾳ). Κατόκησε κατ' ἀρχὰς εἰς οἰκίαν πλησίον τοῦ Forum, ἥτις ἀνῆκεν εἰς τὸν ῥήτορα Κάλβον, ἔπειτα, ἡγόρασε τὴν ἐπὶ τοῦ Παλατίνου λόφου οἰκίαν τοῦ ῥήτορος Ὀρτηνσίου, ἥς τὴν ἑκτασιν ἐπηύξησε δι' ἀγορᾶς τῶν παρακειμένων γαιῶν. Ἐπὶ τοῦ χώρου τούτου ἔκτισε τὰ ἀνάκτορα. Per. Ἡ πρόθεσις δηλοῖ τὴν διάρκειαν. Amplius ἐνν. quam = πλέον ἢ. Ἐν τῇ Λατινικῇ τὰ συγκρ. ἐπιρρήμ. plus, amplius (πλέον), minus (ἥττον) μετὰ τοῦ quam ἢ συνηθέστερον ἄνευ αὐτοῦ, εὐρισκόμενα πρὸ ἀριθμητ. ἐπιθέτου δὲν ἐπηρεάζουσι τὴν πτώσιν τοῦ ἀριθμητικοῦ. Mansit (ῥ. maneo). Vix privatae elegantiae erat (γεν. ιδιότητος κατηγορηματικῇ εἰς τὸ

erat) = ἦτο μόλις ἀξία τῆς κομψότητος ἐνὸς ἀπλοῦ ἰδιώτου. Ἐκοιμᾶτο ἐπὶ κλίνης μικρᾶς, χαμηλῆς μετὰ ἐπιστρωμάτων ἀπλῶν. Veste (ἄντικ. τοῦ usus est). Πρόκειται περὶ ἐσωτερικῶν ἐνδυμάτων. Ab uxore (ποιητ. αἵτ. εἰς τὸ confectā). Σύζυγος αὐτοῦ ἐκ δευτέρου γάμου ἀπὸ τοῦ 38 π.Χ. ἦτο ἡ Λιβία (56 — 29 π.Χ.). (A) sorore. Ἀδελφὴ αὐτοῦ ἦτο ἡ Ὀκταβία, χήρα τοῦ Μαρκέλλου καὶ εἶτα σύζυγος τοῦ Ἀντωνίου (41 π.Χ.). (A) filiā. Θυγάτηρ αὐτοῦ ἦτο ἡ Λίαν περιβόητος Ἰουλία, σύζυγος κατὰ σειρὰν τοῦ νεαροῦ Μαρκέλλου, τοῦ Ἀγρίππα καὶ τοῦ Τιβερίου, ὅστις διὰ τὴν κακὴν διαγωγὴν τῆς διεξέχθη αὐτήν. (A) neptibus. Αἱ θυγατέρας τῆς Ἰουλίας ἦσαν ἡ Ἀγριππῖνα, ἥτις συνεξέχθη τὸν Γερμανικόν, καὶ ἡ Ἰουλία, ἥτις ἐξ αἰτίας τῆς σκανδαλώδους διαγωγῆς τῆς ἐξωρίσθη, ὡς καὶ ἡ μήτηρ αὐτῆς, ὑπὸ τοῦ Αὐγούστου. Quo = ut eo (τὸ quo ἀντὶ τοῦ ut eo τίθεται πρὸ συγκρ.). Quam erat τοῦ ὄντος, τοῦ πραγματικοῦ. Ἦτο δηλ. κοντός, ἀλλὰ πολὺ σύμμετρος. Cibi. (Ἰδ. ὀλίγον ἀνωτ. elegantiae). Idem tamen ὁ αὐτὸς ὅμως, καὶ ὅμως ὁ αὐτός. Pro ἐν συγκρίσει, ἐν ἀναλογίᾳ πρὸς... Excoluit. Ὑπῆρξε μέγας φιλοικοδόμος. Ὑπ' αὐτοῦ ἐκτίσθησαν ναοί, ἀνάκτορα, θέατρα, ὑδραγωγεῖα, θέρμαι κ.τ.τ. Se ὑποκ. τοῦ relinquere (ἐνν. eam ἀντικείμεν. = urbem Romam). Marmoream = ex marmore. Quam... accepisset ἣν εἶχε παραλάβει (ὑποτακτ. πλαγίου λόγου ὡς σκέψις τοῦ Αἰγούστου). Amplius (πρβλ. ὀλίγον ἀνωτ.). Donec... resumeret ὑποτακτ., διότι ἐνυπάρχει σκοπὸς (ἕως οὗ καὶ διὰ νά...). Oppressum (μτχ. ἐνδοτ.) καίπερ βεβαρημένον ὑπὸ χρεῶν (= aere alieno). Arte (= arcte) βαθέως. Arte dormire solitum (ἐνν. esse ὅτι συνήθιζε νά κοιμᾶται ὕπνον βαθύν, ὅτι συνήθως ἐκοιμᾶτο ὕπνον βαθύν). Magno pretio (ἀφαιρ. ἀξίας) ἀντὶ μεγάλης τιμῆς.

Φ ρ ᾶ σ ε ι ς : Cibi minimi erat atque vulgaris ἔτρωγε πολὺ ὀλίγον καὶ φαγητὰ πολὺ κοινὰ (συνηθισμένα).

64. ΑΙ ΔΙΑΣΚΕΔΑΣΕΙΣ ΤΟΥ ΑΥΤΟΥΣΤΟΥ ΘΑΝΑΤΟΣ ΑΥΤΟΥ

Campestres δηλ. τοῦ campus Martius ἢ Martis = τὰς ἐν τῷ πεδίῳ (τοῦ Ἄρεως). Hamo... talis nucibusque (ἄφαιρ. ὄργαν.). Τῶν καρῶν τὸ παίγνιον συνίστατο εἰς τὸ νὰ ἐκσφενδονίζωνται αὐτὰ ἐντὸς τοῦ στενοῦ λαιμοῦ ἀμφορέως ἢ εἰς τὸ παίξιν « μονά - ζυγά ». Minutis νεαρῶν, νέων. Aleā (ἄφαιρ.). Τούτων τὸ παίγνιον διεξήγετο διὰ τριῶν κύβων (tesserae, ζάρια), ὁμοίων τὸ σχῆμα πρὸς τοὺς σημερινούς. Vitio (δοτ. κατηγορ. = ὡς ἐλάττωμα). Afflictā valetudine (ἄφαιρ. ἀπόλ.) = κλονισθείσης (ἀπὸ τοῦ 14 μ.Χ.) τῆς ὑγείας (του). Ἡ λέξις valetudo, ὅταν εἶναι μόνη της, δηλοῖ κατὰ τὸ πλεῖστον τὴν mala valetudo = κακὴ ὑγεία. In Campaniam διὰ μέσου Καπρεῶν (vñ Capri) καὶ Νεαπόλεως συνοδεύων μέχρι Βενεβέντου τὸν Τιβέριον, μέλλοντα νὰ ἀποπλεύσῃ ἐκ Βρινδησίου δι' Ἰλλυρίαν. Remisso... (ῥ. remitto) animo (ἄφαιρ. ἀπόλ.). Genere. Ἐν Νεαπόλει παρέστη εἰς γυμνικούς ἀγῶνας πρὸς τιμὴν αὐτοῦ τελεσθέντας. Supremo = ultimo. Speculo. Τὰ κάτοπτρα ἦσαν ἐστιλβωμένα μέταλλα (χαλκὸς ἢ ἄργυρος). Num... egisset εἰς εἶχε παίξει. Mimum τὸν μῖμον, τὴν κωμωδίαν τῆς ζωῆς. Solitam clausulam τὴν συνήθη κατακλειῖδα. Ἐν τοῖς θεάτροις, δηλ. εἰς τὸ τέλος τῆς λατιν. κωμωδίας, εἰς τῶν υποκριτῶν προεκάλει συνήθως τὴν ἐπιδοκιμασίαν τῶν θεατῶν, καλῶν αὐτοὺς νὰ χειροκροτήσουν. Nolae (γεν. τοπ.) = ἐν Νώλῃ, ἧς λιμὴν ἦτο ἡ Πομπηία. Ἡ σορὸς τοῦ Αὐγούστου μετεκομίσθη παρευθὺς εἰς Ῥώμην καὶ ἐτάφη ἐν τῷ Πεδίῳ τοῦ Ἄρεως ἐντὸς οἰκογενειακοῦ Μαυσωλείου. Ἡ Σύγκλητος ἐψήφισε τὴν ἀποθέσιν αὐτοῦ μετὰ ναοῦ καὶ θείων τιμῶν.

Φράσεις: Animi laxandi causā πρὸς ψυχαγωγίαν. In Campaniam concessit ἀπεσύρθη εἰς τὴν Καμπανίαν. Remisso ad otium animo nullo hilaritatis genere abstinuit παραιτηθεὶς τῶν ἀσχολιῶν του ἐπεδόθη εἰς πᾶν εἶδος διασκεδάσεως.

ΜΕΡΟΣ ΤΡΙΤΟΝ

ΑΕΞΙΛΟΓΙΟΝ

Α

a, ab, πρόθ. ἀπό, ἐκ, ὑπό + γεν.
 ab - dīco, 1. καταθέτω. abdicare.
 se dictaturā παραιτοῦμαι τῆς
 δικτατορ(ε)ίας.
 ab - dūco, xi, ctum, ěre, 3. ἀπά-
 γω, ὁδηγῶ.
 ab - ōo, īi, īre, ἀνώμ. ἀπέρχομαι,
 ἀποχωρῶ.
 ab - icīo (πρόφ. abjicio), cēi,
 iectum, ěre, 3. (ἀπορ)ρίπτω,
 ἀποβάλλω.
 ab - rumpo, rūpi, ruptum, ěre,
 3. ἀποσπῶ (βιάως).
 abscīdo, cīdi, cīsum, ěre, 3. ἀ-
 ποκόπτω, ἀποτέμνω.
 ab - scindo, scīdi, scissum, ěre,
 3. ἀποσχίζω, ἀποτέμνω, ἀπο-
 σπῶ, ἀποχωρίζω.
 ab - sens, īd. absum.
 abs - tergō, rsī, rsum, ěre, 2. ἀπο-
 μάσσω, (ἀπο) σπογγίζω, (σκου-
 πίζω).
 abs - tīnēo, tinūi, tentum, ěre, 2.
 ἀπέχομαι τινος, (κρατῶ μακράν).
 absum, afūi, abesse, ἀνώμ. εἴ-
 μι ἀπών, εἶμι μακράν, ἀπέχω.

ac (οὐδέποτε πρὸ φωνήεντος καὶ
 τοῦ h) ῥ. atque, σύνδ. καί,
 καὶ δέ.
 ac - cēdo. cessi, cessum, ěre, 3.
 προστίθεμι, προσέρχομαι.
 ac - cendo, cendi, censum, ěre,
 3. ἀνάπτω.
 ac - cīdo, cīdi, —, ěre, 3. προσπίπτω,
 συμβαίνω. Aliquid accidit συμ-
 βαίνει τι κακόν.
 ac - cingo, nxi, nctum, ěre, 3.
 (περι)ζωννύω.
 ac - cīo, cīvī καὶ cīi, cītum, īre,
 4. μετακαλῶ, προσκαλῶ.
 ac - cīpīo (ad καὶ capio), cēpi,
 ceptum, ěre, 3. ἐκλαμβάνω, λαμ-
 βάνω, ὑποδέχομαι.
 ac - clāmo, 1. ἐπιβοῶ, ἀναβοῶ.
 ac - curro, accurri καὶ accucurri,
 accursum, ěre, 3. προστρέχω.
 accūso, 1. κατηγορῶ.
 acer, acris, acre, δριμύς, ὀξύς,
 τολμηρός, παράτολμος.
 acīes, cī, 0. παράταξις, μάχη, τά-
 ξις στρατιωτῶν εἰς μάχην τετα-
 γμένων, στρατός.
 acriter, ἐπίρρ. δριμέως, ὀξέως.
 acus, ūs, 0. βελόνη.

- ad, πρόθ. μετ' αἰτ. πρός, εἰς,
παρά (μὲ αἰτ.), πλησίον, μᾶλλον.
ad - do, dīdi, dītum, ēre, 3. προσ-
θέτω.
- ad - dūco, duxi, ductum, ēre, 3.
προσάγω, παρορμῶ, παρακινῶ.
1. adēo, ἐπίρρ. τόσον, οὕτω.
2. ad - ēo, īi (καὶ īvi), ītum, īre,
ἀνώμ. προσέρχομαι.
- ad - hībēo, būi, bītum, ēre 2.
χρησιμοποιοῦν, ἐπικαλοῦμαι.
- ad - icīo (πρόφ. adjicio), iēcī,
iectum, ēre, 3. προσθέτω.
- ad - ipiscor, adeptus sum, sci, 3.
ἀποθ. ἐπιτυγχάνω, ἀποκτῶ.
- ad - līgo, 1. προσδένω.
- administro, 1. κυβερνῶ, (διαχει-
ρίζομαι).
- admirābilis, e, θαυμαστός.
- admiratīo, ōnis, θ. θαυμασμός.
- ad - mīror, ātus sum, āri, 1. ἀ-
ποθ. θαυμάζω.
- admōdum, ἐπίρρ. μάλα, πάνυ, πο-
λύ, λίαν. admodum pauper,
καθ' ὁλοκληρίαν πτωχός, πτω-
χότατος.
- ad - mōnēo, nūi, nītum, ēre, 2.
ἀναμινῆσκω ὑπενθυμίζω, συμ-
βουλεύω, παραινῶ, (συνιστῶ),
διδάσκω, σημαίνω, εἰδοποιῶ.
- ad - mōnēo, mōnī, mōtum, ēre, 2,
προσάγω, πλησιάζω. ubera ori
alicuius, τὸν μαστὸν (τοὺς μα-
στοὺς) εἰς τινα ἐπέχω (πλη-
σιάζω), παρέχω εἰς τινα τὴν θη-
λὴν τοῦ μαστοῦ.
- adoptīo, ōnis, θ. υἱοθεσία, εἰς-
ποίησις.
- ad - opto, 1. υἱοθετῶ.
- ad - ōro, 1. λατρεύω.
- ad - scribo, scripsi, scriptum, ēre,
3. ἐγγράφω.
- ad - sum, affūi, adesse, πάρεμι,
παρίσταμαι.
- ad - sūmo, sumpsi, sumptum,
ēre, 3. προσλαμβάνω.
- adulescens, ntis, ἀ. καὶ θ. νέος
ἄνθρωπος, νεανίας, νεᾶνις.
- adultus (κυρίως μτχ. τοῦ adoles-
co) ἐπίθ. μεῖραξ, ὥριμος τὴν
ἡλικίαν.
- ad - vēnīo, vēni, ventum, īre,
4. προσέρχομαι, φθάνω, προσ-
εγγίζω.
- ad - vento, 1. ἔρχομαι, προσέρ-
χομαι (συγχάκις).
- adventus, ūs, ἀ. ἄφιξις.
- adversor, ātus sum, āri, 1. ἀ-
ποθ. ἐναντιοῦμαι.
1. adversus, a, um, ἐναντίος.
2. adversus πρόθ. μετ' αἰτ. πρός,
ἐναντίον.
- ad - vōco, 1. προσκαλῶ (συνήγο-
ρον).
- ad - vōlo, 1. in + αιτ. σπεύδω
πρός τι.
- aedes, is, καὶ aedis, is, θ. ἐν τῷ
ἐνικ. ἄριθμ. (δωμάτιον), ναός.
Πληθ. aedes, ītum, οἶκος, οἰ-
κία.
- aegre, ἐπίρρ. βαρέως, aegre fe-
ro βαρέως φέρω, λυποῦμαι ἐγ-

- καρδίως.
 aegritudo, īnis, θ. δυσθυμία, λύπη. aegritudo animi, χαλεπότης (δυσσχεσία) ψυχῆς.
 aegrōto, 1. ἀσθενῶ.
 aequālis e, ἴσος. 2) οὐσ. (συν) - ηλικιώτης, φίλος, ὁμηλὴς.
 aequus (πρόφ. aeqvus), a, um, ἴσος, ὁμαλός, δίκαιος.
 aerarium, īi, οὐ. (δημόσιον) ταμεῖον.
 aes, aeris, οὐ. χαλκός. aes aliēnum τὸ χρέος.
 aestas, ātis, θ. θέρος.
 aestīmo, 1. τιμῶ, ἐκτιμῶ, (ὑπο) - λογίζω.
 aestīvus, a, um, θερινός.
 aetas, ātis, θ. ἡλικία.
 af - fēro (ad - fero), attūli, allātum, afferre, ἀνώμ. φέρω, προσκομίζω. causam δικαιολογοῦμαι.
 af - fīcīo, affēci, affectum, ēre, 3. aliquem clade περιβάλλω τινὰ μεγάλην ἥττη (διὰ μεγάλης καταστροφῆς).
 af - flīgo, flīxi, flictum, ēre, 3. καταβάλλω, κλονίζω. afflicta res ἀθλία (κακῶς ἔχουσα) κατὰστασις (τῶν πραγμάτων).
 age - dum, ἄγε δῆ, ἐμπρός.
 agellus, i, ἀ. μικρὸς ἀγρός, ἀγρίδιον.
 ager, agri, ἀ. ἀγρός, χώρα.
 ag - gredīor, aggressus sum, ag - grēdi, 3. ἀποθ. προσέρχομαι, προσβάλλω.
 agmen īnis οὐ. στρατὸς (κυρίως ἐν πορείᾳ), ἡ στρατιωτικὴ πορεία.
 agnosco, nōvi, nītum, ēre, 3. ἀναγνωρίζω.
 ago, ēgi, āctum, ēre, 3. ἄγω. agere consulem ὑποδύομαι, παίζω πρόσωπον ὑπάτου, φέρομαι ὡς ὑπάτος (κάνω τὸν ὑπάτον). mimum vitae τὸν μῦμον, παίζω τὴν κωμῶδιαν τῆς ζωῆς. cum aliquo διαπραγματεύομαι, (κάνω συμφωνίας μετὰ τινος).
 agrariūus, a, um, ἐπίθ. ἀγροτικός. κληρουχικός, περὶ ἀγρῶν (περὶ γαιῶν).
 agricōla, ae, ἀ. γεωργός.
 aio (πρόφ. ajo) ῥ. ἐλλειπτ. λέγω, αἶτ λέγει, εἶπε. (τίθεται παρενθετικῶς).
 ala, ae, θ. πτέρυξ.
 alacritas, ātis, θ. προθυμία.
 alēa, ae, θ. κύβος.
 alīas, ἐπίρρ. ἄλλοτε, εἰς ἄλλαν περίστασιν.
 alībi, ἐπίρρ. ἄλλαχοῦ, ἄλλαχοῦ γῆς, ἐν ἄλλῳ τινὶ τόπῳ, ἄλλοθι.
 aliēnus, a, um, ἀλλότριος, ξένος.
 alimentum, i, οὐ. τροφή.
 aliōquin καὶ aliōquī, ἐπίρρ. καὶ ἄλλως, ἄλλως δέ.
 aliquamdīu, ἐπίρρ. ἐπὶ τινὰ χρόνον, χρόνον τινά.
 aliquando, ἐπίρρ. ποτὲ (κάποτε), ἐνίοτε.
 alīquis, qua, quid (- quod ἐπιθε-

τικῶς) τίς, τί.
 alīquot, ἄντων. ἄκλ. τινές τινά.
 alīus, alīa, alīud, ἄντων. (γεν.
 alīus, δοτ. alī), ἄλλος, λοιπός.
 al - līgo, 1. (προσ)δένω, ἀναρτῶ.
 altarīa, ĭum, οὐ. πληθ. ὁ βωμός.
 alter, ĕra, ĕrum, ἄντων. ἐπιθ.
 (γεν. alterīus, δοτ. altĕri) ὁ
 ἕτερος, δεύτερος, alter super
 alterun ὁ μὲν (πρῶτος) ἐπὶ
 τοῦ δὲ (τοῦ δευτέρου).
 altiuseŭlus, a, um, ὀλίγον τι ὑ-
 ψηλός.
 altus, a, um, ὑψηλός· altum, ĭ,
 οὐ. ἡ θάλασσα, τὸ πέλαγος.
 alvĕus, ĭ, ἄ. σκάφη. 2) πίναξ κυ-
 βευτικός.
 amans, ntis (μτχ. ἐπιθετικῶς),
 ἐραστής, φίλος.
 amb - ĭo, ĭvi (ἤ ĭi), ĭtum, ĭre, 4.
 ἀνώμ. περιπορεύομαι· aliquem,
 περισπίνω τινά, ἐπιδιώκω, ἐπι-
 ζητῶ νά τὸν ἀποκτήσω (νά τὸν
 κερδίσω).
 ambitĭo, ōnis, θ. φιλοδοξία.
 ambo, ae, o, ἀριθμ. ἐπίθ. ἀμφό-
 τεροι, αἱ, α.
 ambulatĭo, ōnis, θ. περίπατος.
 ambŭlo, 1. περπατῶ.
 amīcus, ĭ, ἄ. ὁ φίλος.
 a - mitto, mīsi, missum, ĕre, 3.
 ἀποβάλλω (χάνω).
 amnis, is, ἄ. ποταμός.
 amo, 1. ἀγαπῶ.
 amor, eris, ἄ. ἀγάπη, ἔρως.
 a - mōnĕo, mōnĭ, mōtum, ĕre, 2.

ἀπομακρύνω.
 amplīus, ἐπίρρ. συγκρ. πλέον, πε-
 ρισσότερον.
 amplus, a, um, ἐπίθ. ἐπιφανής,
 μεγαλοπρεπής.
 an, σύνδ. εἰ, ἔν, ἤ.
 angustīae, ārum, θ. πληθ. τὰ
 στενά.
 animadverto, rti, rsum, ĕre, 3.
 παρατηρῶ· in aliquem, τιμω-
 ρῶ τινα.
 anĭmus, ĭ, ἄ. νοῦς, θυμός, θάρ-
 ρος, ψυχή.
 annōna, ae, θ. συγκομιδὴ τοῦ
 ἔτους, τὰ τρόφιμα, ἡ ἀκρίβεια
 τῶν τροφίμων.
 annus, ĭ, ἄ. ἔτος, ἐνιαυτός.
 annŭus, a, um, ἐπίθ. ἐνιαύσιος,
 ἐτήσιος.
 anser, ĕris, ἄ. χήν.
 ante, πρόθ. πρό. 2) ἐπίρρ. πρό-
 τερον.
 antĕā, ἐπίρρ. πρότερον.
 ante - cĕdo, cessi, cessum, ĕre,
 3. προηγοῦμαι, προχωρῶ.
 ante - ĕo, ĭi, —, ĭre, ἀνώμ. προ-
 πορεύομαι, προηγοῦμαι.
 ante - pōno, posŭi. posĭtum, ĕre,
 3. προτιμῶ, θέτω ἐν πρώτῃ
 μοίρᾳ.
 antĕquam, ἐπίρρ. πρότερον, πρίν.
 anŭlus, ĭ, ἄ. δακτύλιος.
 anxĭus, a, um, ἐπίθ. ἀνήσυχος,
 εἰς ἀνησυχίαν (ἀδημονίαν) ἐμ-
 βάλλον, περιφροντής, ἀγωνιώ-
 δης.

aperīo, rūi, rtum, īre, 4. ἀνοί-
γω, φανερόν.
aperlē, ἐπίρρ. φανερώς, δημοσίᾳ,
ἀπεριφράστως (ξάστρα).
ap - pārēo, ūi, —, ēre, 2. φαίνο-
μαι, γίνομαι φανερός, appāret
(ἀπρόσ.) (κατα)φαίνεται, εἶναι
φανερόν.
appellatīo, ōnis, θ. προσηγορία,
ὀνομασία.
ap - pello, 1. προσαγορεύω, (ἐπ)ο-
νομάζω, ἀποκαλῶ.
ap - pendo, ndi, nsum, ěre, 3.
σταθμῶμαι, ζηγίζω.
ap - pēto, īvi, ītum, ěre, 3. ἐπι-
θυμῶ, ἀγαπῶ ἰδιαιτέρως, ὀρέ-
γομαι, τρώγω.
ap - plātudo, si, sum, ěre, 3. ἐπι-
κροτῶ, χειροκροτῶ.
ap - pōno, posūi, positum, ěre,
3. παρθεύω, (θέτω ἐμπρός,
σερβίρω).
ap - prehendo, ndi, nsum, ěre,
3. συλλαμβάνω (πιάνω).
ap - propinquo, 1. πλησιάζω, προσ-
εγγίζω.
aptus, a, um, ἐπιτήδειος, ἀρμό-
διος.
apud, πρόθ. μετ' αἰτ. παρὰ + δοτ.,
πλησίον.
aqua, ae, θ. ὕδωρ.
ara, ae, θ. βωμός.
arātrum, i οὐ. ἄροτρον.
arbitrīum, īi, οὐ. κρίσις. ad ar-
bitrium κατὰ τὸ δοκοῦν.
arbitror, ātus sum, āri, 1. ἀ-

ποθ. νομίζω.
arca, ae, θ. κιβότιον.
arcēo, cūi, —, ěre, 2. (ἀπ)εἶργω,
κωλύω.
arcesso, īvi, ītum, ěre, 3. μετα-
πέμπομαι, μετακαλῶ.
ardens, ntis, ἐπίθ. (μτχ. ardeo)
καυστικός.
ardeo, rsi, rsum, ěre, 2. καίω.
ardor, ōris, ἀ. ζέσις, ἐπιθυμία.
arma, ōrum, οὐ. πληθ. ὅπλα.
armātus, a, um, ὀπλισμένος, ἔ-
νοπλος.
armilla, ae, θ. ψέλιον, (περι)-
βραχιόνιον (βραχιόλι).
armo, 1. (ἐξ)οπλίζω.
aro, 1. ἀρῶ, ἀροτριῶ.
ar - rīpīo, rīpūi, reptum, ěre, 3.
ἀρπάζω, συλλαμβάνω.
ars, rtis, θ. τέχνη, τέχνασμα, τρό-
πος.
arte, ἐπίρρ. (= arcete στενῶς) βα-
θέως.
artīfex, fīcis, ἀ. τεχνίτης, ἀρχιτέ-
κτων.
artūs, γεν. ūum, ἀ. πληθ. τὰ μέλη
(τοῦ σώματος).
arx, arcis, θ. ἀκρόπολις, φρούριον.
as - cendo, ndi, nsum, ěre, 3.
ἀναβαίνω.
a - spenor, ātus sum, āri, 1. ἀ-
ποθ. καταφρονῶ, περιφρονῶ, αἰ-
σθάνομαι περιφρόνησιν.
assentatīo, ōnis, θ. κολακεία.
as - sīdo, ēdi, — ěre 3. καθέζομαι.
καταλαμβάνω τὴν ἔδραν.

as - surgo, surrexi, surrectum, ēre, 3. (ὅπ) ἀνίσταμαι, (ἀναστῆ- κώνομαι).
 asyllum, i, οὐ. ἄσυλον, καταφυγή.
 at, σύνδ. ἄλλα.
 atque καὶ ac, σύνδ. καί.
 attentē, ἐπίρρ. προσεκτικῶς, at- tentiūs, συγκρ. πολὺ προσεκτι- κῶς.
 attonitus, a, um, ἐπίθ. (μτχ. τοῦ attōno), ἐκπληκτος, ἐμ- βρόντητος.
 at - tōno, ūi, nītum, āre, 1. κα- ταπλήττω, ἐκπλήττω.
 auctoritas, ātis, θ. κύρος, αὐθεν- τία, γνώμη.
 audacia, ae, θ. τόλμη.
 audeō, āusus sum, ēre, 2. ἡμια- ποθ. τολμῶ.
 audīo, īvi, ītum, īre, 4. ἀκούω.
 āu - fēro, abstūli, ablātum, aufer- re, ἀνώμ. ἀποκομίζω (παίρνω), αἴρω, ἀφαιρῶ (σηκώνω).
 au - fūgiō, aufūgi, —, ēre, 3. φεύ- γω, δραπετεύω, ἀποχωρῶ.
 āugēo, āuxi, āuctum, ēre, 2. αὐξάνω.
 āugur, ūris, ἀ. οἰωνωσκόπος.
 augurīum, īi, οὐδ. οἰωνισμός.
 augustus, a, um, σεβαστός.
 aulaeum, i, οὐ., πληθ. aulaea, ōrum, ἡ αὐλαία, τὸ παραπέτα- σμα (κουρτῖνα).
 aurātus, a, um, κεχρυσωμένος.
 aurum, i, οὐ. χρυσός.
 auspiciūm, īi, οὐ. οἰωνός, οἰω-

νισμός.
 aut, σύνδ. ἤ. aut... aut ἤ... ἤ καί... καί.
 autem, συνδ. δέ.
 auxiliūm īi, οὐ. ἐπικουρία, βοή- θεια.
 avaritiā, ae, θ. ἀπληστία, φιλο- κτημοσύνη, φιλοχρηματία.
 avārus, a, um, πλεονέκτης, φιλο- χρήματος.
 avello, avelli (καὶ avulsi), avul- sum, avellēre, 3. (ἀπο)τίλλω, ἀποσπῶ.
 aversor, ātus sum, āri, 1. ἀποθ. ἀποστρέφομαι (στρέφω τὴν κε- φλήν μετὰ φρίκης).
 a - verto, rti, rsum, ēre, 3. ἀπο- τρέπω.
 avīdus, a, um, ἐπιθυμητικός, ἄ- πληστος.
 avis, is, θ. πτηνόν.
 avuncūlus, i, ἀ. θεῖος (ἐκ μη- τρός). maior avuncūlus ἀδελ- φὸς τῆς μάμμης.
 avus, i, ἀ. πάππος.

B

barba, ae, θ. πώγων, γένειον.
 barbārus, a, um, βάρβαρος, ξέ- νος.
 bellīcus, a, um, πολεμικός. Οὐσ. bellīcum, i, οὐ. τὸ πολεμικόν (σῆμα). Ἰδ. classicum.
 bellūa, ae, θ. ἄγριον ζῷον (ἐλέ- φας κ.τ.τ.). 2) ὁ ἀγροῦκος.

bellum, i, οὖ. πόλεμος.
 benē, ἐπίρρ. εὔ, καλῶς.
 beneficiūm, īi, οὖ. εὐεργεσία, χά-
 ρις.
 benevolentia, ae, θ. εὐμένεια, ἀ-
 γάπη.
 benigne, ἐπίρρ. εὐμενῶς, γενναιο-
 δόρως.
 bis, ἐπίρρ. ἀριθμ. δις.
 bonus, a, um, ἀγαθός, καλός,
 χρηστός. Οὐσ. bona, ōrum, οὖ.
 τὰ ἀγαθὰ, τὰ πλούτη, ἡ περι-
 ουσία. (συγκρ. ἐπίθ. melior,
 ius, ὑπερθ. optimus).
 bōs, bōvis, ἀ. καὶ θ. βοῦς.
 brachium, īi, οὖ. βραχίον.
 brevī, ἐπίρρ. ἐν βραχεῖ (χρόνῳ).

C

cado, cecidi, —, ěre, 3. πίπτω,
 φονεύομαι, ἀποθνήσκω.
 caedes, is, θ. φόνος, σφαγή.
 caedo, caecidi, caesum, ěre, 3.
 (κατα) κόπτω, φονεύω. virgis
 caedo μαστιγώνω.
 caelum, i, οὖ. οὐρανός.
 caenum, i, οὖ. βόρβορος, τέλμα,
 ἴλος.
 calceamentum, i, οὖ. ὑπόδημα.
 calvitium, īi, οὖ. ἡ φαλακρότης.
 calvus, a, um, φαλακρός.
 Campānus, a, um, Καμπανός, τῆς
 Καμπανίας.
 campester, tris, tre, τοῦ πεδίου
 τοῦ Ἀρεως.

candidus, a, um, λευκός.
 capillus, i, ἀ. κόμη.
 capto, cepi, captum, ěre, 3.
 λαμβάνω, αἰχμαλωτίζω, κυρι-
 εύω.
 captivus, a, um, αἰχμαλώτος.
 capto, 1. θηρεύω.
 caput, itis, οὖ. κεφαλή.
 carcer, ěris, ἀ. φυλακή, εἰρκτή.
 carus, a, um, προσφιλέας, ἀγα-
 πητός.
 cestellum, i, οὖ. φρούριον.
 castra, ōrum, οὖ. πληθ. τὸ στρα-
 τόπεδον.
 casus, ūs, ἀ. πτώσις, δυστυχία,
 συμφορά, ἀτύχημα, θάνατος.
 catulus, i, ἀ. σκύμνος, σκύλαξ.
 (τὸ μικρὸν ζῷον). Ἐδῶ = λυ-
 κιδεὺς (λυκόπουλο).
 cauda, ae, θ. οὐρά.
 causa, ae, θ. αἰτία, πρόφασις,
 δίκη. causam agere διαδικάζο-
 μαι. Ἀφαιρ. causā + γεν. ἐνε-
 κα, χάριν.
 cautus, a, um, προφυλακτικός,
 προσεκτικός.
 celer, celēris, celēre, ταχύς.
 celeritas, ātis, θ. ταχύτης.
 celeriter, ἐπίρρ. ταχέως, συγκρ.
 celerius ταχύτερον.
 centum, ἀριθμ. ἐπίθ. ἄκλ. ἑκατόν.
 cerebrum, i, οὖ. ἐγκέφαλος.
 cerno, crevi, crētum, ěre, 3.
 βλέπω, διακρίνω, παρατηρῶ.
 certāmen, inis, οὖ. ἀγών, μάχη.
 certē, ἐπίρρ. βεβαίως.

certus, a, um, βέβαιος.
 cervix, īcis, θ. αὐχὴν, (κεφαλή).
 cesso, 1. ὀκνῶ, βραδύνω, παύω.
 cetēri, ae, a, ἐπίθ. πληθ. ἄλλοι, λοιποί. Οὐσ. οἱ λοιποί, οἱ ἄλλοι,
 cibus, i, ἄ. τροφή.
 cinis, ěris, ἄ. τέφρα, λείψανα.
 circā, πρόθ. μετ' αἰτ. καὶ ἐπίρρ.
 περίξ, περί τι.
 circensis, e, ἵπποδρόμιος, τοῦ ἵππο-
 δρόμου ἰδ. ludus.
 circūlus, i, ἄ. κύκλος.
 circum - āro, 1. περιαρτριῶ, πε-
 ριαρῶ, (περιάγω διὰ τοῦ ἄρό-
 τρου αὐλακας).
 circum - do, dēdi, dātum, dāre,
 1. περιβάλλω, περικυκλῶ.
 circum - fundo, fūdi, fūsum, ěre,
 3. κυκλῶ. multitudo circum-
 fusa περιεστηκός (περιεχυμέ-
 νο) πληθος.
 circum - sedēo, sēdi, sessum, ěre,
 2. περικάθηναι, περικυκλῶ, πο-
 λιρκῶ.
 circum - sisto, stēti, (καὶ σπᾶν.
 stīti), —, ěre, 3. καὶ
 circumsto, stēti, —, stāre, 1. περι-
 κυκλῶ, περιστοιχίζω.
 circus, i, ἄ. ἵππόδρομος.
 citerīor, īus, γεν. ōris, ὁ ἐνδό-
 τερὸς, ὁ ἐπὶ τᾷδε (πρὸς τὸ μέρος
 ἡμῶν).
 civilis, e, (πολιτικός), ἐμφύλιος.
 civis, is, ἄ. καὶ θ. πολίτης, πολί-
 τις.
 cīvitas, ātis, θ. πόλις, πολιτεία.

clādes, is, θ. ἤττα, συμφορά, κα-
 ταστροφή.
 clam, ἐπίρρ. κρύφα, κρυφίως.
 clamīto, 1. (θαμιστικὸν τοῦ cla-
 mo) (ἄνα) βοῶ, κραυγάζω.
 clangor, ōris, ἄ. ἤχος, πάταγος,
 κλαγγή (χηνός).
 clarus, a, um, λαμπρός, περιφρ-
 νής.
 classicum, i, οὐδ. ὁ ἤχος τῆς σάλ-
 πιγγος, πολεμικὸν σάλπισμα,
 διαταγή (διὰ σάλπισματος δι-
 δομένη).
 classis, is, θ. στόλος.
 clāudo, clāusi, clāsum, ěre, 3.
 κλείω.
 clāusūla, ae, θ. ἡ κατακλείς, τὸ
 τέλος.
 clavus, i, ἄ. ἥλος (καρφί).
 clementer, ἐπίρρ. ἡπίως, ἐπιει-
 κῶς.
 clementia, ae, θ. ἐπιείκεια, συμ-
 πάθεια.
 cocles, ītis, ἄ. ὁ μονόφθαλμος.
 coepi (καὶ coeptus sum μετὰ
 ἀπρμφ. παθητ.), isse, ῥ. ἐλ-
 λειπτ. ἡρξάμην, ἤρχισα.
 coetus, ūs, ἄ. συνάθροισις.
 cogīto, 1. σκέπτομαι, διανοοῦ-
 μαι.
 cognatīo, ōnis, θ. συγγένεια.
 cognōmen, īnis, οὐ. ἐπώνυμον, ἐπω-
 νυμία.
 cognomīno, 1. ἐπονομάζω.
 co - gnosco, nōvi, nītum, ěre 3.
 μανθάνω, πληροφοροῦμαι, γι-

γνώσκω.
 cogō, cogēgi (πρόφ. co - ēgi),
 coactum, ēre, 3. συνάγω, ἀθροί-
 ζω. 2) ἀναγκάζω.
 co - hībēō, ūi, ītum, ēre, 2. συνέ-
 χω, κωλύω, ἀναχαιτίζω.
 cohors, rtis, θ. κοόρτις (τάγμα).
 collēga, ae, ἀ. συνάρχων.
 col - līgo, lēgi, lēctum, ēre, 3.
 συλλέγω.
 col - lōco, 1. τοποθετῶ. filiam ἀ-
 ποκαθιστῶ (ὑπανδρεύω) τὴν
 θυγατέρα.
 col - lōquor, cūtus sum, collōqui,
 3. ἀποθ. (συν) διαλέγομαι.
 collum, colli, οὐ. τράχηλος, λαι-
 μός.
 colo, colūi, cultum, ēre, 3. θε-
 rapeύω, ἐπιμελοῦμαι, καλλι-
 εργῶ.
 coloniā, ae θ. ἀποικία, κληρου-
 χία.
 comes, itis, ἀ. καὶ θ. ὁπαδός, ἀ-
 κολουθός.
 comītas, ātis, θ. εὐπροσηγορία.
 comītium, īi, οὐ. τὸ ἐν τῇ ῥωμαϊκῇ
 ἀγορᾷ ἐκκλησιαστήριον, τὸ κο-
 μίτιον.
 comītor, ātus sum, āri, 1. ἀποθ.
 ἀκολουθῶ, συνοδεύω.
 com - mendo, 1. συνιστῶ.
 comitto, mīsi, missum, ēre 3.
 συνάπτω, ἐμπιστεύω, ἐπιτρέπω,
 ἀνέχομαι. manibus (δοτ.) ali-
 cuius μετ' ἐμπιστοσύνης εἰς χεῖ-
 ράς τινος ἐπιτρέπω τι.

commōdus, a, um, κατάλληλος,
 ἄνετος.
 com - mōvēō, mōvi, mōtum, ēre,
 2. (συγ) κινῶ. commoveor προ-
 καλοῦμαι.
 commūnis, e, κοινός.
 com - mūto, 1. ἀνταλλάσσω, με-
 ταβάλλω, ἀλλάσσω.
 cōmo, cōmpsi, cōmptum, ēre,
 3. καλλωπίζω, κτενίζω.
 compār, pāris, ἴσος, δίκαιος,
 ὁρθός.
 comparatīo, ōnis, θ. παρασκευή,
 ἐπιζήτηση.
 1. com - pello, 1. προσαγορεύω
 προσφωνῶ, ἀποστρεφόμενος πρὸς
 τινα λέγω.
 2. com - pello, pūli, pulsum, ēre,
 3. ἀναγκάζω.
 com - pērīo, pēri, pertum, īre,
 4. μανθάνω (ἐξ ἀκοῆς).
 com - plēo, ēvi, ētum, ēre, 2.
 πληρῶ.
 complexus, ūs, ἀ. ἐναγκαλισμός.
 comploratīo, ōnis, θ. ὀλοφυρμός.
 complūres, ἀ. καὶ θ., complūra, οὐ.
 (γεν. īum) πολλοὶ (κάμποσοι).
 compos, ōtis, (ἐπίθ. μονοκατάλη-
 κτον), ἐγκρατής, κρατῶν τινος.
 compos sum votorum ἔτυχον
 τῶν εὐχῶν μου, αἱ εὐχαί μου
 πᾶσαι ἐξεπληρώθησαν.
 com - prehendo, ndi, nsum, ēre,
 3. συλλαμβάνω.
 com - pūto, 1. ἀριθμῶ, ἐκτιμῶ,
 ὑπολογίζω (λογαριάζω).

con - cēdo, cessi, cessum, ěre 3.
 ὑποχωρῶ, παρὰχωρῶ, ἐπιτρέ-
 πω. Ardeam concessit εἰς Ἄρ-
 δέαν ἀπῆλθεν.

con - celēbro, 1. καθιστῶ τι γνω-
 στόν, διαθρυλῶ, ἐγκωμιάζω.

conciċdo, cīdi,—, ěre, 3. καταπί-
 πτω, φονεύομαι.

conciċċo, 1. συμφιλιῶ, συνδέω διὰ
 φιλικῶν δεσμῶν. pacem συ-
 νάπτω (ἐπιτυγχάνω) εἰρήνην.

con - clāmo, 1. ἀναβοῶ.

concordīa, ae, θ. ὁμόνοια.

con - cupisco, īvi (- īi), ītum, ěre,
 3. σφόδρα ἐπιθυμῶ, ὀρέγομαι.

con - curro, curri, cursum, ěre,
 3. συρρέω, συντρέχω, σπεύδω
 εἰς μάχην, συμπλέκομαι.

concursum, ūs, ἀ. συρροή, συμ-
 πλοκή, σύρραξις.

condiciō, ōnis, θ. ὅρος, συμφωνία.

condītor, ōris, ἀ. κτίστης, ιδρυ-
 τής, θεμελιωτής.

con - do, dīdi, dītum, ěre 3.
 ιδρύω, κτίζω.

con - dūco, duxi, ductum, ěre, 3.
 μισθοῦμαι, λαμβάνω τι ἐπὶ ἐνοι-
 κίῳ.

confectus, a, um, ἐπιθ. (μτχ.
 conficio), καταπεποιημένος.

con - fēro, tūli, collātum, ferre,
 (συν)εισφέρειν.

confertus, a, um, ἐπιθ. (μτχ.)
 conferecio), πυκνός.

con - fīciō, fēci, fectum, ěre, 3.
 ἐπιτελῶ, φέρω εἰς πέρας, κατα-

σκευάζω καταπονῶ, περατῶ.
 dentes conficiunt cibum οἱ
 ὀδόντες κατεργάζονται (μασῶ-
 σι) τὴν τροφήν.

con - figo, xi, xum, ěre, 3. δια-
 πείρω (διαπερῶ), (δια)κεντῶ,
 διατρύπῶ.

confirmātus, a, um, ἐπιθ. (μτχ.
 confirmo) ἐσκληραγωγημένος,
 θαρραλέος.

confirmo, 1. (ἐπι)βεβαιῶ.

con - fitēor, fessus sum, ēri, 2.
 ἀποθ. ὁμολογῶ.

con - flo, 1. (φυσῶ, ἐκριπίζω).
 aes aliēnum ὑπόχρεων ποιῶ τὴν
 περισσίαν, συνάπτω χρέη.

con - flūo, uxi,—, ěre, 3. συρρέω.

con - fodīo, fōdi, fossum, ěre, 3.
 διατρύπῶ, διαπερῶ.

con - fūgiō, fūgi,—, ěre, 3. κα-
 ταφεύγω.

con - gēro, gessi, gestum, ěre,
 3. συγκομίζω, συσσωρεύω.

con - gredīor, gressus sum, grē-
 di, 3. ἀποθ. (cum aliquo)
 συμπλέκομαι.

con - grūo, ūi,—, ěre, 3. συμ-
 φωνῶ, συμβιβάζομαι.

con - īciō (πρόφ. conjiciō), iēcī,
 iectum, ěre, 3. ρίπτω, βάλλω.

coniurāti, ōrum, οὐς. πληθ. οἱ
 συνωμόται.

coniurātus, a, um, μτχ. ὁμόσας.

con - iūro (πρόφ. conjūro), 1. κοι-
 νὸν ὅρκον ποιῶμαι, συνωμοτῶ.

coniux (πρόφ. conjux), iūgis,

ἀ. καὶ θ. ὁ, ἡ σύζυγος.
 conor, ātus sum, āri, 1. ἀποθ.
 προσπαθῶ, ἐπιχειρῶ.
 con - salūto, 1. χαιρετίζω.
 con - scendo, ndi, nsum, ěre, 3.
 ἀναβαίνω, ἐπιβαίνω, ἐπιβιβάζομαι.
 con - scribo, psi, ptum, ěre, 3.
 καταγράφω.
 consensus, ūs, ἀ. συναίνεσις, ὁμοφωνία, κοινὴ γνώμη, ὁμοφροσύνη, σύμπνοια, ἁρμονία αἰσθημάτων.
 consentanēus, a, um, σύμφωνος, ἀνάλογος.
 con - sentio, nsi, nsum, ĩre, 4.
 συμφωνῶ, εἶμαι τῶν αὐτῶν φρονημάτων.
 con - sēquor, cūtus, sum, sēqui, 3. ἀποθ. (ἐπ)ακολουθῶ.
 con - sēro, rūi, rtum, ěre, 3. συνάπτω. manūs συμπλέκομαι (ἔρχομαι ἢ φθάνω στὰ χέρια).
 con - servo, 1. φυλάττω, τηρῶ.
 considēro, 1. θεωρῶ.
 con - sīdo, sēdi, sessum, ěre, 3. κάθημαι.
 consilium, ĩi, οὐ. βουλή, σκοπός, σκέψις, γνώμη, σχέδιον.
 con - sisto, stīti, —, ěre, 3. ἵσταμαι.
 consobrinus, i, ἀ. ἐξάδελφος (πρῶτος).
 con - sōlor, ātus sum, āri, 1. ἀποθ.
 παρηγορῶ, παραμυθοῦμαι τινα.
 conspectus, ūs, ἀ. ὄψις, θέα.
 con - spīcio, spexi, spectum, ěre,

3. βλέπω, ὄρῶ.
 conspicūus, a, um, ἄξιος λόγου, ἄξιοσημείωτος, ἄξιοπαρατήρητος, περίβλεπτος.
 conspiratīo, ōnis, θ. συνωμοσία.
 conspīro, 1. συνωμοτῶ.
 constans, ntis, ἐπίθ. (μτχ. con - sto), σταθερός, ἀσφαλής.
 constanter, ἐπίρρ. ἐμμόνως, ἐμμόνως, σταθερῶς.
 constantia, ae, θ. εὐστάθεια σταθερότης, ἀποφασιστικότης
 con - sterno, 1. ἐκπλήττω, καταπλήττω, ταρασσώ, πτοῶ, ἐκφοβίζω.
 con - stitūo, ūi, ūtum, ěre, 3.
 ἰδρύω, ἵστημι (στήνω), ἀποφασίζω (ut...).
 constitūtum, i, οὐ. vitae τρόπος, γραμμὴ τοῦ βίου, ἀγωγή.
 con - sto, stīti, —, āre, 1. συνίσταμαι. mihi consto σύμφωνος ἐμοὶ εἶμι. constat ὁμολογεῖται, θεωρεῖται βέβαιον.
 consul, ūlis, ἀ. ὁ ὕπατος.
 consularis, e, ὑπατικός, χρηματίας (διατελέσας, πρῶν) ὕπατος.
 consulātus, ūs, ἀ. ὑπατεία.
 con - temno, tempsi, temptum, ěre, 3. καταφρονῶ, περιφρονῶ.
 contemptor, ōris, ἀ. καταφρονητής, (ὁ καταφρονῶν).
 con - tendo, ndi, ntum, ěre, 3. φιλονικῶ, ἐρίζω.
 contentio, ōnis, θ. φιλονικία,

ἔρις, ἀγών, ἀντίστασις.
 conticesco, ticūī, —, ēre, 3. (κα-
 τα)σιωπῶ.
 continentia, ae, θ. ἐγκράτεια.
 con - tīnēo, tinūī, tentum, ēre,
 2. περιέχω, περιλαμβάνω.
 con - tingo, tīgi, tactum, ēre, 3.
 συμβαίνω.
 continūus, a, um, συνεχής.
 contio, ōnis, θ. ἐκκλησία.
 contrā, πρόθ. μετ' αἰτ. καὶ ἐπίρρ.
 ἔναντι, τοῦναντίον, ἐξ ἄλλου μέ-
 ρους.
 contrariū, a, um, ἐναντίος.
 con - tundo, tūdi, tū(n)sum, ēre,
 3. (κατα)συντρίβω, παραλύω.
 conubium, īi, οὐδ. ἐπιγαμία (συμ-
 πεθερίο), συνοικέσιον.
 con - vēnīo, vēni, ventum, īre,
 4. συνέρχομαι. convēnit inter
 eos συνεφώνησαν (συνεφωνή-
 θη), ἐπῆλθεν (ἐπετεύχθη) συμ-
 φωνία μεταξὺ των.
 conversus, ιδ. convertō.
 con - verto, verti, versum, ēre, 3.
 στρέφω, μεταστρέφω, μετατρέ-
 πω. in me (αἰτ.) προσελκύω.
 convivium, īi, οὐ. δεῖπνον, συμ-
 πόσιον, ἐστίασις.
 coriōse, ἐπίρρ. ἀφθόνως, δι' ἀ-
 φθόνων.
 coquus (πρόφ. coqvus), i, ἀ.
 μάγειρος.
 cornū, ūs, οὐ. κέρας, κέρατον.
 corōna, ae, θ. στέφανος. sub co-
 ronā vendēre ἀποκηρύττω (πω-

λῶ ἐν δημοπρασίᾳ, εἰς πλειστη-
 ριασμόν, π.χ. αἰχμάλωτον).
 corōno, 1. στεφανῶ.
 corpus, ōris, οὐ. σῶμα.
 cor - rīpīo, ripūī, reptum, ēre, 3
 ἀρπάζω, καταλαμβάνω, προσ-
 βάλλω.
 cor - rumpo, rūpi, ruptum, ēre,
 3. φθείρω, καταστρέφω, ἀ-
 μαυρῶ.
 credo, dīdi, dītum, ēre, 3. πι-
 στεύω, ἔχω πεποιθῆσιν.
 cremo, 1. καίω.
 creo, 1. ἀναγορεύω, ἐκλέγω.
 cresco, crēvi, crētum, ēre, 3. αὐ-
 ξάνω, αὐξάνομαι.
 crimen, īnis, οὐ. ἐγκλημα, κατη-
 γορία.
 crinis, is, ἀ. κόμη, τρίχες.
 cruciātus, ūs, ἀ. βάσανος, σωμα-
 τική τιμωρία.
 crudēlis, e, σκληρός, ὀμός.
 crudelitas, ātis, θ. σκληρότης, ὀ-
 μότης, βάρβαρος πράξις.
 cruor, ōris, ἀ. αἷμα (ῥέον ἐκ
 πληγῆς).
 crūs, crūris, οὐ. κνήμη.
 cubiculum, i, οὐ. κοιτών, θάλα-
 μος, δωμάτιον ὕπνου, (κρεβ-
 βατοκάμαρα).
 cūbo, cubūī, cubitum, āre, 1.
 κατακεκλιμένος εἰμι, κατάκει-
 μαι.
 cūiās (πρόφ. cujas), ātis, ἐπίθ.
 ποδαπός, (ἐκ ποίας πατρίδος).
 culcita, ae, στρωμα, στρωμνή.

culpa ae, θ. αἰτία, πταῖσμα, σφάλμα.
 cultus, ūs, ἀ. διακόσμησις, διάκοσμος.
 cum, πρόθ. μετ' ἀφαιρ. σύν, μετὰ (= μέ).
 cum, σύνδ. μεθ' ὀριστ. καὶ ὑποτ. ἀφοῦ, ὅτε, ὁπότε, ἐπειδή. cum...tum καί... καί.
 cunctatio, ōnis, θ. μέλλησις, ἀναβλητικότης, βραδύτης.
 cunctor, ātus sum, āri, 1. ἀποθ. μέλλω, ὀκνῶ, βραδύνω.
 cupidē, ἐπίρρ. ἐπιθυμητικῶς, (μέλαχτάρα).
 cupiditas, ātis, θ. ἐπιθυμία.
 cupidus, a, um, ἐπιθυμητικός.
 cupio, īvi, (- īi), itum, ēre, 3. ἐπιθυμῶ, ἐφίεμαι.
 cūr, ἐπίρρ. διατί.
 cura, ae, θ. φροντίς, μέριμνα, ἐπιμέλεια.
 curia, ae, θ. βουλευτήριο.
 curo, 1. φροντίζω, ἐπιμελοῦμαι.
 currus, ūs, ἀ. ἄρμα (θριάμβου).
 cursus, ūs, ἀ. πορεία, τροχία.
 custodia, ae, θ. φρουρά, φυλακή, φύλακες (κουστωδία).

D

damno, 1. (κατα)δικάζω.
 de, πρόθ. μετ' ἀφαιρ. ἀπό, ἐκ, παρά, περί (καὶ γεν.).
 debēo, būi, bītum, ēre, 2. ὀ-

φείλω, ἔχω χρέη.
 debilito, 1. ἐξαντλῶ.
 de - cēdo, cessi, cessum, ēre, 3. ἀπέρχομαι, ἀποχωρῶ τῆς ζωῆς, ἀποθνήσκω.
 December, bris, ἀ. ὁ Δεκέμβριος (μῆν).
 de - cerno, crēvi, crētum, ēre, 3. ἀποφασίζω, ψηφίζω.
 decet, decuit, ēre, 2. ἀπρόσ. πρέπει.
 decimus, a, um, δέκατος.
 de - cīpio, cēpi, ceptum, ēre, 3. ἀπατῶ.
 de - clāro, 1. δηλῶ, φανερόν ποιῶ.
 de - crētum, i, οὐ. ψήφισμα, δόγμα.
 decus, ōris, οὐ. κόσμος, κόσμημα. decora, πληθ. τιμαί, ἀξιώματα.
 de - do, dedīdi, deditum, ēre, 3. με παραδίδω ἐμαυτόν, παραδίδομαι.
 de - dūco, xi, ctum, ēre, 3. μετάγω, ὀδηγῶ, συνοδεύω, προπέμπω.
 de - fendo, ndi, nsum, ēre, 3. ὑπερασπίζω.
 de - fēro, tūli, lātum, ferre, ἀναφέρω, (ἀπο)κομίζω, φέρω, ἄγω.
 de - fīcīo, fēcī, fectum, ēre, 3. ἀφίσταμαι, ἀποστατῶ, ἐξασθενῶ (ἀδυνατίζω).
 de - formītas, ātis, θ. δυσμορφία.
 de - icīo (προφ. deicīo), iēcī, iectum, ēre, 3. κατακρίπτω, (κατακρημνίζω). enseῖ καθήμι.

καταφέρω τὸ ξίφος.
 dein καὶ déinde, ἐπίρρ. εἴτα,
 ἔπειτα.
 déinceps, ἐπίρρ. (ἐφ) ἐξῆς.
 déinde, ἐπίρρ. ἐφεξῆς, ἔπειτα, με-
 τὰ τοῦτο.
 de - lecto, 1. εὐφραίνω.
 de - libéro, 1. διασκέπτομαι.
 delicīae, ārum, θ. πληθ. γλιδῆ,
 ἡδυπάθεια, τρυφή.
 de - litesco, litūi —, ēre 3. (ἀπο)-
 κρύπτομαι.
 de - mīgro, 1. μετοικῶ.
 de - mitto, mīsi, missum, ēre, 3.
 καταπέμπω. με καταβιβάζω, τα-
 πεινώνω ἐμαυτόν.
 demum, ἐπίρρ. τέλος.
 dens, dentis, ἀ. ὀδοῦς.
 de - nūdo, 1. (ἀπο) γυμνῶ.
 de - oscūlor, ātus sum, āri, 1.
 ἀποθ. καταφιλῶ.
 de - pōno, posūi, posītum, ēre,
 3. καταπαύω, ἀποτίθημι, θέτω
 κατὰ γῆς.
 de - prēcōr, ātus sum, āri 1. ἀ-
 ποθ. παρακαλῶ νὰ μὴ γίνη τι,
 ἱκετεύω, παρακαλῶ.
 de - scendo, ndi, nsum, ēre, 3.
 καταβαίνω.
 de - scisco, scīvi, scītum, ēre, 3.
 ab aliquo, μεθίσταμαι τινος, ἐγ-
 καταλείπω τὸ κόμμα τινός.
 de - scrībo, psi, ptum, ēre, 3. δια-
 γράφω, χαράσσω.
 de - sēro, rūi, rtum, ēre, 3. κα-
 ταλείπω. ἐγκαταλείπω, ἔρημον

καταλείπω.
 desiderīum, īi, οὐ. πόθος.
 de - silīo, silūi, —, īre, 4. πηδῶ
 κάτω, κατέρχομαι.
 de - sisto, stīti, stītum, sistēre,
 3. παύομαι.
 de - spondēo, spondi, spōnsum,
 ēre, 2. μνηστεύω (μτχ. despōn-
 sus μεμνηστευμένος).
 de - sum, fūi, esse ἐλλείπω (ἐχω
 ἔλλειψιν).
 de - sūmo, mpsi, mptum, ēre, 3.
 λαμβάνω (παίρνω). mihi ἐκλέγω
 δι' ἐμαυτόν, ἀναλαμβάνω.
 de - tēgo, xi, ctum, ēre, 3. ἀπο-
 στεγάζω, (δὲν σκεπάζω), ἀπο-
 καλύπτω.
 de - terrēo, ūi, ītum, ēre, 2. ἐκ-
 φοβίζω, ἀποτρέπω.
 de - testor, ātus sum, āri, 1. ἀ-
 ποθ. ἀποκρούω μετὰ βδελυ-
 γμίας.
 de - trāhō, xi, ctum, ēre, 3. ἀπο-
 σπῶ, ἀφαιρῶ.
 de - recto, 1. ἀποποιούμαι.
 de - trimentum, i, οὐ. ζημία, βλάβη.
 de - turbo, 1. καταρρίπτω, κατα-
 κρημνίζω.
 deus, i, ἀ. θεός.
 de - verito, rti, rsum, ēre, 3. κα-
 τάλω.
 de - vinco, vīci, victum, ēre, 3.
 κατνικῶ.
 de - vōvēo, vōvi, vōtum, ēre, 2.
 καθιερῶ. με ἀφοσιούμαι, καθο-

σιοῦμαι.
 dextra, ae, θ. (ένν. manus,) ἡ
 δεξιὰ (χεῖρ).
 diadēma, ātis, οὐ. διάδημα (βα-
 σιλικόν).
 dico, xi, ctum, ěre, 3. λέγω, ὀνο-
 μάζω, διορίζω, ἀναγορεύω,
 ἀγορεύω.
 dictātor, ōris, ἄ. δικτάτωρ.
 dictatūra, ae, θ. δικατωρ(ε)ία.
 dictīto, 1. συχνάκις λέγω, ἐπα-
 ναλαμβάνω.
 dictum, i, οὐ, λόγος, λέξις.
 dies, ēi, ἄ. (καὶ θ.) ἡμέρα.
 difficilis, e, δύσκολος, χαλεπός.
 difficultas, atis, θ. δυσκολία, με-
 γάλῃ ἀκρίβεια. annonae ἀκρί-
 βεια (ἐλλειψις) τροφίμων.
 dignitas, ātis, θ. ἀξίωμα.
 dignus, a, um, ἄξιος.
 diligentia, ae, θ. ἐπιμέλεια.
 di-līgo, lēxi, lēctum, ěre, 3. ἀ-
 γαπῶ.
 di-mīco, 1. μάχομαι, ἀγωνίζομαι,
 παλῶ.
 de-mitto, mīsi, missum, ěre, 3.
 (δια)πέμπω, ἀπολύω.
 di-rīpio, ripui, reptum, ěre, 3.
 διαρπάζω.
 di-rūo, rūi, rūtum, ěre, 3. κατα-
 βάλλω, κατασκάπτω.
 dis-cēdo, cessi, cessum, ěre, 3.
 ἀπέρχομαι, ἀποχωρίζομαι.
 disciplina, ae, θ. πειθαρχία· πληθ.
 μαθήματα, ἐπιστῆμαι (πρακτι-
 καὶ καὶ φιλοσοφικά).

discipulus, i. ἄ. συμμαθητής.
 disco, didici, —, ěre, 3. μανθάνω.
 discordia, ae, θ. διχόνοια.
 discordo, 1. ab aliquo, διαφω-
 νῶ πρὸς τινα, στασιάζω ἐναν-
 τιον τινός.
 discrimen, ĩnis, οὐ. κίνδυνος.
 dis-curro, curri, (ἡ cucurri),
 cursum, ěre, 3. τρέχω τῇδε
 κακῶς (ἐδῶ καὶ ἐκεῖ).
 disertus, a, um, ἐπίθ. (κυρίως
 μτχ. disero), εὐγλωττος, εὐ-
 φραδής.
 dis-pōno, posui, positum, ěre,
 3. διατίθηναι, διαθένω.
 dis-pūto, 1. ἐξετάζω, ὀμιλῶ, συ-
 ζητῶ. disputant inter se διε-
 ρωτῶνται (συζητοῦν μεταξὺ
 των).
 dissensio, ōnis, θ. διαφωνία, δι-
 χόνοια, διχογνωμία, διαφορὰ
 γνώμης.
 dis-sēro, rūi, rtum, ěre, 3. πρα-
 γματεύομαι, διαλαμβάνω.
 dissimilis, e, ἀνόμιμος.
 dis-simūlo, 2. προσποιῶμαι (ὅτι
 δὲν ἔχω ὅπερ ἔχω), ἀποκρύπτω.
 dis-sīpo, 1. διαρρίπτω, διαρπά-
 ζω, διασπῶ, διασπαθίζω.
 dis-suadēo, suāsi, suāsum, ěre,
 2. ἀποτρέπω, κωλύω, δὲν ἀφί-
 νω, ἀποδοκιμάζω.
 dis-tribūo, ūi, ūtum, ěre, 3. δια-
 νέμω, κατανέμω.
 dis-turbo, 1. ταραττώ, κατα-
 στρέφω.

diū, ἐπίρρ. (ἐπὶ) πολὺν χρόνον,
συγκρ. diutius, ὑπερθ. diutis-
simē.

diuturnitas, ātis, θ. (πολυ) χρόνι-
ότης, μακρὰ διάρκεια.

diuturnus, a, um, πολυχρόνιος,
διαρκής, μακροχρόνιος.

diversus, a, um, διάφορος, δια-
φορετικός, ἀντίθετος.

divido, vīsi, vīsum, ěre, 3. δι-
αιρῶ.

divinitūs, ἐπίρρ. θεόθεν, θεία
ἐμπνεύσει.

divitiae, ārum, θ. πληθ. πλούτος.

do, dēdi, dādum, dāre, 1. δίδω.
salutem alicui χαιρετίζω τινά.

docēo, ūi, etum, ěre, 2. διδά-
σκω.

doctor, ōris, ἄ. διδάσκων, διδά-
σκαλος.

doctrīna, ae, θ. διδασκαλία (μά-
θημα διδασκάλου), ἀγωγή, παί-
δευσις, μάθησις.

doctus, a, um, ἐπίθ. (μετ. do-
ceo) πεπαιδευμένος.

dolēo, lūi, —, ěre, 2. λυποῦμαι,
ἀλγῶ.

dolor, ōris, ἄ. λύπη, ἄλγος, ἄλ-
γυδάς.

dolōse, ἐπίρρ. δολίως.

domī, ἐπίρρ. 1) ἐν τῇ πατρίδι,
οἶκοι. domi militiaeque (=

in pace et in bello) ἐν εἰρήνῃ
καὶ ἐν πολέμῳ, 2) ἐν τῇ οἰκίᾳ.

domum, ἐπίρρ. εἰς τὴν πατρίδα,

οἶκαδε, εἰς τὴν οἰκίαν.

dominatīo, ōnis, θ. κυριαρχία, δε-
σποτεία.

domīnus, i, ἄ. κύριος, δεσπότης,
κυρίαρχος.

domo, ūi, itum, āre, 1. δαμά-
ζω.

domus, ūs, θ. οἰκία, ἰδ. domi
καὶ domum.

donec, σύνδ. ἕως, ἕως ὅτου.

dōno, 1. δωροῦμαι, δωρῶ.

dōnum, i, οὐ. δῶρον.

dormīo, īvi, itum, īre, 4. κοι-
μῶμαι.

dōs, dōtis, θ. προίξ.

dotālis, e, προικῶς, γαμήλιος.

dubito, 1. ἀμφιβάλλω. non du-
bīto quin (καὶ ὑποτ.) πι-
στεύω ὅτι... σαφῶς γνωρί-
ζω ὅτι...

dubium, īi, οὐ. ἀμφιβολία. non
dubium est quin (καὶ
ὑποτ.) δὲν εἶναι ἀμφίβολον
ὅτι, εἶναι φανερόν (εἶναι βέ-
βαιον) ὅτι.

dūco, xi, etum, ěre, 3. ἄγω,
ὁδηγῶ, νομίζω, κρίνω. duco
vitam διάγω τὸν βίον.

dum, σύνδ. ὅτε, ἐν ᾧ, ἕως ὅ-
του...

duo, ae, o, δύο.

duodēcim, δώδεκα.

durus, a, um, σκληρός.

dux, ducis, ἄ. ἡγεμών, ἀρχι-
γός, στρατηγός.

E

ē, πρόθ. ιδ. ex.

ebur, ōris, οὐ. ἐλεφαντόδοντον.

eburneus, a, um, ἐλεφάντινος.

ecquis, ecquid (ἄνευ γεν.) τίς ;
τί ; (τίς λοιπόν ;)

e - dico, xi, ctum, ēre, 3, κηρύττω, διακηρύττω, διατάσσω.

edico ne ἀπαγορεύω νά...

edictum, i, οὐ. διάταγμα.

editus, a, um, ἐπίθ. (μτχ. τοῦ
2. edo) ὑψηλός.1. ēdo, ēdi, ēsum, ēre, 3. ἐσθίω,
τρώγω.2. edo, edīdi, editum, ēre, 3. ἐκ-
δίδω, ἐκφέρω, γεννῶ, (κάμνω νά
ἀκούσῃ τις).educatio, ōnis, θ. ἀνατροφή, ἀ-
γωγή.

educator, ōris, ἀ. παιδαγωγός.

1. e - dūco, 1. ἀνατρέφω.

2. e - dūco, xi, ctum, ēre, 3. ἐξά-
γω, ὀδηγῶ ἔξω.ef - fero, extūli, elātum, efferre,
ἐκφέρω, κηδεύω.ef - ficio, feci, fectum, ēre, 3. ἀ-
περγάζομαι, καθιστῶ.ef - fundo, fūdi, fūsum, ēre, 3.
χέω. aerarium διασπαθίζω, δια-σκορπίζω τὸ ταμεῖον (τὰ
χρήματα τοῦ δημοσ. ταμείου).effundor, πλημμυρῶ (ξεχει-
λίζω).

egēnus, a, um, ἐνδεής, ἄπορος.

ego, γεν. mei, δορτ. mihi κλπ.

άντων. ἐγώ.

egregius, a, um, ἐξάίρετος, ἔ-
ξοχος.

e - languesco, langui, —, ēre,

3. ἀπομαραίνομαι, χαλαροῦμαι
(πέφτω).

elegantē, ἐπίρρ. κομψῶς, συγκρ.

elegantius μετὰ μεγαλυτέρως
διακρίσεως, καλύτερον, κομψό-

τερον.

elegantia, ae, θ. χάρις, κομψό-
της, γλαφυρία.

elegantius, ἐπίρρ. ιδ. eleganter.

elephantus, i, ἀ. ἐλέφας.

eloquentia, ae, θ. εὐφράδεια, εὐ-
γλωττία.eminēo, ūi, —, ēre, 2. προέχω,
ἔξέχω.e - mitto, mīsi, missum, ēre, 3.
ἐκπέμπω, ἀφίημι, ἀπολύω, ἀ-

παλλάσσω.

ēmo, ēmi, emptum, ēre, 3. ἀ-
γοράζω.

en, ἐπίρρ. ιδού.

enim, σύνδ. γάρ, διότι.

e - nitēo, ūi, —, ēre, 2. ἐκλάμπω.

e - nitesco, tūi, —, ēre 3. ἐκλάμ-
πω, διακρίνομαι.

ensis, is, ἀ. ξίφος.

1. eō, αφαιρ. ἐν. άντων. is, id.

2. eō, ἐπίρρ. αὐτοῦ, ἐκείσε, εἰς
ἐκεῖνο τὸ μέρος. 2) εἰς τοῦτο,εἰς τοσοῦτον. 3) τόσῳ, τοσοῦ-
τῳ, (μετὰ συγκρ.) τόσον.3. eo, (ἰνι καὶ) īi, ītum, īre, πο-
ρεύομαι (ὑπάγω, πηγαίνω).

- epigramma, ātis, οὐ. ἐπίγραμμα,
(ποιημάτιον μικρόν).
epulae, ārum, θ. εὐωχία, ἐστί-
σις, αἱ ἀπολαύσεις.
epulor, ātus sum, āri, 1. ἀποθ.
εὐωχοῦμαι, ἐστιῶμαι.
equester (σπαν. equestris), tris,
tre, ἵππικός.
equitatus, ūs, ἄ. ἵππικόν, ἵππεύς,
ἵππευσις.
equito, 1. ἵππεύω.
equus (πρόφερε eqvus), i, ἄ. ἵπ-
πος.
ergā, πρόθ. μετ' αἰτ. πρὸς (καὶ
αἰτ.).
ergo, σύνδ. ἄρα, ὅθεν.
e - rīpio, eripui, ereptum, ěre, 3.
ἐξαρπάζω.
e - rūdīo, īvi, ītum, īre, 4. (ἐκ)-
παιδεύω.
e - rumpo, rūpi, ruptum, ěre, 3.
ἐκρήγνυμι, ἐκρήγνυμαι.
e - rūo, erui, erutum, ěre 3. ἐξο-
ρύσσω.
esse, ἰδ. sum.
et, σύνδ. καί.
etiam, σύνδ. προσέτι, ἀκόμη.
etiamsi (καὶ etiam si) σύνδ. καὶ
ἂν ἀκόμη.
etsi, σύνδ. εἰ καί.
e - vādo, evāsi, evāsum, ěre, 3.
ἐκβαίνω, ἐξέρχομαι.
e - vēnio, evēni, eventum, īre,
4. ἀποβαίνω, συμβαίνω.
e - ventus, ūs, ἄ. ἐκβασις, ἔξοδος.
e - verto, rti, rsum, ěre 3. ἀνα-
τρέπω, καταστρέφω, καθαιρῶ,
κατεδαφίζω.
ex, πρόθ. ἐκ ἐξ, ἀπό.
ex - acerbo, 1. πικραίνω (πλήρως)
ex - āctor, ōris, ἄ. ἐκτελεστής.
ex - anīmis, e, νεκρός.
ex - ardesco, rsi, rsum, ěre 3.
ἀνάπτω, ἐξάπτω, ἐκκαίω, ἐκρή-
γνυμαι.
ex - celsus, a, um, ἐπίθ. (μτχ.
excello), ὑψηλός.
ex - cidium, ii, οὐ. καταστροφή,
κατάρρευσις.
ex - cīo, cīvi, (καὶ īi), cītum, īre,
4. (ἐξ) ἐγείρω.
ex - cīpio, cēpi, ceptum, ěre, 3.
δέχομαι, διαδέχομαι, ἀκούω.
ex - cīto, 1. ἐξεγείρω, παρορμῶ.
ex - clāmo, 1. ἀναβοῶ.
ex - cōlo, colui, cultum, ěre, 3.
ἐξωραίζω.
ex - cusatīo, ōnis, θ. δικαιολογία,
ἀπολογία.
ex - cūso, 1. ἀπολογοῦμαι.
ex - cūtīo, cussi, cussum, ěre, 3.
ἐκτινάσσω, καταβάλλω, σφάλ-
λω τινά (τὸν κάμνω νὰ πέσῃ).
ex - emplum, i, οὐ. παράδειγμα.
exemptus, ἰδ. exīmo.
ex - ěo, exīi, exītum, īre, ἐξέρ-
χομαι.
exercēo, cūi, cītum, ēre, 2. ἀ-
σκῶ, γυμνάζω.
exercitatīo, ōnis, θ. ἀσκήσις.
exercītus, ūs, ἄ. στρατός, στρα-
τευμα.

ex - hībēo, būi, bītum, ēre, 2.

ἐπιδεικνύω, παρέχω.

exīgo, exēgi, exāctum, ěre, 3.

διάγω.

exigūus, a, um, βραχύς, μικρός.

eximīus, a, um, ἐξαίρετος.

exīmo, exēmi, exemptum, ěre,

3. ἐξαίρω, αφαιρώ.

existīmo, 1. νομίζω.

exītus, ūs, ἄ. ἐξοδος (ἐκ τοῦ βίου),

τὸ τέλος.

exordīum, īi, οὐ. ἀρχή, προέλευ-

σις.

exorīor, exortus sum, īri, 4.

ἀποθ. ἐγείρομαι, ἐκρήγνυμαι.

ex - pello, pūli, pulsum, ěre, 3.

ἐξωθῶ, ἐκβάλλω.

expergiscor, experrectus sum,

expergisci, 3. ἀποθ. ἀφυπνίζο-

μαι.

ex-perīor, expertus sum, īri, 4.

ἀποθ. δοκιμάζω, πειρῶμαι.

ex-pēto, īvi, ītum, ěre, 3. (ἐπι-

μόνως) ζητῶ.

ex-pōno, posūi, posītum, ěre 3.

ἐκθέτω, διηγούμαι.

ex-positīo, ōnis, θ. ἔκθεσις.

ex-pugno, 1. καταπολεμῶ, ἐκπο-

λιορκῶ, (κυριεύω διὰ πολιορκ-

κίας).

ex-quīro, quisīvi, quisītum, ěre,

3. ἐκζητῶ.

ex-sēcor, ātus sum, āri, 1. ἀποθ.

καταρῶμαι.

ex-sequiāe, ārum, θ. πληθ. κη-

δείξ, ἐκφορά.

exsilium, īi, οὐ. ἐξορία.

ex-solvo, solvi, solūtum, ěre, 3.

ἀποτίνω, πλητῶνω.

ex-specto, 1. ἀναμένω, περιμένω,

προσδοκῶ, ἐλπίζω νά...

ex-spīro, 1. ἐκπνέω.

ex-stinguo, nxi, nctum, ěre, 3.

(ἀποσβεννύω). extinguor ἀ-

ποθνήσκω.

ex-sto, —, — āre, 1. ὑπάρχω.

ex-strūo, xi, ctum, ěre, 3. κα-

τασκευάζω.

ex-templo, ἐπίρρ. παρευθύς, πα-

ραχρῶμα.

ex-terreo, ūi, ītum, ēre, 3. ἐκ-

πλήττω, ἐκφοβίζω.

extērus, a, um, ὁ ἔξω, ξένος.

extra, ἐπίρρ. καὶ πρόθ. μετ' αὐτ.

ἔξω, ἐκτός.

extrāho, xi, ctum, ěre, 3. ἐξελ-

κύνω (σύρω ἔξω), ἐξάγω, ἐκκο-

μίζω.

extrēmus, a, um, ἔσχατος.

exūo, ūi, ūtum, ěre, 3. ἀποδύο-

μαι. patrem τὸν πατέρα ἀπο-

δύομαι, ἀποβάλλω τὴν πατρι-

κὴν ιδιότητα (καταπνίγω τὰ

πατρικὰ αἰσθήματά μου).

F

fabūla, ae, θ. μῦθος.

facetīae, ārum, θ. πληθ. ἀστεϊό-

τητες, εὐφρολογήματα.

- facētus, a, um, εὐτράπελος, ἀστεῖος.
 facilis, e, εὐκόλος. facile, ἐπίρρ. εὐκόλως.
 facinus, ōris, οὐ. ἔργον (καλὸν ἢ κακόν), κακούργημα.
 faciō, fēcī, factum, ēre, 3. ποιῶ, κάμνω, ἀναγορεύω. facio aliquem tanti, πολὺ ἐκτιμῶ τινα.
 factus, a, um, (μτχ. fio), πεποιημένος, κατειργασμένος.
 facultas, ātis, θ. εὐκαιρία, εὐκολία, δεξιότης, χάρισμα.
 facundus a, um, εὐφραδής, εὐγλωττος.
 fama, ae, θ. φήμη.
 fames, is, θ. πείνα.
 familiā, ae, θ. οἰκογένεια, οἰκέται, οἶκος.
 familiaritas, tātis, θ. οἰκειότης, φιλία.
 fascis, is, ἀ. ῥάβδος. πληθ. fascēs, δέσμη ῥάβδων, αἱ ῥάβδοι (τῶν lictores).
 fatīgo, 1. καταπονῶ.
 fatisco, ēre, 3. καταπονοῦμαι. κατατρώχομαι, ἀπαυδῶ (κουράζομαι).
 fatum, i, οὐ. πεπρωμένον μοῖρα.
 favēo, fāvi, —, ēre, 2. εὐνοῶ.
 favor, ōris, ἀ. εὐνοία.
 fax, facis, θ. δῆς.
 felicitas, ātis, θ. εὐτυχία.
 felix, icis, εὐτυχής.
 femīna, ae, θ. γυνή.
 fere, ἐπίρρ. σχεδόν.
 ferio, —, —, īre, 4. πλήττω, κτυπῶ.
 fēro, tūli, lātum, ferre, ἀνώμ. φέρω, ἀνέχομαι. ferre legem ad populum, εἰσφέρω, προτείνω νόμον εἰς τὸν δῆμον. fero fructus ex aliqua re, ἀποκομίζω ὠφέλειαν ἐκ τινος πράγματος. aegre fero βαρέως φέρω, (δυσανασχετῶ). moleste fero ὑπερλυποῦμαι, λυποῦμαι πάρα πολύ. fertur ἀναφέρεται. λέγεται, (λέγουν).
 ferox, ōcis, ἄγριος, ὠμός, ὑπερήφανος, ἀγέρωχος, πολεμικός.
 ferreus, a, um, σιδηροῦς.
 ferrum, i, οὐ. σίδηρος, τὰ ὅπλα, τὸ ξίφος.
 fessus, a, um, ἐπίθ. κεκμηκώς, καταπεπονημένος, καταβεβλημένος.
 festīno, 1. σπεύδω.
 festus, a, um, ἐορταστικός, ἐορτάσιμος.
 ficus, ūs ἢ i, θ. συκῇ, σῦκον.
 fideliter, ἐπίρρ. πιστῶς.
 fides, ei, θ. πίστις, ἡ καλὴ πίστις, τιμή.
 filiā, ae, θ. θυγάτηρ.
 filius, ii, ἀ. υἱός.
 finis, is, ἀ. τέρμα, τέλος, ὄριον. πληθ. ὅρια χώρας, χώρα.
 finitimus, a, um, γείτων, ὁμορος.
 fio, factus sum, fieri, 3. γίγνομαι.
 flagito, 1. ἀποκτῶ ἐπιμόνως, ἐπιζητῶ.

- flecto, xi, ctum, ěre, 3. κάμπτω, μεταστρέφω.
 flĕo, ěvi, ětum, ěre, 2. θρηγῶ, κλαίω.
 florĕo, rūi,—, ěre, 2. ἀνθῶ, ἀκμαῖζω.
 fluctus, ūs, ἄ. κῶμα.
 flumen, ĭnis, οὐ. ποταμός, ῥοή, ῥεῦμα.
 fluviŭs, ĭi, ἄ. ποταμός, ῥεῦμα.
 focŭlus, i. ἄ. ἐστία, πυρά, πύρκακος, ἐσχάρα.
 foedus, ěris, οὐ. συνθήκη, συμφωνία.
 follicŭlus, i, ἄ. ὁ θύλακος, (μπαλόνι ἐκ δέρματος).
 forās, ἐπίρρ. ἔξω.
 fore, ἀπαρεμφ. μέλλ. τοῦ ἀνωμ. ῥ. sum.
 foret, παρὰτ. ὑποτακτ. = esset. Ἰδ. sum.
 fores, ĭum, θ. πληθ. θύρα.
 forma, ae, θ. μορφή, κάλλος, σχῆμα (γεωμετρικόν).
 fortasse, fortassis, ἐπίρρ. ἴσως.
 forte, ἐπίρρ. κατὰ τύχην, τυχαίως.
 fortis, e, ἀνδρείος, ἰσχυρός, δυνατός.
 fortissimĕ, (ὑπερθ. τοῦ fortĭter) ἐπίρρ. ἀνδρειότατα, γενναϊότατα.
 fortĭter, ἐπίρρ. γενναίως, ἀνδρείως, ἰσχυρῶς.
 fortunā, ae, θ. ἡ τύχη, πληθ. τὰ ἀγαθά.
 forum, i, οὐ. ἀγορά.
 frango, frēgi, fractum, ěre, 3. θραύω, ῥήγνυμι.
 frater, fratris, ἄ. ἀδελφός.
 frequens, ntis, ἐπίθ. συχνός, ἀθρόος.
 fretus, a, um, πεποιθώς, θαρρῶν, ἔχων ἐμπιστοσύνην.
 fructus, ūs, ἄ. καρπός, ὠφέλεια.
 frumentariŭs, a, um, τοῦ σίτου, σιτικός. lex frumentaria ὁ περὶ σίτου νόμος.
 frumentum, i, οὐ. σῖτος.
 frustrā, ἐπίρρ. μάτην.
 fuga, ae, θ. φυγή.
 fŭgiō, fŭgi,—, ěre, 3. φεύγω, καταφεύγω.
 fŭgo, 1. τρέπω εἰς φυγὴν.
 fulgĕo, lsi, —, ěre, 2. (ἀπ)αστράπτω, λάμπω.
 fumo, 1. καπνίζω.
 fundo, fŭdi, fŭsum, ěre, 3. χέω, καταβάλλω, νικῶ.
 fundus, i, ἄ. ἀγρός (χωράφι), κτῆμα.
 funĕbris, e, νεκρικός.
 fungor, functus sum, fungi, 3. ἀποθ. ἐπιτελῶ, ἐκτελῶ.
 furor, ōris, ἄ. μανία, φλογερὸν πάθος.

G

- galĕa, ae, θ. κράνος, περικεφαλαίον.
 gaudiŭm, ĭi, οὐσ. χρά, ἀγαλλίασις.

gaza, ae, 0. (λ. περσική), γάζα, οἱ θησαυροὶ (τῶν Μακεδόνων βασιλέων, χρήματα, κοσμήματα κ.τ.τ.).

gemīnus, a, um, διπλοῦς, δι- πρόσωπος, δίδυμος.

gener, ĕri, ἄ. γαμβρός.

gens, ntis, 0. γένος, γενεά, φύ- λον, λαός, ἔθνος.

genū, ūs, οὐ. γόνυ.

genus, ĕris, οὐ. γένος, γενεά.

gĕro, gessi, gestum, ĕre, 3. φέ- ρω, φερῶ. se gerere, συμπερι- φέρομαι. prae se gerere προ- βάλλομαι, επιδεικνύω.

gladīus, īi, ἄ. ξίφος.

gloriā, ae, 0. δόξα.

gloriōr, ātus sum, āri, 1. ἀποθ. καυχῶμαι, υπερηφανεύομαι.

gloriōsus, a, um, ἔδοξος.

graphiūm, īi, οὐ. γραφίς, μικρὰ γραφίς.

gratiā, ae, 0. χάρις, συμπιλιώσεις, εὐνοια. alicuius gratiā (ἄχαριρ.) χάριν τινός. tuā gratiā πρὸς χάριν σου. gratias agere χά- ριτας λέγειν, ἐκφράζω τὴν εὐ- γνωμοσύνην μου.

gratūlor, ātus sum, āri, 1. ἀποθ. συγχίζω.

gratus, a, um, εὐχάριστος, εὐά- ρεστος, εὐγνώμων.

gravis, e, βαρύς, (σκληρός). σο- βαρός. συγχρ. -ior, οὐ. -ius (γεν. iōris). ὑπερθ. gravissī- mus.

gravitas, ātis, 0. βαρύτης, σο- βαρότης.

graviter, ἐπίρρ. βαρέως, τρα- χέως, σοβαρῶς, ἐμβριθῶς.

gremiūm, īi οὐ. κόλπος, γόνυ. μτφρ. ἐπίβλεψις, ἐπιμέλεια.

grex, gregis, ἄ. ἀγέλη, πληθός.

II

habĕo, bŭi, bītum, ĕre, 2. ἔχω.

habĕor, θεωροῦμαι, νομίζομαι, γίγνομαι.

habitatīo, ōnis, 0. διαμονή, κα- τοικία.

habito, 1. κατοικῶ.

hamus, i, ἄ. ἄγκιστρον (τοῦ ἀ- λιέως).

haud, ἐπίρρ. οὐ, οὐκ, οὐχί, ὅχι.

herī, ἐπίρρ. χθές.

hic, haec, hoc, οὗτος, (γεν. ἐν. huius, δοτ. huic).

hiems, ĕmis, 0. χειμῶν.

hilaritas, ātis, 0. διασκέδασις.

hinc, ἐπίρρ. ἐντεῦθεν. hinc - hinc, ἐνθεν - ἐθεν.

hirundo, īnis, 0. χελιδών.

hodīc, ἐπίρρ. σήμερον.

homo, īnis, ἄ. ἄνθρωπος.

honestas, ātis, 0. τιμιότης, χρη- στότης.

honestus, a, um, τίμιος, ἔντιμος.

honor, ōris, ἄ. τιμή, ἀξίωμα. Ho- nor ἢ Honōs, γεν. ōris, ἄ. θεός (προστάτης) τῆς τιμῆς.

honorificē, ἐπίρρ. τιμητικῶς,
ἐντίμως.

hora, ae, θ. ὥρα.

horreo, ūi, —, ēre, 2. φρίσσω, ὀρ-
ρωδῶ.

horrendus, a, um, φορικτός, φο-
βερός.

horror, ōris, ἀ. φρίκη, τρόμος.

hortor, ātus sum, āri, 1. ἀποθ. προτρέπω, παραίνω, συμβου-
λεύω.

hospes, ūtis, ἀ. ὁ ξένος, ὁ φίλος
(ἐκ φιλοξενίας).

(hospitus, a, um, ξένος). hospi-
ta, ae, θ. ἡ ξενιζομένη, ἡ φιλο-
ξενουμένη (κυρία).

hostis, is, ἐχθρός, ἐχθρικός, πο-
λέμιος.

humanitas, ātis, θ. ἀνθρωπι-
σμός, μόρφωσις, ἡ ἐγκύκλιος παι-
δεία, τὰ ἐγκύκλια μαθήματα.

humānus, a, um, ἀνθρώπινος, φι-
λάνθρωπος.

humēri, id. umēri.

humilis, e, ταπεινός, ἄσημος.

I

ī, προσταχτ. τοῦ ῥ. eo (πορεύομαι).

iacēo (πρόφ. jacēo), cūi, —, ēre,
2. κατάνκειμαι, καίτωμαι.

iacto, 1. κωχῶμαι.

iam (πρόφ. jam), ἐπίρρ. ἤδη,
iamdīu ἢ iam diu πολὺν ἤδη
χρόνον.

ianūa (πρόφ. janūa), ae, θ. θύ-
ρα, πύλη.

ibi, ἐπίρρ. αὐτοῦ, ἐνταῦθα, ἐκεῖ.
(ico καὶ icio), īci, ictum, ēre, 3.
βάλλω. foedus icere συνθήκην
ποιεῖσθαι, κλείω συνθήκην, συμ-
φωνῶ.

ictus, ūs, ἀ. κτύπημα, πληγμή.

īdem, eādem, īdem (γεν. eius-
dem, δοτ. eidem), ὁ αὐτός.
identīdem, ἐπίρρ. αὐθις καὶ αὐ-

θις, ἐπανειλημμένως, συχνῶς.

idēo, ἐπίρρ. διὰ τοῦτο, τούτου ἕνε-
κα. idēo quod διὰ τοῦτο ὅτι

idūs, ūum, πληθ. θ. αἱ εἰδοί.

igītur, σύνδ. λοιπόν.

ignārus, a, um, ἄγνωτος.

ignis, is, ἀ. πῦρ.

ignōro, 1. ἄγνοῶ.

ignōsco, nōnī, nōtum, ēre, 3.
συγγινώσκω, συγχωρῶ.

ignōtus, a, um, ἄγνωστος.

ille, illa, illud (γεν. illius, δοτ.
illi), ἐκεῖνος.

illie, ἐπίρρ. ἐκεῖ.

illīco, ἐπίρρ. παρευθύς, παρα-
χρῆμα.

illustris, e, ἐνδοξος.

imāgo, īnis, θ. εἰκών, ἄγαλμα.

imbecillus, a, um, ἀδύνατος, ἀσθε-
νικός.

imbellis, e, ἀπόλεμος, δειλός.

imber, bris, ἀ. ὕμβρος, ὑετός,
βροχή.

imitatīo, ōnis, θ. μίμησις.

immatūrus, a, um, ἄκαιρος, ἄ-

- τοπος.
 immīnēō, ēre, 2. επικρέμνυμι, δε-
 σπύζω, ἐπαπειλῶ.
 im - mitto, mīsi, missum, ēre, 3.
 3. εισπέμπω. me immitto βί-
 πτομαι, εισβάλλω.
 immo, καὶ ἴμο, ἐπίρρ. βεβιάως,
 ἀλλ' ὅμως.
 immōtus, a, um, ἀκίνητος.
 impār, āris, ἄνιστος.
 imperātor, ōris, ἄ. ἀρχηγός, στρα-
 τηγός.
 imperium, īi, οὐ. ἀρχή, ἐξουσία,
 διατμή, Κράτος.
 impēro, 1. ἐπιτάσσω, διατάσσω.
 impētro, 1. κατορθῶ, ἐπιτυγ-
 χάνω.
 impētus, ūs, ἄ. ἔφοδος, ὁρμή,
 ἔφεσις.
 impīē, ἐπίρρ. ἀσεβῶς, ἐγκλημα-
 τικῶς.
 impīger, gra, grum, ἄκονος.
 impīus, a, um, ἀσεβής.
 implōro, 1. ἐπικαλοῦμαι, ἱκετεύω.
 impōno, posūi, positum, ēre, 3.
 ἐμβάλλω, ἐπιτίθημι, ἐπιβάλλω,
 θέτω τέρμα, εἰσβιβάζω.
 imprīmis, ἐπίρρ. ἐν τοῖς πρώ-
 τοις, μάλιστα.
 improvīsus, a, um, ἀπροσδόκη-
 τος, ἀπρόβλεπτος. ex impro-
 viso ἔξ ἀπροσδοκήτου, ἔξαι-
 φνης.
 in, προθ. 1) μετ' αἰτ. πρὸς, κατὰ,
 ἀπέναντι τινός. 2) μετ' ἀφαιρ.
 ἐν, ἐπί.
 inaestimabīlis, e, ἀνεκτίμητος, ἀ-
 σύγκριτος, ἔκτος συγκρίσεως.
 inaudītus, a, um, ἀνήκουστος.
 in - cēdo, cessi, cessum, ēre, 3.
 χωρῶ, προβαίνω.
 in - cīto, 1. παροτρύνω.
 in - clāmo, 1. alicui διὰ κραυγῶν
 λέγω εἰς τινα (φωνάζω), καλῶ
 τινα διὰ κραυγῶν νά...
 in - clīno, 1. (ἀντὶ me inclino)
 ἐγκλίνω (κλίνω πρὸς φυγὴν),
 ὑποχωρῶ.
 inclītus, a, um, ὀνομαστός, ἐν-
 δοξος.
 in - clūdo, clūsi, clūsum, ēre, 3.
 ἐγκλείω.
 in - cōla, ae, ἄ. κάτοιχος.
 incolūmis, e, ἀβλαβής, σῶος.
 in - constantīa, ae, θ. ἀστάθεια,
 τὸ εὐμετάβολον.
 inconsultē, ἐπίρρ. ἀλογίστως, ἀ-
 περισχέπτως.
 incredibīlis, e, ἀπίστευτος.
 in - crēpo, ūi, itum, āre, 1. (κρο-
 τῶ), ἐπιπλήττω, ἐπιτιμῶ, ψέγω.
 inde, ἐπίρρ. ἐκείθεν, ἔνεκα τού-
 του.
 1. indīco, 1. δηλῶ.
 2. in - dico, xi, etum, ēre, 3. κη-
 ρύττω.
 indignatīo, ōnis, θ. ἀγανάκτησις.
 in - dignor, ātus sum, āri, 1. ἀ-
 ποθ. ἀγανακτῶ.
 in - do, dīdi, dītum, ēre, 3. ἐπι-
 τίθημι, προσθέτω, δίδω.
 indōles, is, θ. φύσις, τὸ ἐμφυτον.

in - dūo, ūi, ūtum, ěre 3. ἐνδύω.

in - ěo, ĭi, ĭtum, ĭre, εισέρχομαι
εἰς, ποιοῦμαι, κάμνω, συνάπτω.
magistratum καθίσταμαι εἰς τὴν
ἀρχήν. in eo pessima consilia
σκέπτομαι τὰ χεῖριστα. proe-
lium λαμβάνω μέρος εἰς τὴν μά-
χην (διὰ πρώτην φοράν).

inermis, e, ἄοπλος.

infans, ntis, ἐπίθ. ὁ μὴ ὀμιλῶν.

2) οὖς. τὸ νήπιον.

infensus, a, um, δυσμενής, ἐ-
χθρός.

in - fĕro, intŭli, illātum, inferre,
ἀνῶμ. (εἰς-)φέρω, εισκομίζω, ἐ-
πιφέρω. vim ἐπάγω βίαν. me
infero παρεμβάλλομαι.

in - festo, 1. ἐνοχλῶ, λυμαίνομαι.

infestus, a, um, ἐχθρικός, δυσ-
μενής.

infirmus, a, um, ἀσθενικός.

inflātus, a, um, πεφυστημένος, πλή-
ρης ἀέρος.

in - flo, 1. ἐμψύω.

in - formo, 1. παιδεύω.

in - fundo, fŭdi, fŭsum, ěre, 3. ἐγ-
χέω.

in - gemisco, gemŭi, —, gemiscĕre,
3. (ἐπι-)στενάζω.

ingenĭum, ĭi, οὖ. εὐφυΐα, πνεῦ-
μα, χαρακτηρ.

ingens, ntis, ὑπερμεγέθους, πελώ-
ριος.

ingenŭus, a, um, ἐλευθέριος.

in - grātus, a, um, ἀχάριστος, ἀ-
γνώμων.

in - gredĭor, gressus sum, grĕdi,

3. ἀποθ. ἐμβαίνω, εισέρχομαι.
inhonestĕ, ἐπίρρ. οὐχὶ ἐντίμως,
ἀτίμως.

inimĭcus, a, um, ἐχθρός, πολέ-
μιος.

in - īquĕ, ἐπίρρ. ἀνίσως, ἀδίκως.

in - īquus, a, um, ὄνιστος, ἄδικος.

initĭum, ĭi, οὖ. ἀρχή.

iniuriā (πρόφ. injuria), ae, θ.
ἀδικία.

(in - iussus, πρόφ. injussus),
μόνον κατ' ἀφαιρ. iniussū alicuius
ἄνευ δικταχῆς τινός.

in - iustus (πρόφ. injustus), a,
um, ἄδικος, παράνομος.

in - nītor, nixus, sum, ī, 3. ἀποθ.
στηρίζομαι.

innocentĭa, ae, θ. ἀγνότης.

in - noxĭus, a, um, ἀθῶος.

in - numerabĭlis, e, ἀναρίθμητος.

inopĭa, ae, θ. ἐνδεικ.

in - ops, ōpis, ἐνδεής.

inquam, inquis, inquit, ῥ. ἐλα-
λειπτ. λέγω, λέγεις, λέγει ἢ εἴπε

in - scĭus, a, um, ἀγνοῶν, οὐκ εἰ-
δώς.

in - sector, ātus sum, āri, 1. ἀ-
ποθ. καταδιώκω.

in - sĕquor, secŭtus sum, sĕqui,
3. ἀποθ. ἔπομαι, καταδιώκω.

in - sĕro, sĕvi, sĭtum, ěre, 3. ἐμ-
φυτεύω.

in - sĭdĕo, sĕdi, sessum, ěre 2.
ἐπιλαμβάνομαι.

in - sidĭor, ātus sum, āri, 1. ἀποθ.

- ἐνεδρεύω.
 in - sīdo, sēdi, sessum, ċre, 3. καθεζομαι. vias καταλαμβάνω, κατακλύζω τὰς ὁδοὺς.
 insigne, is, οὐ. παράσημον, διακριτικὸν σῆμα (τῶν τιμῶν), πλῆθ. insignia.
 insignis, e, ἐπίσημος, ἔξοχος, ἐπιφανής, περιφανής.
 in - sīlīo, ūi, —, īre, 4. ἀναπηδῶ, (π η δ ὦ ἐ π ἄ ν ω), εἰσπηδῶ, ἐφάλλομαι, ἐμπίπτω.
 in — sinūo, 1. (εἰσάγω εἰς τὸν κόλπον). insinuo me εἰσδύομαι (χ ὥ ν ο ρ α ι).
 in - sītus, a, um, ἔμψυτος, ἰδ. in-sero.
 in - sōlens, ntis, ἀλαζών, ὑπερήφανος.
 insolenter, ἐπίρρ. ἀσυνήθως, ἀλαζονικῶς. insolentius ἀλαζονέστερον, (ἀλαζονικώτερον) μετὰ μεγαλυτέρως ἀλαζονείας.
 in - slitūo, ūi, ūtum, ċre, 3. ἀποκαθιστῶ, παιδεύω.
 institūtum, i, ἄ. ἔθος, ἔθισμός, κανών.
 instrumentum, i, οὐ. ὄργανον. 2) περιληπτικῶς : τὰ ἐργαλεῖα.
 intēger, gra, grum, ἀκέραιος, ἀβλαβής, ἄθικτος.
 intellēgo, lexi, lectum, ċre, 3. (κατα) νοῶ.
 intempestus, a, um, (ἄκαιρος, ἀκατάλληλος). nox intempesta βαθεῖα, σκοτεινὴ νύξ.
 inter, πρόθ. μετ. αἰτ., μεταξύ, ἐν.
 interdum, ἐπίρρ. ἐνίοτε, ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρόν.
 interēā, ἐπίρρ. ἐν τῷ μεταξύ.
 inter - ċo, īi, —, īre, ἀνώμ. ἀπὸλυμαι, ἀποθνήσκω.
 inter - fīcīo, fēcī, fectum, ċre, 3. φονεύω.
 inter - fīcīo (πρόσ. interjicio), iēci, fectum, ċre, 3. παρεμβάλλω.
 intērim, ἐπίρρ. ἐν τῷ μεταξύ (χρόνῳ).
 inter - īmo, ēmi, emptum, — ċre, 3. διαφθείρω, φονεύω.
 interītus, ūs, ἄ. ἀπώλεια, ὄλεθρος, θάνατος.
 inter - rōgo, 1. ἐρωτῶ.
 inter - rumpo, rūpi, ruptum, ċre, 3. διαρρηγνύω, διακόπτω.
 intervallum, i, οὐ. διάστημα.
 inter - vēnīo, vēni, ventum, īre, 4. ἐπέρχομαι, ἐπιφαίνομαι.
 intolerābilis, e, ἀφόρητος, (ἀνυπόφορος).
 in - torquēo, orsi, ortum, ċre, 2. (δια) στρέφω.
 intrā, πρόθ. μετ' αἰτ. ἐντός. 2) ἐπίρρ. εἴσω.
 intro - dūco, xi, etum, ċre, 3. εἰσάγω.
 in - tuēor, tuītus sum, ēri, 2. ἀποθ. θεῶμαι, ἀποβλέπω.
 in - undo, 1. κατακλύζω.
 in - vādo, vāsi, vāsum, ċre, 3. καταλαμβάνω, κυριεύω, ἐπιτρέχω. in bona σφετερίζομαι, κα-

ταπακῶ τὰς περιουσίας.
 in - vēho, xi, etum, ěre, 3. εἰσ-
 ἄγω, εἰσκομίζω. invehor εἰσ-
 ἔρχομαι ὀχοῦμενος.
 in - vēñio, vēni, ventum, ĩre, 4.
 συναντῶ, εὐρίσκω, ἐφευρίσκω.
 in - vestigo, 1. ἐξιχνιάζω, ἀνακα-
 λύπτω, ἀνευρίσκω.
 in - victus, a, um, ἀήττητος, ἀνί-
 κητος.
 in - vīdēo, vīdī, vīsum, ěre, 2.
 φθονῶ.
 invidīa, ae, θ. φθόνος, μνησικα-
 κία, μῆνις, πόθος πρὸς ἐκδί-
 κησιν.
 in - vīsus, a, um, μισητός, (κυρ.
 μτχ. invidēo).
 in - vīto, 1. (προσ)καλῶ. invito
 ut προτρέπω νά...
 iocus, i, ἄ. πληθ. iocī, ἄ. καὶ
 ioca, ōrum, οὐ. παίγνιον, σκῶμ-
 μα, χλευασμός.
 ipse, a, um (γεν. ipsīus, δοτ.
 ipsi), ἄντων. αὐτός.
 ira, ae, θ. ὀργή.
 irātus, a, um, (ἐξ)ωργισμένος.
 irascor, irātus sum, irasci, 3.
 ἀποθ. (ἐξ)οργίζομαι.
 ir - rīdēo, rīsi, rīsum, ěre, 2. ἐπι-
 γελῶ, σκώπτω.
 ir - rītus, a, um, ἀνωφελής, μά-
 ταιος.
 ir - rumpo, rūpi, ruptum, ěre,
 3. εἰσορμῶ.
 irrūo, rūi, —, ěre, 3. ῥίπτομαι.
 in aliquem ὀρμῶ κατὰ τινος,

ῥίπτομαι ἐναντίον τινός.
 is, ea, id (γεν. ēius, δοτ. ei),
 ἄντων. αὐτός, οὗτος.
 ita, ἐπίρρ. οὕτω(ς). itaque = et
 ita καὶ οὕτω(ς).
 itaque, σύνδ. ὅθεν.
 item, ἐπίρρ. ὡσαύτως, ἐπίσης.
 iter, itinēris, οὐ. ὁδός, πορεία,
 διαδρομή, δίοδος.
 itērum, ἐπίρρ. πάλιν, τὸ δεύ-
 τερον.
 iubēo (πρόφ. jubeo), iussi, ius-
 sum, ěre, 2. διατάσσω, κελεύω.
 iudiciūm (πρόφ. iudicium), ĩi,
 οὐ. κρίσις, ἀπόφασις.
 iudīco (πρόφ. iudico), 1. κρίνω,
 δικάζω.
 iugērum (πρόφ. jugerum), i,
 οὐ. πλέθρον (240 ῥωμ. πόδες
 μῆκος [= περ. 70 μέτρα] καὶ
 120 πόδες πλάτος [= περ. 35
 μ.], ἦτοι περὶ τὰ 2 1/2 στρέμ-
 ματα. Πληθ. πάντοτε κατὰ τὴν
 γ' κλίσιν : iugera, iugerum, δοτ.
 ἄρριρ. iugeribus.
 iugūlum (πρόφ. jugulum), i, οὐ.
 τράχηλος.
 Iuppīter (Jūpiter), Iovis, ἄ.
 Ζεύς.
 iūs (πρόφ. jus), iūris, οὐ. δίκ-
 ασιον, δικαίωμα, δίκη. iure
 δικαίως.
 iusiūrandum, (γεν. iūris iūran-
 di), οὐ. ὅρκος.
 (iussus [πρόφ. jussus], ūs, ἄ.).
 μόνον κατ' ἄρριρ. iussū ali-

cuius (τῇ) διαταγῇ (κατὰ δια-
ταγὴν) τινος.
iustitīa (πρόφ. iustitia), ae, θ.
δικαιοσύνη.
iustus (πρόφ. justus), a, um,
δίκαιος.
iuvenis (πρόφ. juvenis), is, ἐπίθ.
νέος. Οὐσ. ἄ. καὶ θ. νέος (ἄν-
θρωπος, γυνή). Συγκρ. πληθ.
iuniōres, um, ἄ. οἱ νεώτεροι
(οἱ στρατεύσιμοι).
iuventus (πρόφ. iuventus), ū-
tis, θ. νεότης, νεολαία, οἱ νέοι,
οἱ στρατεύσιμοι.

L

labor, ōris, ἄ. κάματος, πόνος,
κόπος.
labōro, 1. πονῶ, ἐργάζομαι. ex
podāgra labōro ἀσθενῶ, νοσῶ
ἐκ ποδάγρας. cornū labōrat τὸ
κέρας κινδυνεύει.
lacrima, ae, θ. δάκρυον.
lacrimo, 1. δακρύω.
laedo, si, sum, ēre, 3. βλάπτω,
προσβάλλω.
laetus, a, um, περιχαρής, εὖθυ-
μος.
laevus, a, um, ἀριστερός.
lambo, —, —, ēre, 3. λείχω.
lamenta, ōrum, πληθ. οὐ. θρη-
νοι, ἀναστεναγμοί.
lancea, ae, θ. λόγχη.
lapis, pīdis, ἄ. λίθος, λίθος, (μι-
λιοδείκτης).

largitīo, ōnis, θ. μεγαλοδωρία, πα-
ροχαί (παραχωρήσεις) μεγά-
λαι.
latericius, a, um, πλίνθινος, ἐκ
πλίνθων (ἀπὸ τοῦ β λ α).
latro, ōnis, ἄ. ληστής.
latus, ēris, οὐ. πλευρόν, πλευρά.
laudo, 1. ἐπαινῶ, ἐγκωμιάζω.
laurea, ae, θ. κυρίως ἐπίθ. (κατὰ
παράλειψιν τοῦ οὐσ. corona) δά-
φνης στέφανος.
laureatus, a, um, δαφνηφόρος.
laus, laudis, θ. ἔπαινος, δόξα.
lautus, a, um, λαμπρός, μεγαλο-
πρεπής, πολυτελής.
laxitas, ātis, θ. ἑκτασις, εὐρυ-
χωρία.
laxo, 1. χαλαρώνω, ἀνακουφίζω.
animum παρέχω ἄνεσιν εἰς τὴν
ψυχὴν, ἀναπαύω τὸν νοῦν.
lectica, ae, θ. φορεῖον, (φορητὴ
κλίνη).
lector, ōris, ἄ. ἀναγνώστης.
lectulus, i, ἄ. κλινίδιον, (κλίνη
ἀπλουστέρα καὶ χαμηλοτέρα),
εἶδος (σ ο φ ᾱ).
lectus, i, ἄ. κλίνη. lectus fune-
bris ἡ νεκρικὴ κλίνη, τὸ φέρε-
τρον.
legatīo, ōnis, θ. ἀποστολή, πρε-
σβεία.
legatus, i, ἄ. ἀπεσταλμένος, ὑπαρ-
χος, ἀντιστράτηγος.
legīo, ōnis, θ. λεγεών.
lego, lēgi, lectum, ēre, 3. συλ-
λέγω, ἀναγιγνώσκω.

lēnis, e, πρᾶος, ἥπιος, μαλακός.
lenīter, ἐπίρρ. ἡρέμα, ἐλαφρῶς.
lex, legis, θ. νόμος. legem fero
νόμον εἰσφέρω, προτείνω. 2) ὄρος,
συμφωνία.

libenter, ἐπίρρ. ἀσμένως, εὐχα-
ρίστως. libentīus συγκρ. εὐχα-
ριστότερον, εὐμενέστερον.

liber, ĕra, ĕrum, ἐλεύθερος.

liberālis, e, ἐλευθέριος.

liberalīter, ἐπίρρ. δαψιλῶς.

libĕri, ōrum, ἀ. πληθ. τέκνα.

libĕro, 1. ἐλευθερῶ.

libertas, ātis, θ. ἐλευθερία, παρ-
ρησία, ἀνεξαρτησία. libertas
linguae ἐλευθεροστομία.

libertus, i, ἀ. ὁ ἀπελεύθερος.

libet, libuit ἢ libitum est, ĕre,
2. ρ. ἀπρόσ. ἀρέσκει.

libīdo, īnis, θ. ἡδονή. 2) πληθ.
ἡ ἀκολασία.

libra ae, θ. λίτρα.

licet, licuit καὶ licitum est, li-
cĕre, 2. ρ. ἀπρόσ. ἔξεστι, ἐπι-
τρέπεται.

licitor, ōris, ἀ. ὁ ραβδούχος.

lignĕus, a, um, ξύλινος.

lineamentum, i, οὐ. σημεῖον, χα-
ρακτήρ τοῦ προσώπου, (τὰ χα-
ρακτηριστικά).

lingua, ae, θ. γλῶσσα.

littĕrae, ārum, θ. πληθ. γράμμα,
ἐπιστολή. 2) γράμματα, παιδεία.

litterātus, a, um, ἐγγράμματος,
λόγιος.

livor, ōris, ἀ. πελιδνότης.

loco, 1. μισθῶ (ἐκμισθώνω), δίδω
ἐπὶ ἐνοικίῳ (ἐπὶ μισθῷ).

locuples, plētis, εὐπορος, πλούσιος.

locus, i, ἀ. πληθ. loci, ἀ. καὶ
loca, ōrum, οὐ. τόπος, θέσις.

longē, ἐπίρρ. μακράν. longe a-
liud ὥλως διόλου ἄλλο. longē
+ ὑπερθ. = πολλῶ, πολὺ.

longus, a, um, μακρός.

lorīca, ae, θ. θώραξ.

lorum, i, οὐ. ἱμάς, λωρίον.

lucrum, i, οὐ. κέρδος.

luctus, ūs, ἀ. πένθος.

lucus, i, ἀ. ἄλσος.

ludibriūm, īi, οὐ. παίγνιον, ἐμ-
παιγμός, σκῶμμα.

(ludīcer ἢ ludīcerus ἄχρ.), a, um,
παιδικός, παιγνιώδης.

lūdo, lūsi, lūsum, ĕre, 3. παίζω.

lūdus, i, ἀ. ἀγών, παιδευτήριον,
σχολεῖον. ludi circenses τὰ μέγι-
στα ἵπποδρόμια (ἀγῶνες δημόσ.)

lūgĕo, xi, etum, ĕre, 2. θρηνηῶ,
πενθῶ.

lugūbris, e, πένθιμος, θρηνητι-
κός.

lupa, ae, θ. λύκαινα.

lūx, lūcis, θ. φῶς.

M

machīna, ae, θ. μηχανή.

macte (κυρίως κλητ. τοῦ ἐπιθ.
mactus), ἐπιφών. εὖγε (μ π ρ ἀ-
β ο).

maestus, a, um, κατηφής, δύσ-
θυμος, τεθλιμμένος, περίλυπος,
σχυθρωπός.

magis, επίρρ. συγκρ. μᾶλλον.

magister, stri, ὁ. διδάσκαλος.

magistrātus, ūs, ὁ. ἀρχή, ἐξου-
σία. Πληθ. ἀρχαί, ἄρχοντες.

magnificentia, ae, θ. μεγαλοπρέ-
πεια.

magnificus, a, um, μεγαλοπρε-
πής.

magnitudo, ĩnis, θ. μέγεθος, με-
γαλειον, m. animi μεγαλοψυχία.

magnus, a, um, μέγας, συγκρ.
maior, ius ὑπερθ. maximus,
a, um.

maiestas, ātis, θ. μεγαλειότης, με-
γαλειον, ἀξίωμα.

male, επίρρ. κακῶς.

malo, malui,—, malle, προτιμῶ.

mālum, i, οὐ. τὸ κακόν, τὸ δει-
νόν.

malus, a, um, κακός.

mancipia, ōrum, οὐ. οἱ δοῦλοι,
τὰ ἀνδράποδα.

mandātum, i, οὐ. ἐντολή, δια-
ταγή.

mando, 1. παρκαγγέλλω, διατάσ-
σω, ἐντέλλομαι.

mane, οὐσ. ἄκλ. οὐ. πρωία. mul-
to mane ἀπὸ πολλῶ πρωί, πρωι-
αίτατα.

manēo, mansi, mansum, ēre, 2.
(διε)μένω.

manes, ĩum, πληθ. ἄ. αἱ σκιαί
(τῶν νεκρῶν). di manes οἱ χθό-

νιοι θεοί.

manubiae, ārum, πληθ. λάφυρα,
λεία.

manus, ūs, θ. χεῖρ, στρατιωτικὴ
δύναμις, στρατός, ἀγών, ἄμιλ-
λα. 2) προβοσκίς (τοῦ ἐλέφαν-
τος).

mare, is, οὐ. θάλασσα.

maritus, i, ὁ. σύζυγος.

marmor, ōris, οὐ. μάρμαρον.

mater, matris, θ. μήτηρ.

maternus, a, um, μητρικὸς τῆς
μητρός, ἐκ μητρός.

matrōna, ae, θ. (οἶκο)δέσποινα,
ἡ κυρία (τοῦ οἴκου).

maximē, επίρρ. ὑπερθ. μέγιστα,
πρὸ παντός.

maximus, a, um, μέγιστος, (ὑ-
περθ. τοῦ magnus).

medicus, i, ὁ. ἱατρός.

medius, a, um, μέσος, οὐσ. me-
dium, ĩi οὐ. τὸ μέσον.

melior, ĩus γεν. ōris), συγκρ.
τοῦ bonus, καλλίων, βελτίων,
(καλύτερος).

membrum, i, οὐ. μέλος (σώμα-
τος).

memorabilis, e, ἀξιωματικόν, ἐμ-
νήσιμος.

memoria, ae, θ. μνήμη, μνεία,
ἀνάμνησις.

mens, mentis, θ. νοῦς, διάνοια,
πνεῦμα.

mensis, is, ὁ. μήν.

merces, ēdis, θ. μισθός, ἐξυγορά.

meritō, επίρρ. (ἐπ)αξίως

meritum, i, οὐ. (καλή) ὑπηρεσία,
ἐκδούλευσις, εὐεργεσία.

metor, ātus sum, āri, 1. ἀποθ.
μετρῶ. castra metor στρατο-
πεδεύω.

meus, a, um, ἐμός.

mī, κλητ. τοῦ meus.

mico, cūi, —, āre, 1. ἀστράπτω.

miles, ītis, ἀ. στρατιώτης.

milīa, īum, πληθ. οὐ. χιλιάς.

miliēs, ἐπίρρ. χιλιάκις.

militāris, e, στρατιωτικός.

militīa, ae, θ. στρατεία, στρα-
τιωτική θητεία. 'Idē domi.

mille, ἄκλ. ἐν τῷ ἐν. ἐπίθ. χίλιοι.

2) οὐσ. οὐ. χιλιάς. Πληθ. mi-
lia, īum χιλιάδες.

mīmus, i, ἀ. μῆμος.

minīmē, ἐπίρρ. ὑπερθ. ἥκιστα, ἐλά-
χιστα.

minīmus, a, um, ἐλάχιστος (ὑ-
περθ. τοῦ parvus).

ministerīum, īi, οὐ. ὑπηρεσία,
ἔργον.

minor, ātus sum, āri, 1. ἀποθ.
ἀπειλῶ.

minūo, ūi, ūtum, ěre, 3. μειώ-
νω, ἐλαττώνω.

minus, ἐπίρρ. συγκρ. ἥττον, ὀλι-
γώτερον.

minūtus, a, um, μικρός (καὶ κ α-
λ ο κ α μ ω μ ἔ ν ο ς).

miracūlum, i, οὐ. θαῦμα, ἐκπλη-
κτικὸν γεγονός, πρᾶξις κατα-
πλήσσουσα.

mirificus, a, um, θαυμαστός, θαυ-

μάσιος.

mīror, ātus sum, āri, 1. ἀποθ.
θαυμάζω, παραξενεύομαι.

mirus, a, um, θαυμαστός, κατα-
πληκτικός.

miser, ěra, ěrum, ἄθλιος, δύστη-
νος.

miserabilīter, ἐπίρρ. ἀξιοθρηνή-
τως.

misericordiā, ae, θ. οἷκτος, ἔ-
λεος.

mitto, mīsi, missum, ěre, 3. πέμ-
πω, στέλλω. senatus mis-
sus est, ἡ Σύγκλητος ἐλύθη,
τῆς Συγκλήτου ἡ συνεδρία ἐ-
λύθη.

modestīa, ae, θ. σωφροσύνη.

modīcus, a, um, μέτριος, πενι-
χρός.

modo, ἐπίρρ. ἄρτι, πρὸ ὀλίγου,
μόνον. non modo sed etiam
οὐ μόνον ἀλλὰ καί.

modus, i, ἀ. τρόπος, μέλος (μοι-
σικῆς).

moenīa, īum, πληθ. οὐ. τεῖχος,
τείχη.

molestē, ἐπίρρ. χαλεπῶς, δυσχε-
ρῶς, βαρέως. 'Id. fero.

molestus, a, um, ὀχληρός.

molīor, ītus sum, īri, 4. ἀποθ.
μηχανῶμαι, μηχανορραφῶ, σκευ-
ωρῶ.

mons, montis, ἀ. ὄρος.

monstrum, i, οὐ. τέρας, ὑπερφυ-
σικὸν ὄν.

mora, ae, θ. ἀναβολή, μέλλησις,

βραδύτης, χρονοτριβή.
 morbus, i, ἄ. νόσος, τὸ κακόν.
 morbus pediculāris ἡ φθει-
 ρίσαις.
 moriōr, mortūus sum, mōri, 3.
 ἄποθ. ἀποθνήσκω.
 moror, ātus sum, āri, 1. ἄποθ.
 (ἐπι)βραδύνω.
 mors, mortis, θ. θάνατος.
 morsus, ūs, ἄ. δῆγμα, δῆξις. mor-
 sus doloris ὁ τοῦ πόνου δη-
 γμός (ὁ σφοδρὸς πόνος).
 mortālis, is, θνητός. Οὐσ. mor-
 tāles, ium, ἄ. οἱ θνητοί.
 mōs, mōris, ἄ. ἔθος, τρόπος.
 de more κατὰ (τὸ) ἔθος, ἐκ
 συνηθείας, κατὰ συνήθειαν.
 morem alicui gerere χαρίζο-
 μαι ταῖς ἐπιθυμίαις τινός, συμ-
 μορφοῦμαι πρὸς τὰς ἐπιθυμίας
 τινός.
 motus, ūs, ἄ. κίνησις, ταραχή, ἐ-
 πανάστασις, πολιτικαὶ ταραχαί.
 movēo, mōvi, mōtum, ēre, 2.
 κινῶ, κάμπτω. moveo animum
 προκαλῶ (κινῶ) τὴν ὀργήν.
 mox, ἐπίρρ. μετ' ὀλίγον, μετὰ μι-
 κρίν.
 muleto, 1. ζημιῶ.
 muliebrīter, ἐπίρρ. γυναικείως, κα-
 τὰ τρόπον ἀρμύζοντα εἰς γυ-
 ναῖκα.
 mulier, ēris, θ. γυνή.
 multitūdo, dīnis, θ. πληθὺς, πλῆ-
 θος.
 multō, ἐπίρρ. πολλῶ, πολύ.

multus, a, um, πολὺς.
 muniō, īvi, ītum, īre, 4. ὀχυρῶ.
 περιφρουρῶ.
 munus, ēris, οὐ. ἔργον, καθήκον.
 δῶρον, ὑπηρεσία, ὑποῤῃγμα.
 murus, i, ἄ. ὁ τοῖχος, πληθ. τὰ
 τεῖχη (τῆς πόλεως).
 mutatiō, ōnis, θ. μεταβολή, τὸ
 εὐμετάβλητον, τὸ εὐμετάβολον,
 ἀστάθεια.

N

nam, καὶ namque, σύνδ. διότι.
 nanciscor, nactus sum, nancis-
 ci, 3. ἀποθ. (ἐν)τυγχάνω, εὐ-
 ρίσκω.
 narro, 1. διηγούμεναι.
 nascor, natus sum, nasci, 3.
 ἄποθ. γεννῶμεναι.
 natīo, ōnis, θ. ἔθνος, φυλή.
 1. nātus, (ūs), ἄ. ἀπαντὰ μόνον κατ'
 ἄφαιρ. natū, κατὰ τὴν ἡλικίαν.
 maior natū ὁ πρεσβύτερος
 (ἐκ δύο), ὁ μεγαλύτερος.
 2. nātus, a, um, γερονώς.
 3. nātus, i, ἄ. υἱός, τὸ τέκνον.
 navicūla, ae, θ. πλοῖον.
 navis, is, θ. ναῦς, πλοῖον.
 1. nē, ἐπίρρ., ne... quidem. οὐδέ...
 βεβαίως.
 2. nē, σύνδ. μή, ἔνα μή, ὅπως μή.
 3. nē (ἐγκλιτικὸν μόριον) ἢ (ἐ!).
 tu ne... σὺ εἴσαι ἐκεῖνος ὅστις...
 2) (ἐπὶ ἐξήρτ. ἐρωτ. προτάσεως)

- προσαρτώμενον ἐν τέλει λέξε-
ως) εἰ (= ἔν).
- neq̄ ἢ neque, οὔτε, οὐδέ, καὶ δέν.
necessarius, a, um, ἀνγκαῖος.
necessitas, ātis, θ. ἀνάγκη.
neco, 1. φονεύω.
nefarius, a, um, ἀνόσιος, ἐγκλη-
ματικός.
neg - lēgo, xi, etum, ěre, 3. ἀ-
μελῶ, ὀλιγορῶ.
nēgo, 1. ἀρνοῦμαι, λέγω ὅτι δέν.
negotium, īi, οὐ. ἀσχολία, ἔργον.
nemo, īnis, ἀ. θ. καὶ ἐπίθ. οὐ-
δεὶς.
nepos, ōtis, ἀ. ὁ ἔγγονος.
neptis, is, θ. ἐγγόνῃ (ἐγγονή).
neque, id. nec. neque - neque,
οὔτε - οὔτε.
nequēo, īvi ἢ īi, itum, ĩre, 4.
ἀδυνατῶ, δέν δύναμαι.
nescīo, īvi, —, ĩre, 4. ἀγνοῶ, δέν
γνωρίζω.
neu, καὶ neve, ἐπίρρ. μηδέ, καὶ
νὰ μή...
néuter, néutra, néutrum (γεν.
neutrīus), οὐδέτερος.
neve καὶ neu, μηδέ, καὶ μή...
nex, necis, θ. φόνος.
nihil, οὐ. ἄκλ. 1) οὐς. (γεν. nul-
līus rei), οὐδέν. 2) ἐπίρρ. οὐ-
δέν, (μηδέν), κατ' οὐδέν, οὐ-
δὼς.
nihīlō, ἐπίρρ. (κυρίως ἀφαιρ. τοῦ
nihīlum) κατ' οὐδέν, οὐδὼς.
nihildum, οὐ. ἄκλιτ. οὐδέν πω,
οὐδέν ἀκόμη.
- nihilominus (nihilō καὶ minus)
οὐδὲν ἧττον.
nimis, ἐπίρρ. ἄγαν, λίαν, πάρα
πολύ.
nisi, σύνδ. εἰμή, ἐάν μή.
no, 1. νήχομαι, κολυμβῶ.
nobilis, e, εὐγενής, ὀνομαστός, διά-
σημος.
nobilitas, ātis, θ. εὐγένεια, οἱ
εὐγενεῖς, τὸ κόμμα τῶν εὐγε-
νῶν. 2) τὸ κάλλος, ἀνωτερότης.
nobilito, 1. δόξαν ἢ κλέος τινὶ
περιποιῶ, τιμῶ, λαμπρύνω.
noctū, ἐπίρρ. νύκτωρ, κατὰ τὴν
νύκτα.
nolo, nolūi, —, nolle, (ῥ. ἐλλειπτ.)
οὐ βούλομαι, δέν θέλω.
nomen, īnis οὐ. ὄνομα.
non, ἐπίρρ. οὐ, οὐχί, δέν .
nondum, ἐπίρρ. οὐπω, ὅχι ἀκόμη.
nonnē, ἐπίρρ. οὐ ; πῶς οὐ ;
nonnulli, ae, a, τινές, τινά.
noster, nostra, nostrum, ἡμέ-
τερος.
novem, ἐπίθ. ἄριθ. ἄκλ. ἐννέα.
novus, a, um, νέος, καινός.
nox, noctis, θ. νύξ. nocte κατὰ
τὴν νύκτα, ἐν ὥρᾳ νυκτός.
nūbo, nupsi, nuptum, ěre, 3.
νυμφεύω τινί, (παίρνω ἄνδρα,
ὑπανδρεύομαι).
nudus, a, um, γυμνός.
nullus, a, um, (γεν. nullīus),
οὐδεὶς.
num, ἐπίρρ. ἔρωτ. ἄρα, ἄρά γε,
μήπως, εἰ, ἐάν.

numċero, 1. ἀριθμῶ.

nummus, i, ἄ. νόμισμα, ἀργύριον.

nunc, ἐπίρρ. νῦν, τώρα.

numquam (καὶ nunquam), ἐπίρρ.
οὐδέποτε.

nuntio, 1. ἀναγγέλλω. nuntio ul
ἀγγέλλω (δικτάσσω) νά...

nuntius, ii, ἄ. ἄγγελος, ἀγγελικ-
φóρος. 2) εἰδησις, ἀγγελία.

nusquam, ἐπίρρ. οὐδαμῶ.

nux, nucis, θ. κάρυον. nuci-
bus ludċre παίζω καρύδια (εἰ-
δος παιγνίου).

Ο

ob, πρόθ. μετ. χιτ. διά, ἐνεκκ,
ἐξ, πρὸ (μετὰ γεν.).

obċeo, ii, itum, ire, ἀποθνήσκω.

obicio (πρόφ. objicio), iċci, iec-
tum, ċre, 3. προβάλλω.

ob - iurgo (πρόφ. objurgo), λοι-
δορῶ, ἐπιπλήττω.

oblatus, a, um, ιδ. offero.

ob - lino, lċvi, litum, ċre, 3. (ἐπ)-
αλείφω.

oblivio, ōnis, θ. λήθη.

obliscor, oblċtus sum, oblivis-
ci, 3. ἀποθ. ἐπιλανθάνομαι,
λήσμονῶ.

obnoxius, a, um, ὑποκείμενος,
ὑποχέριος, ἐκτεθειμένος εἰς.

ob - ruo, rūi, ūtum, ċre, 3. κατα-
χώννυμι, κατακλιόμην.

ob - scċro, 1. ἱεστεῶ. 2) (παρεν-

θετικῶς =) πρὸς (τῶν) θεῶν!

obsċquor, secutus sum, scċqui,

3. ἀποθ. πεύθομαι, ἀκολούθω.

obses, idis, ἄ. καὶ θ. ὅμηρος.

ob - sidċeo, sċdi, sessum, ċre, 2.

προσκαθίζω, πολιορκῶ.

obsidċio, ōnis, θ. πολιορκία.

obsidionālis, e, πολιορκητικός.

obsido, sċdi, sessum, ċre, 3. πο-
λιορκῶ.

obsisto, obstiti, —, ċre, 3. ἀν-
θίσταμαι, ἐναντιοῦμαι.

ob - strċpo, ūi, —, ċre, 3. θορυ-
βῶ, κατὰθορυβῶ.

obstupescio, fċci, factum, ċre,
3. ἐκπλήσσω, καταπλήσσω, κα-
ταπτοῶ.

ob - stupesco, pui, —, ċre, 3. μένω
ἐμβρόντητος, καταπλήσσομαι.

obtreclator, ōris, ἄ. ὁ διαβάλ-
λων, διαβολεύς.

obtruncō, 1. ἀποκόπτω, ἀποκα-
φαλίζω.

obtuli, ιδ. offero.

ob - venio, veni, ventum, ire, 4.
παρουσιάζομαι. somnio obvċ-

nit alicui, ὄνειρεύεται τις τι,
παρουσιάζεται τι εἰς τὸν ὕπνον

τινός, βλέπει τις ὄνειρον.

obviam, ἐπίρρ. ιδ. obvius.

(obvius, a, um). obvium esse ἢ
obvius sum alicui ἀπαντῶ τινα,

συναντῶ τινα. obviam eo ali-
cui ἢ obvius sum alicui πη-

γάνω πρὸς ἀπάντησιν (συνάν-
τησιν) τινός. obviam venio

(ἡ exeo, progredior) ἐξέρχομαι εἰς ἀπάντησιν (συνάντησιν) τινος.
 ob - volvo, volvi, volūtum, ěre, 3. (ἐπι) καλύπτω, περικαλύπτω. occasio, ōnis, θ. εὐκαιρία.
 occāsus, ūs, ἀ. δύσις, αἱ δυσμαί.
 1. oc - cido, cidi, cāsum, ěre, 3. πίπτω, δύομαι. sol occidens ὁ δύων ἥλιος, ἡ δύσις (τοῦ ἡλίου).
 2. oc - cido, cidi, cīsum, ěre, 3. κατακόπτω, φονεύω.
 oc - cūpo, 1. καταλαμβάνω. oculus, i, ἀ. ὀφθαλμός.
 odium, īi, οὐ. μῖσος.
 odor, ōris, ἀ. ὀσμή, ἄρωμα.
 of - fendo, ndi, nsum, ěre, 3. ἐν-τυγχάνω, εὐρίσκω, προσκρόπτω, προσκρούω, ὑβρίζω, λυπῶ, στενοχωρῶ.
 of - fero, obtūli, oblātum, offerre, ἀνώμ. προσφέρω.
 officium, īi, οὐ. ἔργον, καθῆκον.
 olim, ἐπίρρ. ποτέ, ἡμέραν τινά.
 o - mitto, mīsi, missum, ěre, 3. παραλείπω.
 omnis, e, πᾶς, ὅλος.
 ops, (ἄχρηστ. ἡ ὄνομ. καὶ δοτ. ἐν.), γεν. opis, αἰτ. opem, θ. δύνამις, βοήθεια. πληθ. ἰδ. opes. opes, opum, πληθ. θ. στρατιωτικαὶ δυνάμεις.
 oppidum, i, οὐ. πόλις.
 op - primo, pressi, pressum, ěre, 3. καταστρέφω, καταπιέζω κα-

ταβάλλω.
 op - pugno, 1. πολιορκῶ.
 optimus, a, um, ἄριστος, ὁ καλύτερος (ὑπερθ. τοῦ bonus), ἰδ. melior.
 optio, ōnis, θ. ἐκλογή, αἵρεσις.
 opto, 1. ἐπιθυμῶ, εὐχομαι.
 opus, ěris, οὐ. ἔργον. Πληθ. opera, στρατιωτικὰ ἔργα καὶ ἐπιχειρήσεις (πρὸς ἐκπολιόρκησιν). opus est mihi aliquā re ἔχω ἀνάγκην τινὸς (πράγματος).
 orator, ōris, ἀ. ῥήτωρ, πρεσβευτής, ἀπεσταλμένος, (μεσάζων διαπραγματεύσεων).
 orbus, a, um, (ἐστερημένος), ὀρφανός.
 ordo, īnis, ἀ. τάξις, αἱ τάξεις τοῦ στρατοῦ, σειρά.
 ortus, sum, īri, 4. ἀποθ. ἐγείρομαι, ἀνατέλλω, κατάγομαι. sol oriens ὁ ἀνατέλλων ἥλιος, ἡ ἀνατολή.
 ornamentum, i, οὐ. κόσμημα, στόλισμα.
 ornatus, ūs, ἀ. κόσμος, στολισμός, ἐνδυμασία, στολή.
 orno, 1. κοσμῶ, στολίζω.
 oro, 1. παρακαλῶ, ἱκετεύω, ἐπιμόνως ζητῶ.
 os, oris, οὐ. στόμα, πρόσωπον.
 ostendo, ndi, ntum, ěre, 3. δεικνύω.
 ostento, 1. (ἐπι) δεικνύω συχνάκις.
 otiosus, a, um, ἀπράγμων, ἀργός.

olŭm, ŭi, οὐ. ἄνεσις, ἀνάπαυστι,
σχολή.
ovans, μτχ. τοῦ ἀχρ. ονο, 1. (ἐκ-
δηλῶ τὴν χαράν μου διὰ κραυγῶν
καὶ σχημάτων), τελῶ τὸν
μικρὸν θρίαμβον, εἶμαι ὑπερή-
φανος.

P

paciscor, pactus, sum, pacisci,
3. ἀποθ. συνθήκην ποιῶμαι, συν-
θηκολογῶ.

pactus, ἰδ. paciscor καὶ pango.
paene, ἐπίρρ. σχεδόν.

palam, ἐπίρρ. δημοσίᾳ, φανεῶς.
palpēbrae, ārum, πληθ. θ. βλέ-
φαρον, βλέφαρα.

paludamentum, i, οὐ. γλαμύς
(στρατιωτικὴ τῶν στρατηγῶν
καὶ ἀνωτέρων ἀξιωματικῶν).

pālus, i, ἄ. πάσσαλος, σκόλοψ,
(παλοῦκι).

palus, ūdis, θ. ἔλος, τέλμα.

pando, ndi, passum, ēre, 3. λύω.

pango, pepīgi, pactum, ēre, 3.
(καθ)ορίζω, συμφωνῶ.

panis, is, ἄ. ἄρτος. panis secun-
darius ἄρτος ὑπομέλας, (ψωμί
ὀλίγο μαῦρο).

pār, paris, ἴσος, ὅμοιος, τῶν αὐ-
τῶν δυνάμεων, ισόπαλος.

parabŭlis, e, εὐαπόκτητος, εὐκτη-
τος, εὐπόριστος, εὖωνος.

parco, perecei, —, ēre, 3. φεί-

δομαι.

parcus, a, um, φειδωλός, ποιού-
μενος φειδωλὴν χρῆσιν.

pārens, ntis, ἄ. (ὁ τεκῶν κυρίως
μτχ. τοῦ parŭo), πατήρ. Πληθ.

parentes, um, ἄ. θ. οἱ γονεῖς
(πατήρ καὶ μήτηρ.)

pārēo, ŭi, —, ēre, 2. ὑπακούω,
πείθομαι.

pārŭo, pepēri, partum, ēre, 3.
γεννῶ, κτῶμαι, παρασκευάζω.

parīter, ἐπίρρ. ἐξ ἴσου, ὁμοίως.

pārō, 1. παρασκευάζω.

parcidŭm, i, οὐ. πατροκτο-
νία.

pars, partis, θ. μέρος, πρόσωπον
(ῥὸ λ ο ς), μερίς, κόμμα (πληθ.).

parum, ἐπίρρ. ὀλίγον (συγκρ.
minus, ὑπερθ. minŭm).

parvŭlus, a, um, πολὺ μικρός.
Οὐσ. parvŭlus, i, ἄ. μικρὸν
παιδίον, τὸ νεογνόν.

parvus, a, um, μικρός.

passim, ἐπίρρ. σποράδην, ἔνθα
καὶ ἔνθα, πανταχοῦ.

pastor, ōris, ἄ. ποιμήν.

pater, tris, ἄ. πατήρ. Πληθ. pa-
tres, um, οἱ πατρίκιοι, οἱ εὐ-
γενεῖς, οἱ Συγκλητικοί.

paternus, a, um, πατρικός, τοῦ
πατρός.

patiēns, ntis, ἐπίθ. (κυρίως μτχ.
τοῦ patior) ὑπομονητικός, καρ-
τερικός.

patŭor, passus sum, pati, 3. ἀπόθ.
πάσχω, ὑπομένω.

patrīa, ae, θ. πατρίς.

patricīus, a, um, πατρίκιος.

patrimonīum, īi, οὐ. ἡ πατρώα,
ἡ πατρόθεν (κληρονομηθεῖσα)
περιουσία, ἡ περιουσία (ἐν
γένει).

patrōnus, i, ἀ. συνήγορος, σύνδι-
κος, ὑπερασπιστής.

pāuci, ae, a, (κατὰ πληθ.) ὀλί-
γοι, εὐάριθμοι.

paulātim, ἐπίρρ. κατὰ μικρόν.

paulo, ἐπίρρ. ὀλίγον, μικρόν. Ἰδ.
post.

pāuper, ēris, πένης, πτωχός, ἐνδεής.

paupertas, ātis, θ. πενία, πτω-
χεία, ἐνδεια.

pavor, ōris, ἀ. φόβος, τρόμος.

pax, pacis, θ. εἰρήνη.

peccātum, i, οὐ. ἁμάρτημα,
σφάλμα.

pecco, 1. σφάλλομαι, ἁμαρτάνω.

pecuniā, ae, θ. ἀργύριον, χρή-
ματα.

pecus, ōris, οὐ. (ἀγέλη κτηνῶν),
κτήνη, ποίμνια.

pediculāris, e, φθειρικός, φθει-
ρογόνος. Ἰδ. λ. morbus.

pel - līcīo, lexi, lectum, ēre, 3.
προσελκύω, δελεάζω.

pello, pepūli, pulsum, ēre, 3.
ώθω, ἐκβάλλω, ἐκδιώκω.

penātes, īum, πληθ. ἀ. πατρῷοι
θεοί, τοῦ οἴκου θεοί.

per, πρόθ. μετ' αἰτ. διά, ἀνά, ἐξ
αἰτίας (χάρις εἰς).

per - āgro, 1. διέρχομαι, βαί

νω, ἀνά...

per - amoenus, a, um, πᾶν τερ-
πνός, πολὺ εὐχάριστος.

per - cello, cūli, culsum, ēre, 3.
καταβάλλω, ἀνατρέπω, κατα-
πλήττω.

per - contor, ātus sum, āri, 1.
ἀποθ. πυθάνομαι, (ἐρωτῶ νᾶ
μάθω).

percussor, ōris, ἀ. φονεύς, δο-
λοφόνος.

per - cūtīo, ussi, ussum, ēre, 3.
κτυπῶ, πλήττω, καταβάλλω.

perditus, a, um, ἀπολωλώς, ἐξώ-
λης, διεφθαρμένος.

perdo, dīdi, dītum, ēre, 3. διχ-
φθεῖρω, καταστρέφω.

per - dūco, xī, ctum, ēre, 3. ἄγω,
ὁδηγῶ.

peregrīnus, a um, ξένος, μὴ ἐγ-
χώριος.

per - ēo, īi, —, īre, ἀπόλλυμαι,
(χάνομαι).

per - fīcīo, fēcī, fectum, ēre, 3.
κατορθώνω, περαίνω.

per - fidīa, ae, θ. ἀπιστία.

per - fīdus, a, um, ἄπιστος.

per - fōdīo, fōdi, fossum, ēre, 3.
διαπερῶ, (δι' αἰχμηροῦ ὀργά-
νου).

per - fugīo, fūgi, —, ēre, 3. κα-
ταφεύγω.

pergo, perrexi, perrectum, ēre,
3. προχωρῶ, σπεύδω. perge χώ-
ρει (ἐμπρός, ὕπαγε).

pericūlum, i, οὐ. κίνδυνος.

- peritīa, ae, θ. ἐμπειρία.
 per - mitto, mīsi, missum, ēre, 3. ἐπιτρέπω.
 pernīciēs, ēi, θ. ὀλεθρος, κατα-
 στροφή.
 pernīciōsus, a, um, ὀλέθριος,
 καταστρεπτικός.
 perpetūō, ἐπίρρ. συνεχῶς, διη-
 νεκῶς.
 perpetūus, a, um, συνεχῆς, δια-
 κῆς. in perpetūum εἰς τὸ διη-
 νεκές, ἰσοβίως.
 per - saepe, ἐπίρρ., πάνυ πολλάκις,
 πολὺ συχνάκις, συχνότατα.
 per - sēquor, cūsum, sēqui,
 3. ἀποθ. (κατα)διώκω.
 per - solvo, solvi, solūtum, ēre,
 3. ἀποτίνω, καταβάλλω (πλη-
 ρώνω), ἀποδίδω.
 per - stringo, nxi, ctum, ēre, 3.
 (σφίγγω ἰσχυρῶς), καταλαμ-
 βάνω.
 per - turbo, 1. διαταράττω.
 per - vēnīo, vēni, ventum, īre, 4.
 φθάνω.
 pessīmus, a, um, χείριστος, ἐγ-
 κληματικός (τὸ θετικὸν ma-
 lus).
 peto, īvi (ῆ īi), ītum, ēre, 3.
 ζητῶ, ταχέως ἔρχομαι, σπεύδω
 εἰς...
 pharētra, ae, θ. φαρέτρα.
 philosōphus, i, ἀ. φιλόσοφος.
 piētas, ātis, θ. εὐσέβεια.
 pīla, ae, θ. σφαῖρα.
 pīlus, i, ἀ. θρίζ.
 pinguis, e, παχὺς.
 piscicūlus, i, ἀ. ἰχθύδιον, μικρὸς
 ἰχθὺς (ψαράκι).
 placēo, ūi, ītum, ēre, 2. ἀρέσκω.
 placet, ūit, ēre, 2. ἀπροσ. δο-
 κεῖ, φαίνεται καλόν.
 placīdē, ἐπίρρ. ἡσυχῶς, ἡρέμως,
 πράως.
 plāga, ae, θ. πληγή, τραῦμα,
 κτύπημα.
 plāusus, us, ἀ. ἐπιδουκιμασία,
 ἐπευφημία, ἔπαινος.
 plebēius (πρόφ. plebejus), a, um,
 πληβεῖος.
 plebs, bis, θ. ἡ πληθὺς, ὁ πολὺς
 ὄχλος.
 plerīque, pleraeque, plerāque,
 πλεῖστοι, οἱ πολλοί, (ὁ μεγάλυ-
 τερος ἀριθμὸς).
 plumbum, i, οὐ. μόλυβδος.
 plurīmus, a, um, (ὑπερθ. τοῦ
 multus) πλεῖστος. Πληθ. pluri-
 mi, ōrum, οἱ πλεῖστοι.
 plūs, ἐπίρρ. πλέον, περισσότερον.
 podāgra, ae, θ. ποδάγρα, ἄρ-
 θροῖτις.
 poena, ae, θ. ποινή.
 pompa, ae, θ. πομπή.
 pondo, (κυρ. ἀφαιρ. τοῦ ἀχρ.
 pondus, γεν. pondi) ἔπομ. κατὰ
 λέξιν = (κατὰ) τὸ βάρος. Ὡς
 οὐς. ἄκλ. (συνηθέστερον μὲ ἀ-
 ριθμητ. κατὰ παράλειψιν τῆς λέ-
 ξεως libra) = λίτρα (ῆτοι 327,
 45 γραμμ., περ. 1/3 τοῦ
 κιλοῦ).

pondus, ěris, οὐ. βάρος.

pōno, posūi, positum, ěre, 3. τίθηναι, τοποθετῶ, ιδρύω, θεωρῶ. castra ponere στρατοπεδεύω. ob oculos ponere θέτω πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν.

pons, ntis, ἄ. γέφυρα.

pontīfex, ěcis, ἄ. ποντίφιξ.

populāris, e, τοῦ λαοῦ, δημοτικός, δημοφιλής. οὐσ. populāres, ĩum, οἱ ἐπιχώριοι.

popūlus, i, ἄ. δῆμος, λαός, ἔθνος.

porta, ae, θ. πύλη.

porto, 1. φέρω, κομίζω.

posco, poposci, —, ěre, 3. ζητῶ, ἐπιζητῶ.

possum, potūi, posse, δύναμαι.

post, πρόθ. μετ' αἰτ. μετὰ (καὶ αἰτ.). Ἐπίρρ. paulo post ὀλίγον ἔπειτα, ὀλίγον βραδύτερον, μικρὸν μετὰ ταῦτα.

postēā, ἐπίρρ. ἔπειτα, βραδύτερον, ἐν τοῖς ἑξῆς.

postērus, a, um, ὁ ὕστερος, ὁ μετέπειτα. οὐσ. postēri, ōrum, ἄ. οἱ ἐπιγενόμενοι, οἱ ἀπόγονοι. in postērum εἰς τὸ μέλλον.

postis, is, ἄ. παραστάς, σταθμὸς (θύρας).

postēri, ōrum, ἰδ. posterus.

postquam, σύνδ. ἀφού.

postrēmo, ἐπίρρ. ἐπὶ τέλους, εἰς τέλος.

postūlo, 1. (ἀπ)αιτῶ, ζητῶ, ἀξιῶ.

potentīa, ae, θ. δύναμις, ἰσχύς.

potestas, ātis, θ. δύναμις, ἐξου-

σία, ἄδεια.

potīor, ĩtus sum, ĩri, 4. ἀποθ. γίνομαι κύριος.

prae, πρόθ. μετὰ ἀφαιρ. πρό, ἐν συγκρίσει πρὸς, ὑπὲρ (αἰτ.), ἔνεκα.

prae - acūtus, a, um, πολὺ ὠξυμένος, αἰχμηρότατος.

praebeō, ūi, ĩtum, ěre, 2. παρέχω.

praeceptor, ōris, ἄ. διδάσκαλος.

prae - cīdo, cīdi, cīsum, ěre, 3. ἀποτέμνω.

prae - cīno, cecinūi, —, ěre, 3. πορεύομαι ἄδων, προάδω.

prae - cīpīo, cēpi, ceptum, ěre, 3. ἐντέλλομαι, παραγγέλλω, διδάσκω.

prae - cipīto, 1. κρημνίζω.

praecipūē, ἐπίρρ. μάλιστα, κυρίως, κατ' ἐξοχήν.

praecipūus, a, um, κυριώτατος, (κυριώτερος).

prae - clāre, ἐπίρρ. μάλα λαμπρῶς, εἰς τὴν ἐντέλειαν.

praeco, ōnis, ἄ. κῆρυξ.

praeda, ae, λεία, λάφυρα.

praeditus, a, um, (με ἀφαιρ.), κεκτημένος, ἔχων, προικισμένος.

praedo, ōnis, ἄ. ληστής.

praedor, ātus sum, āri, 1. ἀποθ. λεηλατῶ.

praefectus, i, ἄ. προϋστάμενος, διοικητής.

prae - fēro, tūli, lātum, ferre, ἀνῶμ. προτιμῶ, προκρίνω.

- prae - fīgo, fixi, fixum, ěre, 3. ἐμπήγνυμι, διαπερῶ.
 praemīum īi, οὐ. βραβεῖον, ἀμοιβή.
 praesens, ntis, ἐπίθ. παρών, εὐνοϊκός.
 praesīdīum, īi, οὐ. τμήμα στρατοῦ, φρουρά, φυλακή, ἐπικουρία, (ἀσφάλεια).
 praestans, ntis, ἐπίθ. (κυρ. μτχ. praesto), προέχων, υπερέχων, υπέρτερος, ἀνώτερος.
 prae - sto, stīti, stītum, stāre, 1. προέχω, υπερέχω, (ἀνα)δεικνύω, προσφέρω, παρέχω.
 prae - sum, fūi, esse, εἶμαι παρών. 2) μετὰ δοτ. = εἶμαι ἀρχηγός, προϊσταμαι.
 praeter, πρόθ. μετ' αἰτ. ἐκτός, παρὰ (μετ' αἰτ.).
 praeter - ěo, īi, ītum, īre, παρέρχομαι, παρατρέχω.
 praeterītus, a, um, ἐπίθ. (κυρ. μτχ. praetereo), παρελθών.
 praetor, ōris, ἀ. πραίτωρ, στρατηγός.
 prae - valīdus, a, um, λίαν ισχυρός.
 prae - vēnio, vēni, ventum, īre, 4. προηγοῦμαι, ἔρχομαι πρότερον, προλαμβάνω, προφθάνω.
 prae - vīděo, vīdī, vīsum, ěre, 2. προσρῶ, προβλέπω.
 pratum, ī, οὐ. λειμὼν (λιβάδι).
 pravus, a, um, διεστραμμένος, φαῦλος.
 precor, cātus sum, āri, 1. ἀποθ. εὐχομαι, (ζητῶ παρὰ τινος).
 premo, pressi, pressum, ěre, 3. πιέζω.
 pretiōsus, a, um, πολύτιμος.
 pretīum, īi, οὐ. ἀμοιβή, τιμή, ἐξαγόρασμα, λύτρα.
 prīmō, καὶ prīmum, ἐπίρρ. (κατὰ) πρῶτον.
 prīmus, a, um, (ὕπερθ. τοῦ συγκρ. prior) πρῶτος.
 princeps, īpis, πρῶτος. 2) ὁ κατέχων τὴν πρώτην θέσιν (τάξι), ὁ πρόκριτος.
 prior, prius, πρότερος, πρῶτος (ἐκ δύο).
 prius, ἐπίρρ. συγκρ. πρότερον.
 priusquam, σύνδ. πρὶν ἤ.
 privātus, a, um, ἴδιος, ιδιωτικός, τοῦ ιδιώτου.
 privo, 1. στέρῶ.
 pro, πρόθ. μετ' ἀφαιρ. πρό, υπέρ, ἀντί.
 probō, 1. (ἐπι)δοκιμάζω, ἀποδέχομαι, ἐγκρίνω.
 probus, a, um, χρηστός, ἔντιμος.
 pro - cēdo, cessi, cessum, ěre, 3. προβαίνω, χωρῶ.
 procērus, a, um, ὑψηλός.
 pro - clāmo, 1. (ἀνα)κραυγάζω, ἀναφωνῶ.
 prod - ěo, īi, ītum, īre, προχωρῶ, ἐμφανίζομαι.
 prodītio, ōnis, θ. προδοσίς.
 prodītor, ōris, ἀ. προδότης.

pro - dūco, xi, ctum, ěre, 3. πα-
ρατείνω, μηχανώνω.
proelĭum, ĭi, ου. μάχη, συμ-
πλοκή.
pro - fĕro, tŭli, lātum, ferre, ανώμ.
προυσιάζω, κομίζω (έξω).
pro - fĭcĭo, fĕci, fectum, ěre, 3.
κατορθώνω, προκόπτω, (κερ-
δίζω).
pro - ficiscor, fectus sum, i, 3.
άποθ. πορεύομαι, αναχωρώ,
απέρχομαι.
pro - fŭgĭo, fŭgi, —, ěre, 3. κατα-
φεύγω.
pro - fŭsus, a um, επίθ. (κυρ.
μτχ. profundor), άφθονος, ά-
φειδής.
pro - grĕdĭor, gressus sum, grĕ-
di, 3. άποθ. προχωρώ, προβαί-
νω, βαδίζω.
pro - hĭbĕo, ŭi, ĭtum, ěre, 2. έμ-
ποδίζω, κωλύω.
pro - ĭcĭo (προφ. projicio), iĕci,
iectum, ěre 3. ρίπτω (έμπρός),
προβάλλω.
pro - lābor, lapsus sum, lābi, 3.
άποθ. προσλισθαίνω, (κατα)-
πίπτω.
pro - mĭnĕo, ŭi, —, ěre, 2. προκύ-
πτω, προέχω.
pro - mitto, mĭsi, missum, ěre, 3.
ύπισχνοῦμαι.
promptus, a, um, επίθ. (κυρ.
μτχ. promo), έτοιμος, πρόχει-
ρος, πρόθυμος, δραστήριος.
prope, επίρρ. έγγύς, πλησίον, (ιδ.

propius καὶ proxime). 2) πρόθ.
μετ' αίτ. έγγύς, πλησίον.
propĕrĕ, επίρρ. έσπευσμένως, τα-
χέως.
propĕro, 1. σπεύδω.
propinquus, a, um, πλησίον ών,
συγγενής.
propĭor, propĭus, συγκρ. επίθ.
έγγύτερος, πλησιέστερος.
propĭus, επίρρ. συγκρ. έγγύτε-
ρον, πλησιέστερον.
pro - pōno, posŭi, posĭtum, ěre,
3. αναρτῶ, δημοσιεύω (τοιχο-
κολλῶ).
propter, πρόθ. μετ' αίτ. διά (μετ'
αίτ.), ένεκα.
pro - rōgo, 1. παρατείνω.
pro - scrĭbo, scripsi, scriptum,
ěre, 3. προγράφω.
proscriptĭo, ōnis, θ. προγραφή
(ή θέσις εκτός νόμου).
pro - silĭo, lŭi, —, ĭre, 4. αναπη-
δῶ (πηδῶ πρὸς τὰ έμπρός), εκ-
πηδῶ.
pro-sterno, strāvi, strātum, ěre,
3. καταβάλλω.
prosum, fŭi, prodesse, ώφελῶ,
λυσιτελῶ.
pro - vēho, vxi, vectum, ěre,
3. προκομίζω, εις τὰ πρόσω
κομίζω. Παθ. provĕhor, vec-
tus sum, vēhi, 3. ανάγομαι
(εκ τοῦ λιμένος).
provincia, ae, θ. έπαρχία.
provocatio, ōnis, θ. πρόκλη-
σις.

proxīmē, ἐπίρρ. (ὑπερθ. τοῦ prope), ἐγγύτατα, πολὺ ἐγγὺς (πλησίον).

proxīmus, a, um, ἐγγύτατος, πλησιέστατος, (ὑπερθ. τοῦ propior).

prudentīa, ae, θ. σύνεσις, γνώσις, σοφία.

publicē, ἐπίρρ. δημοσία, δημοσία δαπάνη, ἐξόδοις τοῦ κράτους.

publicus a, um, δημόσιος, τοῦ δημοσίου, (τοῦ κράτους).

pudor, ōris, ἄ. αἰδώς, αἰσχύνη, ἐντροπή.

puella, ae, θ. ἡ παῖς, ἡ παιδίσκη.

puer, puēri, ἄ. ὁ παῖς.

puerilis, e, παιδικός.

pugio, ōnis, ἄ. ἐγχειρίδιον, ξιφίδιον.

pūgna, ae, θ. μάχη.

pūgno, 1. μάχομαι, πολεμῶ.

pugnātum est (ἀπρόσ.) πόλεμος ἐγένετο, ἐπολέμησαν.

puleher, chra, chrum, ὡραῖος.

pulvis, ĩris, ἄ. κόνις (σκόνη).

pungo, pupūgi, punctum, ěre, 3. (ἐπὶ πόνου), κεντῶ, νύσσω (σουβλίζω).

punīo, īvi, ītum, īre, 4. τιμωρῶ, ἐκδικουμαι.

purgo, 1. καθαρὸν ποιῶ τινά τινος.

me purgo ἀπολογοῦμαι.

purpūra, ae, θ. πορφύρα, ἡ πορφυρᾶ ἐσθῆς.

pūto, 1. νομίζω.

Q

quadraginta, ἀριθμ. τεσσαράκοντα.

quadrans, ntis, ἄ. μικρὸν νόμισμα, ὁ τετράς, ὁ κοδράντης, (τὸ τεταρτημόριον ἀσσαρίου).

quadrīmus, a, um, τετραετής.

quadrīngenti, ae, a, τετρακόσιοι.

quaero, sīvi, sītum, ěre, 3. ζητῶ. quaero ab aliquo ἐρωτῶ τινα.

quaestīo, ōnis, θ. ζήτησις, ζήτημα, δικαστικὴ ἀνάκρισις, ἐξέτασις.

quaestor, ōris, ἄ. ταμίης.

quaestūra, ae, θ. ταμιεία.

quaestus, ūs, ἄ. χρηματισμός.

quam, ἐπίρρ. 1) ἐρωτ. πόσον 2) ἀναφ. ὅσον (ἀντίστοιχον τοῦ tam = τόσον), ὥς, ὅσον τὸ δυνατὸν (μετὰ ὑπερθ. μετὰ τοῦ possum ἢ ἄνευ τοῦ possum). 3) μετὰ συγκρ. ἢ λέξιν ἐκφράζουσιν ἢ περιέχουσιν σύγκρισιν = ἡ.

quamdīū, ἐπίρρ. καὶ quam diū ὅσον χρόνον, ἐφ' ὅσον.

quamobrem, ἐπίρρ. (καὶ κεχωρισμένως quam ob rem), δι' ὃ, τούτου ἕνεκα, ὅθεν.

quamprīmus, ἐπίρρ. ὥς τάχιστα.

quamquam, σύνδ. εἰ καί, ἂν καί, καίτοι, καίπερ.

quam - vis, σύνδ. ἂν καί, εἰ καί.

quando, σύνδ. ὅποτε. quando quīdem ἐπειδὴ περ, ἐπειδὴ (ἢ ἀφοῦ) βεβαίως.

quanquam, ιδ. quamquam.

quantus, a, um, ὅσος, ὑπόσος.

qua - propter, ἐπίρρ. τίνος ἕνεκα, οὗ ἕνεκα, δι' ὅ.

quā - rē, ἐπίρρ. διατί, ὅθεν.

quartus, a, um, τέταρτος.

qua - si, ἐπίρρ. καὶ σύνδ. ὥσπερ, οἷον, ὥσει, ὥσάν.

quater, ἐπίρρ. τετράκις, (τέσσαρας φορές).

quattūor, ἀριθ. ἐπίθ. ἄκλ. τέσσαρες.

- que, σύνδ. (ἐγκλιτ. πάντοτε ἡνωμένος μὲ λέξιν) τε, καί.

questus, ūs, ἄ. μέμψις, μομφή, ὀδυρμός.

1. qui, quae, quod, ἄντων. (γεν. cuius, δοτ. cui), τίς ; ποῖος ; ὅς, ὁ ὁποῖος.

2. quī (ἀντί quo), ἐπίρρ. (κυρ. ἀφαίρ. ἀρχαία τῆς ἀντ. qui καὶ quis) πῶς.

quia, σύνδ. ἐπειδὴ, διότι.

quicumque, quaecumque, quodcumque, ὅστιςδὴποτε.

quid, οὐ. (ἐν. τῆς ἐρωτ. ἀντ. quis, τίς ; τί ; 2) ὡς ἐπίρρ. εἰς τί ; διατί.

qui - dam, quaedam, quiddam καὶ ἐπίθ. quoddam, τις τι (γνωστός μὲν ἀλλὰ μὴ ῥητῶς κατονομαζόμενος ὑπὸ τοῦ γρά-

φοντος ἢ λέγοντος).

quidem, ἐπίρρ. βεβαίως. ne...

quidem οὐδέ... βεβαίως.

qui - nam, ιδ. quisnam.

quid - nī, ἐπίρρ. διατί δέν, πῶς δέν;

quīescō, ēvi, ētum, ēre, 3. ἡσυχάζω, ἀναπαύομαι.

quīētus, a, um, ἡσυχός, ἡρεμός.

quīn, σύνδ. ὅστις οὐ, ὥστε (νὰ) μὴ, ὥστε μὴ (ιδ. dubito, dubius). 2) μὲ προστακτ. = ἄλλὰ (δὴ).

quippe, ἐπίρρ. ἄτε, ἄτε δὴ, ἐπειδὴ βεβαίως.

qui, quae, quid, τίς ; ποῖος ; 2) ἄντων. ὁρ. quis, quae καὶ qua, quid (μετὰ τὰς λ. si, nisi, num, ne).

quisnam, quāenam, quodnam καὶ quidnam, τίς οὖν ; τίς λοιπόν ;

quis - que, quaeque, quidque (καὶ ἐπίθ. quodque (ἕκαστος, πᾶς τις, πάντες).

quis - quis, —, quicquid ἢ quidquid (καὶ ἐπίθ. quodquod), ὅστιςδὴποτε.

1. quō ἐπίρρ. (ἐπὶ κινήσεως) ὅποι, εἰς ποῖον μέρος, ὅπου.

2. quō, σύνδ. (πρὸ συγκριτ.) ἵνα, ὅπως. 2) ὅσῳ, ὅσον.

quoad, σύνδ. ἕως, ἐφ' ὅσον.

quod, σύνδ. ὅτι, διότι.

quoque, ἐπίρρ. ἐπίσης, καί.

quorsum (= quoversum) ἐπίρρ. πρὸς τί.

R

rapīna, ae, θ. ἀρπαγή.

rapīo, pūi, ptum, ěre, 3. ἀρπά-
ζω, ἀπάγω.

rarus, a, um, σπάνιος.

ratus, ιδ. reor.

re - bello, 1. ἐπαναστατῶ.

re - cīpīo, cēpi, ceptum, ěre, 3.

(ἀνα)λαμβάνω, δέχομαι.

re - concilīo, 1. διαλλάττω, συμ-
φιλιῶ.

rectē, ἐπίρρ. ὀρθῶς, δικαίως.

recupēro, 1. ἀνακτῶ(μαι), ἀναλαμ-
βάνω.

re - cūso, 1. ne... ἀρνούμαι νά...,
δὲν θέλω νά...

red-do, dīdi, dītum, ěre, 3. ἀπο-
δίδω. salutem ἀνταποδίδω τὸν
χαιρετισμόν, ἀντιχαιρετίζω. lit-
teras ἐγχειρίζω ἐπιστολήν.

red - ěo, īi, ītum, īre, ἐπανέρχο-
μαι. redeo in gratiam cum ali-
quo συμφιλιούμαι πρὸς τινα.
(μτχ. ἐνεστ. redīens, γεν. re-
deuntis).

redīmīo, īvī, ītum, īre, 4. στε-
φανῶ.

red - īmo, ēmi, emptum, ěre, 3.
ἐξαγοράζω, σφάζω ἀντὶ λύτρων.

red - intēgro, 1. ἀνανεῶ.

redītus, ūs, ἀ. ἐπάνοδος.

re - dūco, duxi, ductum, ěre, 3.
ὀδηγῶ ὀπίσω, ἐπανάγω, ἐπα-
ναφέρω.

re - fěro, rettūli, relātum, referre,

ἀνὸμ. ἄγω, ἀπονέμω, ἀποδίδω, κο-
μίζω, ἐπανακομίζω, ἐπαναφέρω,
φέρω (ἐπὶ καὶ γεν.). gratiam
ἀποδίδω τὴν ὀφειλομένην χά-
ριν.

regālis, e, βασιλικός.

regiūs, a, um, βασιλικός, τοῦ
βασιλέως.

regno, 1. βασιλεύω.

regnum, i, οὐ. βασιλείον, βασιλεία.

rego, rexi, rectum, ěre, 3. (δι)-
ευθύνω.

re - gredīor, gressus sum, grēdi.
3. ἀποθ. ἐπιστρέφω, ἐπανέρχο-
μαι.

relābor, lapsus sum, i, 3. ἀποθ.
ἐπανέρχομαι (εἰς τὴν κοίτην
μου), ἐπαναχωρῶ.

religiō, ōnis, θ. (θρησκεία, εὐλά-
βεια), συνείδησις.

religiōsus, a, um, ἱεροπρεπής.

relinquo, liqui, licium, ěre, 3.
(ἐγ)καταλείπω.

reliquiae, ārum, θ. πληθ. τὰ
λείψανα.

reliquus (πρόφ. reliqvus), a,
um, λοιπός, ὑπόλοιπος.

remediūm, īi, οὐ. ὅ, τι χρησιμεύει
πρὸς ἰασιν, ἵαμα, φάρμακον.

re - mitto, mīsi, missum, ěre, 3.
ἀφίημι, χαλαρώνω, ἀφίνω ἐλευ-
θερον, ἐλαττώνω, μετριάζω. a-
nimum ad otium ἀνεσιν τῇ
ψυχῇ (εἰς τὸ πνεῦμα) παρέχω,
(παραιτοῦμαι τῶν ἀσχολιῶν
μου).

re - mōvēo, mōvī, mōtum, ēre,

2. ἀπομακρύνω, ἀφαιρῶ, αἶρω.
remunēror, ātus, sum, āri, 1.

ἀποθ. ἀνταποδίδω, ἀνταμείβω.

remus, i, ἀ. κώπη.

re - nōvo, 1. ἀνανεῶ.

re - nuntīo, 1. ἀναγγέλλω, ἀνα-
κηρύττω.

re - nūo, ūi, —, ēre, 3. ἀνανεύω.

reor, ratus sum, rēri, 2. ἀποθ.

λογίζομαι, νομίζω.

re - pello, pūli, pulsum, ēre, 3.

ἀποκρούω, ἀπωθῶ.

re - pendo, ndi, nsum, ēre, 3. ἀν-
τικαταβάλλω (π λ η ρ ὶ ο ν ω).

repentē, ἐπίρρ. αἴφνης, ἐξαίφνης,
ὅλως ἀπροσδοκῆτως.

re - pērio, reppēri, repertum, īre,
4. ἀνευρίσκω.

re - pēto, īvi (καὶ īi), ītum, ēre,

3. ζητῶ ὀπίσω (ὡς ὀφειλόμενον).

re - plēo, ēvi, ētum, ēre, 2. πλη-
ρῶ, (γεμίζω).

re - porto, 1. ἀποκομίζω.

re - prehendo, ndi, nsum, ēre, 3.

ψέγω, μέφομαι.

re - promitto, mīsi, missum, ēre,

3. ἀνθυπισχνοῦμαι, εἰς ἀντάλ-
λαγμα ὑπισχνοῦμαι.

repudiō, 1. ἀποποιοῦμαι, δὲν δέ-
χομαι, ἀποκρούω.

re - pugno, 1. ἀντιμάχομαι, ἀντι-
δρῶ.

res, rēi, 0. πρᾶγμα, γεγονός, ὑπό-
θεσις, περιουσία, κράτος.

re - scindo, scīdi, scissum, ēre,

3. ἀποκόπτω, ἀκυρῶ.

re - sēco, secūi, sectum, āre, 1.

(ἀπο)τέμνω.

re - sēro, 1. ἀνοίγω.

re - sisto, restīti, —, ēre, 3. ἀν-
θίσταμαι, ἐναντιοῦμαι.

re - spergo, rsi, rsum, ēre, 3. ῥά-
νω, ῥαντίζω.

re - spicīo, spexi, spectrum, ēre, 3.
παρατηρῶ.

re - spondeo, ndi, nsum, ēre, 2.

ἀποκρίνομαι, ἀνταποκρίνομαι.

re - sponsum, i, οὐ. ἀπόκρισις.

respublīca, καὶ res publīca, (γεν.
rei publicae), 0. πολιτεία.

re - stitūo, ūi, ūtum, ēre, 3. ἀπο-
καθίστημι, παλινορθῶ, ἐπανο-
ρθῶ.

re - sūmo, sumpsī, sumptum, ēre,
3. ἀναλαμβάνω. somnum ἀπο-
κοιμῶμαι.

re - tīnēo, ūi, tentum, ēre, 2. κρα-
τῶ, ἐμποδίζω.

re - vector, rti, καὶ reversus sum,
rti, 3. ἡμιαποθ., ἐπιστρέφω.

rex, regis, ἀ. βασιλεύς.

rhētor, ōris, ἀ. διδάσκαλος τῆς

ῥητορικῆς, ῥητοροδιδάσκαλος.

rīdeo, rīsi, rīsum, ēre, 2. γελῶ.

ripa, ae, 0. ὄχθη, κοίτη, ρεῖθρον.

risus, ūs, ἀ. γέλως.

robustus, a, um, ῥωμαλέος, εὖ-

ρωστος.

rogo, 1. ἐρωτῶ, ζητῶ, παρακαλῶ.

rogus, i, ἀ. πυρά.

rostra, ōrum, οὐ. πληθ. οἱ ἔμβο-

λοι, τὸ ἐν τῇ ἀγορᾷ βῆμα.

ruīna, ae, θ. ἐρείπιον.

ruo, rui, rutum, ěre, 3. ὀρμῶ.

rupes, is, θ. βράχος.

rustīcor, 1. ἀποθ. διαμένω ἐν τῇ ἐξοχῇ.

rustīcus, a, um, ἀγροτικός, γεωργικός.

S

sacer, cra, crum, ἱερός.

sacerdos, ōtis, ἀ. ἱερεύς.

sacrificium, īi, οὐ. ἱεροτελεστία, θυσία.

sacrum, i, οὐ. τὸ ἱερόν.

saepe, ἐπίρρ. πολλάκις, συγκρ.

saepius, ὑπερθ. saepissimē.

saepio, saepsi, saeptum, ĩre, 4. περιφράσσω, ὑπερασπίζω.

saevio, īi, ĩtum, ĩre, 4. ἀγριάζω, ἀγρίως προσφέρομαι (συμπεριφέρομαι).

saevitia, ae, θ. ἀγριότης, σκληρότης.

saltem, ἐπίρρ. τουλάχιστον.

saltus, ūs, ἀ. δάσος, νάπη.

salūbris (καὶ salūber), bre, σωτήριος.

salus, ūtis, θ. σωτηρία, 2) ὑγεία.

salūto, 1. χαιρετίζω.

salvus, a, um, σῶος, ἀβλαβής.

sanctus, a, um, ἀγνός, καθαρός, ἀδιάφθορος, ἐνάρετος.

sanguis, īnis, ἀ. αἷμα.

sapiens, ntis, ἐπίθ. (κυρίως μχτ. sapio), σοφός.

sapio, īi, —, ěre, 3. σωφρονῶ, ἔχω τὴν ὀρθὴν κρίσιν (τὸν κοινὸν νοῦν).

satelles, ĩtis, ἀ. δορυφόρος, (στρατιῶται περιστοιχοῦντες τὸν στρατηγόν).

satis, ἐπίρρ. ἀρκούντως, ἐπαρκῶς, καλῶς, (συγκρ. satius, καλύτερον).

saxum, i, οὐ. πέτρα, βράχος, μέγας λίθος.

schola, ae, θ. σχολή, σχολεῖον.

scio, scīvi, καὶ scīi, scītum, ĩre, 4. γινώσκω, γνωρίζω.

scipio, ōnis, ἀ. σκίπυον, σκῆπτρον (βακτηρία).

sciscitor, ātus sum, āri, 1. ἀποθ. ἐρωτῶ νὰ μάθω.

scriba, ae, ἀ. γραφεύς, λογιστής.

scribo, psi, ptum, ěre, 3. γράφω.

scutum, i, οὐ. ἀσπίς.

sē καὶ sēsē (αἰτ. καὶ ἀφαιρ. ἐν. καὶ πληθ. τοῦ sui), ἐαυτοῦ, ἐαυτῆς, ἐαυτῶν. sēcum = μεθ' ἐαυτοῦ, μεθ' ἐαυτῆς, μεθ' ἐαυτῶν.

se - cēdo, cessi, cessum, ěre, 3. ἀποχωρῶ.

se - cerno, crēvi, crētum, ěre, 3. χωρίζω, διακρίνω.

seco, cūi, ctum, (μχ. μέλ. secatūrus), āre, 1. τέμνω, κόπτω.

secreto, ἐπίρρ. μυστικῶς, ἐν ἀ-

πορρήτω.
 secundariūs, a, um, δευτερεύων,
 Ἰδ. panis.
 secundus, a, um, δεύτερος.
 se - cūris, is, (αἰτ. im, ἀφαιρ. i),
 θ. πέλεκυς.
 sed, σύνδ. ἀλλά.
 sedēcim, δέκα ἔξ.
 sedĉo, sēdi, sessum, ēre, 2. κά-
 θημαι.
 sedes, is, θ. ἔδρα, κατοικία.
 sed - itĭo, ōnis, θ. διχόνοια, στά-
 σις.
 sedulĭtas, ātis, θ. ὑπέρμετρος
 (δουλική, δουλοπρεπής), προθυ-
 μία.
 segnis, e, νωθρός.
 se - libra, ae, θ. ἡμίλιτρον, ἡμί-
 σεια λίτρα. Ἰδὲ pondo.
 sella, ae, θ. ἔδρα, δίφρος.
 semet, (ἐκ τοῦ se + ἐγκλιτ.-met)
 αὐτὸς ἑαυτόν, αὐτοὶ ἑαυτούς = se.
 semper, ἐπίρρ. ἀεί, πάντοτε.
 sempiternus, a, um, αἰώνιος,
 παντοτινός.
 senātor, ōris, ἀ. συγκλητικός.
 senātus, ūs, ἀ. σύγκλητος.
 senecta, ae, θ. καὶ senectus, ū-
 tis, θ. γῆρας. ad summam se-
 nectutem μέχρι βαθυτάτου γή-
 ρατος.
 senectus, ἰδ. senecta.
 senex, senis, ἐπίθ. γέρων. Οὐσ.
 ἀ. ὁ γέρων.
 senĭor (συγκρ. τοῦ senex), γε-
 ροντότερος, πρεσβύτερος, πρέ-

σβύτης.
 sententiā, ae, θ. γνώμη.
 sentĭo, nsi, nsum, ĭre, 4. ἐννοῶ,
 κατανοῶ.
 separātĭm, ἐπίρρ. χωρίς, χωρι-
 στά.
 sepeliō, ĭvi, pultum, ĭre, 4. θά-
 πτω.
 septem, ἀριθ. ἄκλ. ἑπτά.
 septĭmus, a, um, ἑβδομος.
 septuagesĭmus, a, um, ἑβδομη-
 κοστός.
 sepulcrum, i, οὐ. τάφος.
 sepultūra, ae, θ. ταφή, τάφος.
 sequens, ntis, ἐπίθ. (μτχ. τοῦ
 ἀποθ. sēquor), ἐπόμενος, ἀκό-
 λουθος.
 sēquor, cūtus sum, sēqui, 3. ἀ-
 ποθ. ἔπομαι, ἀκολουθῶ.
 sermo, ōnis, ἀ. ὁμιλία, λόγος,
 διάλογος.
 seriō, ἐπίρρ. σοβαρῶς, σπου-
 δαίως.
 certa, ōrum, οὐ. πληθ. στέφανος,
 πλέγμα ἔξ ἀνθέων (γιρλάνδα).
 servo, 1. (δια)φυλάττω, τηρῶ.
 servus, i, ἀ. δοῦλος.
 sēsē, ἰδ. sē.
 sestertĭus, ĭi, ἀ. σηστέριος (νό-
 μισμα).
 seu καὶ sive, σύνδ. εἴτε. sive...
 sive, seu... seu εἴτε... εἴτε.
 sevĕrus, a, um, αὐστηρὸς.
 sex, ἄκλ. ἕξ.
 sexaginta, ἄκλ. ἑξήκοντα.
 sextĭlis, is, (κατὰ παράλειψιν τοῦ

mensis), ἄ. ὁ ἕκτος ἀπὸ Μαρτίου μην (ὁ ὕστερον Αὐγούστος κληθεὶς).

sextus, a, um, ἕκτος.

sī, σύνδ. εἰ, ἄν, ἄν.

sic, ἐπίρρ. οὕτω(ς), τοιοῦτοτρόπως (ἔτσι).

sica, ae, θ. ἐγχειρίδιον, ξιφίδιον.

siccum, i, οὐ. τὸ ξηρόν, ἡ ξηρά.

sicut καὶ sicūti, ἐπίρρ. ὥς, καθώς.

significo, 1. δηλῶ, σημαίνω.

signo, 1. σημειῶ, χαράττω, κόπτω. signatum argentum νόμισμα ἀργυροῦν.

signum, i, οὐ. σημεῖον, σημαία, ἄγαλμα.

silentium, īi, οὐ. σιγή, σιωπή.

similis, e, ὅμοιος.

similitudo, īnis, θ. ὁμοιότης.

simul, ἐπίρρ. ἅμα, συγχρόνως, (διὰ μιᾶς).

simulo, 1. ὑποκρίνομαι, προσποιούμαι.

sin, σύνδ. ἐὰν δέ, ἐὰν τοῦναντίον.

sine, πρόθ. μετ' ἀφαιρ. ἄνευ, χωρίς.

singularis, e, μοναδικός.

singuli, ae, a, ἐπίθ. πληθ. ἕκαστος, εἰς ἕκαστος, ἅνα ἓνα.

sinister, tra, trum, ἀριστερός.

sive, id. seu.

soboles, id. suboles.

sobrius, a, um, θ. νηφάλιος.

socer, eri, ἄ. πενθερός.

societas, ātis, θ. ἡ μεταξὺ λαῶν πολιτικὴ ἐπικοινωνία, ἔνωσις,

πολιτικὴ φιλία (πολιτικαὶ σχέσεις), συμμαχία.

socius, a, um, σύμμαχος.

sodālis, e, ἑταῖρος, φίλος.

sol, solis, ἄ. ἥλιος.

solēo, solitus sum, ēre, 2. ἡμιαπ., εἴωθα, συνηθίζω.

solidus, a, um, στερεός, στερεός, μόνιμος.

solitarius, a, um, ἐρημικός.

solitudo, īnis, θ. ἐρημία.

solitus, a, um, εἰωθός, συνήθης.

sollemnis, e, νενομισμένος, ἐορταστικός, ἐπίσημος, πανηγυρικός.

solum, ἐπίρρ. μόνον. non solum sed etiam, οὐ μόνον ἀλλὰ καί.

solus, a, um (γεν. solius, δοτ. soli), μόνος.

solvo, solvi, solutum, ēre, 3. λύω.

somnium, īi, οὐ. ὄνειρον.

somnus, i, ἄ. ὕπνος.

sonitus, ūs, ἄ. ἤχος, πάταγος.

sono, ūi, itum, āre, 1. (μτχ. μέλ. sonāturus), ἡχῶ, σαλπίζω, (παίζω).

soror, ōris, θ. ἀδελφή.

sors, sortis, θ. κληρὸς, τύχη.

spatium, īi, οὐ. διάστημα χρόνου ἢ τόπου.

species, ei, θ. πρόφασις, πρόσχημα.

speculum, i, οὐ. κάτοπτρον.

spectaculum, i, οὐ. θέαμα.

spectator, ōris, ἄ. θεατής.

specto, 1. θεῶμαι.
 sperno, sprevi, spretum, ěre, 3.
 κατάφρονῶ.
 spēs, ei, θ. ἐλπίς.
 spirītus, ūs, ἄ. πνεῦμα, ὑπερ-
 φάνεια, οἷησις.
 spolīum, īi, οὐ. συνήθ. πλ.ηθ.
 λάφυρα, σκυῶλα.
 spondēo, sponōdi, sponsum,
 ěre, 2. ἐγγυῶμαι.
 sponsus, i, ἄ. μνηστῆρ.
 sponte, ἐπίρρ. (κυρίως ἀφαιρ.
 τοῦ ἀχρήστου spons), ἐκουσίως.
 sponte suā, ἀφ' ἑαυτοῦ, ἀφ'
 ἑαυτῶν, ἀθροισμῶς, ἐκουσίως.
 spretus, īd. sperno.
 statim, ἐπίρρ. παρευθύς, παρ-
 χρῆμα.
 statīo, ōnis, θ. θέσις, φρουρά.
 statūa, ae, θ. ἀνδριάς.
 statūo, ūi, ūtum, ěre, 3. ἰδρύω,
 ἀποφασίζω.
 statūra, ae, θ. ἀνάστημα.
 stimūlus, i, ἄ. = clavus, ῥῆλος.
 stipendīum, īi, οὐ. (στρατιωτικὸς
 μισθός), πολεμικὴ ὑπηρεσία.
 stipendia facere στρατεύω,
 στρατεύομαι.
 stolīdē, ἐπίρρ. ἡλιθίως.
 strāges, is, θ. φθορά, σφαγή,
 φόνος.
 strepītus, ūs, ἄ. θόρυβος, κρό-
 τος χειρῶν, κροῦσις, χειροκρό-
 τημα. alarum κροῦσις τῶν
 πτερῶν, πλαταγισμός.
 strictus, īd. stringo.

strīdor, ōris, ἄ. σιγμός, τριγμός,
 τρισμός τοῦ ἐλέφαντος, τὸ
 σπρηγνύζειν.
 stringo, nxi, strictum, ěre, 3.
 gladium ἔλκω (ἐκ τοῦ κολοῦ)
 τὸ ξίφος, γυμνῶ τὸ ξίφος.
 studēo, ūi, —, ěre, 2. ἐπιμελοῦ-
 μαι, σπουδάζω.
 studiōse, ἐπίρρ. μετὰ ζήλου, ἐπι-
 μελῶς.
 studiūm, īi, οὐ. σπουδῇ, ζῆλος,
 ἀγάπη, μάθησις, προθυμία.
 Πληθ. φιλολογία (τὰ ἐλληνικά
 γράμματα), αἱ μελέται.
 stupens, ntis, (ἐπίθ. κυρ. μτχ.
 stupeo) κατὰπληκτος.
 stupēo, ūi, —, ěre, 2. μένω κα-
 τὰπληκτος, ἐκπλήττομαι.
 suādēo, āsi, āsum, ěre, 2. πεί-
 θω, συμβουλεύω.
 sub, πρόθ. μετ' ἀφαιρ. (ἄνευ κι-
 νησις) καὶ μετ' αἰτ. (ἐπὶ κινή-
 σεως) ὑπὸ (+ αἰτ.).
 sub - dūco, duxi, ductum, ěre,
 3. ὑπάγω, ὀδηγῶ κρυφά.
 sub - īcīo, īcēi, iectum, ěre, 3. ὑ-
 ποβάλλω.
 sub - īgo, ēgi, actum, ěre, 3. ὑ-
 πάγω, ὑποτάσσω.
 subītus, a, um, αἰφνιδίως.
 sublātus, īd. tollo.
 sublicītus, a, um, ξύλινος.
 subdōles, is, θ. (περιληπτ.) ἀπό-
 γονοι, ἔκγονοι.
 sub - rīdēo, rīsi, rīsum, ěre, 2.
 ὑπομειδιῶ (χαμογελῶ).

sud - sidium, ἱί, οὐ. ἐπικουρία.
sub - vēhor, vectus sum, vēhi,

3. ἀποθ. καταπλέω.

successor, ōris, ἀ. διάδοχος.

sudor, ōris, ἀ. ἰδρώς.

suf-fēro, sustūli, sublātum, suf -
ferre, ἀνώμ. φέρω, βασιτάζω.

suf - fīcīo, ēci, ectum, ēre, 3. ἐ-
παρκῶ.

sui, sibi, se, ἀντ. (ἐν. καὶ πληθ.),
ἐαυτοῦ, ἐαυτῶν κλπ.

Sullāni, ōrum, ἀ. οἱ ὀπαδοὶ τοῦ
Σύλλα.

sum, fui, esse (μτχ. μ. furūrus),
εἰμί, εἶμαι, εὐρίσκομαι, ἀνήκω.

summus, a, um, ὑψατος, ὑπέρ-
τατος, ὑψηλότατος.

sumo, sumpsī, sumptum, ēre,
3. λαμβάνω, ἀναλαμβάνω, ἐπι-
χειρῶ.

sumptus, ūs, ἀ. δαπάνη, πολυ-
τέλεια, τὰ μεγάλα ἔξοδα.

supellex, supellectilis, θ. ἐπιπλα
καὶ σκεύη τῆς οἰκίας, οἰκο-
σκευή.

super, πρόθ. 1) μετ' αἰτ. ὑπέρ,
ἐπί, ἐκτός. 2) μετ' ἀφαιρ. ὑ-
πέρ, περὶ (καὶ γεν.).

superbē, ἐπίρρ. ὑπεροπτικῶς
ὑπερηφάνως.

superbīa, ae, θ. ὑπεροψία, ὑπερη-
φάνεια.

supēro, 1. νικῶ, ὑπερέχω, κατα-
βάλλω.

super - sum, fui, esse, περιγίγνο-
μαι, ἐπιζῶ.

super - vēnīo, vēni, ventum, īre,
4. ἐπέρχομαι.

suppliciter, ἐπίρρ. ἰκε(τευ)τικῶς.
supplicium, ἱί, οὐ. ποινή, τι-
μωρία.

suprēmus, a, um, (ὑπερθ.) ὑ-
πέρτατος, τελευταῖος.

su - cīpīo, cēpi, ceptum, ēre, 3.
ἀναλαμβάνω.

su - pendo, ndi, nsum, ēre, 3.
ἀναρτῶ, κρατῶ μετέωρον.

su - spīcor, ātus sum, āri, 1.
ἀποθ. ὑποπτεύω (ὑποπτεύ-
ομαι).

suus, a, um, ἐαυτοῦ, ἐαυτῶν.

su - tīnēo, nūi, tentum, ēre, 2.
ὑπομένω.

T

tabes, is, θ. μαχασμός, φθίσις.

tabūla, ae, θ. πίναξ γραπτός,
ζωγράφημα.

tabulātum, i, οὐ. σανίδωμα.

tacēo, cūi, cītum, ēre, 2. σιωπῶ,
σιγῶ.

tacītus, a, um, σιωπηλός.

tālīs, e, τοιοῦτος.

talus, i, ἀ. ἀστράγαλος.

tam, ἐπίρρ. οὕτω, τόσον. tam...
quam τόσον... ὅσον.

tamen, συνδ. ὅμως.

tandem, ἐπίρρ. τέλος, ἐπὶ τέλους.

tanquam καὶ tamquam, σύνδ. ὥς,
καθώς.

tango, tetīgi, tactum, ēre, 3. ἐγ-

γίζω.
 tantum, ἐπίρρ. μόνον. non tantum... sed etiam οὐ μόνον ...ἀλλὰ καί.
 tantummōdo, ἐπίρρ. μόνον, ἀρ-
 κεῖ μόνον.
 tantus, a, um, τοσοῦτος, τηλι-
 κοῦτος, τόσον μέγας.
 tardus, 1. ἐπιβραδύνω.
 tectum, i, οὐ. στέγη, οἰκία.
 telum, i, οὐ. βέλος, ὄπλον ἐπιθε-
 τικόν, ἀκόντιον.
 temerariŭs, a, um, ἀλόγιστος
 ἀστόχαστος.
 temperantiā, ae 0. σωφροσύνη.
 tempestas ātis, 0. χρόνος
 καίριος.
 tempus, ōris, οὐ. χρόνος.
 tendo, tetendi, tentum καὶ ten-
 sum, ěre, 3. τείνω.
 tenebricōsus, a, um, σκοτεινός.
 tenēo, nŭi, tentum, ěre, 2. κρα-
 τῶ, κατέχω. iureiurando (ἀ-
 φαιρ.) teneor δεσμεύομαι ἐκ
 τοῦ ὅρκου.
 tener, ěra, ěrum, τρυφερός.
 ter, ἐπίρρ. ἀριθ. τρίς.
 tergum, i, οὐ. νῶτον, τὰ νῶτα.
 post tergum ὀπισθεν (ὀπίσω).
 terni, ae, a, ἀριθμ. διανεμ. ἀνὰ
 τρεῖς, ἀνὰ τρεῖς (ἐκατέρωθεν).
 terra, ae, 0. γῆ, ξηρά.
 terrēo, ŭi, ĭtum, ěre, 2. κατα-
 πλήττω, τρομάζω τινά.
 terror, ōris, ἀ. τρόμος.
 tertio, ἐπίρρ. τρίτον, ἐκ τρίτου,

τρίτην φοράν.
 tertium, ἐπίρρ. τὸ τρίτον.
 tertius, a, um, τρίτος.
 theātrum, i, οὐ. θέατρον.
 thesaurus, i, ἀ. θησαυρός.
 tibicen, ĭnis, ἀ. αὐλητής.
 timēo, ŭi, —, ěre, 2. φοβοῦμαι.
 tiro, ōnis, ἀ. ἀρχάριος, πρωτό-
 πειρος, νεοστράτευτος.
 tirocinium, ĭi, οὐ. ἡ περὶ τὰ
 στρατιωτικὰ ἀπειρία.
 toga, ae, 0. τήβεννα, τήβεννος
 (τὸ ἐθνικὸν τῶν Ῥωμαίων ἱμά-
 τιον).
 togatus, a, um, τηβεννοφόρος,
 φορῶν τὴν τήβεννον.
 tolero, 1. ὑπομένω.
 tollo, sustŭli, sublātum, ěre, 3.
 αἵρω, ἀποκομίζω, παίρνω. 2)
 ἀφαιρῶ.
 torquis, is, ἀ. ὁ στρεπτός, τὸ πε-
 ριδέραιον.
 torvus, a, um, βλοσυρός, ἄγριος.
 tot, ἐπίθ. ἄλλ. τοσοῦτοι.
 totidem, ἐπίθ. ἄλλ. ἄλλοι τόσοι.
 toties, ἐπίρρ. τοσάκις.
 totus, a, um, (γεν. totius, δοτ.
 toti), πᾶς, ὅλος, ὁλόκληρος.
 trado, ĭdi, ĭtum, ěre, 3. παρα-
 δίδω.
 tra - ĭcio (πρόφ. trajicio), iēcĭ,
 iectum, ěre, 3. περαιῶ, διαβι-
 βάζω. 2) περῶ, διαβαίνω, δια-
 περαιοῦμαι.
 tra - no (καὶ trans - no), 1. διζ-
 νήχομαι, διαπερῶ κολυμβῶν.

trans, πρόθ. μετ' αἰτ. πέραν.
 trans - ēo, īi (καὶ īvi), ītum, īre,
 διαβαίνω (περνῶ).
 trans - fēro, tūli, lātum, ferre,
 ἀνώμ. μεταφέρω.
 trans - figo, xi, xum, ēre, 3. δια-
 περῶ.
 trans - fōdīo, fōdi, fossum, ēre,
 3. διορύττω, διαπερῶ.
 trans - fūgīo, fūgi, —, ēre, 3. ἀν-
 τομολῶ, (ἀπέρχομαι πρὸς τοὺς
 πολεμίους), ἀποδιδράσκω.
 trans - gredīor, gressus sum,
 grēdi, 3. ἀποθ. διαβαίνω, δια-
 περαιούμαι (περνῶ).
 trans - silīo, lūi, (σπαν. līvi ἢ līi),
 īre, 4. ὑπερπηδῶ.
 trans - vēho, vexi, vectum, ēre,
 3. κομίζω, μεταφέρω.
 transversus, a, um, λοξός.
 trecenti, ae, a, τριακόσιοι.
 tremo, ūi, —, ēre, 3. τρέμω, φο-
 βοῦμαι.
 tremūlus, a, um, τρέμων, ἀστα-
 θής.
 trepidatīo, ōnis, θ. ταραχή καὶ
 ἀταξία (ἐπὶ τῷ ἀκούσματι ἐπι-
 κρεμαμένου κινδύνου.).
 tres, tria (γεν. trium), τρεῖς,
 τρία.
 tribūnal, ālis, οὐ. τὸ (ἐν τῇ ἀγο-
 ρᾷ) βῆμα.
 tribunātus, ūs, ἀ. δημαρχία.
 tribūnus, i, ἀ. (φύλαρχος). tr.
 plebis δῆμαρχος. tr. militum
 χιλιάρχος (λεγεῶνος).

tribūo, ūi, ūtum, ēre, 3. ἀπονέ-
 μω, χαρίζω.
 tribūtum, i, οὐ. φόρος, (συν)εισ-
 φορά.
 trigemīni, ōrum, ἀ. πλῆθ. οἱ
 τριδύμοι.
 triginta, ἄκλ. τριάκοντα.
 tristis, e, ολιβερός, λυπηρός.
 triumphālis, e, τεθριαμβευκώς,
 θριαμβευτής.
 triumpho, 1. κατὰγω θρίαμβον,
 θριαμβεύω.
 triumphus, i, ἀ. θρίαμβος.
 trucidō, 1. ἀποσφάττω.
 truncus, i, ἀ. κορμός, σῶμα.
 trux, ucis, ἄγριος, ἀγριωπός.
 tū, ἀντων. σὺ. tunc, ιδ. 3. -ne.
 tuba, ae, θ. σάλπιγξ.
 tubīcen, īnis, ἀ. σάλπιγκτης.
 tuēor, ītus, sum, ēri, 2. ἀποθ.
 φυλάττω, ἐπιβλέπω.
 tugurīum, īi, οὐ. καλύβη.
 tum, ἐπίρρ. τότε (τοὺς χρόνους ἐ-
 κείνους, τὴν ἐποχὴν ἐκείνην).
 tum... tum... καὶ... καὶ... cum...
 tum τοῦτο μέν... τοῦτο δέ,
 ἀφ' ἑνὸς μέν... ἀφ' ἑτέρου
 δέ.
 tunc, ἐπίρρ. τότε.
 tunīca, ae, θ. χιτῶν.
 turba, ae, θ. τύρβη, ὄχλος, πλῆ-
 θος.
 turmātim, ἐπίρρ. ἰληδόν.
 turpis, e, αἰσχύρος.
 tūs, tūris, οὐ. θυμιάμα.
 tuto, ἐπίρρ. ἀσφαλῶς.

tutus, a, um, ἀσφαλής, ἀπρόσβλητος.

U

uber, ěris, οὐ. μαστός, θηλή.
ubi, ἐπίρρ. ποῦ, ὅπου, ἔνθα. 2)
σύνδ. ὡς (εὐθὺς ὡς), ἄμα.

ullus, a, um, (γεν. ullius, δοτ. ulli), τις (ἐν ἀρνητ. ἐννοία).
ultimus, a, um, ἔσχατος, τελευταῖος.

ultrā, ἐπίρρ. πέρα, περαιτέρω. 2)
πρόθ. μετ' αἰτ. πέραν. ultra fidem πέρα πίστεως, ἀπιστευτώς.
umērus, i, ἄ. (καὶ humērus), ἄ. ὄμος.

umquam (καὶ unquam), ἐπίρρ. ποτέ, (ἰδίᾳ ἐν ἀρνητ. ἢ ἐρωτηματικαῖς προτάσεσι). non unquam οὐδέποτε.

unde, ἐπίρρ. (πόθεν ;) ὅθεν.

undĕcim, ἀριθ. ἕνδεκα.

unĭeus, a, um, μόνος, μοναδικός.

universus, a, um, σύμπας, ὁλόκληρος.

unquam, ἰδ. umquam.

unus, a, um, (γεν. unius, δοτ. uni), εἷς, μόνος, (εἷς καὶ μόνον)

urbs, urbis, θ. πόλις. 2) ἡ πόλις 'Ρώμη.

usque, ἐπίρρ. διηνεκῶς, συνεχῶς. 2) μέχρι, ἄχρι. usque eo μέχρι τούτου χρόνου, ἐπὶ τούτου.

usurpo, 1. χρῶμαι, μεταχειρίζο-

μαι.

usus, ūs, ἄ. χρήσις, χρεία, ἀνάγκη.

ut (καὶ utī), σύνδ. ἵνα, ὅπως, ὥστε, (εὐθὺς) ὥς. 2) ἐπίρρ. ὡς, καθῶς.

uter, utris, ἄ. ἀσχός.

uter, utra, utrum, πότερος, ποῖος ἐκ τῶν δύο.

uterque, utrāque, utrumque, ἑκάτερος, καὶ ὁ εἷς καὶ ὁ ἄλλος χωρὶς (χωρὶς τᾶ), ἀμφοτέρωροι.

1. ūti, ἀπρμφ. τοῦ utor.

2. ūti, σύνδ. καὶ ἐπίρρ., ἰδὲ ut.

utilis, e, ὠφέλιμος, χρήσιμος.

ŭtīnam ἐπίρρ. εἴθε (μακάρι νά...).

ūtor, usus sum, uti, 3. ἀποθ. χρῶμαι, μεταχειρίζομαι.

utrōte, ἐπίρρ. ἅτε δῆ, καθότι, καθάπερ, (διὰ τὸν λόγον ὅτι).

utrimque, ἐπίρρ. ἑκατέρωθεν.

utrum, ἐπίρρ. πότερον, ποῖον ἐκ τῶν δύο, ἰδ. uter.

uxor, ōris, θ. ἡ σύζυγος.

V

vaco, 1. σχολάζω τινί, σπουδάζω, σπουδὴν ποιοῦμαι, διατρέβω περὶ τι.

vacuus, a, um, κενός.

vae, ἐπιφ. οὐαί ! οἶμοι ! φεῦ !

vafer, fra, frum, πανούργος.

vagīlus, ūs, ἄ. κλαυθυρισμός.

- valdē, ἐπίρρ. σφόδρα, ὅλως.
 valēo, ūi, —, ēre, 2. εὖ ἔχω,
 εὖρωστώ, ὑγιαίνω, ἰσχύω.
 valetūdo, īnis, θ. ὑγεία (καλὴ ἢ
 κακὴ).
 valīdus, a, um, ἰσχυρός, εὖρω-
 στος.
 vallum, i, οὐ. (κυρίως τὸ ἐν τά-
 φρω ἐκσκαπτόμενον χῶμα, ὅ-
 περ ἐσχημάτιζε τὸ ὑψηλότερον
 σημεῖον αὐτῆς), χαράκωμα, πε-
 ριχαράκωμα.
 varius, a, um, ποικίλος.
 varix, īcis, ἀ. καὶ θ. κισρός.
 vastus, a, um, εὐρύς, ἐκτεταμέ-
 νος.
 recordīa, ae, θ. ἄνοια, ἀφορ-
 σύνη.
 vectus, id. veho.
 vegetus, a, um, εὐκίνητος, ζω-
 ηρός.
 vehicūlum, i, οὐ. ὄχημα.
 veho, vxi, vectum, ēre, 3. ὀχῶ,
 κομίζω. vehor (in) equo ἱπ-
 πεύω, ὀχοῦμαι ἐφ' ἵππου.
 vel, σύνδ. εἴτε, ἤ. vel... vel...
 ἤ... ἤ... εἴτε... εἴτε. 2) ἐπίρρ.
 καί, ἀκόμη καί.
 vello, velli ἢ vulsi, vulsum, ēre,
 3. ἀποσπῶ.
 velo, 1. καλύπτω.
 velut καὶ velūti, ἐπίρρ. ὥς, ὥσ-
 περ, καθώς.
 venditio, ōnis, θ. πώλησις.
 vendo, īdi, itum, ēre, 3. πωλῶ.
 venēnum, i, οὐ. δηλητήριο (φαρ-
 μάκι).
 venēror, ātus sum, āri, 1. ἀποθ.
 σέβομαι, προσκυνῶ.
 venīa, ae, θ. χάρις, ἄδεια, συγ-
 γνώμη.
 vēnio, vēni, ventum, īre, 4. ἐρ-
 χομαι.
 venor, ātus sum, āri, 1. ἀποθ.
 κυνηγῶ.
 venter, tris, ἀ. κοιλία.
 ventus, i, ἀ. ἄνεμος.
 verbum, i, λέξις, λόγος, φρά-
 σις.
 ver, veris, οὐ. ἔαρ.
 verē, ἐπίρρ. ἀληθῶς, ἐλικρινῶς.
 verecundīa, ae, θ. αἰδώς.
 vereor, itus sum, ēri, 2. ἀποθ.
 αἰδοῦμαι, εὐλαβοῦμαι, φοβοῦ-
 μαι.
 verō, σύνδ. ὅμως, δέ. 2) ἐπίρρ.
 τῇ ἀληθείᾳ, πράγματι.
 versor, ātus sum, āri, 1. ἀποθ.
 ἀναστρέφομαι, ἀσχολοῦμαι.
 versus, ūs, ἀ. στίχος.
 vertex, īcis, ἀ. κορυφή.
 verus, a, um, ἀληθής.
 vestibūlum, i, οὐ. πρόθυρα, προ-
 θάλαμος.
 vestis, is, θ. ἐσθής, ἔνδυμα.
 veterāni, ōrum, ἀ. οἱ παλαιοὶ
 στρατιῶται, οἱ παλαίμαχοι.
 veto, ūi, itum, āre, 1. ἀπαγο-
 ρεύω, (δὲν ἐπιτρέπω νά).
 vicem, id. vicis.
 vicinus, a, um, γείτων, γειτνιά-
 ζων, πλησίον, πλησίον.

vicis, γεν. θηλ. (ἐν χρήσει : ἐν. αἰτ. vicem, ἐν ἀφαιρ. vice καὶ πληθ. αἰτ. vices, ἀφαιρ. vicibus, ἐναλλαγή), καθῆκον. 2) ὡς ἐπίρρ. vice alicūius ἀντί τινος, ἐν μέρει τινός.
 victor, ὄρις, ἀ. νικητής.
 victoriā, ae, θ. νίκη.
 vicus, i, ἀ. κώμη, ρύμη, (στενὴ ὁδός).
 videlicet, ἐπίρρ. δηλονότι, δη-
 λαδῆ.
 vidēo, vīdi, vīsum, ēre, 2. ὁρῶ,
 βλέπω. videor φαίνομαι, δοκῶ.
 vigilantīa, ae, θ. ἀγρυπνία.
 vigilīa, ae, φυλακὴ νυκτός, νυ-
 κτοφυλάκησις, νυκτοφυλακία.
 viginti, εἴκοσι.
 villa, ae, θ. ἑπαυλὶς, ἐξοχικὴ οἰκία.
 vīlīcus (καὶ villīcus), i, ἀ. ὁ-
 (τῆς ἐπαύλεως) ἐπιστάτης (συν-
 ἡθως δοῦλος ἀπελεύθερος).
 vincīo, nxi, netum, īre, 4. δέω
 (δένω).
 vinco, vīci, victum, ēre, 3. νικῶ.
 vincūlum, i, οὐ. δεσμός, τὰ δεσμά,
 ἡ φυλακὴ, εἰρκτή.
 vindīco, 1. (ἀντιποιουμαι τινος)
 2) aliud, τιμωρῶ τι.
 vir, viri, ἀ. ἀνὴρ.
 vires, īum, θ. πληθ. ἰδ. vis.
 virga, ae, θ. ῥάβδος.
 virgo, īnis, θ. παρθένος.
 virīdis, is, πράσινος, χλωρός,
 πρόσφατος (φρέσκος).
 virītim, ἐπίρρ. κατ' ἄνδρα, καθ'

(ἕνα) ἕκαστον.
 virtus, ūtis, θ. ἀρετὴ, πολεμικὴ
 ἀρετὴ, ἀνδρεία, ἀξία.
 vis, θ. (αἰτ. vim, ἀφαιρ. vī),
 βία, δύναιμις, ἰσχύς, ἀφθονία (πο-
 σότης), πληθ. vires, ium.
 vīso, vīsi, vīsum, ēre, 3. ἐπισκέ-
 πτομαι.
 vita, ae, θ. ζωὴ, βίος.
 vitīum, īi, οὐ. ἐλάττωμα.
 vitta, ae, θ. ταινία (πρὸς κόσμη-
 σιν τῶν ἱερῶν θυμάτων καὶ
 τῶν βωμῶν).
 vitupēro, 1. ψέγω.
 vīvo, xi, etum (μτχ.μ. victūrus),
 ēre, 3. ζῶ.
 vivus, a, um, ζῶν, ἔμψυχος, ζων-
 τανός.
 vix, ἐπίρρ. μόλις, δυσκόλως.
 vōco, 1. καλῶ, ὀνομάζω.
 vōlo, vōlūi, —, velle, θέλω, βού-
 λομαι.
 vōlo, 1. ἵπταμαι.
 voluntariūs, a, um, ἐθελούσιος.
 voluntas, ātis, θ. θέλησις, βού-
 λησις, ἐπιθυμία.
 voluptas, ātis, θ. ἡδονή, εὐχα-
 ρίστησις.
 vos, πληθ. τοῦ tu.
 votum, i, οὐ. εὐχή, ἐπιθυμία,
 πῶθος.
 vonēo, vōvi, vōtum, ēre, 2. εὐ-
 χομαι (τάζω), ὑπισχνοῦμαι (εἰς
 θεὸν πανηγυρικῶς).
 vox, vocis, θ. φωνή, λόγος.
 vulgāris, e, κοινός, τοῦ ὄχλου,

συνήθως.

vulnĕro, 1. τιτρώσκω, πληγώνω.

vulnus, ĕris, οὐ. τραῦμα, πληγή.

2) = clades.

vultur, ūris, ἄ. εἶδος ἀετοῦ, ὁ γύψ.

vultus, ūs, ἄ. ὄψις, πρόσωπον.

ΠΙΝΑΞ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

	Σελίς
Πρόλογος	93
Βιογραφία τοῦ Lhomond	95
I. Romani imperii exordium (1 - 7)	97 - 99
Ἑρμηνευτικαὶ Σημειώσεις	127 - 132
II. Tullus Hostilius Romanorum rex tertius (8 - 9)	99 - 100
Ἑρμηνευτικαὶ Σημειώσεις	133 - 135
III. Iunius Brutus Romanorum consul primus (10)	100 - 101
Ἑρμηνευτικαὶ Σημειώσεις	135 - 136
IV. Horatius Cocles (11)	101
Ἑρμηνευτικαὶ Σημειώσεις	136 - 137
V. Mucius Scaevola (12)	101 - 102
Ἑρμηνευτικαὶ Σημειώσεις	137 - 138
VI. Menenius Agrippa (13)	102
Ἑρμηνευτικαὶ Σημειώσεις	138 - 139
VII. Lucius Quinctius Cincinnatus (14 - 15)	103
Ἑρμηνευτικαὶ Σημειώσεις	140 - 141
VIII. Marcus Furius Camillus (16 - 18)	103 - 104
Ἑρμηνευτικαὶ Σημειώσεις	141 - 145
IX. Titus Manlius Torquatus (19 - 20)	105 - 106
Ἑρμηνευτικαὶ Σημειώσεις	145 - 148
X. Publius Decius (21)	106
Ἑρμηνευτικαὶ Σημειώσεις	148 - 149
XI. Gaius Fabricius (22 - 23)	106 - 107
Ἑρμηνευτικαὶ Σημειώσεις	149 - 152
XII. Marcus Atilius Regulus (24 - 25)	107 - 108
Ἑρμηνευτικαὶ Σημειώσεις	152 - 155
XIII. Quintus Fabius Maximus (26)	108 - 109
Ἑρμηνευτικαὶ Σημειώσεις	155 - 157
XIV. Lucius Aemilius Paulus et Gaius Terentius Varro (27 - 28)	109 - 110
Ἑρμηνευτικαὶ Σημειώσεις	157 - 158
XV. Marcus Claudius Marcellus (29)	110
Ἑρμηνευτικαὶ Σημειώσεις	158 - 159

	Σελίς
XVI. Publius Cornelius Scipio Africanus (30 - 35).....	110 - 113
'Ερμηνευτικά Σημειώσεις	159 - 166
XVII. Lucius Aemilius Paulus Macedonicus (36 — 37).....	113 - 114
'Ερμηνευτικά Σημειώσεις	166 - 169
XVIII. Publius Cornelius Scipio Aemilianus (38 - 40).....	114 - 115
'Ερμηνευτικά Σημειώσεις	170 - 172
XIX. Tiberius et Gaius Gracchi (41 - 44).....	115 - 117
'Ερμηνευτικά Σημειώσεις	173 - 177
XX. Publius Rutilius Rufus (45)	117
'Ερμηνευτικά Σημειώσεις	177 - 178
XXI. Gaius Marius (46 - 49)	118 - 119
'Ερμηνευτικά Σημειώσεις	178 - 182
XXII. Lucius Cornelius Sulla (50 - 51).....	119 - 120
'Ερμηνευτικά Σημειώσεις	182 - 183
XXIII. Lucius Licinius Lucullus (52).....	120
'Ερμηνευτικά Σημειώσεις	184
XXIV. Quintus Sertorius (53)	120 - 155
'Ερμηνευτικά Σημειώσεις	184 - 185
XXV. Gnaeus Pompeius Magnus (54 - 55)	121 - 122
'Ερμηνευτικά Σημειώσεις	185 - 186
XXVI. Gaius Iulius Caesar (56 - 57)	122 - 123
'Ερμηνευτικά Σημειώσεις	186 - 188
XXVII. Marcus Porcius Cato Uticensis (58 - 59).....	123 - 124
'Ερμηνευτικά Σημειώσεις	188 - 189
XXVIII. Marcus Tullio Cicero (60 - 61)	124 - 125
'Ερμηνευτικά Σημειώσεις	189 - 192
XXIX. Octavianus Caesar Augustus (62 - 64).....	125 - 126
'Ερμηνευτικά Σημειώσεις	192 - 196
Λεξιλόγιον	197 - 252
Πίναξ περιεχομένων	253 - 254

Ἐξώφυλλον ΕΛΕΝΗΣ Δ. ΖΗΚΑ

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

Τὰ ἀντίτυπα τοῦ βιβλίου φέρουν τὸ κάτωθι βιβλιοσῆμον εἰς ἀπόδειξιν τῆς γνησιότητος αὐτῶν.

Ἀντίτυπον στερούμενον τοῦ βιβλιοσήμου τούτου θεωρεῖται κλεψίτυπον. Ὁ διαθέτων, πωλὼν ἢ χρησιμοποιοῦν αὐτὸ διώκεται κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 7 τοῦ νόμου 1129 τῆς 15/21 Μαρτίου 1946 (Ἐφ. Κυβ. 1946, Α' 108).

0020556905

ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΒΟΥΛΗΣ

